

DRUGO CARSTVO

BalkanDownload.org

NEŠO POPOVIĆ SHONERY

**Nešo Popović
Shonery**

Drugo carstvo

Moskva, 30. januar 2015.

Vatra je, uprkos trudu preko 200 vatrogasaca, gutala dvospratnu zgradu u Ulici Znamenka 11. Gomila znatiželjnika gledala je kako u plamenu nestaje glavna biblioteka Instituta za društvene nauke, u kojoj se čuvaju retki dokumenti iz različitih epoha. Među četrnaest miliona knjiga nalazili su se i retki drevni tekstovi na staroslovenskom. Vazduh su ispunjavale pahulje i belo-sivi pepeo. Među posmatračima, naslonjen na banderu, stajao je visok muškarac, koji je sa osmehom na licu posmatrao nezaustavljivu vatrenu stihiju. Odradio je nekoliko poslova u Moskvi, ali nikad nije pokušao da provali u biblioteku.

Ovog puta imao je posebno težak zadatak, koji mu je oduzeo više vremena nego što mu inače treba da završi posao. Ko bi rekao da su ljudi spremni da ovoliko plate za knjižicu. Bolje da se bavio knjigama, umesto dijamantima i poslovnim tajnama.

Nije želeo da nanese ovoliko štete, znao je da su mnoga dela jedinstvena i neprocenjive vrednosti. Što se tiče umirenja savesti, predviđeni ček je bio i više nego dovoljan. Poslodavac je, međutim, bio jasan, niko ne srne da sazna koja knjiga je ukradena, i stepen uništenja nije važan. Za vatrenu stihiju se pobrinula posebna mešavina nanotermita, supstance koja prilikom sagorevanja stvara izuzetno visoku temperaturu, oko 2200 stepeni Celzijusovih. Ovu supstancu često koriste pripadnici specijalnih jedinica širom sveta. A ono što vatra nije spalila, uništiće voda. Vatrogasci će nesvesno pomoći u prikrivanju eventualnih tragova.

Preko mobilnog je pratio vesti. Vladimir Fortov, predsednik Ruske akademije nauka, rekao je da je uništenje nad kulturnim blagom ravno onom u Aleksandrijskoj biblioteci. Brojni komentari na društvenim mrežama su izražavali nedvosmisleno zgražavanje uništavanjem biblioteke. Neki se pitaju da li je požar izazvan slučajno, drugi sumnjaju

da nije namerno, kao i ko bi mogao biti odgovoran za njegovo podmetanje.

Posmatrao je trud vatrogasaca još neko vreme sve dok se i krov nije urušio. Vreme je da napusti Moskvu i da u Budimpešti naplati honorar. Pola ugovorene sume već je leglo na njegov račun na Kajmanskim ostrvima. Nakon ovog posla moći će da ode u penziju i ostatak života provede ispod palme sa dve meleskinje u krilu i pićima sa kišobrančićima. Već je rezervisao avio-kartu za svoj ostrvski raj.

Reuters, 1. februar 2015.

Budimpešta, pronađeno je telo Stanka Marušića. Izvori bliski istrazi kažu da je usmrćen hicem iz pištolja iz neposredne blizine. Što ukazuje na klasično mafijaško smaknuće. Izgleda da je tog dana stigao u Budimpeštu iz Moskve. Još uvek nije jasan razlog njegovog putovanja. Smatra se da je bio Član razbojničke družine Pink Panter. Grupa Pink Panter je sačinjena od brojnih lopova sa prostora bivše Jugoslavije, koja se specijalizovala za pljačke dragog kamenja. Grupa se tereti za krađe u vrednosti od više desetina miliona evra. Policija je sproveda obimnu istragu ne bi li otklonila mogućnost da je meta napada bio neki od budimpeštanskih draguljara.

Cetinje, 12. mart 2015.

Monah je žurnim korakom napustio manastir. Crveni odsjaji su mu osvetljivali leđa. Dok se spuštao niz brdo, razmišljao je o obavljenom zadatku. Proveo je skoro pola godine kao monah, ne bi li se infiltrirao u tu izuzetno zatvorenu zajednicu. Imao je rođake sveštenike i dobro znao kako da se lažno predstavi sveštenicima i da se ponaša tako da ne izazove suvišnu sumnju. Samo njegovo odrastanje je obeležio odgoj oslonjen na pravoslavlje, čojstvo i junaštvo. U retkim trenucima bi pomišljao da ostane u manastiru i posveti život služenju bogu. Tada bi mu se prišunjale i misli o stvarnom odustajanju od akcije. Ali svaki put bi pomislio i na obećani honorar, te bi se prisilio da nastavi dalje. Ovaj

novac će mu omogućiti da se povuče iz svega i pokrene neki svoj, polulegalni biznis. Da je iko samo pomislio šta smeru, život mu ne bi vredeo ni pišljiva boba. Ne bi stigao ni do kapije manastira, a već bi ga progutao mrak. Malo je nedostajalo da ga onaj preterano revnosni sveštenik otkrije. Na njegovu žalost, preteranu požrtvovanost bogu platio je svojim životom. Nikada do sada nije ubio čoveka, ali ovog puta je bio prinuđen. Griža savesti ga je ispunjavala. Zebnja mu se spustila niz kičmu dok se žurno udaljavao od manastira. Stari praznoverni strahovi su pokušali da ga uhvate u svoje kandže. Sam se sebi osmehnuo. Odavno je prerastao razne bapske priče. Čak i najteža griža savesti može biti otklonjena uz lek starih Feničana. Nema toga što ne može da žaleći dovoljna količina novca. *Zahtevaću od poslodavaca veći honorar*, pomislio je dok je žurio ka poluraspadnutom golfu dvojci, koji mu je bio deo maske ovih meseci. Šteta je što je morao da podmetne požar, ali vatra će ukloniti sve dokaze. Sada samo da što pre odnese robu kupcu i, naravno, da naplati dodatne troškove. Auto je zabrundao dok je pozadinu osvetljavao manastir u plamenu.

Pobjeda, 13. mart 2015.

Cetinje, razoran požar je sinoć oko 23 časa zahvatio Cetinjski manastir. Uz veliko zalaganje, pre svega samih monaha, a zatim i vatrogasaca, koji su u najkraćem roku stigli na mjesto požara, vatra je vrlo brzo ugašena. Tokom spašavanja manastirske riznice, život je tragično izgubio jedan monah, Jeremija, star 58 godina. Kada je stigla hitna pomoć, lekari su mogli samo da konstatuju smrt.

Izvori iz samog manastira rekli su nam da je požar izbio u riznici, ali da su sve svetinje sačuvane, jer su se nalazile u posebnom sefu. Čestica Časnog krsta, kao i ruka Jovana Krstitelja su bezbedne i neoštećene. O svetinjama koje čuva manastir pročitajte članak na strani 17. Pretpostavlja se da su neispravne instalacije izazvale požar, mada se ne otklanja ni mogućnost namernog podmetanja vatre. Postoje indicije da je požar možda podmetnuo i monah koji je te večeri nestao. Policija pokušava da mu, radi ispitivanja, uđe u trag. Ako ga neko primjeti (foto-robot je u prilogu teksta), neka obavijesti prvu stanicu policije. Mole se građani da ne preduzimaju ništa na svoju ruku jer postoji mogućnost da

je monah naoružan i opasan.

Vijesti, 13. mart 2015.

U blizini Podgorice, u neposrednoj blizini ruševina Duklje, u spaljenom golfu, pronađeno je beživotno tijelo. Ubijen je Ivan Petrovič, odranije poznat policiji. Naš izvor iz policije tvrdi da je kao izuzetno vješt lopov povremeno sarađivao sa grupom koja se naziva Pink panter. O njima je već mnogo rečeno i članovi te grupe su na stalnoj poternici Interpolu. Ivan Petrovič je više puta lišavan slobode i sredinom prošle godine se vratio u Crnu Goru nakon što je odležao jednogodišnju kaznu u Austriji. Više o njegovim kontaktima i vezama pročitajte na sledećoj strani.

Beograd, 18. decembar 2016.

Jovan je razmišljao našta je straćio život. Toliko učenje, usavršavanje, žrtvovanje, i na kraju, od svoje plate ne može da priušti porodici sveže voće svaki dan. Nije ni čudo što ga je supruga ostavila i otišla sa decom.

On, jedan od najboljih poznavalaca srpske srednjovekovne istorije, dobio je kancelariju u ostavi za metle. A kolege su mu mediokriteti, koji nemaju veze sa istorijom i tu su samo zato što su politički podobni. Onaj moler Zlatibor, koga su postavili kao direktora Odseka za srednjovekovnu istoriju, ne razlikuje srednjovekovni mač od paradne oficirske sablje.

Situaciju je činila težom činjenica da je njegovo radno mesto, Narodni muzej, godinama zatvoren za javnost, zbog navodne rekonstrukcije. To već toliko traje da je izgubio svaku nadu da će muzej ponovo biti otvoren. I tako je očuvanje istorije na poslednjem mestu svakom političaru. Kada se država na taj način ophodi prema svom najvećem istorijskom blagu, jasno je da država i ne postoji.

Povrh svega, pritiskaju ga i kockarski dugovi. Ekipi Doleta Masnog duguje znatnu količinu novca. Već je razmišljao da proda stan u

Krunskoj, a da od ostatka kupi sebi mali stan van centra u kome bi živeo.

Srećom, od večeras okreće novi list i napokon će naplatiti svoje poniženje, ali i isplatiti kompletan dug.

Pošto su eksponati i tako bez valjanog obezbeđenja, nije mu bilo teško da iznese predmete iz muzeja. Njihov nestanak će se приметiti ko zna kada, a i tada će se istraga brzo prekinuti, zbog nedostatka dokaza. Samo mu je providenje u ovom trenutku poslalo ovako bogatog kupca.

Politika, 19. decembar 2016.

Jutros je u Dunavu, u blizini marine Dorćol, pronađeno telo muškarca.

U pitanju je Jovan Marinković, kustos Narodnog muzeja, čuveni autoritet na polju srpske srednjovekovne istorije.

Pretpostavlja se da je u pitanju samoubistvo. Moguć uzrok samoubistva mogla bi biti teška ekonomska situacija, kao i nedavni razvod od supruge. Izvori bliski preminulom tvrde da je poslednjih meseci često utehu i spas nalazio za kockarskim stolom. Spominje se i značajna svota novca koju je ostao dužan.

Ministar kulture i informisanja izjavio je da je žalosno kada jedan vrhunski stručnjak na taj način izgubi život. Dodao je da će nastaviti da se bori da kultura ima što značajnije mesto u životu svakog građanina. A takođe i dalje će se truditi da poboljša položaj svih zaposlenih u kulturi.

1.

Vašington, 10. maj

Markus Morison se pitao zašto ga na razgovor zove jedan od najmoćnijih ljudi SAD-a, a i sveta. Pre nego što je došao do mesta sastanka nekoliko puta je menjao prevozno sredstvo i na kraju, kada je bio potpuno siguran da ga niko ne prati, uputio se ka Klemjontori parku, u samoj blizini zgrade CIA u Vašingtonu.

Prišao je klupi na kojoj je već sedeo Stiven Prajs, bivši operativac, a sada direktor Agencije. Na pragu je šezdesetih, ali i dalje ima držanje muškarca naviklog na opasnosti i teškoće, iako mu se kosa malo prorredila, a stomak blago zaoblio. Imao je dva poroka, Roki Patel cigare i ručno šivena odela. Priča se da njegovi londonski krojači, kada Stiven nazove, ostavljaju sve druge narudžbine, pa makar to bio neko iz kraljevske porodice.

„Izvini što smo te dovukli iz Virdžinije, ali tvoje prisustvo je neophodno. Dobili smo informaciju da bi moglo doći do destabilizacije Makedonije, Srbije i celog regiona. Pojavile su se glasine, a u poslednje vreme i više od glasina, da će Albanci sa Kosova pokrenuti operaciju *Velika Albanija*. Ako Kosovo ponovo postane ratna oblast, sukob bi vrlo lako mogao da se proširi i na Grčku, Makedoniju, Srbiju, Crnu Goru.”

„Koliko je ta informacija tačna?”, upitao je Markus Morison. „Nisam siguran da bi Albanci pokretali bilo kakvu ratnu opciju kada polako dobijaju sve što žele. Mada, mi sami nismo nevini u toj priči, ipak su imali našu podršku.”

Stiven je pronicljivo pogledao Markusa.

„Da, jesmo im pomagali, ali tada smo imali razloga da to činimo. I

da su hteli da prave Veliku Albaniju pre deset-petnaest godina, verovatno bi imali našu punu podršku, ali tada nisu imali muda da pokrenu rat protiv Makedonije, Srbije i Crne Gore. Znam sigurno da ih mi nismo podržali u ovim poslednjim akcijama, a još uvek ne znam po čijem nalogu rade.” Zagledao se u vrh svoje cigare.

„Možda ih ne podržavamo direktno, ali indirektno im šaljemo nesumnjive signale podrške”, odvratio je Markus ne prestajući da osmatra okruženje. Stiven Prajs mu je uputio ozbiljan pogled.

„Ne možeš da odoliš da ne bocneš bar malo?”

Markus je uz široki osmeh samo slegnuo ramenima.

„Kakogod, donekle si u pravu. Iskoristićemo koga god treba radi ispunjavanja interesa naše zemlje. Ali, nismo došli ovde da pričamo o principima naše spoljne politike.”

Markus nije ništa rekao. Prajs je otpuhnuo plavičasti dim iznad njihovih glava i nastavio:

„Važno je to da nam Albanci trenutno nisu prioritet. Kada su nam potrebni ustupci od Beograda, Podgorice, Skoplja, čak i Atine, onda im suptilno kažemo da postoji mogućnost da se Albanci u pograničnim zonama dignu na oružje. Ali, stvar je u tome da sada rade na svoju ruku i to ne smemo da dozvolimo. Meni je potpuno jasno da se ti sa time ne slažeš, ali to je jednostavno politika. Možeš ili da prihvatiš ili da se okreneš i odeš.”

Obojica su na trenutak zaćutali, prepušteni svojim mislima.

„Pravo je pitanje zašto su sada krenuli u akciju i ko ih podržava. Ali ono će ostati bez odgovora bar još neko vreme. Ispitali smo naše albanske kontakte, ali niko ništa ne zna, ili ne želi da kaže. Potpuno mi je neshvatljivo da bi mogli ponovo da pokrenu rat na Balkanu, ali opet, ne možemo da ne proverimo informacije koje smo dobili. Verovatno se sećaš incidenta sa onom letelicom na daljinsko upravljanje na utakmici Srbija-Albanija?”

„Sećam se toga, desilo se pre par godina, čini mi se. Uglavnom su spominjali da je brat albanskog premijera odgovoran za taj ispad.”

„Jeste, verovatno je on i upravljao time, ali to nije ni važno. Ostalo je pitanje bez odgovora ko mu je rekao da to uradi. Naši kontakti u Tirani su probali da ga ispituju o tome, ali ništa nismo saznali. Ne znam da li si pročitao vest od pre nekoliko dana da je grupa od četrdeset Albanaca zauzela policijsku stanicu u selu Gošince na severu Makedonije. Trenutno je sve završeno bez žrtava, ali opet, nikad se ne zna. Bilo je izveštaja o nemirima Albanaca u Crnoj Gori i Grčkoj. A ti sporadični

incidenti lako mogu da dovedu do sukoba ogromnih razmera. A sada je došlo i do napada na makedonsku policiju u Kumanovu. Ako se uskoro ne smiri stanje, bićemo duboko u govnama.”

Markusu se nije svideo tok razgovora, a pretpostavio je da će mu se nastavak dopasti još manje. Čekao je da Stiven Prajs, koji je bio zauzet ponovnim paljenjem cigare, nastavi sa izlaganjem. Napokon je zadovoljno otpuhnuo oblak dima.

„Prokleta dobra cigara. Znaš i sam da je previše novca i interesa uloženo u sve njih, i Albance, i Srbe, i sve ostale. Uz sve što se dešava u Ukrajini, da ne spominjem Islamsku državu, Avganistan i ostala žarišta gde ima naših vojnika, samo nam još fale Albanci. Ne smemo da dozvolimo da se ovde otvori ratište jer bi Rusi, uz izgovor da brane Srbe, došli sa svojim trupama. A bojim se da bi nakon toga Srbija opet postala poznata kao mesto gde je započeo još jedan svetski rat. Stav Ovalne kancelarije je da nismo spremni za rat protiv Rusije, a u torn slučaju verovatno i Kine. A to je već korak od crvenog dugmeta...”

Tišina je bila opipljiva dok su obojica lutali mračnim tunelima sopstvenih misli.

„Pretpostavljam da želiš da odem u Makedoniju?”

„Ne, tamo, kao i na Kosovo i u Albaniju sam već poslao ljude i aktivirao stare, oni su počeli sa operativnim radom. Ipak, mislim da će ključ svega biti Srbija i Beograd i šta god da se desi, svoj pravi početak će imati tamo. Ti ćeš otići za Beograd, probaj da isteraš stvari na čistac, te ako su informacije tačne, spreči rat po bilo koju cenu. Kao što vidiš, vrlo jednostavan zadatak.”

„To je sve vrlo zanimljivo, ali ne znam kakve to veze ima sa mnom? Već skoro dve decenije nisam bio u Srbiji. A od 2007, kao što i sam znaš, ne radim na terenu, već obučavam naše pitomce na Univerzitetu u Šantiliju. Koliko znam, imamo operativce u Beogradu?”, pitao je Markus dok je sve vreme pažljivo osmatrao okolinu. Okruživala su ih deca koja su se bezbrižno igrala, ali i diskretno postavljeni agenti. Sigurno ih posmatraju i iz vazduha. Obezbeđenje prvog špijuna Amerike se shvata izuzetno ozbiljno.

„Šta znaš o srpskom caru Dušanu?”, došlo je pitanje iz oblaka dima.

„Vladar, živio negde tokom prve polovine XIV veka, bio je izuzetna ličnost, vojni strateg i vrstan političar. U njegovo vreme je Srbija imala najveće carstvo, takođe poznat po izuzetno naprednom zakoniku za to vreme. Prerana smrt ga je vrlo verovatno sprečila da zada ozbiljan udarac nadolazećem Otomanskom carstvu. Nisi morao zbog toga da

me zoveš, sve o Dušanu su mogli da izvuku i tvoji analitičari”, odgovorio je Markus. Stiven Prajs nikada nije pitanja postavljao tek tako, ni dok je radio na terenu, a pogotovo ne sada, kada je direktor CIA.

„A šta Srbi danas misle o njemu?”, upitao je Markusa dok je u ruci vrteo kubansku cigaru. Jedini porok koji je njegov čelični karakter dozvoljavao. Alkohol, žene, droga, novac, ništa od toga nije upravljalo Prajsom, samo nepokolebljiva vera da sve što radi, radi sa verom u sigurnije danas i bolje sutra.

„Uglavnom misle da je to najveća ličnost njihove istorije, ako izuzmemo neke mitske vladare, za koje ne postoje naučni dokazi da su ikada postojali.”

„Misliš da bi politika obnove Dušanovog carstva mogla da mobiliše većinu stanovništva, ili čak da ih pogura u nasilno osvajanje novih/starih teritorija?”

„Nisam baš najsigurniji kakav je sada u Srbiji stav prema Dušanu, ipak nisam tamo bio skoro dve decenije. Pretpostavljam da bi političar koji zastupa te stavove mogao da privuče dobar deo biračkog tela. Tranzicija im traje suviše dugo i ne donosi prave rezultate. Ne verujem da bi se većina Srba uhvatila oružja. Mada, opet, ko zna, oni su veoma ponosan narod i često reaguju suprotno svim očekivanjima. Kako oni često vole da kažu, inate se. Sa njima je sve moguće. A u vreme opšte besparice, nije isključeno da bi jedna takva desna opcija prikupila veliki broj simpatizera. Ne bi bio prvi put da ekstremna desnica dođe na vlast zahvaljujući teškim vremenima.”

„Nema potrebe da nabrajaš, sve mi je poznato, zato i moram tebe da vratim na teren. Tvoje terensko iskustvo, poznavanje regiona, jezika, kulture, čini te trenutno jednim od naših najboljih operativaca za područje Balkana. Kao što sam već rekao, situacija je toliko ozbiljna da moramo da iskoristimo svakog raspoloživog agenta, pa čak i vas polupenzionisane. A na kraju krajeva, možda bi ovaj zadatak dobro uticao na tvoj duševni mir”, odvratio je Prajs vrteći u rukama cigaru.

Svaki zaposleni u Agenciji CIA mora svakih šest meseci na psihološku procenu i sigurno je Prajs imao uvid u Markusov dosije. Duboko u sebi nije želeo da prihvati ovaj zadatak, ali je znao da zapravo u celoj priči i nema mnogo izbora. Već dugo nema pravo na pravi izbor.

„Koja su mi ovlašćenja?”

„Zvanično, nikakva, ideš tamo kao novi savetnik vojnog atašea ambasade u Beogradu. Nezvanično, biće ti pružena sva moguća logistička, finansijska ili bilo koja druga pomoć. Prave razloge tvoje

misije znamo ti, ja i POTUS. Nemamo mnogo podataka, ali ono što imamo ti je u ovom fajlu. Pročitaj i uništi. Razmisli do večeras da li si u igri.”

To je bio znak da je sastanak gotov. Prajs je mirno ustao i uputio se kroz park obavijen oblakom dima, na opšte zgražavanje prisutnih majki. Markus se nasmejao tom prizoru, misleći da ako na Balkanu započne novi rat, dim od cigara će biti najmanji problem.

2.

Beograd, 12. maj

Nakon što je Markus Morison prošao pasošku kontrolu, sakriven iza tamnih naočara osmatrao je ljude koji su ga okruživali. Iako nije očekivao probleme već prilikom ulaska u Srbiju, nije smeo sebi da dozvoli luksuz neopreznosti. Činilo se da niko ne obraća neprirodnu pažnju na njega, ali to ništa nije značilo, jer bi samo neiskusni i nedovoljno obučeni pratilac pogledom fiksirao svoju metu. Utešno je bilo što mu trenutno niko i ništa nije probudio suvišnu sumnju.

Nije očekivao da će ga pratiti već na aerodromu, jer za njegov dolazak je znala još samo jedna osoba u koju je imao skoro beskraino poverenje, ali čovek nikada nije mogao biti dovoljno oprezan... Zadatak koji je imao bio je takav da je mogao da pretpostavi da će već od trenutka kada ga je prihvatio, biti u životnoj opasnosti. Ali, to su sve čari života koji je vodio poslednjih decenija.

Na prvi pogled, činilo se da se i Srbija izmenila od 2000. Nekada se pustim aerodromom Nikola Tesla šetala šarolika galerija likova. Nabildovani i kratko ošišani momci u crnim kožnim jaknama, trenerkama, okićeni zlatom; napirlitane i svetlucajuće nazovi zvezde turbo-folk muzike; ljudi u teget odelima koji su u koferima i torbama iznosili novac iz zemlje, kao i oni srećnici koji su uspeli da dobiju vizu i u koferu nosili samo diplomu. Sada je na sve strane bilo mnogo turista, pravih i lažnih poslovnih ljudi. Ali i mnogo mladih ljudi koji su negde putovali, a većina sa planom da se verovatno više nikada ne vrati.

Koliko god da se nekad čini da su se stvari promenile nabolje, to je obično samo maska, spolja gladac, a iznutra jadac.

Dok se približavao izlazu sa aerodroma, pažnju mu je privukla mlada žena koja je trčala za dečakom od nekih jedanaest godina. Dovikivala je sinu da se zaustavi i smiri, što je na njega imalo suprotno dejstvo. Mališa se provlačio između ljudi i ne gledajući ispred sebe, udario u Markusa.

„Izvinite, nisam vas video”, promućao je dečkić dok ga je Markus držao za nadlakticu.

„Nema problema, nadam se da se nisi jako udario. Drugi put nemoj tako da bežiš od majke.”

„Hvala vam što ste ga uhvatili, već sam se uplašila da će se povrediti”, rekla je kroz osmeh mlada žena. „Izvinite, molim vas, zbog njegovog ponašanja, ali strašno je nemiran. Znam da sam se vratila u Srbiju kada prestanem da pazim na dete i počnem da pazim na kofere.”

„Da, to su lepote vaše zemlje. A kao što kažete: nema mirnog deteta i lepe babe, važno je samo da se nije povredio. Do viđenja.”

Čim je izašao iz aerodromske zgrade, primetio je da su se i taksisti promenili. Taksisti su tek bili posebna priča. Od odrpanaca koji su vozili poluraspadnute nazovi automobile, do onih koji su imali najnovije modele vozila i izgledali kao bankari. Sada su automobili ispred ulaza u aerodrom većinom bili novije proizvodnje sa čistim i urednim vozačima, manje-više. Navika da putnicima gule kožu sa leđa verovatno je ostala nepromenjena. Ali, to je već ugrađeno u genetski kod svakog taksiste na ovom svetu.

Ne prestajući da osmatra ljude oko sebe, Markus je prišao prvom slobodnom vozilu. Seo je na suvozačevo mesto da bi mogao blagovremeno da reaguje. Znao je da to neće izazvati sumnju kod vozača jer su u Srbiji mnogi voleli da se u taksiju voze na taj način. Tako se sve pretvaralo u, na neki način, vožnju sa prijateljem. Još jedna od osobenosti balkanskog mentaliteta, koju je veoma voleo.

Rekao je taksisti da ga odveze do Opštine Novi Beograd, jer je tuda prolazilo desetak linija autobusa javnog prevoza. Dok je razgovarao sa vozačem, Markus je u retrovizoru osmatrao saobraćaj koji se odvijao iza njih. Činilo se da ih, za sada, niko ne prati. Pitao se koliko će potrajati taj mir.

„I, kažete da ste studirali u Beogradu? Vidi se da ste stranac, ali moram da priznam da srpski govorite fantastično”, nastavio je taksista započeti razgovor.

„Hvala vam mnogo, vrlo ste ljubazni, ali je činjenica i da sam mnogo zaboravio. Poslednji put sam bio ovde posle bombardovanja. Da li se

nešto promenilo od 2000. naovamo? Da li živite bar malo bolje?”, raspitivao se Markus.

„Tja, šta da vam kažem, teško je”, odgovorio je taksista. „Prvo su vladale demokrate, i tada smo na par godina pomislili da će stvari ipak krenuti nabolje. Međutim, nakon ubistva Đinđića, bilo je jasno da je prošlo premalo vremena za ozbiljne i korenite promene. Posle demokrata došli su napredni, koji su nam jasno stavili do znanja da će se urušavanje svih naznaka sistema nastaviti. Nekim čudom smo i njih sklonili i sad imamo ove, koji su ni 'vamo ni tamo. Koliko mogu da primetim, ni sa njima nam neće cvetati ruže”, taksista se nekoliko trenutaka zagledao u saobraćaj ispred sebe i nastavio:

„Svi su se izmenjali i sve nas više guraju u propast. Dosta toga se promenilo, mada većinom nagore. Plate su bedne, kao i ranije, samo što se teže zarađuju, nema posla, a cene su nam evropske, čak i više ponekad. Ovi što nas vode samo gledaju šta će da ukradu, čak se ni ne kriju, već to javno rade. Daleko od toga da mislim da nam je opozicija išta bolja, svi su oni na isti kalup. Na našu žalost, izgleda da nemamo pravog čoveka da nas povede, jer u svim strankama na istaknutim mestima se nalazi šljam. Često kažem da je Petog oktobra trebalo da okačimo nekolicinu na bandere nasred Terazija, kao što su Rumuni rešili problem. Možda bi sada bili mirniji i gledali kako da pomognu i ovoj zemlji i narodu. Oni se stalno pravdaju time da je Sloba vladao celu deceniju, a ne govore da su skoro isti ljudi na vlasti već skoro dvadeset godina, a neki su čak bili i sa Miloševićem. Iako sam uvek bio protiv Slobe, sad mi on izgleda kao malo dete u odnosu na ove ajkule. Ma, bolje me ništa ne pitajte, mogao bih da vam pričam do sutra. Odmah sam se iznervirao. Da li bi vam smetalo da zapalim?”

Markus je odmahnuo glavom.

„Samo izvolite, vaše zdravlje je u pitanju. Političari su verovatno isti u svakom delu planete. Ali, kakvi god da su ovi vaši, bar su započeli sa približavanjem Srbije EU.”

„Evropa? Pih, Svi znamo da je prijem u EU samo politička igra, uvek postoji razlog zašto smo nepoželjni, Kosovo, Mladić, Karadžić ili nešto peto. Neće me niko ubediti da su Bugarska i Rumunija uređenije i stabilnije od Srbije, pa čak ni komšije Hrvati, da budemo iskreni. Sumnjam da će nas ikada primiti u to društvo, a i šta bi oni sa nama? Ovako im je mnogo bolje, guraju nam kredite i od nas prave zemlju Trećeg sveta, tako nas čak i CNN reklamira, *zemlja jeftine radne snage*. Kada bismo uspeali da uspostavimo malo reda u ovoj zemlji, nama

Evropa ne bi ni bila potrebna. A i bolje im je bez nas. Nas da prime, odmah bi započeo neki rat”, odvratio je taksista kroz smeh.

„Onda je to razlog što vas ne primaju, plaše se za svetski mir”, nasmejao se Markus.

„Šalu na stranu, ni sam ne znam. EU bi nam sa jedne strane donela malo reda, a sa druge bi nam zavukli. Vidite i sami, i Britanci su otišli iz tog društva, a koliko vidim, i drugi se spremaju. Ali ko pita malog čoveka šta on želi. Pa ni vaša vlada vas nije pitala da li želite rat u Iraku, Avganistanu, Siriji... Je 1' tako?”

„Ne, kao ni mnoge moje prijatelje koji su ostali na ratištima širom sveta”, odvratio je mrko Markus. „Potpuno se slažem sa vama, ali kad već ne možemo da menjamo svet, moramo da se prilagođavamo svakoj novonastaloj situaciji.”

„Dokle više to prilagođavanje? A i teško čovek može da se prilagođava kada svaki dan razmišlja da li će sutra imati novaca da kupi hranu. A nažalost, kod nas je nestala srednja klasa i imamo samo bogate i ogromnu većinu onih koji su u većoj ili manjoj meri siromašni. Ne zamerite mi, ali dvadeset i dve godine sam predavao u srednjoj školi, pa mi ostala navika da predajem. Već sam nekoliko godina na taksiju, šta ću, bolje išta nego ništa.”

„Uh, baš mi je žao zbog vas, siguran sam da vam nije lako. Ali ako su svi lopovi, kome dozvoliti da vodi državu?”

„Ko bi ga znao... Možda nam ne bi bilo loše kada bismo opet bili kraljevina. Svi ti kraljevi su vezani kao svinjska čreva, pa se pomažu. Ali i prestolonaslednik nam je karikatura od čoveka, pa on još ni svoj jezik ne zna. Evo, vi govorite srpski odlično, za razliku od njega.”

„Onda ste u problemu, moraćete da nađete neku drugu kraljevsku lozu”, uzvratilo je Markus kroz osmeh.

„Eh, kada bi bilo naslednika cara Dušana, on je bio naš najveći vladar, u njegovo vreme smo bili prava država. Tada su znali kako se postupa sa kriminalcima i drugim ološem. Uvedemo ponovo Dušanov zakonik i Bog da nas vidi. Da se narod ne svađa više oko četnika i partizana, već da se vratimo na početak, pa da krenemo polako napred.”

„Interesantno razmišljanje, samo kako bi ostatak građana Srbije reagovao na tako nešto? A kao i što sami kažete, vi se i dalje delite na četnike i partizane. A i ne znam da li se to uklapa u planove šefova iz EU, ipak je Dušan bio osvajač i simboliše ideju o Velikoj Srbiji. A čini mi se da nije najbolji trenutak za tu priču, ako uzmete u obzir kako se

odvija vaša borba za Kosovo, a i sa nedavnim suđenjima u Hagu.”

„Vidim da ste upoznati sa našom istorijom, a i sa onim što će tek biti naša istorija”, mrzovoljno je rekao taksista.

„Nisu mi se nikada dopadali zvanični izveštaji CNN-a, pa sam se potrudio da saznam nešto više o istoriji ovih prostora, a i kažem vam da sam živio u Srbiji do 2000. Da budem iskren, zavoleo sam ovu nemirnu zemlju na brdovitom Balkanu. Sve me nekako podseća na Asteriksa.”

„Malo galsko selo okruženo Rimljanima? Pitanje je samo da li ćemo i koliko uspeti da odolevamo? Eh, kako u razgovoru vreme brzo prođe, stigli smo do Opštine Novi Beograd. I nemojte samo da mislite na posao, provedite se malo, Beograd nudi zabavu za svaki ukus.”

Markus je platio vožnju, ušao u prvi autobus, promenio je zatim još nekoliko autobusa dok nije bio potpuno siguran da ga niko ne prati, a onda na kraju ušao u tramvaj broj dva, koji je kružio centrom grada po čuvenom *krugu dvojke*. Nekada je to bila zona u kojoj su živеле najstarije i najvažnije beogradske porodice. Danas svaka šuš sa dovoljno novca, pomislio je Markus. Trudio se da zauzme što udobniji položaj u prepunom tramvaju. Iako je u Beogradu živio sa dužim ili kraćim prekidima šesnaest godina, i dalje nije mogao da se navikne na svakodnevne gužve u gradskom prevozu.

U Srbiju je prvi put došao čim je završio fakultet. Nakon završetka studija balkanske istorije pitao se šta mu je sve to trebalo i da li će provesti ostatak života kao čovek bez upotrebljivog zanimanja. Ponuda Agencije da živi i radi na prostoru o kom je samo učio iz knjiga bila je ispunjenje sna. Zaposlio se kao niži službenik američke ambasade u Beogradu, ali je zapravo bio agent CIA. Sve je izgledalo tako primamljivo, tajne službe, avantura, novac, a verovatno i lepe žene. Ubrzo je shvatio da posao špijuna ni blizu nije tako zabavan. Prokleti Džejms Bond, kod njega je sve drugačije. Nema neograničenog trošenja novca, zgodnih žena koje ti se same bacaju u naručje, predvidljivih neprijatelja. Nula-nula-sedam nije gledao decu koja umiru od metaka, sadističke pripadnike svih zaraćenih nacija, čiji je jedini užitek bio da se na monstruoze načine poigravaju zarobljenicima. Previše nevine i bratske krvi je proliveno devedesetih na prostoru bivše Jugoslavije. Kada bi obični ljudi znali šta je sve učinjeno u njihovo ime tokom rata, nikada ne bi priželjkivali nove sukobe. Rat budi najgore zveri u ljudima. Markusu su se te slike vraćale iz noći u noć i sigurno ga nikada neće napustiti.

Proživeo je hiperinflaciju, ratove u bivšoj Jugoslaviji, ranjavanje, izbeglice, lažne i prave heroje, beskorisne pobede i lažne poraze, ali ono što ga je osvojilo od prvog trenutka bio je karakter ljudi. Sve ih je zavoleo, i *zapadnjake* i *istočnjake*, i ne samo Srbe, već sve bivše Jugoslovene. Beskrajno je žalio zbog nesloge koja vlada na ovim prostorima umesto da uživaju i da se druže, bivši Jugosloveni gube vreme na međusobna optuživanja i raspaljivanje starih mržnji.

Davno je prošlo vreme kada je verovao da njegovi postupci pomažu da nastane neki bolji i pravedniji svet. Eh, iluzije mladosti... Možda će ovog puta nešto i uspeti da promeni, ako ne, onda će verovatno umreti pokušavajući, bar toliko im svima duguje.

Uprkos preporuci Lenglija, ostao je u Srbiji tokom NATO bombardovanja 1999. Želeo je da ličnim primerom pokaže da nisu svi Amerikanci isti i da su i oni samo pešaci koje neko drugi pomera po šahovskoj tabli. *Milosrdni anđeo*, apsurdan naziv bombardovanja SRJ. Markus je znao da su to ime izmislili Miloševićevi savetnici i on se odomaćio među Srbima. Mnogi ne znaju da se operacija zvanično zvala Operacija Saveznička sila ili Operacija Plemeniti nakovanj, kod pripadnika oružanih snaga SAD. Opet, svako ime je besmisleno ako se uzme u obzir da je za 78 dana poginulo 1.009 pripadnika Vojske Jugoslavije i srpske policije, oko 2.500 civila, 89 dece. Daje izbačeno oko 350.000 kasetnih projektila, a da se ne spominje nepoznato veliki broj projektila obogaćenih osiromašenim uranijumom, koji će tek pokazati svoje pravo lice u godinama koje dolaze. Markus je bio svestan i da podaci kojima raspolaže vrlo verovatno nisu najprecizniji. Jedna stvar je bila sigurna - Srbi su ponovo izvukli deblji kraj.

Ovaj zadatak će biti kruna njegove karijere i konačni izlaz skoro tri decenije nameštaljki, intriga, stalnog rizikovanja života za interese ovog ili onog političara, i sada će napokon svemu doći kraj. Zaputio se ka jednom od hostela, tako će manje upadati u oči.

3.

Beograd, 13. maj

Markus je sedeo u kafiću u tržnom centru Ušće. Da nije znao da je u Beogradu, mogao se nalaziti bilo gde - u Parizu, Londonu, Peking. Nikad nije voleo tržne centre, kao što nije mogao ni da razume ljude koji su imali želju da šetaju tržnim centrima i obilaze prodavnice.

Razmišljao je o svom ranijem boravku u Srbiji. Nije očekivao da će se ikad ponovo naći u Beogradu. Znao je da nikad ne treba reći nikad.

Dok je razmišljao o budućim opcijama, primetio je visokog, samouverenog mladića, obučenog u sivo letnje odelo, kako mu se polako približava. Mladić je imao pravilne crte lica, plavu kosu srednje dužine, kao i veoma tamne oči sa donekle tužnim odsjajem. Kako je prolazio, nekoliko devojka i žena ga je odmerilo. Mladić se pravio da ništa ne primećuje, mada je Markus vrlo dobro znao da ih je lepotan sve video. Na usnama mu je zaigrao mali osmeh. Seo je na stolicu pored Markusa i sagnuo se da veže pertle na cipelama. Markus je bio zadovoljan, mladi operativac je bar ispoštovao dogovoren znak raspoznavanja. Vezivanje pertli značilo je da mogu da razgovaraju. Mladić je iz džepa izvadio kutiju cigareta i pritisnuo malo dugme na dnu. U pitanju je bio ometač signala. Radijus delovanja mu je bio oko dva metra, sasvim dovoljno da niko ne može da prisluškuje njihov razgovor. Markus se blago namrštitio, mladi suviše poverenja imaju u tehnologiju. Na ovom mestu bi ih i tako teško prisluškivali, a sve dok paze šta pričaju, ni Markus ni mladić nisu u opasnosti.

„Dobar dan, gospodine. Ne znam da li me se sećate? Bio sam kod vas na obuci pre tri godine.”

„Da, Kit Karson, sećam se odlično. Pre dve i po godine si bio kod mene na obuci. Pripadao si boljim polaznicima, baš sam se pitao gde si završio”, pitao ga je Markus zainteresovano.

„Ovde sam već dve godine, činilo mi se kao mirno i prijatno mesto, zgodno za upisivanje u CV. Mislio sam da se ovde više ništa ne dešava, ali kada sam dobio poziv iz centrale, pretpostavljam da će se i to promeniti”, odvratio je mladić nehajno sležući ramenima.

„Verujem da hoće. Videćemo još, nadam se da ću biti samo u turističkoj poseti i da je sve samo lažna uzbuna. Ima li bezbednosnih rizika?” nastavio je Markus ozbiljno.

„Ne, gospodine, nismo dobili nikakvo upozorenje. U principu je sve mirno. Sporadično se spomene poneko potencijalno žarište. Najčešće je vezano za Albance sa juga Srbije, ali to su samo priče. Njihova stvar se dobro razvija bez potrebe za nasiljem. A i sve dok Albanci i Srbi slušaju šta im savetujemo, neće ni biti problema. A sa druge strane, ovo je Balkan, svaki čas neko najavi međukomšijski rat.”

„Da, čudni su ti Balkanci. Iako stalno pričaju o ratovima, cene mir više nego išta drugo, verovatno zato što ih je onoliko izginulo u poslednjih stotinjak godina”, odvratio je Markus kao da je za katedrom. Začutao je na nekoliko trenutaka, a zatim ozbiljno upitao:

„Ima li nekih frakcija koje bi želele da unesu nemir u region?”

„Da, takvih uvek ima. Kao što znate, ima ih među svim nacionalnostima. Ipak, još uvek nismo sigurni, možda je u pitanju samo bacanje prašine... Nije logično, Albanci su mnogo dobili poslednjih godina, ne znam zašto bi stvarali razdor... Činjenica je da Albanci često koriste ratnu retoriku i da prete otimanjem ovog ili onog dela srpske teritorije, ali to je samo to - retorika.”

Kit Karson je pogledao u svog bivšeg mentora, kao da očekuje školsku ocenu za svoju analizu.

Markus je klimnuo glavom, slažući se sa svojim učenikom.

„Da, potpuno si u pravu. Nema logike. Ali opet, mnogi veliki događaji su započinjali iz nelogičnih poteza. Pretpostavljam da si dobio poziv iz centrale?”

„Da, pozvao me lično gospodin Prajs i dao mi je naređenje da vam se potpuno stavim na raspolaganje i da vam pomognem na koji god način mogu. Naravno, sva pomoć koju dobijate je nezvanična. Ne znam sve detalje, ali mi je rečeno da je vaša misija od izuzetne važnosti. Doneo sam paket koji ste tražili”, Karson je pokazao na ranac koji je spustio pored stola. Markus je samo klimnuo glavom.

„Hvala ti. Možda će biti potrebno da se priključim nekoj od policijskih stanica. Verovatno ću imati lakši pristup zvaničnim informacijama. Možeš li da me ubaciš negde?”

„Naravno, gospodine, pretpostavio sam da ćete želeći tako nešto. Već sam kontaktirao jednog od ljudi iz policije sa kojim sarađujemo. Mislim da ću moći da vas priključim Odeljenju za krvne i seksualne delikte. Smatram da BIA, VOS i ostale službe ne bi bile baš najsrećnije rešenje zbog vaše prošlosti.”

Markus je netremice gledao u mladića nekoliko trenutaka, a onda se slabašno osmehnuo.

„Potpuno si u pravu. Možda i ispadne od tebe dobar agent. Samo još nekoliko stvari. Za početak, promeni odelo.”

„Molim? Nije mi jasno, šta mu fali, ovo je Brioni odelo?”, zbunjeno je upitao Karson.

„Vidim da je Brioni odelo, zato ti i kažem. Ono je odlično kad hoćeš da se pokažeš na večerama koje priređuje tvoj otac, senator, i kada osvajaš devojčice iz Lige Bršljena. Ali ipak je previše za jednu običnu šetnju tržnim centrom. Upada u oči. Snimila te je skoro svaka ženska osoba pored koje si prošao. Dalje, promeni parfem, koristi neki neutralniji miris. Takođe, pokušaj da hodaš bar malo neupadljivije, ako je ikako moguće. Dobro znaš da je dobar agent nevidljiv, a da vidljivi prerano završavaju na groblju.”

Kit Karson je uputio Markusu skrušen pogled.

„Ne gledaj me kao kućence. Ovo ti pričam iz najbolje namere, ne želim da dolazim na tvoju sahranu i da služim kao rame za plakanje onim silnim devojka. Čuvaj se, stižu opasna vremena. Zvaću te ako mi nešto zatreba.”

Sa tim rečima Markus je ustao, stavio ranac na leđa i u za nekoliko sekundi se izgubio u gužvi. Kit Karson je zbunjeno gledao kako stariji agent nestaje među brojnim ljudima. Prešao je prstima preko revera odela i nasmešio se, razmišljajući koje bi sve devojke iz Lige Bršljena došle na njegovu sahranu.

4.

Beograd, 18. jun, 8:30

Svetlana je kasnila na fakultet, ali to nije bila novost. Gazdarica je odlučila da joj podigne kiriju za pedeset evra, pravdajući se povećanim životnim troškovima. Svetlanina plata, naravno, nije pratila isto to povećanje životnih troškova. Povrh svega, ni ta beda nije stizala na vreme. Ono što ju je najviše zabrinjavalo bilo je kašnjenje ciklusa.

Baš je pravi trenutak da postanem majka, pomislila je gorko. Bez stana, sa lošim poslom i bednom platom, na pola studija sociologije, sa dečkom koji je u skoro istoj situaciji. Život nije mogao da mi pošalje neku sreću, već samo brigu.

Obuzela ju je melanholija. Posle nekoliko minuta je odmahнула glavom.

Kakve veze ima? Važno je da se nas dvoje volimo, preguraćemo sve. Završiću fakultet, neću biti jedina majka student. Steva takođe voli decu, a i njemu je ostala još samo jedna godina na pravima. A sigurno će pomoći i moji, ako ništa drugo, dolaziće hrana iz roditeljske bašte u Jagodini. Možda i Stevini odluče da pripomognu mladoj porodici. Ne brini se, čuvaćemo te. Svetlana se nežno osmehnula i pomilovala stomak. Iz misli ju je prenulo naglo zaustavljanje tramvaja. Grčevito je stegnula šipku, svim silama se trudeći da ne padne. Težina nekolicine putnika, koji su joj zahvaljujući inerciji bili naslonjeni na leđa, nije previše pomagala.

Pitala se da li je tramvaj zaustavio nepažljivi vozač nekog automobila koji je izleteo pred tramvaj, nervozni pešak koji je pretrčavao šine ili je u pitanju nešto treće. Pogled joj je privukao mladić

u iznošenim farmerkama i ispranoj vojničkoj košulji koji se gurao ka srednjim vratima. Nije bila sigurna zašto je baš na njega obratila pažnju. Nešto u njegovoj pojavi je bilo odbojno, mada još uvek nije mogla da ukaže šta je to. A onda je shvatila. Njegove oči. Gledao je njima kao automat, bez trunke životne iskre.

Zoran, ili kako su ga mnogi znali u virtuelnom svetu *HellCooler*, preko mobilnog je pratio reakcije na najnoviji video koji je postavio jutros, pre nego što klinci krenu u školu. Posećenost njegovog kanala bila je neverovatna. Njegovo ime napokon nešto znači na Jutjubu. Postao je uticajan, broj pratilaca prešao je cifru od sto hiljada. Godinama je vredno gradio svoj kanal i sad će napokon zarađivati od istog. Već su ga kontaktirale neke gejmerske firme koje su želele da mu ponude sponzorstvo. Još samo da izabere onu koja će mu ponuditi najbolje uslove. Mladić sa rancem na leđima je gurnuo Zorana. Ovaj ga je samo pogledao ispod oka. *Tenkre*, pomislio je i nastavio da prati komentare i istovremeno odgovara na najzanimljivije.

Milan Sretenović, tridesetogodišnji policajac je, već po navici, osmatrao putnike u tramvaju. Sve ga je pritisnulo, žena mu je bila na birou, ima ćerkicu od pet godina i teško će moći da joj pruži kvalitetan život. Em rizikuje glavu svaki dan za četrdeset hiljada, em su im i tu bedu smanjili zbog tamo nekih mera štednje. Često je pomišljao da bi bolje prošao da se ponaša kao mnoge njegove kolege koji na razne polulegalne i ilegalne načine izvuku još neki dinar. Ali on nije mogao tako, otac bi mu se u grobu prevrnuo kada bi Milan radio drugačije nego što nalažu pravila službe. Eh, nije lako biti vaspitan da budeš pošten u zemlji lopova, prevaranata i probisveta. Uvek je neustrašivo išao u svaku akciju. Policijska uniforma je za njega bila svetinja. Otac mu je bio oficir Jugoslovenske armije, deda je sa partizanima prošao Drugi svetski rat, pradede je pregazio Albaniju. Čast nošenja uniforme se u porodici Sretenovića ozbiljno shvatala.

Pogled mu se zaustavio na mladiću koji je stajao na sredini tramvaja. Pažljivije ga je osmotrio. Mlad, crnocos, kratko ošišan, visok oko 175, veoma napet, obilno se znoji, verovatno zbog gužve, a možda je i bolestan, toliko čvrsto drži svoj ranac da mu je ruka pobelela. Gledao je u Milana tupog pogleda, dok su mu se usne pomerale. Milan se pitao da li priča sam sa sobom ili možda razgovara sa nekim koristeći Blutut na svom mobilnom telefonu.

Iako mladić nije izgledao preteče, opasnost koju je Milan osećao bila je skoro opipljiva. Godine provedene na beogradskim ulicama

izoštrile su mu sva čula. Nešto mu nije davalo mira, te je polako kroz gužvu počeo da se probija ka mladiću. Sve vreme mu je u glavi zvonio alarm za uzbunu.

Kako se približavao, Milan je bio sve nervozniji. Lagano je gurao ljude u stranu i polako se približavao mladiću, pazeći da ga on ne primeti. Baš kada je pomislio da će uspeti, sreo je mladićev pogled i shvatio da je kasno. Trenutak kasnije, mozak mu je ispunio prodoran bljesak.

5.

Beograd, 18. jun, 8:50

Jelena je mogla da se odrekne mnogo čega, obroka, sna, ali svakodnevno mačevanje ne bi propustila ni zbog čega na svetu, pa makar to bilo usred noći. Bar pola sata dnevno, i bila je spremna da se suoči sa svakakvim problemima kojima ju je život gađao. Svakodnevno prolaženje kroz bodove, presije, batute, dintiranja i ostale pozicije, na nju je delovalo poput meditacije. Uvek joj je pomagalo da razbistri misli. Tokom puberteta često je želela da odustane od mačevanja, ali je otac uvek uspevao da je nagovori da ode samo na još jedan trening. I tako do sledeće krize. Zauvek će mu biti zahvalna što je bio uporniji i tvrdoglaviji od nje. Povremeno bi se setila svojih takmičarskih dana i nastupa za reprezentaciju. Ko zna da li bi sada drugačije živela da se nije povredila na Evropskom prvenstvu u Sofiji? Protivnici iz Italije je pukao mač i čelična oštrica je pokidala Jelenin butni mišić. Znala je da je mogućnost da se tako nešto desi jedan prema milion, ali eto, ona je bila ta jedna. Mesečima nakon povrede nadala se da će možda ipak moći da se vrati u takmičarsku formu. Međutim, doktori su bili neumoljivi, sa takmičenjima je završeno zauvek.

Pored mačevanja, išla je na časove jahanja, u muzičku školu, na privatne časove engleskog jezika. Pitala bi se kako je pored toliko obaveza uspeła da završi redovnu školu. Ali sada, pored sina Dušana, jedini ventil za opuštanje bilo je svakodnevno mačevanje. Na jahanje bi odlazila povremeno, tek nekoliko puta godišnje.

I baš kada je u podrumu svoje kuće na Senjaku završila sa zagrevanjem, začula je *Tač mi (Touch me, grupa The Doors, op.aut.) Da li*

službeni telefon uvek mora da zazvoni kada nisam na dužnosti, Marfi je stvarno neumoran, pomislila je gorko se osmehnuvši. Ne može biti ništa dobro, u to je bila sigurna. Udahnula je i podigla telefon.

„Šefe?“

„Šta god da radiš, prestani i dovlači dupe do Pravnog. Eksplozirala je bomba u tramvaju, ekipe su već tamo“, rekao je Goran, njen nadređeni i prekinuo vezu.

Bomba u tramvaju, mila majko, šta se ovde dešava? Da li je moguće?, pitala se dok se probijala kroz grad u svom BMW-u 325i iz 1987. godine. Čula je dispečerov glas.

„Osim naših službi, niko ne srne da priđe Pravnom u krugu od 100 metara, ponavljam niko, a to posebno važi za novinare. Sav saobraćaj da se i dalje usmerava na Ruzveltovu, 27. marta, Takovsku. Beogradsku mogu da koriste samo naša vozila, kao i hitna i vatrogasci. Takođe, i dalje su obustavljeni svi polasci autobusa, aviona, vozova. Posebno obratite pažnju na svaki sumnjiv paket. Obezbedite ga i pozovite deminere. Samo bez junačenja.“

Na Radio Beogradu su prekinuli muzički program i voditelj je uzbuđeno rekao:

„Izvinite zbog prekida programa, ali dobili smo zvanično saopštenje iz policije, pre dvadesetak minuta eksplozirala je bomba u tramvaju kod Pravnog fakulteta! Već smo dobili dojave i fotografije nekih naših slušalaca, ali ovo je zvanična potvrda.

Izgleda da ima žrtava, ali još uvek nemamo bliže informacije. Policija apeluje na sve građane da se ne približavaju mestu zločina, kako zbog mogućnosti novih eksplozija, tako i zbog ometanja istrage. Potez između 27. marta, Takovske, Njegoševe je zatvoren za saobraćaj. Javljaćemo se sa najnovijim informacijama čim nešto saznamo. Izbegavajte taj deo grada u širokom luku i budite pametni, ko zna da možda negde nisu postavili još neku bombu...“

Jelena je u neverici slušala i dalje nije mogla da poveruje u ono što čuje.

Bomba?! Možda je i moguće, prokleti bolesnici, pomislila je. Danas svaka budala može da napravi bombu u kućnoj radinosti zahvaljujući globalnoj mreži. U kakvim smo svi problemima, prava je sreća što se tako nešto ne dešava svakog dana širom Srbije. Srećom, pojedinci se veoma retko odlučuju na ovako drastične poteze, najverovatnije je u pitanju neka organizacija. Samo je pitanje koja. Al Kaida, Šiptari, neki anarhisti, Hrvati, ko zna, lista bi mogla biti podugačka. A možda je i neko od

građana Srbije popustio pod pritiskom? Niko ne zna koliko naoružanja je ostalo posle ratova devedesetih... Jedino se pitala zašto i kako baš sada. Po svim izveštajima, Beograd je grad niskog rizika, bar što se tiče terorističkih napada. Izgleda da su sve srpske obaveštajne službe zatajile.

Na Slaviji je vladao potpuni kolaps, mada je to uobičajeno i kada nije vanredno stanje. Rekonstrukcija od pre par godina nije pomogla raščišćavanju saobraćajne gužve. Stigla je do policijskih barikada na uglu Njegoševe i Beogradske, nakon što je pokazala legitimaciju, parkirala je auto ispred picerije Orao i produžila pešice prema Pravnom fakultetu.

Dok se približavala potencijalno najvećem mestu zločina koje je Beograd imao u novijoj istoriji, pokušavala je da se pripremi na prizor koji će videti. I dalje nije mogla da prihvati informaciju da je u Beogradu eksplodirala bomba. Činilo joj je da se nalazi u košmaru iz kog treba da se probudi. Stigla je do samog ugla Beogradske i Bulevara (za nju će to uvek biti Bulevar revolucije, a ne kralja Aleksandra) kada je nanjušila smrad.

Težak i opor miris koji steže grlo i štipa oči, smrad izgorele plastike i ljudskih tela i ko zna čega sve još. Naslonila se na ogradu pokušavajući da zadrži hranu u sebi. Nikada u životu nije osetila toliko snažan nagon za povraćanjem. Teškom mukom je uspela da povрати prisebnost. Bilo je gore nego što je zamišljala. Iako je godinama u policiji, sve ono što je videla na terenu nije moglo da je pripremi za užasnu sliku ispred Pravnog fakulteta. Sve je više ličilo na snimke Si-En-Ena sa Bliskog istoka.

Zeleni tramvaj *Švajcarac* sa brojem sedam ležao je prepolovljen u obliku slova L. Vagoni su bili oboreni na stranu, po sredini raskrsnice između Beogradske i Bulevara. Prvi vagon je bio manje-više ceo, osim što nije imao nijedno staklo. Drugi vagon je bio izgužvan poput limenke i na sredini je imao zjapeću crnu rupu. Oko tramvaja su bili zaustavljeni brojni automobili. Bilo je vozila koja su se u nekom trenutku sudarila sa tramvajem. Neki automobili su takođe bili demolirani, a na drugima nije bilo vidljivih oštećenja, osim nedostatka stakala. Oblak crnog, gustog dima se dizao u nebo. Raskrsnica je bila prekrivena staklom, krhotinama metala, odećom, pa čak i raskomadanim delovima ljudskih tela. Jelena je bila iznenađena kada je shvatila da skoro pa vlada tišina. Čuli su se jauči povređenih, koji su parali uši i kidali srca. Policija, vatrogasci, Hitna pomoć su radili svoj posao u tišini. Kao da su se svi

dogovorili da na taj način odaju poštu mrtvima i povređenima. Primetila je i brojne krvave tragove oko tramvaja i automobila. Užurbane ekipe Hitne pomoći preskakale su delove tramvaja i automobila, da bi lakše prišle unesrećenima. Jedna za drugim, vozila Hitne pomoći su odlazila niz Beogradsku ka Urgentnom centru, Gradskoj bolnici, VMA, a verovatno i ka privatnim klinikama.

Vatrogasci su okružili krhotine i čvrsto držali creva u pripravnosti za slučaj da se vatra ponovo rasplamsa. Jedna ekipa vatrogasaca je specijalnim makazama sekla jedan od automobila, ne bi li izvukli povređene.

Forenzičari su već počeli sa prikupljanjem materijala. Jelena je znala da će ovo biti noćna mora za njih, imaće suviše uzoraka i analize će trajati ko zna koliko dugo. Policajci u uniformama se trude da održe bilo kakav privid reda i odbijaju radoznalce da priđu suviše blizu. To baš i nije lako, primetila je, pošto ljudi uglavnom imaju morbidnu sklonost da što bliže priđu mestu nesreće. Srećom, civili nisu bili preblizu, ali su zato opseli sve okolne prozore. Jelena se osvrnula oko sebe. Svi prozori na okolnim zgradama, kao i na Pravnom fakultetu, bili su ispunjeni radozalcima. Klinci sve vreme drže mobilne telefone, verovatno uživo prenose događaj na Jutjubu. A bilo je i ozbiljnijih objekta i kamera, novinare ne može zaustaviti ni policija.

Novine će se sutra, a i danas, odlično prodavati, gorko je pomislila. A sigurno i internet bruji. Verovatno su dežurni sveznajući kritičari za tastaturom rešili slučaj.

Provukla se ispod policijske trake i prišla Ivanu, jednom od kolega iz stanice.

„Šta je, za ime sveta, ovo?“, upitala ga je umesto pozdrava.

„Ne znam šta da ti kažem“, odmahnuo je glavom u neverici. „Pored svih naših vežbi i povremenih upozorenja, nikad nisam ni pomislio da se ovako nešto može stvarno dogoditi i u Beogradu. Upali smo u teška govna.“

Bacio je popušenu cigaretu, izvadio novu iz srebrne tabakere, odlomio filter i povukao dubok dim.

„Eksplozija se dogodila oko 8.35, prve ekipe iz Majke Jevrosime su stigle za desetak minuta, hitna pomoć i vatrogasci nedugo zatim.“

„Dobro je da su uspeali da se probiju tako brzo.“

„Da, sreća u nesreći. Ja sam došao pre deset minuta sa našima iz krvnih delikata. Naravno, tu je i Odeljenje za eksplozije i paljevine. Ali stigli su ili stižu i svi ostali - i BIA i VBA, Žandarmerija, tu je i istražni

sudija Petrović, a doći će i istražne sudije iz Okružnog, svaki slobodan policajac je usmeren na ovu oblast. Požar je vrlo brzo lokalizovan. Patrole su uspele da preusmere saobraćaj i obezbede koliko-toliko nesmetan prilaz ostalim ekipama. Trenutno imamo dvadeset i troje mrtvih, među kojima je i troje dece, i oko četrdeset povređenih.”

Jelena je bila u šoku. Razrogačenih očiju je osmatrala prizor ispred sebe.

„Blagi bože, dvadeset i troje... Nije kao u Madridu, ali opet... Neverovatno. Da li išta znamo? Da li se možda neko već javio da se pohvali?”

„Koliko znam, još uvek niko nije preuzeo odgovornost. Siguran sam da se internet zapalio i da su napaljeni klinci već rešili ceo slučaj”, prezrivo je rekao Ivan. Gledao je u strku ispred sebe. „Verovatno je bomba aktivirana negde na sredini tramvaja. Među poginulima, petoro je bilo u automobilima koji su prolazili pored tramvaja. Predstoje nam burni dani i noći. To je za sada sve što znamo. Već je, pod vodstvom Paunovića, formiran krizni štab u prostorijama BIA i naređeno je da se tamo slivaju sve informacije”, uzdahnio je Ivan neodobravajuće.

„Paunović? On je samo premijerova podguzna muva, ne bi znao da razlikuje petardu od olovke”, odvrtila je Jelena prezrivo frkćući. Cela situacija joj je upravo postala još odvratnija. „Paunović i njegova ekipa mogu da nam nanesu više štete nego što bismo imali koristi od njih.”

„Naravno, tu si i više nego u pravu. Ali mi to ne možemo da promenimo. Po već dobrom starom običaju, svaka služba će voditi zasebnu istragu. Zatim će se u slučaj umešati političari i novinari i brojne nevladine organizacije i tek će tada nastati pravi kaos”, odvratio je uz sumoran osmeh.

„Toga se najviše i plašim. Ništa, hajde da iskoristimo bar ovo vreme dok nisu svi umešali svoje prste. Naše je da probamo što pre da razmrsimo ovaj užas koliko god možemo, a svi drugi neka rade po svojoj savesti. Vidim da su mediji uspeli da stignu u zadirujućem broju. Kako se samo brzo dovuku kada treba da snimaju nesreću, lešinari jedni”, rekla je okrećući se oko sebe.

Ivan je potvrdio klimajući glavom.

„Izgleda da je u Metropolu neka od ovih fuksi-pevačica organizovala konferenciju za štampu povodom izlaska svoje prve knjige. Tako da su bili prisutni novinari iz svih kuća.”

„Još jedna turbo spisateljica? Blagi Bože, odakle li samo izviru? A pritom organizuje konferenciju za štampu u osam ujutro? To je tek

neverovatno.”

Ivan je samo slegnuo ramenima i ispustio još jedan dim.

„Slažem se da je čudno vreme za promociju knjige. Možda hoće da uhvati penzionere i decu pre nego što pođu u školu?”

Jelena je odmahнула glavom u neverici i duboko udahнула. Ponovo je pokušala da pogledom obuhvati prizor oko sebe. Jeza joj se spustila niz kičmu i na trenutak ju je ispunila malodušnost. *Možda je ovo preveliki залогaj za sve njih.* Ali posle samo nekoliko trenutaka slabosti ovladala je svojim uzdrmanim emocijama i prepustila se istrazi. Prvo da pomogne da se pronađu počinioci i da se predaju sudu, a onda će biti vremena za oplakivanje mrtvih.

6.

Beograd, 18. jun, 12:30

Markus je sedeo u kafiću na platou kalemegdanske tvrđave i gledao u reku. Činilo se da je u Beogradu sasvim običan dan. Niko sa strane ne bi pomislio da je, po najnovijim vestima, pre samo nekoliko sati bomba ubila dvadeset petoro ljudi. Nije očekivao da će zadatak o spašavanju svetskog mira početi eksplozijom bombaša-samoubice u centru Beograda. Sve se zakuvalo brže nego što se nadao.

Poslednjih nekoliko sati je posmatrao kako se odvija istraga ispred Pravnog fakulteta.

Primetio je da je srpska policija dobro organizovana i da se odlično snalaze u ekstremnom okruženju. Dobro je znati da su zadržali visok nivo profesionalnosti.

U glavi je, dok nije video Kita Karsona, vagao svoje mogućnosti. Markus se osmehnuo kada je primetio da je mladić obukao jednostavniju i jeftiniju odevnu kombinaciju.

„Vidim da si promenio način oblačenja”, primetio je Markus dok su se rukovali.

Kit Karson se samo osmehnuo. Markus je onjušio vazduh.

„Čak ne osećam ni miris tvog parfema.”

„Soda bikarbona”, odvratio je mladić.

Markus je podigao obrvu u iznenađenju.

„Nije loše, ispratilo te pogledom znatno manje žena nego prošli put.”

„To je već zbog mog proketo dobrog izgleda. Nisam kriv što sam rođen naočit”, odvratio je Karson kroz osmeh.

„Drago mi je što si me poslušao, to ti možda jednom spasi život.”

„Kažu da treba poslušati operativce koji su uspeli da dožive određene godine.”

„Koje određene godine?”, upitao je Markus prodorno gledajući mladića.

Karsona je oblilo crvenilo, zamuckujući je pokušao da se opravda.

„Pusti sad to, i tako si u pravu”, osmehnuo se Markus. „Nego, kaži mi da li išta sigurno znamo o bombi i samoubici. Da li je bilo neko upozorenje o mogućem napadu?”

„Ne, gospodine, nismo dobili nikakvo upozorenje, a znamo vrlo malo, skoro ništa. Zasad znamo da je u pitanju jedna bomba. Još uvek niko nije definitivno prihvatio odgovornost.”

„Vidim da internet portal, ne samo srpski, spominju mogućnost albanskog napada”, ozbiljno je pitao Markus.

„Da, ali još uvek nismo sigurni, možda je u pitanju samo bacanje prašine. Nije logično, Albanci su mnogo dobili poslednjih godina, ne znam zašto bi bacali bombe po Beogradu?”

„Ne znam ni sam. U teška vremena je lako doći do usijanih glava. Možda neko misli da se pregovori odvijaju suviše sporo. Kontaktiraću neke moje albanske izvore, možda nešto saznam. Bilo bi dobro da pritisneš svakog koga možeš, možda nešto ispliva.”

„Naravno, gospodine, već smo kontaktirali naše doušnike.”

„Odlično, javi mi čim nešto saznaš. Sad mi kaži, da li možeš da me priključiš zvaničnoj istrazi?”

„Da, kao što sam vam već rekao ranije, kontaktirao sam našu vezu u policiji. Evo, ovo je telefon inspektorke kojoj treba da se javite”, odvratio je mladić, pružajući Markusu presavijen papir preko stola.

Markus mu je uputio dug pogled.

„Koliko sam obavešten, ona je pravi profesionalac, ne pripada nijednoj stranci ili službi. Otac joj je bio na visokom položaju u Državnoj bezbednosti, ali je ona sama izborila svoje mesto u policiji. Ovo je njen dosije”, rekao je mladić pružajući Markusu tanku fasciklu.

„Zanimljivo”, odvratio je Markus dok je pogledom preletao preko podataka. „Misliš da neću imati suviše problema u saradnji sa njom?”

„Ne više nego što je uobičajeno kada su lokalne službe prinuđene da sarađuju sa omraženom Agencijom”, nasmejao se Karson.

„Dobro, javiću joj se, a ti me obaveštavaj o svemu što saznaš.”

Kit Karson je klimnuo glavom i otišao, ostavljajući Markusa da razmišlja o svojim budućim koracima.

7.

Beograd, 18. jun, 16:00

Jelena je nakon sedam sati prikupljanja dokaza, razgovora sa svedocima i preživelim, kao i kolegama iz različitih jedinica MUP-a, došla u sedište odeljenja u Despota Stefana. Prošla je pored sale za sastanke u kojoj se nalazila većina njenih kolega. Na svim licima se ocrtavala zabrinutost. Uprkos opštoj zabrani pušenja, dim ih je sve obavijao. Nije bila raspoložena za čavrljanje sa kolegama. Samo je klimnula glavom svakom i nikom u isto vreme i uputila se ka svojoj kancelariji na prvom spratu.

Pre nego što podeli zapažanja sa ostalima, morala je prvo da sredi misli. Tek kada je zatvorila i zaključala vrata kancelarije, sve kočnice su popustile i ona je zaplakala. Naslonila se laktovima o sto, pokrila lice rukama i dozvolila suzama da liju. Plakala je neutešno dok su joj grudi parali duboki jecaji. *Toliko mrtvih i povređenih, toliko mnogo bola, ko zna zbog kakve ideologije i fanatizma. Kao da nije dovoljno krvi proliveno na ovim nesrečnim prostorima.* Ipak, profesionalac u njoj bio je mnogo jači i nakon nekoliko minuta ponovo je bila potpuno pribrana. Setila se da satima nije pozvala sina.

„Halo, Dušane, kako si, pile?”

„Dobro sam, mama, sa dedom sam. Kako si ti? Da li je istina to što se priča, da su nam Šiptari postavili bombu? Da li stvarno ima toliko mrtvih?”, sa druge strane javio se zabrinuti dečiji glas.

„Nemoj da brineš za mene, samo ti ostani sa dedom, nemoj nigde da mrdaš, možda ne bi bilo loše da sutra preskočiš školu”, čula je uzbuđeni sinov cijuk i osmeh joj je zaigrao na usnama. „Ali to ne znači

da treba ceo dan da đuskaš igrice i da se ne uhvatiš malo i knjige. A odakle ti to da su Šiptari postavili bombu?"

„Objavili su na sajtu *Blica* pre nekog vremena i sada o torne govore na svim forumima. Mama, nekad si stvarno kao iz kamenog doba. Koristi taj smartfon, kada ga imaš, i uključi internet ponekad”, izjavio je dečak u dahu.

„Ne znam odakle im ta informacija kada još uvek nismo izašli sa zvaničnim obaveštenjem... Sveznajući internet. Dobro meni ide i bez toga. Ne treba internet da mi kaže šta se dešava i u kakvim smo problemima”, progundala je sarkastično.

„Tako piše, čuvaj se i dođi brzo. Hoće i deda nešto da ti kaže”, odvratio je mališan žurno. *Sigurno sam ga prekinula u igranju nečega, pa hoće da me otkači što pre*, pomislila je nežno se osmehujući.

„Mala, jesi li dobro?”, začula je glas svog oca Milutina.

„Jesam, Mile, ali još uvek ne verujem da se ovo stvarno dogodilo. Bomba usred Beograda. Vidiš i sam koja je ovo ludnica.”

„Jelenčke, sve ovo mi smrdi do neba, pazi šta i kome pričaš, odnosno pričaj što manje, a još bolje - ništa. Desilo se jutros i već se sve zna. Znaš i sama da to ne ide baš tako lako. Pamet u glavu. Budi dobra i čuvaj se.”

Kada je prekinula vezu, bila je uznemirenija nego pre poziva. Očeva primedba, iako kratka, bila je upravo ono o čemu je i sama razmišljala. Instinkti udbaša u penziji su i dalje dobri. Bio je potpuno u pravu. Kada se ljudska tragedija ostavi po strani, sve je i više nego sumnjivo. Zašto bi Šiptari dizali u vazduh beogradski tramvaj? Praktično, već imaju Kosovo, tako da bi im otvoreni akt terorizma doneo samo štetu. Još uvek se niko nije oglasio da preuzme zasluge i odgovornost za bombu. Ima li sve neke veze sa Makedonijom? Morala je da sazna odakle novinarima ideja da su Šiptari odgovorni za današnji haos.

Dok je čitala internet izdanja vesti, uzela je telefon i nestrpljivo čekala da se prekine zvonjava na drugoj strani žice.

„Halo?”, začuo se hrapavi glas sa druge strane žice.

„Zdravo, Rale, treba mi brz odgovor.”

„Da, vrlo ću rado da te izvedem na piće, a možda će pasti i neka zabava posle. Možda mi je mali, ali sam zato loš u krevetu. Mada ne verujem da si me zvala zbog toga ili da pitaš kako mi je zdravlje junačko?”

Jelena se nasmejala. Rale je bio nepopravljiv i nije bilo situacije u koju ne bi ubacio neku pošalicu. Imao je upitne zdravstvene i životne

navike, ali je bio vrhunski novinar.

„Dunjevača i tri pakle dnevno čuvaju tvoje zdravlje, za piće ćemo lako, a za ono posle - teško. Zanima me samo odakle vam informacija da su Šipci krivi za današnje sranje?”

„Sve što si sada rekla je samo ogovaranje zlih i zavidnih jezika. Inače, što se tiče ovog ozbiljnog pitanja, nemam ni tu mnogo da ti kažem. Preko telefona mogu samo da ti kažem da je pre nekih sat vremena dojava stigla iz tvog dvorišta. Potvrdili su nam i neki drugi izvori. Interesantno je da su i druge kuće dobile vest u približno vreme. Želiš li možda da mi daš neku drugu informaciju?”

„Ne mogu ništa da ti kažem kada te nisam ni zvala. Hvala ti na svemu, čim budem imala nešto, javiću ti.”

Prekinula je vezu.

Vesti nisu bile dobre. Dok je razmišljala šta da radi, u kancelariju je ušao Zoran, kolega iz odeljenja. Na prvi pogled ne izgleda kao policajac, u pohabanoj kožnoj jakni, sa dugačkom kosom upletenom u dredove, kao i sa po tri minduše u svakom uhu. Jelena je znala da kad se zanemari njegov izgled, on je jedan od najboljih inspektora u zemlji.

„Dođi, *Kameni* nas zove u kancelariju.”

U kancelariji njihovog nadređenog već su se nalazili i ostali inspektori.

Toza, uvek besprekorno odeven, više je ličio na službenika banke nego na policajca, ali opet, malo ko može da se pohvali da zna više od njega o oružju i eksplozivima.

Ivan, u stanici čuven kao lepotan i lovac na žene, po stolu je vrteo srebrnu tabakeru i donekle nehajno iščekivao početak sastanka.

Sedokosi muškarac iza masivnog hrastovog stola samo je umorno prelazio pogledom preko prisutnih. Goran Petković *Kameni* bio je policajac od glave do pete, sa besprekornim dosijeom. Ceo život je posvetio očuvanju reda, još od vremena demonstracija na Kosovu 1981. Pažljivo je gledao svakog od inspektora, pročistio grlo i obratio se inspektorima.

„Sad kad ste se svi okupili, želim prvo da kažem par reči. Znam da smo zbog ove eksplozije u teškim govovima. Ne moram da kažem da je ova istraga naš prioritet. Razumem da ste pod velikim pritiskom. Verovatno će biti još veći, kako istraga bude odmicala. Kao što verovatno znate, pojavila se informacija da su Šiptari krivi za bombu. Nemam potvrdu takve vesti, samo se pojavila na internetu. U principu, ne verujem da su oni, ali opet, nikad se ne zna. Mi ćemo istraživati sve

pravce. Ono što je glavni problem je što je vest krenula iz naše stanice.”

Sve četvoro inspektora zbunjeno je gledalo u svog nadređenog. Skoro istovremeno, svi su udahnuili vazduh i započeli da govore. Goran Petković je samo odmahnuo rukom.

„Stanite, nema potrebe da mi se iko pravda. Apsolutno bezrezervno verujem svakom od vas i sumnjam da je iko od prisutnih pustio bubu i štitiću vas do kraja. Naći ću pre ili kasnije odakle curi i taj će mi propišati majčino mleko, pa čak i ako je neko od vas.”

To je bio njihov nadređeni, u poslu čvrst kao stena, a kada su u pitanju njegovi ljudi, brižan kao majka. Uvek radi samo po pravilima službe. Priča se da je još na početku karijere, dok je radio kao saobraćajac, rođenom bratu napisao kaznu za prekoračenje brzine. Uprkos tome što je brat žurio u bolnicu zato što mu se žena porađala.

„Kum za kuma, sir za pare”, govorio je često. Jedan od retkih ispravnih policajaca. Jelena je znala da je blagoslovena time što ima takvog nadređenog.

Teška tišina je okružila prisutne. Goran je iz radnog stola izvadio flašu Skenderbega i pet čaša.

„Jedina dobra stvar koju Albanci imaju”, rekao im je uz osmeh. „Uzmite po piće, pa da pređemo na ono bitno. Znete i sami da je oformljena specijalna grupa pod vodstvom Paunovića.”

Začuo se poneki prezrivi frktaj.

„Potpuno se slažem sa vama, ali tako je to. Ma koliko je ovo teška nesreća, odlična je za prikupljanje političkih poena. U načelu, naše odeljenje je zaduženo za samu istragu, uz saradnju sa ovima iz eksplozija i paljevina, kao i službom za vanredne situacije. Naravno, jasno vam je da će tu i svaka druga služba, BIA, VOA, i svako moguće levo smetalo, pokušati da doprinese ili omete istragu. Kao što znate, ti *stručnjaci*, najčešće nisu u stanju vola u dupe da ubodu, ali su zato orni da se okite tuđim perjem i da se predstavljaju kao najzaslužniji za odrađen posao.”

Usledilo je još gundanja i frktanja, a začula se i poneka uvredljiva primedba na račun mnogobrojnih agencija. Goran Kameni nije obraćao pažnju na frktanje, već je mirno nastavio:

„Ovo je svetski događaj, nije ni čudo što svi žele deo tog kolača. Ako ne računamo bombardovanje '99. i mafijaške igranke, poslednja bomba koja je eksplodirala u Beogradu bila je šezdeset i osme u bioskopu *Dvadeseti oktobar*. Ako se ne varam, tada je poginula jedna osoba i bilo povređeno njih sedamdeset i sedam. Neki od vas se nisu ni rodili, ali

pretpostavljam da svi znate za događaj?”

Inspektori su klimnuli glavama.

„To je bio onaj ustaša Miljenko Hrkač. Postavio je još jednu bombu na železničkoj stanici, ali tamo nije bilo povređenih. Za te akcije dobio je 2.500 maraka”, nadovezao se Toza ozbiljno. „Koliko se sećam, suđenje je trajalo sedam godina. Streljali su ga sedamdeset i osme... To nikad nije bilo objavljeno u tadašnjim medijima.”

„Tako je, Tozo. Ako ne računamo bombardovanje i rat na Kosovu, ovo je najveći teroristički napad na našoj teritoriji. Stigli su i stižu stručnjaci za terorizam, forenzičari iz Evropola, kao i iz Amerike i Rusije. Institut za sudsku medicinu radi punom parom, ali su jednostavno pretrpani. Svi patolozi iz zemlje su došli u Beograd, a stiže nam i pomoć iz Hrvatske i Bosne, očekujemo i neke mobilne laboratorije. U svakom slučaju, jasno vam je da će njihovo ispitivanje tragova trajati. Da se mi vratimo u naš rejon. Šta ste uspjeli da saznate?”

Toza je pogledao prisutne i blago se nakašljao.

„Nažalost, još uvek znamo malo toga. Nepoznati muškarac nosio je ranac u kome se nalazila bomba. U pitanju je plastični eksploziv obložen kugličnim ležajevima. Tako je mogao da povredi veći broj ljudi”, započeo je Toza. „Nije izvesno da li bombaš ima neko vojno iskustvo. Možda jeste, možda nije, najbolje je da držimo obe opcije otvorene. Mogao je neko drugi da mu pripremi bombu, mogao je on sam, bar danas ima svega na netu. Možda ćemo uspeti da skinemo otiske sa ostataka bombe, a možda nam se posreći da nađemo i spojimo njegove prste. Onda će sve ići malo brže. Trenutno su malo izmešani delovi tela, pošto je pokidao petoro ljudi oko sebe.”

Svi su ćutali i razmišljali o Tozinom kratkom izveštaju.

„Čuo sam se sa Kozomom iz Instituta za sudsku medicinu”, nastavio je Zoran nehajno se igrajući jednom mindušom. „Rekao mi je da će svi raditi koliko god treba. Zna i sami, većina naših patologa ima ogromno iskustvo i radili su u najgorim uslovima. Inače, nisu našli nikakve psihoaktivne supstance u bombaševim ostacima, bar u onim njegovim delovima koje su uspjeli da identifikuju. Izgleda da je sve izveo pri skoro čistoj svesti, ako tako možemo da nazovemo njegovo stanje. Poslaće nam izveštaj kasnije.”

Goran Kameni je ozbiljno klimao glavom, dok je očima prelazio sa jednog na drugo lice.

„Jasno, nisam ni očekivao da ćemo imati mnogo više. U svakom slučaju, moramo da damo sve od sebe da se ovo reši što pre. Izveštaje

podnosite direktno meni, nikom drugom, i to samo lično, ništa telefon, mejl, golub pismoša. Ovde će i tako biti previše curenja, ne moramo još mi da pomažemo. Takođe, izveštaji koje dobijate od drugih službi i odeljenja ima da se preuzimaju lično.”

„Misliš li da ovo ima neke veze sa ovim što se dešava u Makedoniji?”, pitala je Jelena.

„Da budem iskren, nisam siguran, moguće je da je sve povezano. Znae i sami da smo dobijali uznemirujuće izveštaje o mogućem kretanju šiptarskih paravojnih formacija na jugu Srbije i oko granice sa Kosovom. Takođe, čini se da su se pokrenuli u Makedoniji. Ko god da je u pitanju, neće se izvući. Pokazaćemo mu da Beograd nije Bliski istok”, besno je zaškrgutao zubima.

Tišina je stajala između njih nekoliko trenutaka.

„Vratite se na posao i obaveštavajte me istog trena čim saznate nešto novo. Hajdemo sada u nove radne pobede. Javite se familijama, jer vas verovatno neće viđati neko vreme. Jelena, ostani sekund.”

Ostali inspektori su klimnuli glavom i izašli iz kancelarije svog nadređenog.

„Šta kaže tvoj stari?”, uz umoran osmeh upitao je Goran Petković.

„Rekao mi je da pazim šta i kome pričam jer mu sve smrdi do neba.”

„Vidiš, potpuno se slažem sa njim. Stari udbaš daleko vidi”, uz odobravajuće klimanje uzvratio je Goran.

Jelena je znala da je njen otac živa legenda službi reda i zakona na teritoriji SFRJ. To je često bio težak teret, jer je morala da se dokazuje više nego ostali, prvo zato što je bila žensko u muškom poslu, a zatim zbog zaveštanja svog oca Milutina Todorovića.

„Ah da, zvali su sa vrha. Izgleda da ih je kontaktirao neko iz američke ambasade.”

„Ma, da li je moguće? Baš se čudim”, gorko je dodala Jelena.

„Nemoj da si takva, znaš i sama da je sve politika. Jasno ti je da nam sada treba svaka pomoć koju možemo da dobijemo. Poslaće nam nekog njihovog da pomogne u istrazi, naravno, potpuno nezvanično. Priključiću ga tebi.”

„Šefe? Ja da vodam nekog Amerikanca po gradu, nema šanse. To može samo da se završi incidentom”, besno je odvratila.

„Dodeljujem ga tebi zato što znam da ćeš uspeti da ga kontrolišeš da nam nešto ne zajebe, kao i da prikupiš informacije o tome šta oni znaju. Drži prijatelje blizu, a neprijatelje još bliže. Hajde, pohitaj polako,

moram da krenem ka kriznom štabu u BIA.”

8.

Beograd, 18. jun, 16:30

Jelena je besno izašla iz kancelarije Gorana Petkovića i taman je htela da produži do svoje kancelarije, kada je primerila da na televizoru u zajedničkoj sali počinje prenos konferencije za štampu koju je vodio ministar Paunović.

„Majke ti, vidi debeljka, do juče je bio levo smetalo u tamo nekom poljoprivrednom kombinatu, a sad je ministar“, ogorčeno je prokomentarisao Zoran, naslonjen na zid.

„Govnar mali“, odvratio je Toza dodajući treću kašičicu šećera u svoju kafu.

„Kako možeš toliko šećera da sipaš?“, čudila se iznova Jelena.

„Život mi je gorak“, odvratio je Toza uz širok osmeh.

Ivan je, vadeći još jednu cigaretu iz svoje srebrne tabakere, pažljivo slušao ministra policije.

„Čekajte, ljudi, utišajte se malo. Ministar drži konferenciju za štampu, dajte da čujemo čoveka. Možda kaže i nešto važno.“

„Pih... On? To bi mu bilo prvi put“, prezrivo je odvratio Zoran, ali je ipak posvetio punu pažnju ekranu. Ministar Paunović stajao je za govornicom, nervozno ispijajući vodu. Okruživali su ga pripadnici elitne jedinice SAJ obučeni u crne kombinezone sa navučenim fantomkama preko glava. Svaki specijalac je držao u rukama automat HK MP5.

„U ime Vlade Srbije odabran sam da stojim pred svima vama u ovom, za nas izuzetno teškom trenutku. Pre svega želim da izjavim najiskrenije saučešće porodicama poginulih. Ovo je najveći teroristički napad koji je

Evropa doživela, ovo je napad u same temelje društva i demokratije. Dobili smo brojne telegrame podrške iz celog sveta. Istovremeno, stiže nam i pomoć u ljudstvu i opremi iz nekoliko zemalja - Amerike, Rusije, Nemačke, Francuske, Hrvatske, Grčke. Opet se pokazalo da Srbija ima mnogo prijatelja. Srećom, Vlada Srbije je blagovremeno preuzela prave korake da počinioce u najkraćem mogućem roku izvede pred lice pravde. Naša policija možda nema najbolju opremu na svetu, ali svakako ima najbolje stručnjake. U interesu policijske istrage ne mogu da vam otkrivam previše detalja. Ono što mogu da kažem je da znamo koje počinilac ovog gnusnog napada."

Jelena je zbunjeno pogledala kolege, na čijim se licima očitavala očigledna zapanjenost.

"Dakle, počinilac je bio Lirim Aruz, Albanac sa Kosova, star dvadeset i četiri godine, ušao je u Srbiju pre četiri dana sa izbeglicama iz Sirije. Smatra se da je bio povezan sa Al Kaidom i ostacima terorističke organizacije OVK, a preko njih i sa vrhom nepriznate kosovske vlade. Očekujemo da će Priština sarađivati sa našim istražnim organima i da će uskoro biti otkriveni i njegovi nalogodavci. To je sve što mogu da vam kažem za sada, a da ne narušavam policijsku istragu."

Novinari su svi povikali uglas, ali je ministar Paunović odmahnuo rukama, rekao da nema drugi komentar i napustio konferenciju za štampu.

Nekoliko trenutaka inspektori su gledali ekran u tišini.

„Jebem ti sunce žarko, odakle im ove informacije, zašto mi ne znamo ništa? Odakle im ime kada će samo za analize biti potreban bar jedan dan?“, glasno je prokomentarisao Zoran.

„Ljudi, znate i sami da ovo nije moguće, nismo na filmu“, rekla je Jelena.

„Naravno da znamo. Bar je bio ljubazan, pa nas je sve obavestio putem televizijskih prijemnika“, odvratio je Toza podsmešljivo. „Sad smo svi upoznati sa našim neprijateljima.“

„Mi smo sami sebi najveći neprijatelji. Ne znam koja je ovo šema, ali ovo mi liči na početak otvorenog rata sa Prištinom“, zabrinuto je odvratio Zoran, odmahujući glavom.

„Ali dobro, bar ćemo napokon rešiti šiptarsko pitanje i očistiti i Kosovo i Albaniju“, odgovorio je Ivan izbacujući oblake dima.

„O kakvom to rešavanju problema pričaš, malo ti bilo devedesetih? Zbog takvih kao što si ti mi jesmo tu gde smo. Ratovali bismo protiv celog sveta, do našeg poslednjeg deteta“, besno je odvratio Zoran.

„Milu ću majku onome ko je ovde postavio bombu, ali da ratujem, nema šanse.”

„Ti bi radije dopustio da Šiptari preuzmu celu zemlju i da nas okupiraju? Vidiš šta nam rade na Kosovu i kako žele da nam otmu i Niš i ceo jug Srbije? Ako tako nastave, doći će do Beograda. E, pa neće više. Dok god ima pravih Srba, Srbija će biti sigurna. A sa vama izdajnicima ćemo se već razrešiti”, nadmeno je rekao Ivan.

Zoran, crven u licu, krenuo je ka Ivanu čvrsto stegnutih pesnica.

„Zbog vas, pravih Srba, naše generacije su desetkovane, prijatelji su mi izginuli, poludeli, otišli u beli svet. Zbog vas sam bio na Kosovu dok su padale bombe, a vi ste branili srpstvo iz fotelja. I onda sam ja izdajnik? Vi, lažne patriote, naneli ste nam više zla nego Hitler.”

Ivan je zajapurenog lica zaustio da odgovori, kada se začulo:

„Tišina!”, odjeknuo je glas Gorana Kamenog, njihovog nadređenog, koji je stajao na vratima i sve ih strogo posmatrao.

„Sada imate preča posla od prepucavanja o tome ko je izdajnik, a ko ne. Fokusirajte se na ono najhitnije. Ne moram da vas podsećam koja je vaša uloga. A ako, daleko bilo, dođe do nekog rata, onda ćemo gledati šta ćemo i gde ćemo.”

U sumornoj tišini svi su se razišli po kancelarijama.

Dok je razmišljala o sledećim koracima, Jelena je ponovo posvetila pažnju sveznajućem internetu.

Kao što je i očekivala, bomba, kao i izjava ministra Paunovića, svuda su bile udarne vesti.

Nije joj se dopao smer u kome se kreću rasprave, suviše su podsećale na pozive na ratno huškanje. Bila je klinka devedesetih, ali joj je poznata ratna retorika. Političari, kao i svi ostali su se utrkiivali ko će pre da iznese svoje viđenje stvari. Za deset minuta već je naišla na nekoliko teorija o napadu - te Hrvati, te Šiptari, te Al Kaida, te, naravno, masoni i katolička crkva, a možda i ludi anarhista, a naravno, spominje se i prenapregnuti srpski građanin.

Što je više razmišljala o svemu, sve više joj je bilo čudno.

Nešto se tu nije uklapalo.

9.

Beograd, 18. jun, 16:55

Zazvonio joj je telefon. Goran Petković, njen glavnomkomandujući.

„Jelena, upravo sam saznao da su pronašli stan onog luđaka. Dojava mi je stigla nezvanično, znaš šta to znači. Specijalci su već krenuli. Požuri da stigneš pre nego što unište sve dokaze. Stan se nalazi u Dalmatinskoj.”

Zgrabila je svoj ranac, istrčala iz kancelarije i požurila ka svom autu, i uz rotaciju i besomučno trubljenje uspela da stigne na navedenu adresu za manje od deset minuta. Uska jednosmerna ulica bila je blokirana za saobraćaj od raskrsnice sa Starine Novaka. Mahnula je značkom i uniformisani policajac ju je propustio. Adresa koju je tražila bila je malo pre jedne pekare sa najboljim burekom u gradu. *Šteta što ne rade u ovo vreme*, pomislila je Jelena razočarana. Ispred zgrade je već bilo parkirano nekoliko policijskih vozila. Ispred ulaza su se pod punom ratnom opremom, sa navučenim fantomkama, nalazili kršni momci iz specijalnih jedinica i sasvim izvesno, spremali se svakog trenutka da upadnu u stan. Jelena se sigurnim korakom uputila ka njima.

„Zdravo, Jelena Todorović iz krvnih delikata. Dobro je da sam uspela da stignem na vreme. Nema nikog iz tužilaštva?”, nehalno je upitala.

Bilo joj je jasno da su oni ovde samo da održe bilo kakav privid da je ono što rade zakonito i legitimno. Nije obavешteno tužilaštvo, ni Odeljenje za krvne i seksualne delikte, niko, tu su samo specijalci, kao i neki muškarac u izgužvanom odelu. Prišao joj je njihov komandant

Svetozar Janković. Visok i snažan muškarac vojničkog držanja. Jedini nije imao fantomku na licu, poznavala ga je, krut i oštar, ali ipak čovek na mestu.

„Baš sam maločas gledala ove tvoje na televiziji, nisi valjda poslao najbolje da čuvaju onog Paunovića?”

„Daj, ne zezaj, znaš da se time bavi D tim. Mada, da se ja pitam, ne bih dao nijednog čoveka da se zamlaćuje sa bilo kim od političara. Tim A je ovde, bavi se pravim poslom”, ponosno je odgovorio Janković.

Jelena se nasmešila odobravajući.

„Vidi, dobili smo dojavu van redovnih kanala da je pronađen stan osumnjičenog. Bilo mi je jasno da se ovde dešava nešto više, zato sam i javio Kamenom da nekog pošalje”, nastavio je Janković. „Drago mi je što si ti došla. Pazi šta pričaš. Dobili smo pratnju iz BIA. Hajde sad, drži se iza nas, za svaki slučaj.

Pridružila se grupi. Operativac iz BIA se Jeleni obratio unjkavim glasom, nadmeno i sa visine.

„Njima je već rečeno, a sad da ponovim i tebi. Sve što pronađemo unutra ja preuzimam i nosim u naš štab. Da li ti je to jasno?”

Jelena ga je prezrivo odmerila od glave do pete. Usko pacovsko lice, slaba i retka kosa, smrdljiv dah, jeftino poliestersko odelo.

„Važi, dečko, sve što nađemo možeš da poneseš. Naravno, ne moram da ti pričam da to baš nije sve po pravilima službe.”

Zнала je da će mu povrediti sujetu čim ga je nazvala dečkom.

„Slušaj, ne zanima me šta ti misliš. Ovo je istraga najvećeg prioriteta i mene je lično ministar Paunović poslao da rukovodim ovom akcijom. Neće meni da govori šta da radim tamo neka ženskica koja glumi policajca umesto da sedi u kući i kuva mužu ručak.”

Nije ni udahnuo vazduh, a Jelena mu se već unela u lice.

„Slušaj ti mene, dečko. Ovo je istraga u kojoj je moje odeljenje nadležno, ma šta god mislili ti i tvoj ministarčić. I ako mi usereš mesto zločina, sledeći posao će ti biti u Horu bečkih dečaka.”

Otvorio je usta da nešto odgovori, ali ga stegnula za mošnice sve dok nije pocrveneo i počeo da se uvija. Jelena je čula kikot ispod fantomki i videla krajičkom oka kako se specijalci podgurkuju. Kada je bilo jasno da će agent da padne od bola, Jelena ga je pustila. Obrisala je ruku o odelo zajapurenog agenta.

„Sudeći po onome što sam uhvatila, ti si već spreman za Hor bečkih dečaka.”

Neki od specijalaca su se glasno nasmejali, agent im je uputio bolan

i otrovan pogled.

„Pošto je i to rešeno, koji je plan upada?“, mirno je pitala Jelena komandanta Jankovića.

„Iako pretpostavljamo da je stan prazan, ništa ne prepuštamo slučaju. Prvo ulaze moji momci, proveravaju da li je stan čist i da slučajno nije postavljena neka bomba, za to je zadužen naš Sima.“

S ljubavlju je pomazio nemačkog ovčara, koji je stajao pored njih.

„Vas dvoje se držite po strani dok vam ne kažem da možete da uđete. Nemoj da mi se neko junači, pa da posle moram da piskaram neke dosadne izveštaje“, ponovio je Janković i oštro pogledao agenta iz BIA.

Doveli su Simu, koji je onjušio vrata, ali nije reagovao. Njegov vodič se okrenuo ka ostalim specijalcima i podigao palac nagore. Zatim je jedan od specijalca prišao vratima i približio im neku vrstu predajnika. Svi su u tišini čekali nekoliko sekundi, sve dok predajnik nije sklonjen uz odmahivanje glavom. Po jedan od specijalaca stajao je na svakoj strani vrata, treći je držao ovna i na dogovoreni znak ih razvalio. Ušli su u stan i u roku od nekoliko minuta utvrdili da je prazan i bezbedan. Specijalci su izašli iz stana, pored vrata je ostao samo Svetozar Janković, sigurno ne želeći da propusti još neki mogući sukob između Jelene i muškarca iz BIA. Jelena je ušla odmah za njima, a na kraju pokunjeni agent. Nije progovarao, već je mirno i pokorno stajao u blizini vrata i streljao Jelenu ljutitim pogledom.

Nije obraćala pažnju na njega, već je nekoliko trenutaka osmatrala stan s vrata. Uvek je tako radila dopuštajući podsvesti da upije što više detalja.

U pitanju je bila garsonjera, krajnje oskudno opremljena. Jedan prozor je bacao slabu svetlost na prostoriju. Običan krevet, čajna kuhinjica, nizak stočić, bez stolica, uzani plakar. Skoro potpuno prazan stan, te se i garsonjera činila mnogo većom nego što jeste.

Pre nego što je počela sa pretragom stana, uzela je telefon. Posle nekoliko sekundi javio se mrzovoljan glas načelnika forenzičarske službe Miloša Majstorovića.

„Ako će neko da me prekida svakih pet minuta, dođite ovde, pa sami radite moj posao, a ja idem u tri lepe.“

„Izvini, Miloše, nisam zvala zbog izveštaja. Mada bih cenila kada bi mi dao nešto“, odvratila je Jelena kroz osmeh. „Zovem da ti kažem da sam u bombaševom stanu.“

„U kakvom, bre, stanu, zašto ja ništa ne znam o tome?“, besno je

odvratio.

„Zato što sam i ja ovde slučajno, pošalji ekipu, gledaću da ne kontaminiram suviše mesto zločina.”

„Ako nađem negde otisak tvojih prstića ili crvene dlake, bićeš u gadnom čabru. Ima da platiš večeru za celo odeljenje.”

„Dogovoreno, ali ako ne ostavim tragove, ti plaćaš večeru za moje odeljenje”, odvratila je Jelena uz osmeh, prekidajući vezu.

Navukla je rukavice i nazuvke za obuću. Zatim je snimila nekoliko fotografija telefonom. Okrenula se muškarcu iz BIA.

„Ne pipaj ništa dok ti ja ne dozvolim i dok ne dođu forenzičari. Svetozare, možeš li ti da se pobrineš za to?”

„Naravno, inspektorko Todorović, biće mi neizmerno zadovoljstvo”, odvratio je uz osmeh vođa specijalaca.

Prvi utisak je bio da je stan izuzetno čist. Otvorila je ormariće u kuhinjici, činilo se da nema ničeg neuobičajenog, samo kuhinjsko posuđe. Svi sudovi su bili oprani. Frižider je bio potpuno prazan. Na stolu su ležale dnevne novine od pre dva dana. Krevet je bio namešten i zategnut. Iznad kreveta je bio prozor koji je gledao na ulicu.

„Treba popričati i sa komšijama”, progundala je Jelena za sebe.

U ormariću pored kreveta nalazila se sportska torba. Nakon što ju je uslikala, Jelena je otvorila torbu. U njoj se nalazilo malo garderobe, diplomatski crni kosovski pasoš na ime Lirim Aruz. Pored toga, tu su bili i neki pamfleti o ujedinjenju svih Albanaca pod jednu zastavu. Mobilni telefon. Sve vreme je stajala tako da natkriva torbu, uskraćujući je pogledu operativcu iz BIA. Osećala je na leđima užareni pogled. Znala je da nema mnogo vremena. Uključila je opciju kloniranja na telefonu i za manje od minuta prebacila sve podatke na svoj telefon dok se pravila da snima sadržaj torbe. Ipak su štreberske žurke sa ekipom iz Odeljenja za visokotehnološki kriminal imale i svojih dobrih strana.

Pregledala je ceo stan za manje od deset minuta. Bilo joj je jasno šta ovde vidi, nije bilo potrebe da se dalje zadržava. Okrenula se ka agentu BIA i obratila mu se kao da je ometen u razvoju.

„Dečko, ostavljam ti sve da odneseš svom dragom ministru. Preporučila bih ti da sačekaš da stigne neko od Majstorovićevih forenzičara, oni možda neće biti nežni kao ja. Ti možeš u međuvremenu da popričaš sa komšijama, možda su videle nešto zanimljivo. Naravno, očekujem da ćeš podeliti sa mnom njihove iskaze.”

„Nisam ti ja tamo neki patroldžija da se bavim takvim trivijalnostima”, odvratio je agent drčno. Jelena je duboko udahnula nekoliko puta. Prišla je agentu na pola koraka i zamahnula rukom ka njegovom međunožju. Povukao se unazad sa uplašenim izrazom lica.

„Moša, dečko. Šta se trzaš?”

Fora jeste klinačka i potpuno bespotrebna, ali jednostavno nije mogla da odoli. Sitna i besmislena pobeda, ali joj je ipak malo popravila sumorno raspoloženje. Mahnula je specijalcima, seta u auto i tek tada okrenula broj.

„Šefe, ovo moram odmah da vam kažem, pre nego što čujete od drugih. Ovaj stan je savršen, uređen je kao po knjizi. Bio je ovde samo jedan Paunovićev čovek. Javila sam Majstoroviću da dovede ekipu, pošto ni njih niko nije obavestio.”

„Jasno mi je. Očekivao sam tako nešto. Ponavljam ti još jednom, budi pametna, a ja ću ti čuvati leda koliko god mogu”, brižno je odvratio načelnik Petković.

Pozvala je još jedan broj.

„Mogu li da svratim? Imam problem i treba mi tvoja pomoć.”

Nakon potvrdnog odgovora, startovala je moćan motor svog auta. Ušla je u Takovsku, pa se niz Kneza Miloša spustila ka Gazeli.

Dok se vozila auto-putem, zazvonio joj je telefon, broj je bio nepoznat.

„Inspektorka Todorović?”, pitao je muški glas na srpskom sa neobičnim naglaskom. Neki gastarbajter, pomislila je.

„Ja sam.”

„Zovem se Markus Morisom Rečeno mi je da se vama javim vezano za istragu.”

Jelena je ćutala par trenutaka. Američki obaveštajac, samo joj je još to trebalo.

„Da li me čujete?”

„Čujem vas. Sve mi je jasno. Ne mogu sad da pričam, vozim.”

„Možemo li da se nađemo, samo kažite gde i kad?”

„Sad sam u gužvi, neka bude za sat vremena. Zna li gde se nalazi *Ludi šeširdžija?*”

„Naći ću, vidimo se tamo.”

„Kako ćemo se prepoznati, kako izgledate?”

„Ne brinite, prepoznaću ja vas...”

Iznervirano je prekinula vezu. Razmišljala je o današnjoj bombi, Amerikancu kojeg su joj već prikačili, nameštenom mestu zločina.

Zadubljena u svoje misli, nije ni primetila kada je stigla do odredišta.

10.

Beograd, 18. jun, 18:10

Beograd, kao i drugi veliki gradovi, ima desetine nelegalnih i nehigijenskih naselja, tzv. karton-sitija, cigan-mala. Jelena je uvezla auto u jedno takvo, koje se nalazi na Novom Beogradu, ispod Železničkog mosta. Celo naselje je zapravo gomila sklepanih kućica, baraka od kartona, lima, plastike, drveta ili bilo čega drugog šta su stanovnici mogli da pronađu. To su naselja bez vode, kanalizacije, struje. Naravno, stanari se na razne načine dovijaju da neutrališu te nedostatke. Tako da ovde stoji usamljena česmica nelegalno priključena na gradski vodovod, onde vise električni kablovi, takođe nelegalno povezani na banderu.

Polugola, musava deca trčala su ka njoj. Iako su pripadali najsiromašnijem i najneobrazovanijem delu stanovništva, činilo se da su ipak srećni. *Sa mnogo više humora i optimizma se nose sa nedaćama koje ih okružuju*, pomislila je Jelena dok je slušala dečiju ciku. Društvo su im pravili mršavi psi divljačnog izgleda. Jurili su kroz gomile starog kartona, konzervi, flaša, raznorazne gvožđurije. Ipak je glavno zanimanje većina stanovnika sakupljanje i prodaja sekundarnih sirovina.

Izašla je iz auta i krenula ka jednoj od kućica. Deca su je okružila i pružala ruke ka njoj:

„Sestro, sestro, imaš neki dinar?”

Znajući da će je ovako dočekati, Jelena je već spremila nešto sitnine koju je dala deci, kao i kesu slatkiša koju je kupila na putu do naselja.

„Deco, ostavite je na miru, nemoj da vas sve hapsi sada.”

Na vratima jedne od kućica stajao je mladić širokog osmeha, tamne kože i belih zuba.

Mališani su uz ciku i smeh otišli od Jelene i nastavili sa započetom igrom.

„Zdravo, Sebi, što ih plašiš policijom?”

„Neka, neka, treba da znaju šta je vlast i da se čuvaju iste.”

„Trebaće im nekad ta ista vlast da ih zaštiti i da im pomogne.”

„Ako spadnu na to da im treba pomoć od ovakve vlasti, onda bolje da se nisu ni rodili”, mrko je odvratio mladić, pružajući Jeleni ruku.

„Došla sam nakratko i moram da palim dalje.”

„Hajde, uđi. Ovde jesu sve moji Cigani, ali neki možda i nisu, znaš kako se već to kaže.”

Uveo je Jelenu u kuću. Spolja je izgledala kao obična sklepana romska udžerica okružena različitim otpadom. Kada je ušla u kuću, ponovo se zapanjila brojem monitora i računara. Setila se dana kada je upoznala Sebedina.

Pre pet-šest godina uhapšena je grupa preprodavača tehničke robe zato što je postojala sumnja da prodaju tehniku koja je ukradena prilikom ubistva. Vrlo brzo je shvatila da je Sebedin, tada 14-godišnjak, natprosečno inteligentno dete sa neverovatnim informatičkim potencijalom. Njegov glavni problem su bili siromaštvo, nedostatak formalnog obrazovanja i loše društvo. Nakon što je tokom istrage utvrđeno da ova grupa nema veze sa ubistvom, pušteni su na slobodu. Jelena je Sebedina odvela na doručak u obližnju pekaru. Tada ga je pitala da li želi da uradi nešto od svog života. Nakon njegovog potvrdnog odgovora, ponudila mu je dogovor. Ako se kloni nevolja i posveti učenju, ona će mu pomoći koliko god može. I tako je započelo njihovo prijateljstvo. Pomogla mu je da završi osnovnu, kao i srednju školu. Ispostavilo se da je Sebedin prirodni talenat za računare. Pritom je svako znanje vezano za računare upijao kao sunder. Sada je bio jedan od najboljih hakera u zemlji i Jelena je znala da joj može pomoći da malo razmrsi klupko.

„Sebi, treba mi tvoja pomoć.”

„Sigurno ima veze sa bombom od danas?”, upitao je mladić pronicljivo.

Jelena je ozbiljno klimnula glavom.

„Da, ali moglo bi biti opasno.”

„Jedna od žrtava je i moj drugar iz naselja. Poginuo je dok je pokušavao da opere šoferku u zamenu za neki dinar. Dobar momak,

nije hteo da krade ili da vara ljude. Štedeo je za školu, pomagao braći i sestrama još otkad su mu roditelji umrli. Nije mogao da nađe bolji posao zato što je Ciganin. Naravno da ću ti pomoći. Prvo, zbog njega. Drugo, zbog tebe. A treće, zbog ove zemlje. Kakva god da je, ipak je to moja jedina domovina. Mada, da me ti pitaš, radio bih i protiv Srbije”, rekao je uz osmeh. „Da nije bilo tebe, ko zna šta bi bilo sa mnom i na tome ću ti večito i neizmerno biti zahvalan. Kaži o čemu se radi.”

Pružila mu je mobilni telefon.

„Neću od tebe da tražim da radiš protiv Srbije, ali može da se ispostavi da je zadatak podjednako opasan. Verovatno si čuo da je napad navodno izvršio izvesni Lirim Aruz?”

Sebedin je samo klimnuo glavom.

„Bila sam maločas u njegovom stanu. Ono što sam tamo našla nije mi se mnogo dopalo. Bio je tamo i mobilni, prekopirala sam sve podatke sa njega i sad si mi ti potreban da to raščivijaš.”

„Ipak si naučila nešto od mene za sve ove godine?”

„Malo od tebe, malo od momaka sa visokotehnološkog kriminala.”

„Pih, svaka budala misli da može da koristi kompjuter. Mnogi to i rade. Nešto ne vidim da si otišla kod njih po savet”, odvratio je Sebedin smeškajući se.

„Naravno, zato što ne znam kome tamo mogu da verujem, a i oni nemaju tako vešte prste.”

„Uh, kakav šlihtarski odgovor. Neka te, neka. Izvukla si se za dlaku. Daj mi to sokoćalo, pa ti javljam čim nešto saznam.”

Priključio je Jelenin telefon na jedan od kompjutera i nekoliko trenutaka kasnije vratio mobilni.

„Hvala ti mnogo, javlaj čim saznaš bilo šta.”

Zagrlila je mladića, poljubila ga u obraz i izašla iz barake. Uključila se u Tošin bunar i nastavila da vozi ka centru Beograda na dogovoreni sastanak.

Muziku na radiju prekinule su vanredne vesti.

„Uključujemo se direktno na konferenciju za štampu. Premijer Srbije Jakovljević se upravo sprema da da izjavu na vanrednoj konferenciji za štampu. Evo, počinje:

Poštovani građani Srbije,

Iako smo okupljeni zbog tužnog razloga, imam zadovoljstvo da vas obavestim da je naša policija ponovo dokazala da je među najboljima na svetu. Ne samo da smo vrlo brzo otkrili počinioca, već smo pronašli stan iz

kog je planirao svoj kukavički napad. Našli smo čvrste i nesumnjive dokaze da je povezan sa vlastima u Prištini. Naša zemlja je uvek bila faktor stabilnosti i mira u regionu, ali jasno je da na ovakav napad moramo odgovoriti, pre svega diplomatskim sredstvima. U zavisnosti od njihove reakcije...”

11.

Beograd, 18. jun, 18:35

„...mi ćemo uskladiti naše poteze. Čelnici nepriznate kosovske vlade poriču bilo kakvu povezanost sa napadom, ali to se od njih i očekivalo. Na kraju, želim da pozovem sve građane na dostojanstvo i da se uzdrže od naglih reakcija usmerenih ka našim građanima albanske nacionalnosti.”

Markus je utišao radio.

Sve se odvija suviše brzo, preostaje mu sve manje vremena da ugasi ovo bure baruta, koje će ih, ako eksplodira, sve oduvati na Mesec.

Sedeo je na klupici u Parku Luke Ćelovića. Ali pod tim imenom ga je znao retko ko u Beogradu, svi su ga uglavnom zvali - Picin park. Park se nalazi ispred Ekonomskog fakulteta, ali je igrom slučaja bio i ostao stecište prostitutki, te je zbog toga dobio opštepoznato ime. Pored prostitutki, u novije vreme se ovde skupljaju i migranti iz Avganistana, Sirije i drugih istočnih država pogođenih ratovima i nemaštinom.

Muškarac guste brade je seo pored Markusa.

„Sunce danas peče.”

„Ali će možda večeras kiša.”

Markus se u sebi nasmejao dok je razmišljao o gluposti ovih rečenica, ali besmisao je često deo posla tajnih službi.

Ćutali su nekoliko trenutaka. Markus je osmatrao pridošlicu i započeo razgovor na srpskom.

„Čuo si vesti?”

„Jesam. Živ nisam, ne znam gde bijem. Ceo dan sam na vezi sa Prištinom, kao i sa našima u zemlji i inostranstvu, i ništa. Samo neke naznake, poluinformacije i obmane. Ali kada sam prosejao sve

odgovore, shvatio sam da nisam bliži istini ni za milimetar", odgovorio je muškarac nervozno čupkajući bradu, govorio je srpski sa snažnim akcentom. „Mogu da te uverim da mi nije jasno šta se događa. Mi nemamo ništa sa tim. Niko ništa ne zna.”

Markus ga je i dalje oštro posmatrao.

„To malo podseća na ona tri majmuna. Teško mi je da poverujem u sve što kažeš u svetlu današnjih događaja.”

„Uvek ima usijanih glava koje bi želele da se razračunaju sa Srbima bombaškim i sličnim napadima, ali to nije zvanični stav moje vlade. Ne kažem da ne bih voleo da vidim svoju zemlju bez Srba, ali znam da bombe nisu način. Bolji rezultati se postižu novcem. Bombe su odradile svoje ranije, sad je vreme za novac - novac i decu.”

„Nečiji stav ipak jeste”, mirno je odvratio Markus ne skidajući pogled sa pridošlice. „Šta znaš o ovom Azizu?”

„Srbi su kod njega pronašli naš diplomatski pasoš, što nije ništa čudno, pošto je često bio deo delegacije u svojstvu obezbeđenja. Upravo proveravamo sve njegove veze. Radio je u nekoliko navrata za našu službu, ali već duže vreme nije bio aktivan.”

„Verujem da ti je jasno da ste na ivici da započnete rat, nisam siguran kako biste prošli u slučaju da vam odbijemo podršku. A čini mi se da vam ni Evropljani nisu suviše naklonjeni. Rešavajte problem dok još uvek možete. Obavesti me čim nešto saznaš, ma koliko bilo nevažno.”

Bez rukovanja, albanski agent je otišao i ostavio Markusa da luta mračnim lavirintima ispunjenim brojnim pretpostavkama od kojih je svaka bila luđa od prethodne.

Markus je krenuo uz Kameničku, prešao Zeleni venac i na Obilićevom vencu pronašao kafić *Ludi šeširdžija*. Bilo mu je jasno da je Jelena dobro odabrala mesto sastanka. U kafiću je bila umerena gužva, ali to će im olakšati razgovor. Imao je samo četiri stola unutra i šest stolova u bašti. Markus je izabrao sto u samom dnu kafića. Sa tog mesta mogao je da prati svako kretanje, a da niko ne može da mu priđe. Povrh svega, pored stola se nalazio i zadnji izlaz, koji je vodio ka Knez Mihailovoj.

Markus je rešavao sudoku, sve vreme budno osmatrajući okolinu.

Čim je saznao sa kim će sarađivati tokom istrage, odmah se potrudio da pronađe sve što može o toj osobi. Neke informacije je pribavila Agencija preko kontakata u srpskoj policiji, a za neke je poslužio sveznajući internet.

Iako je ceo fajl sa njenim podacima obrisao, zapamtio je sve što je u njemu pisalo.

Ponovo je razmišljao o onome što mu se činilo kao najvažnije. Sa jedne strane, bio je zabrinut, a sa druge impresioniran.

Jelena Todorović, 38 godina. Bez braće i sestara, majka 11-godišnjeg dečaka, razvedena, nekadašnja reprezentativka Srbije u mačevanju i osvajač brojnih turnira u zemlji i inostranstvu. Natprosečno inteligentna, izraženi individualac, pravdoljubiva, nacionalista, ali ne i šovinista, odličan strelac. Policijsku akademiju završila sa najvišim ocenama kao đak generacije.

Majka joj je poginula tokom bombardovanja SRJ 1999. Bila je jedna od stradalih u zgradi RTS-a. Živi sa ocem, istaknutim bivšim operativcem Udbe.

Markus je bio svestan da saradnja sa njom neće biti laka. Sudbina se sa nama često poigrava na najčudnije načine.

Crvenokosa žena, kratko ošišana, zelenih očiju, istaknutih jagodica na uskom licu, visoka oko 170 cm, zastala je na vratima. Osmotrla je ceo kafić brzim, izvežbanim pogledom i odlučnim korakom krenula ka Markusu. Bez problema ju je prepoznao.

Lepša je nego na fotografiji, pomislio je.

12.

Beograd, 18. jun, 19:10

Jelena se uputila ka muškarcu za koga je pretpostavila da je američki obaveštajac. Četrdeset i neka, visok, snažan, donekle četvrtastog lica. Smeđa kosa ošišana kratko, ali ne suviše. Obučen jednostavno, ali sa ukusom - farmerke, majica i lagani laneni sako. Da nije Amerikanac, a uz to i agent, možda bi joj se čak i dopao. Stala je pored stola i nekoliko trenutaka su se posmatrali, ne izgovarajući ni reč. Duboko je uzdahnula i pružila mu ruku.

„Jelena Todorović.”

Prihvatio je pruženu ruku i donekle se iznenadio čvrstinom njenog stiska.

„Markus Morison, drago mi je. Sedite. Šta ćete da popijete?”

„Limunadu.”

„Mogao bih i ja jednu.”

Konobar je doneo njihovu narudžbinu, dok su Markus i Jelena i dalje sedeli u tišini.

Jelena ga je i dalje posmatrala, pitajući se šta može da očekuje.

„Zadivljujuće brzo su vas postavili kao mog partnera”, jetko je primetila.

„Da, srećna okolnost je bila da sam se već nalazio u Beogradu kada je eksplodirala bomba”, odvratio je nehajno.

„Hm, da, baš zgodno, zar ne?”

Markus je ćutao nekoliko trenutaka, razmišljajući na koji način da se postavi.

„Pazite, hajde da raščistimo nešto. Mogu da pretpostavim koliko

vam je mrska saradnja sa mnom.”

Jelena je zaustila da nešto odgovori, ali ju je Markus prekinuo odmahujući rukom.

„Znam da mislite da smo mi, Amerikanci, krivi za sva zla na ovom svetu. Ne kažem da niste u pravu u nekom broju slučajeva. Ali što se tiče današnje bombe, mi nemamo ništa sa tim, bar koliko je meni poznato. Postoje brojne struje i frakcije u američkom sistemu, ali nijedna za koju znam nije kriva za današnji napad. I ja, kao i vi, želim što pre da uhvatim krivca i prekinem rat koji samo što nije počeo.”

Jelena je ćutala, vagajući njegove reči. Zagledala se u njegove oči. Koliko god da joj nije prijalo to saznanje, osećala je da je Markus dostojan poverenja. Na kraju je prelomila.

„Dobro. Prvo - to što moramo zajedno da sarađujemo ne znači i da mora da mi se dopada. Pritom sam bolno svesna da američka vlada verovatno ima kontakte i informacije o kojima mogu samo da sanjam i da možete da ubrzate ili usporite istragu po vlastitom ćefu. Drugo - ako ćemo već da radimo zajedno, ne možemo jedno drugom da persiramo. Treće - bolje bi ti bilo da govoriš istinu, jer samo ako pomislim da ste umešani u ovaj kaos, drugačije ćemo razgovarati.”

Klimnuo je glavom.

„U redu, Jelena. Hajde onda da utvrdimo šta znamo i koji su nam sledeći koraci.”

Ukratko ga je uputila u činjenice samog slučaja, počela je od uviđaja, preko stana osumnjičenog i završila sa posetom Sebedinu.

Markus nije bio suviše iznenađen pričom, očekivao je da će se odvijati na sličan način.

„I misliš da je stan bio namešten baš kako treba.”

„Da, kopka me samo ko ga je tako namestio. Neke misli mi se roje po glavi, ali mi se ne sviđa u kom pravcu idu. U svakom slučaju, čekam da mi se javi moj genije za kompjutere, pa ćemo već videti.”

Sa druge strane, Markus je Jeleni prepričao razgovor koji je vodio sa direktorom CIA Stivenom Prajsom, kao i nedavni razgovor sa albanskim obaveštajcem.

„Prosto mi je neverovatno da niko ništa ne zna. Jednostavno mi je sumnjivo da tamo neki usamljeni revolveraš odluči da digne u vazduh tramvaj. I onda mi baš zgodno pronađemo njegova dokumenta i sve ostalo”, negodujuće je Jelena odmahivala glavom.

„Jasna je stvar da neko želi da započne rat. Lista kandidata bi mogla biti podugačka. U svakom slučaju, svaki minut koji prođe je bliži

ostvarenju tog cilja. Ne želim ni da zamislim u kom bi pravcu mogao da se razvije novi balkanski rat”, odvratio je Markus vrteći čašu sa limunadom.

„Moj otac je uvek govorio: prati onog ko ima koristi. Ali ni to nam trenutno nije od pomoći, kao što si rekao, mnogo je onih kojima bi odgovarao još jedan rat”, rezignirano je rekla Jelena. Pogledala je telefon koji joj je zavibriao.

„Je li sve u redu?”

„Jeste, ali bilo bi dobro da dođeš.”

„Veruj mi da bih vrlo rado došla do vas, ali jasno ti je da sam sada u haosu. Je li Dušan dobro?”

„Jelenčke, zato te i zovem što znam da si u haosu. Želim nešto da ti kažem, ali ne mogu preko telefona.”

Prekinula je vezu.

„Ovo je bio moj otac, kaže da mora sa mnom da popriča i da je vrlo važno. Ne znam šta da radim, ne znam šta bi moglo biti važnije od istrage koju vodim. Na sto strana sam želela da krenem. Ali, opet, on ima odlične instinkte. Radio je za Udbu. Čuo si za nju?”

Markus je samo klimnuo glavom.

„1966. na Četvrtom brionskom plenumu došlo je do velikih previranja u službi. Tito je pomislio da je ugrožen, pa je smenio Aleksandra Rankovića, dotadašnjeg prvog čoveka Udbe, a u isto vreme i drugog čoveka SFRJ. Posle toga su smenjeni i skoro svi rukovodioci Srbi, kao i mnogi operativci. Moj otac je nekim čudom preživeo tu čistku i ostao u službi do kraja. Ima punu fioku raznih odlikovanja, kako od naše države, tako i od inostranih vlada. Sve ti ovo pričam zato što je on bio vrhunski operativac i još uvek ima istančane instinkte. I ne bi dočekaao penziju u službi da nije bio dobar igrač. Možda ipak treba da odemo da čujemo šta ima da nam kaže?”, upitno je pogledala Markusa.

„Onda je stvar rešena, idemo do njega, pa nastavljamo dalje. Mogli bismo da popričamo i sa bivšim ratnicima.”

Pošli su ka Jeleninom autu koji je bio parkiran na drugom spratu u garaži Obilićev venac.

Spustili su se niz Carice Milice, pa niz Kraljice Natalije do Kneza Miloša. Jelena je primetila brojne grupice koje su nosile transparente i srpske zastave.

„Izgleda da imate demonstracije”, prokomentarisao je Markus primećujući isto.

„I ja mislim. Samo da proverim nešto.” Jelena je uzela svoj telefon i

pozvala nekog.

„Ćao, Pero, Jelena ovde iz krvnih. Da nemamo možda neke demonstracije u centru?” Slušala je nekoliko trenutaka, zahvalila se i prekinula vezu.

„Da, okupljaju se ljudi ispred Skupštine, izgleda da je stiglo već nekoliko hiljada ljudi. Pogledaj šta kažu na internetu o torne.”

Markus se prihvatio čeprkanja po svom telefonu, dok je Jelena usmerila auto ka Topčideru.

„Evo, izgleda da broj demonstranta raste iz minuta u minut, već ih ima preko deset hiljada. Razlog okupljanja je, jasno, današnja eksplozija. Zasad je mirno, mašu zastavama, transparentima na kojima pozivaju na osvetu nad Šiptarima. Izgleda da ima poneki, mada redak transparent koji poziva na mir. Još uvek samo mirno stoje. Naravno, niko ne zna u kom će se pravcu nastaviti ove demonstracije.”

Jelena je ćutala i napregnuto posmatrala vozila ispred sebe. Markus je u dubini duše uvek smatrao žene inferiornim vozačima. Priznao je sebi da je u Jeleninom slučaju pogrešio. Kada je video njen auto BMW 325i, pomislio je da ga ima iz sentimentalnih razloga. Ali sada je bio potpuno siguran da je ona verovatno jednako dobar vozač kao i on, iako nije prolazila brojne programe Agencije vezane za vožnju u svim uslovima.

Skrenuli su desno pre Topčiderske zvezde i uputili se ka kućama ušuškanim u zelenilo i pokrivenih tišinom.

13.

Beograd, 18. jun, 19:35

Prolazili su kroz redove porodičnih kuća okruženih zelenilom. Poznavao je taj kraj, Senjak. U blizini su bila brojna diplomatska predstavništva i vile novokomponovanih bogataša, kao i naslednika predratnih imućnih slojeva. Čim su mogli da žive ovde, Jelenini su ili pripadali pomenutim kategorijama ili su do kuće došli zahvaljujući vezama njenog oca u Udbi.

Kuća je bila niska jednospratnica, okružena dvorištem sa uredno podšišanom travom i održavanim ružičnjacima. Markus je znao da je neko morao da provede mnogo vremena u dvorištu da bi sve ovako izgledalo. Nad kućom se nadvijalo visoko drvo lipe, čiji je opojni miris obavijao vilu poput oblaka.

Prošli su kroz masivna hrastova vrata i našli se u hodniku ispunjenom brojnom obućom različitih veličina, a bili su tu i skejt, roleri, lopta.

„Izvini na ovome, ali kada živiš sa dva muškarca, a pritom radiš ovakav posao, jednostavno digneš ruke od reda u kući”, snebljivo je rekla Jelena.

Markus je slegnuo ramenima i nasmešio se.

„Nemaš zbog čega da se izvinjavaš, ovo je apoteka za moj stan.”

„Jelenčice, stigla si?”, začuo se glas iz jedne od prostorija.

Za glasom je izašao i vitalan starac od sedamdesetak godina. Zaustio je da nešto kaže, ali je ućutao kada je ugledao Markusa. Nagnuo je glavu u stranu i oštro posmatrao pridošlicu.

„Mile, ovo je Markus Morison, dodeljen mi je kao partner na slučaju.

Markuse, ovo je moj otac Milutin Todorović", upoznala ih je Jelena, pokušavajući da razbije nelagodnost koja ih je sve okruživala.

Muškarci su se posmatrali nekoliko trenutaka, Markus je starcu pružio ruku. Ovaj ga je posmatrao ispod gustih obrva i nakon kratkog oklevanja ipak čvrsto prihvatio ponuđenu desnicu. Nisu se nasmejali jedan drugom.

„Uđite u dnevnu sobu. Imate li vremena za kafu?“, pozvao ih je starac.

„Nećemo dugo da se zadržavamo, došla sam da mi kažeš šta je toliko bitno, pa da vidimo šta ćemo dalje. Gde je Dušan?“

„Gore, u svojoj sobi. Jelenčice, prošetaj do njega, pa nam skuvaj kafu. Taman da mi gospodin pomogne oko telefona. Nisu mi najjasnije neke funkcije.“

Jelena ga je začuđeno pogledala, ali je slegnula ramenima i popela se na sprat.

„Hajde, mladiću, idemo u dnevnu sobu, biće nam prijatnije.“

Markus je pratio starca do dnevne sobe. Bila je pretrpana knjigama, nalazile su se gde god bi pao pogled. Iza udobnih fotelja bile su postavljene lampe, pažljivo usmerene da bi olakšale čitanje. Markus je spustio svoj ranac pored fotelje. Milutin mu je doneo telefon.

„Vidite, Jelena mi je skoro dala ovo sokoćalo, ali nije mi baš najjasnije kako sve funkcioniše. Kada god stisnem dugme za slikanje, slika nekoliko snimaka zaredom. Ne mogu nikako da namestim da snima samo jednu sliku.“

Nekoliko puta se začulo škljocanje foto-aparata na telefonu.

„Eto vidite, opet ista stvar. Nadam se da vas ne mučim suviše, ali znate kako je sa starcima i tehnologijom. Lepo sam joj rekao da meni ne treba ovakav telefon, bio sam i više nego zadovoljan starim sa dugmićima. Nemam ja prste za te osetljive ekrane. A telefon mi i tako treba da bih nekoga pozvao i to je jedina funkcija koja mi je neophodna. Ali ona i unuk zapeli da i ja treba da imam moderan telefon, da će da mi sve olakša. I eto, sad se mučim pod stare dane.“

Markus je uzeo telefon i vrlo brzo rešio starčev problem.

„Ne, ne mučite me. Tehnologija je često zbunjujuća i nama mladima, a ni ja nisam baš neki stručnjak za telefone. Mislim da biste ranije rešili problem da ste ga dali svom unuku. Klinci savršeno razumeju tehnologiju. Valjda će sada biti kako treba“, odvratio je dok je vraćao mobilni.

Starac je zadovoljno isprobao telefon. U tom trenutku je naišla i

Jelena, noseći poslužavnik sa tri šoljice sa kafom i posudicom sa slatkim od belih trešanja.

„Mile, vraćam se za sekund, samo da okrenem nekoliko brojeva. Nemoj da mnogo ugušiš gosta. Nadam se da piješ domaću kafu?“, upitala je Markusa.

„Nisam već dugo, ali ću sada rado popiti.“

Jelena je ispred svakog stavila kafu i izašla iz sobe.

Dvojica muškaraca sedela su u tišini.

„Odlično je ovo slatko, godinama nisam probao ovako nešto“, rekao je Markus dok je treći put zahvatao kašičicom.

„Hvala, sam ga pravim“, odvratio je Milutin Todorović i dalje pažljivo proučavajući mlađeg muškaraca. „Trik je u tome da odaberete apsolutno zdrave plodove, da pažljivo dozirate šećer i da ne preterate sa limunom. Bez lažne skromnosti, moram da kažem da komšinice tvrde da spremam slatko i džemove bolje od većine njih“, odvratio je starac uz vragolasti osmeh.

Markus se takođe nasmejao.

„Čuvajte se muževa tih komšinica, možda neće razumeti da vi samo razmenjujete recepte. Zanimljivo je da muškarcima kuvanje često ide od ruke. Verovatno zato što nam nije toliko dugo usađivano u gene kao obaveza, pa jednostavno uživamo u istom. Jedna od stvari koja mi nedostaje, a koju sam zavoleo u Srbiji je hrana. U Americi je drugačije.“

„Da, koliko čujem, nema ovakve hrane kod vas, sve je veštačko“, primetio je starac pijući kafu.

„Slažem se, ali poslednjih godina ima sve više hrane koja se uzgaja na koliko-toliko zdrav način. Ljudi postaju svesniji svog okruženja, čak i mi, Amerikanci. Ali nije samo to u pitanju, balkanska kuhinja mi neobično prija, cela ta mešavina istočnih i zapadnih jela“, odvratio je Markus uz skrušen osmeh.

Jelenin ulazak u sobu prekinuo je nastavak gastronomske konverzacije.

„Čula sam se sa forenzičarima, nemaju mnogo toga pametnog da mi kažu, osim vrste eksploziva. U pitanju je vojni eksploziv, koji koristi skoro svaka armija na svetu, uključujući i sve ratnike sa naših prostora. To smo mogli da pretpostavimo i ranije. I sam Toza je to rekao još danas.“

Patolog takođe nema ništa za nas. Definitivno nemaju tragove otrova, narkotika ili nekih drugih supstanci u Aruzovoj krvi.“

„Dakle, bio je samo lud kad je odlučio da se raznese?“, upitao je

Markus.

„Hm, da. To što je lud je gore nego da je bio drogiran, čini mi se”, nastavila Jelena. „Moj šef Goran Kameni mi je poručio da se čuvam i da ujutro zajedno dođemo do njegove kancelarije.”

„Dobar je on, uvek drži i oči i uši širom otvorene”, odgovorio je Milutin.

Jelena je odobravajući klimnula glavom.

„Mislim da bi bilo najbolje da prespavate ovde, pa da ujutro krenete”, predložio je starac.

I Jelena i Markus su zbunjeno pogledali u njega.

„Ne znam koliko bi mu bilo prijatno”, započela je Jelena.

„Da, stvarno, nema potrebe, pozvaću taksi, pa idem u svoj hotel. Ne mogu da vam budem na teretu.”

Milutin je odmahnuo rukom.

„Već je kasno, nema smisla da se potucaš po gradu kada mi imamo sasvim dovoljno mesta. A i biće vam lakše da se organizujete sutra ili u slučaju da iskrсне nešto hitno. A i tako treba da razgovaramo.”

Suočeni sa nepobitnom razumnošću predloga, ovo dvoje su uz tiho nećkanje pristali.

14.

Beograd, 18. jun, 19:55

„Odlično, kada smo to rešili, onda bismo mogli da popijemo neko piće pre večere? Može li jedna domaća, Markuse, Jelenčke?“, uz osmeh je upitao Milutin.

Jelena je klimnula glavom, Markus je slegnuo ramenima.

„Kako da odbijem domaću rakiju?“

Neobavezno su ćaskali neko vreme.

Na televiziji su primetili snimak demonstracija, uzbuđeni reporter se upravo uključivao u program.

„Dragi gledaoci, prisustvujete neverovatnom događaju. Ljudi su počeli spontano da se okupljaju ispred Skupštine pre nekih dva sata. Do sada je došlo više desetina hiljada ljudi. Maločas, povorka je mimo i u apsolutnoj tišini krenula u šetnju. Trenutno sam kod Pravnog fakulteta, gde brojni građani prolaze u nekoj vrsti mimohoda. Krste se, pale sveće i ostavljaju cveće poginulima u današnjem mučkom napadu. Na platou ispred fakulteta nalaze se i sveštenici, koji čitaju molitve za pokoj duše. Kolona se nastavlja niz Beogradsku, pa će preko Slavije ići uz Bulevar oslobođenja, preko Autokomande, pa uz Ljutice Bogdana, sve do ambasade Republike Albanije. Mnogi ljudi iz kolone su mi rekli da ne žele da napadnu albansku ambasadu, već samo da im iskažu svoj nemi protest i tihi bes. Nadam se da će se to i ostvariti. Kako mi javljaju, za svaki slučaj su postavljene brojne policijske snage u zoni albanske ambasade. Moram da vam kažem da nikad nisam bio ponosniji na naš narod. Na nasilje oni odgovaraju - plemenitošću. Ako sve prođe mimo, ovaj protest će ući u svetske udžbenike. Naša televizija će sve vreme

direktno prenositi šetnju. Svi koji ste u mogućnosti, priključite se svojim sugrađanima."

„Ima li ikakve šanse da protest prođe mirno?“, upitao je Markus Jelenu.

„Da budem iskrena, ne verujem. Stvarno bi bilo čudo kada ne bi došlo do incidenta“, odmahivala je u neverici. „A i neverovatno je kako su se ljudi brzo organizovali.“

„Da, ali čuda se nekad i dešavaju, ako im se pripomogne. Može se desiti da ćeš se iznenaditi. Opet, ljudi su se verovatno okupili vođeni istom željom, da bar svećom odaju počast poginulima. Ali sa druge strane, znate i sami da spontani može biti samo pobačaj“, dobacio je Milutin.

„Nego, deco, hajde da večeramo.“

Seli su za sto, pridružio im se jedanaestogodišnji dečak.

Večera je protekla mimo i tiho, jer su svi bili izgubljeni u svojim mislima. Povremeno bi se poneki telefon oglasio signalom za poruku. Jedino je Dušan bio uzbuđen. Činilo se da uopšte ne primećuje da su odrasli prisutni samo fizički.

„Zamisli, tri dana nema škole zato što je dan žalosti.“

„To baš i nije razlog za slavlje, ipak su mnogi poginuli“, prekorio je deda unuka.

„Znam, deda, žao mi je zbog toga. Ali ipak... Tri dana bez škole“, osmehnuo se dečak i odmah nastavio sa izbacivanjem bujice reči. „Markova sestra je bila u tramvaju, srećom, preživela je.“

„Je li dobro? Da nije možda povređena?“, upitala je Jelena zabrinuto.

„Ma, ne, nije joj ništa. Marko kaže da ceo dan sedi na telefonu i zove koga se seti.“

„Dobro je. Radio Mileva sistem je i dalje najbrži način komunikacije“, nasmešila se Jelena.

„Hoćemo li mi sada da ratujemo sa Albancima?“, upitao je Dušan razrogačenih očiju.

„Iskreno se nadam da nećemo, sine. Naći ćemo počinioce i sve će biti u redu“, odgovorila je Jelena mirno.

„Mama, jel' ti nećeš u rat?“

Jelena se trgnula iz svojih misli.

„Ne brini, pile, biće sve u redu. Uhapsićemo one koji su krivi za bombu, a rata neće biti, niti ću ja ići u rat. Nemoj da brineš, biće sve u redu“, pomilovala ga je po kosi, toplo se osmehujući.

Kada su završili sa obrokom, još malo su popričali o neobaveznim

temama. Početna napetost je polako popuštala. Markus je uglavnom pričao sa Dušanom o njegovoj školi, igricama koje igra, sportovima koje voli i trenira. Ispostavilo se da je poprilično upućen u moderne trendove i da igra slične igre kao i Dušan.

„Moraćemo da odigramo neku rundu, pa da vidimo šta znate”, zapretio je Dušan Markusu.

„Vrlo rado, ali nemoj da očekuješ da ću te pustiti zato što si klinac”, odvratio je Amerikanac kroz smeh. „Samo se bojim da ćemo meč morati da ostavimo za neki drugi dan. A onda beri kožu na šiljak.”

„Pazite da se ne uplašim, to što ste čuli za neku igru, ne znači da ste dobri. Možda ću morati ja vas da pustim, zbog poštovanja starijih”, smeja se dečak.

Veče se nastavilo u međusobnom podbadaњу Markusa i Dušana. Raspoloženje za stolom se osetno popravilo.

Posle nekog vremena, dečak ih je sve pozdravio i otišao na spavanje.

Markus je pomogao da se rasklone sudovi, uprkos Jeleninim protestima.

Kada su sve završili, Markus i Milutin su ponovo seli u fotelje u dnevnoj sobi.

Protestna šetnja na TV-u se odvijala mirno. Hiljade ljudi su mirno, ali sa besom u očima, prolazili pored albanske ambasade.

„Izgleda da ste bili u pravu, prolaze pored albanske ambasade i niko nije čak ni zviždao, a kamoli bacio kamen ili nešto slično. Potpuno netipična reakcija za Srbe, ne samo za Srbe, nego i druge nacije, ako smem da primetim”, rekao je Markus gledajući beskrajnu kolonu. Osetio je kako su mu se nakostrešile dlačice na vratu i rukama. Znao je da posmatra nesvakidašnji događaj.

„U mojim godinama čovek ne srne da bude slep kod očiju. Veruj mi, situacija je i više nego tipična. Kad je najteže, ma koliko bili različiti, mi Srbi se držimo zajedno. Naravno, čim prođe opasnost, odmah se okrene brat protiv brata. Stvar je u tome što nas ne poznaješ onoliko dobro, koliko misliš”, odvratio je Milutin, držeći u krilu drvenu kutiju. „Znaš, ovu kutiju mi je poklonio maršal, lično.”

„Upoznali ste Tita? Kako se to dogodilo?”, zainteresovano je upitao Markus, donekle začuđen brzom promenom teme dok se saginjao da pronađe nešto u rancu.

„Grupa ustaša je pokušala da ga ubije, mi smo to sprečili. Još neke kolege i ja smo bili pozvani na prijem i tada smo dobili poklone.”

U tom trenutku Jelena je ušla u sobu. Pogledala je u očevom pravcu. „Mile, šta to treba da znači?“, upitala je začuđeno. Otac joj je uputio brižan pogled. „Sedi, Jelenčice. Nadam se da Dušan spava?“ „Spava, ali ne znam šta ćeš sa tim?“ „Želeo sam da našem gostu pokažem nešto“, odvratio je nehajno starac.

Otvorio je kutiju i iz nje izvukao pištolj CZ 7,62 i uperio ga u Markusa, koji je nepomično sedeo.

Markus je znao da se lako može desiti da je upravo završio svoj životni put. Zato je čutao i pažljivo pratio razvoj situacije.

„Ako razmišljaš o tome da probaš da pobegneš, veruj mi da bez problema mogu da te pogodim na ovoj udaljenosti. I dalje, bar jednom nedeljno idem u streljanu.“

Markus je gledao Milutina u oči i nije progovarao, ne želeći da ga isprovocira. Bio je potpuno uveren u istinitost starčevih reči. Moraće da sačeka dok se ne ukaže pravi trenutak za akciju.

„Znaš, koristio sam foru sa telefonom ili foto-aparatom kada su Jeleni dolazili neki udvarači, ali ranije sam isti sistem primenjivao protiv stranih agenata, kao i domaćih izdajnika.“

Jelena se setila prilika kada bi Milutin uslikao dečake koji su bili njeni momci ili potencijalni momci, pa ih provukao kroz policijsku bazu. Bila je besna što joj se na taj način mešao u veze, mada ju je u nekoliko navrata spasio da ne načini ozbiljnu grešku. Jasno je da nikad nikome od momaka nije priznala da su pre zabavljanja bili podrobno provučeni kroz policijske baze. Pogotovo nikome nije rekla da su se Milutinove kolege raspitivale o tim mladićima među njihovim poznanicima, rodbini, prijateljima.

„Već sam nekoliko godina u penziji, iako sam i dalje mogao da radim. Nisam odgovarao novim strukturama“, sa gorčinom na usnama nastavio je starac. „Malo toga oni znaju o bezbednosti države. Otvorili su zemlju svakoj šušti na izvol'te. Nekad smo znali sve što se dešava u zemlji, nijedan domaći ili strani neprijatelj nije mogao da se probije. Ali, znaš i sam, Markuse, ne postoji penzionisani obaveštajac. Jasno ti je da posle staža od skoro četrdeset godina i dalje u službi imam svoje pulene.“

Markus je samo klimnuo glavom, pretpostavljajući u kom pravcu će se nastaviti razgovor. Pratio je cev pištolja, nadajući se da će starcu popustiti pažnja. Još uvek nije bilo naznaka, ali Markus je znao da će

morati da iskoristi i najmanju šansu.

„Što nas dovodi do ove situacije. Svojim momcima sam prosledio tvoje slike. Poslali su mi odgovor najbrže što su mogli”, nastavio je starac hladno, sve vreme posmatrajući Amerikanca poput ptice grabljivice. „Izgleda da te naša služba već dobro poznaje, čak i bolje nego što bismo želeli. Markus Morison - star 48 godina. Došao u Jugoslaviju početkom devedesetih, nakon završenih studija balkanske istorije. Zaposlio se pri američkoj ambasadi. To je, naravno, bilo lažno radno mesto. Zapravo je radio kao operativac CIA sve do jeseni 1999, kada se vraća u Ameriku, na poligon CIA u Virdžiniji, tzv. Imanje, gde obučava nove kadrove. Nedavno se vratio u Srbiju kao savetnik vojnog atašea u Beogradu. Pretpostavlja se da je kontakt Kit Karson. Sve u svemu, karijera bez većih mrlja, ima tu i odlikovanja i pohvala. Ništa naročito, uobičajeno za mnoge bezbednjake. Tokom bombardovanja bio si u zemlji, i tu dolazimo da jednog zanimljivog detalja.”

Evo ga, pomislio je Markus napetih mišića. Bio je iznenađen preciznošću informacija koje je posedovala srpska obaveštajna služba. O tome će misliti kasnije, ako preživi.

Milutin je mirno nastavio svoje izlaganje, nakon što je prodorno pogledao Markusa.

„Dobio sam belešku gde piše da je operativac koji je locirao RTS kao legitimni cilj - Markus Morison.”

Obavila ih je zaglušujuća tišina. Jelena je razrogačenih očiju posmatrala čas dedu, čas Markusa. Bledog lica, grčevito je stegla naslone na fotelji i preteći se okrenula ka Markusu.

„Moja supruga je bila među mrtvima tokom tog kukavičkog napada. Imaš li poslednje reči pre nego što te sada ubijem kao psa?”, zaškrgetao je starac zubima. Glas mu je bio hladan, a pretnja sasvim opipljiva.

Markus je znao da je ovaj čovek mnogo puta u prošlosti bio islednik. Tokom trajanja komunizma i Hladnog rata, bilo je mnogo prilika da stekne dragoceno iskustvo.

Isto tako, Markus je bio svestan činjenice da ga svega nekoliko udisaja deli od smrti. Znao je da će ga ubiti bez trenutka oklevanja, kao i mnoge druge koje je tokom obaveštajne karijere Milutin držao na nišanu.

Udahnuo je duboko i odlučio da kaže istinu bez obzira na ishod.

15.

Beograd, 18. jun, 21:45

„Da, u pravu ste, pukovniče Todoroviću, radim za Agenciju skoro trideset godina”, započeo je Markus ozbiljno.

Milutin je samo trepnuo prilikom pominjanja njegovog čina.

„Kao što su vaši momci istražili mene, tako sam i ja dobio Jelenin i vaš dosije. Nažalost, dobio sam ih tek danas, pa nije bilo vremena da promenim osobu sa kojom ću sarađivati na istrazi bombaškog napada. Bilo mi je jasno da će doći do ovog razgovora pre ili kasnije. Jedino sam vas potcenio, nisam očekivao da ste i dalje pravi obaveštajac”, Markus je pričao polako sve vreme pažljivo posmatrajući Jeleninu i Milutinovu reakciju.

Oni su ga i dalje gledali sa neskrivenom mržnjom. Milutin je jedva primetno klimnuo glavom u znak prihvatanja komplimenta.

„Moram odmah da kažem da nisam bio za bombardovanje, ma šta vi mislili. Jednostavno sam mislio da se time ne postiže pravi efekat. No, dogodilo se. Bilo je drugih načina da se Milošević prinudi da popusti. Nažalost, izabrano je bombardovanje, koje je predstavljalo i pokaznu NATO vežbu”, nastavio je Markus svoju ispovest.

„Da li zbog afere Klinton/Levinski, albanskog lobija ili nečeg trećeg, ali bombardovanje SRJ postalo je izvesno.

Kao i svaki vojnik, ja sam lojalan svojoj državi i ako je moja država u ratu, i ja sam u ratu i učiniću sve što mogu da pomognem. U isto vreme, dao sam sve od sebe da pomognem ljudima koji su bili pogođeni ratnim dešavanjima, a koji nisu snosili nikakvu krivicu za rat koji ih okružuje. Znam da mi ne verujete, ali pokušao sam da budem lojalan

obema stranama, koliko god je moguće.”

Markus je duboko udahnuo, pogledao u bezizražajna lica koja su ga okruživala i nastavio.

„Pripadao sam grupi onih koji su mislili da bi sve moglo da se završi ako bi Milošević bio uhvaćen. Njegovim eliminisanjem prestala bi i potreba za bombardovanjem i za žrtvama, materijalnim i ljudskim.

Na sve načine sam pokušavao da saznam gde se kreće Milošević, ne bih li ga nekako presreo. Planovi su bili razrađeni, ljudi spremni, još samo da ga lociram. Stizale su najrazličitije dojave, od toga da se krije u starom Titovom bunkeru, preko toga da ga čuvaju seljaci u Požarevcu, pa do toga da je izašao iz zemlje i da je u Moskvi ili na Kubi.”

„Izgleda da tvoja služba nije bila svemoćna kao što je mislila. Pretpostavljam da si pratio sve te tragove kao pomahnitao?”, zajedljivo je upitao Milutin.

„Pratio sam neke od njih i svi su se, naravno, završili ćorsokakom. Znali smo da većinu informacija dotura Državna bezbednost”, nastavio je Markus ne obraćajući pažnju na prekid. „Međutim, kada sam dobio dojavu da se sa porodicom krije u zgradi RTS-a, pomislio sam da bi to mogla biti prava stvar. Čak mi je donekle i bilo logično da se nalazi u bastionu svog medijskog carstva. Ubrzo mi je stigla i potvrda iz još jednog izvora, te sam bio siguran da je to to. Uz sebe sam imao grupu od šest marinaca iz naše ambasade. Pre nego što je počelo bombardovanje, svi neiskusniji vojnici iz ambasade bili su zamenjeni prekaljenim borcima. Ušli smo u zgradu RTS-a 23. aprila, pola sata pre ponoći. Plan je bio da uhvatimo Miloševića, živog po svaku cenu, jer bi mrtav možda postao simbol otpora. Zatim bismo ga prebacili do najbliže granice džipovima, a onda u avion, pa u Hag.”

„Posle ste po istom scenariju Slobu, uz pomoć onih izdajnika, na prevaru odveli u Hag. I to, ni manje ni više, nego na Vidovdan, prokleti bili. Nije on bio svetac, niti bezgrešan, ali na takav način postupiti sa njim. To je bilo nečasno i podlo”, prekinuo ga je Milutin sa ljutnjom u glasu. Toliko je čvrsto stezao dršku pištolja da mu je ruka pobelela.

Markus je učutao na nekoliko trenutaka, zagledan u cev pištolja. Zapravo, on nije ni primećivao oružje, već mu je to bila tačka fokusa.

„Tu bih još i mogao da se složim sa vama. Kada je došlo do demokratske promene vlasti 2000, bilo bi mnogo bolje da je Miloševiću suđeno u Srbiji. Ali, sa tim opet nemam ništa. U to vreme sam se uveliko povukao sa terena i bavio obukom kadrova. No, da se vratim onoj noći u RTS-u. Počeli smo da pretražujemo zgradu od podruma, ali

nismo naišli na ono što smo tražili. Uspeli smo da se provučemo kroz skoro ceo objekat, a da nas niko ne primeti. To zapravo i nije bilo suviše teško, pošto su na dužnosti bili samo malobrojni zaposleni.”

„Zato što su svi znali da ćete bombardovati zgradu televizije. A svi oni koji su poginuli tamo bili su prinuđeni da budu na radnim mestima”, ubacila se Jelena hladno.

„Moguće je da si u pravu, ali ako su već svi znali da će zgrada biti bombardovana, onda je zgrada morala biti prazna. A za to krivicu ne snosimo mi, već tadašnja vlada”, odvratio je mirno gledajući Jelenu u oči.

Ona ga je, ubrzano dišući, prostrelila pogledom. Ne obazirući se na sevanje njenih očiju, Markus je nastavio.

„Kao što si rekla, već je ranije RTS spominjan kao legitiman cilj, ali zapovednici nisu bili sigurni da li da naredе njegovo gađanje. Sa jedne strane, televizija je širila vladinu anti-NATO i antiameričku propagandu, a sa druge, bilo je sigurno da će se svi svetski mediji podići u znak protesta.

Nakon što smo ponovo bili u džipovima, podneo sam centrali kratak izveštaj, te sam zaključio da je misija bila promašaj.

Pitali su me da li sam siguran da se možda Milošević ipak ne krije tamo.

Odgovorio sam da, naravno, uvek postoji mogućnost da je bio sakriven negde, ali da ipak mislim da je dojava bila lažna.

Prekinuo sam vezu i uputio se ka bazi, stanu u Sarajevskoj. Nedugo nakon našeg dolaska osetio sam eksploziju. Javljeno je da je pogođen RTS i da je bio legitimna meta. Zvanično je rečeno da je širio propagandu i da je predstavljao jedan od stubova Miloševićeve moći, a nezvanično je svima saopšteno da je postojala osnovana sumnja da se tamo krije Milošević. Verovatno ste i sami primetili da je osuda svetskih medija bila veoma mlaka. Moje ime je potpisano na izveštaju, iako nisam bio taj koji je označio RTS kao metu.

Posle mi je bilo jasno da sam nasamaren od strane srpske službe, isto kao što ste proturili bubu da se Milošević krije u zgradi kineske ambasade na Novom Beogradu, pa je neki od ludih generala naredio da se gađa. Tada je za dlaku izbegnut početak trećeg svetskog rata.”

„Govorio sam im da je to preveliki rizik, ali sam bio nadglasan od onih koji su bili bliži Miloševiću”, mirno je rekao Milutin. „Ta greška je mogla sve skupo da nas košta.”

„Da, tu ste u pravu. Za dlaku ste izbegli tešku odmazdu. Srbija bi bila

prekrivena bombama. Ne bi ostao kamen na kamenu. Bilo kako bilo, nakon bombardovanja sam se povukao sa terena, i kao što ste već rekli, zaposlio se kao instruktor novih kadrova. Možda se ne slažem sa svime što se radi u ime moje zemlje, ali bar mogu da obučim operativce najbolje što znam, ne bi li se živi vratili.

I eto, sad smo ovde gde smo. Ako vam išta znači, stvarno mi je žao svakog civila koji je poginuo. Ne prođe dan, a da se ne setim tih ljudi.

Ovde sam da dam sve od sebe da sprečim početak još jednog balkanskog rata, mada možda neću imati prilike. To možda neće uticati na moju savest, ali svaki pomak znači. Vi, pukovniče Todoroviću, odlučite šta vam je činiti."

Nastupila je mučna tišina. Markus je mirno sedeo gledajući u Milutina. Razmenili su duge poglede.

Milutin je stegnuo vilicu, duboko razmišljajući. Jelena bi povremeno uhvatila očev pogled, ali iz njega nije mogla ništa da pročita. Ona bi znala šta treba učiniti, samo što nju niko nije ništa pitao. Na trenutak se osetila kao dete koje sluša roditelje dok razgovaraju o bitnim i detetu nerazumljivim stvarima.

Niko nije progovarao desetak minuta, dok se na kraju Milutin nije nakašljao i pročistio glas. Oči su mu bile pune suza.

„Saslušao sam te, Amerikanče. Nije mi se svidelo ono što sam čuo. Ali sa druge strane, znam kako je biti vojnik. U podacima koje sam dobio stoji i da si dobar obaveštajac i dobar čovek, koliko je to već moguće u našem poslu. Nadao sam se da ću potvrditi da si takav.

Treba mi krivac za smrt moje žene, ali mislim da ti ipak nisi taj. Naravno, da sam procenio da ti ipak jesi odgovoran, već bi ležao mrtav, ne bih ni čekao tvoja opravdanja", rekao je Milutin zakočivši pištolj dok ga je vraćao u kutiju.

„Pitanje je ko bi bio mrtav", odvratio je Markus.

Podigao je ranac koji mu je stajao na krilu, u desnoj ruci držao je glock 17 uperen u Milutina. Mirno ga je ponovo ubacio u futrolu iza leđa i prevukao majicu preko.

Iznenadenje se ocrtalo na Milutinovom licu.

„Čim sam video kutiju, bilo mi je jasno da mi nećete nuditi cigaru. Bio sam poprilično siguran da me nećete upucati, pa sam rizikovao. U svakom slučaju, ne bih dozvolio da me bilo ko ili bilo šta omete u ovoj misiji. Uradio bih sve što moram, ma koliko mi se to ne bi dopalo."

Milutin ga je pogledao sa tugom i razumevanjem u očima.

„Nije lako biti odani vojnik svojoj zemlji."

Milutin je Markusu pružio ruku i nakon trenutnog oklevanja, ovaj ju je prihvatio i čvrsto stegao.

Jeleni su prošli žmarci niz kičmu. Pomislila je na sina koji je bezbrižno spavao na spratu i tek sada je shvatila kako je moglo sve da se završi.

Okrenula se ka Markusu.

„Za razliku od mog oca, mislim da imaš poprilično krivice u smrti moje majke. Da ne bi možda ubio i mog sina, kada završiš sa mnom i Miletom?”

Markus ju je gledao zbunjeno, raširio je ruke pokušavajući da se opravda.

„Ja stvarno nikada...”

Nije stigao da završi rečenicu jer ga je Jelenina pesnica pogodila posred lica. Nije očekivao udarac te se samo srušio na fotelju.

Milutin se osmehnuo.

„To je moja ćerka. Vidim da i dalje imaš dobar udarac.”

Podbočila se i okrenula ka ocu, sevajući očima.

„A ti, ludi starče, jesu li ti vrane popile mozak? Hoćeš da pucaš i ubijaš ljude u rođenoj kući, a gore ti je unuk? Jesi li pomislio kako je sve moglo da se završi?”

Milutin je samo otvorio usta, ali mu reči nisu izlazile.

„Trenutno ne želim da vidim nijednog od vas dvojice. Jel’ i dalje kriješ cigarete u kuhinji u metalnoj tegli za makarone?”

„Da, ali ti si prestala da pušiš?”, začuđeno je upitao Milutin.

„Sada sam počela ponovo”, hladno je odgovorila.

Okrenula se i izašla iz sobe, usput pokupivši flašu rakije koja je stajala na stolu, ostavivši muškarce da bez reči gledaju za njom.

16.

Beograd, 18. jun, 22:35

Mile je slegnuo ramenima i okrenuo se ka Markusu.

„Njoj je vreme da bude sama, a nama je vreme da budemo u društvu. Ne krivi ona tebe stvarno za ubistvo majke, ali razumljivo, bila je vezana za nju i sad si joj otvorio stare rane. Nego, verujem da ti se još uvek ne spava?”

Markus je odmahnuo glavom.

„Ovo je bio dugačak dan, ali još uvek nisam suviše umoran, a pogotovo ne nakon ovakvog razvoja situacije. Kad samo pomislim da zamalo nismo obojica poginuli, osuše mi se usta”, rekao je Markus šeretski se osmehujući.

„Onda će nam verovatno trebati i ovlaživač razgovora”, odvratio je starac vadeći flašu žućkaste tečnosti iz komode. Markus je upitno pogledao starca.

„Nisi valjda mislio da je ono bila jedina flaša u kući? A definitivno nam treba koja kap, da se malo primirimo.”

Udobnije su se namestili u foteljama.

Milutin je obojici nasuo po jednu, a za njom još jednu i dalje, dok nisu stigli do dna flaše.

Dugo su sedeli i pričali o svom poslu, o zadacima, o ružnim i lepim stvarima koje su im se dogodile.

„Koja je priča vezana za Jelenu i njenog, pretpostavljam, bivšeg muža? Znam da pitanje možda nije na mestu, ali opet, ne bih želeo da se izletim pred Jelenom i izvalim neku glupost. Odnosi su nam i sada zategnuti i više nego što treba. A ima i tešku šaku, pa je bolje da ne

rizikujem", odvažio se Markus da pita u jednom trenutku. Milutin je ćutao nekoliko minuta, očigledno razmišljajući šta i da li da odgovori.

„Nema tu velike filozofije. Sad već davne 2006. upoznala je tog Ognjena. Nije mi se dopao čim sam čuo ime. Ne znam zašto, ali nijedan Ognjen mi se nije dopadao. Kada sam ga malo proverio, svideo mi se još i manje. Lenj, nesposoban, arogantan, nezalica, ženskaroš, kockar i da ne nabrajam dalje, ali znao je dobro da priča", rekao je starac uz duboki uzdah.

„Interesantno je da vam se provukao kroz radar", zainteresovano je primetio Markus.

„Nije da nisam pokušavao, ali je Jelena bila toliko zaljubljena da nisam imao teoretske šanse da utičem na njeno mišljenje o njemu. Nisam očekivao da će se sve odvijati tako brzo. Poznavali su se svega mesec dana i ona je zatrudnela."

Milutin je sipao još po jednu rakiju sebi i Markusu. Zagledao se negde u zid iza Markusa.

„Naravno, čim je saznao da će postati otac, nestao je iz njenog života. Jelena me je molila da ga ne tražim, znajući kako ću reagovati. Ispunio sam joj obećanje, nisam ga tražio."

Starac je pogledao u začuđenog Markusa, koji je odmahivao glavom u neverici.

„Našli su ga moji prijatelji i malo su popričali sa njim", odgovorio je starac na nepostavljeno pitanje, smejući se mračno. „Izgleda da je posle tog razgovora promenio ime i prezime. Odselio se u neko selo na jugu Srbije. Čini se da je pre selidbe šest meseci proveo u invalidskim kolicima, jer je, čudnom igrom slučaja, polomio obe noge silazeći niz stepenice. Bolje joj je bez njega. Ako joj slučajno spomeneš bilo šta od ovoga što sam ti rekao, doneću ponovo svoju drvenu kutiju. Ovog puta neću oklevati."

Markus se osmehnuo, ali mu je osmeh zamro kada je pogledao Mileta. Znao je da je starac smrtno ozbiljan.

Pričali su još neko vreme, dok nisu zaključili da je suviše kasno i da je bolje da uhvate malo sna.

17.

Beograd, 18. jun, 23:10

Jelena je sedela na terasi. Iako je ponela flašu sa sobom, jedva da je popila jednu-dve čašice. Iako je želela da se obeznani od alkohola, znala je da joj je neophodno da ima bistru glavu kada ustane. Istraga i dalje čeka.

Bila je sigurna da će taj Amerikanac samo da joj poremeti sve. Lepo je rekla Kamenom da ne želi partnera.

Znala je da on lično nije kriv za bombardovanje, ali kriva je njegova vlada, a on je ipak deo tog sistema. I kao takav snosi bar minimalnu odgovornost. Jelena bi vrlo rado na optuženičku klupu dovela Klintona, Blera, čelnike NATO-a i ostale odgovorne za bombardovanje SRJ. Na njenu žalost, svi oni su joj trenutno bili van domašaja.

Majka i mnogi drugi bili su žrtvovani zbog čega? Zbog politike, zbog ljudske sujete, zbog merenja čiji je veći, zbog jednog oralnog zadovoljavanja u Ovalnoj sobi? Lepo se kaže da se muškarci koji ne znaju da igraju šah ili kojima ne može da se digne bave politikom.

Evo, i ova bomba od jutros. I to je samo politika, odvratna, prljava, smrdljiva politika. Neki zavedeni mučenik ispranog mozga mislio je da radi ko zna koliko bitnu stvar. Verovatno je očekivao da će ga dočekati i buljuk devica.

Pušila je na terasi, zagledana u drveće koje je okruživalo kuću. Već osam godina nije zapalila nijednu cigaretu. Sad je uživala u blagom osećaju opijenosti. Posle nekog vremena ušla je u kuću. Čula je Mileta i Markusa kako i dalje razgovaraju u prizemlju. Nije imala želju da im se pridruži. Nije mogla da shvati kako otac tako opušteno sedi i pije sa

američkim agentom.

Odškrinula je vrata Dušanove sobe. Spavao je na leđima širom raširenih ruku, snom pravednika. Poza srećne bebe. Jelena ga je posmatrala sa nežnošću. Sela je u lejzi beg pored kreveta i prešla rukom kroz Dušanovu kosu.

Beograd, 19. jun, 4:45

Trgnula se iz sna. Za trenutak nije znala gde se nalazi. Ukočeno je ustala iz lejzi bega. Pogledala je ponovo sina, mirno je spavao sklopčan ispod ćebeta. Uzdahnula je i izašla iz sobe.

Kuća je bila tiha. Sišla je u podrum koji je, još dok je Jelena bila mlada, preuređen u salu za vežbanje. Presvukla se u trenerku, pustila hitove osamdesetih i započela sa vežbama. Optimizam te decenije bio joj je neophodan u ovom trenutku.

Već je svitalo kada je došla do kraja vežbi. Umorno je spustila floret u stalak. Sad je spremna za predstojeći, vrlo verovatno veoma iscrpljujući dan. Istraga čeka.

Istuširala se i ušla u kuhinju. Na stolu su stajale tri šoljice sa vrućom kafom, slatko od belih trešanja, flaša sa rakijom, tanjir pun naseckanih mesnih prerađevina, sir, kajmak, ajvar, hleb.

Milutin je mirno sedeo za stolom i nehajno ispuštao oblake dima.

„Jelenčke, bila si vredna jutros, koliko sam mogao da čujem”, pokazao je prstom ka podrumu.

„Nišam mogla više da spavam, suviše sam nervozna”, odgovorila je brišući kosu peškirom. Milutin je klimnuo glavom sa razumevanjem. „Znao sam da ćete krenuti ranije, pa sam vam pripremio okrepljenje. Sad će i Markus, otišao je da se istušira.”

„Hvala, Mile, lepo od tebe”, osmehnula se Jelena. „Samo mi nije jasno”, upitala je svađalački raspoložena, „kako si mogao da sediš i rakijaš sa njim celu noć?”

Duboko je uzdahnuo i prodorno pogledao u ćerku.

„Pazi, uvek sam ti govorio: prijatelje drži blizu, neprijatelje još bliže. Ne smeš nikad da spustiš gard. Stalni oprez. To što sam sa njim rakijao, imalo je svrhu. Morao sam da budem potpuno siguran u njega. I ma koliko bih voleo da je on krivac za Bojaninu smrt, on to jednostavno

nije. Krivci su neki drugi, a njih će već stići zaslužena kazna. A Markus je dobar čovek, šta god to značilo u našem poslu.”

Jelena je ćutala nekoliko trenutaka a zatim pogledala oca sa suzama u očima.

„Ma, sve znam, verovatno si u pravu. Samo juče, kada je spomenut RTS, sve mi se skupilo, i bombardovanje, i mama, i tramvaj. Sve.”

„Znam draga, užasne stvari se dešavaju, ali tvoj posao je da budeš jaka. Zbog sebe pre svega, ali i zbog svih onih koji su poginuli juče, kao i zbog njihovih porodica. I među njima ima devojčica koje su juče na surov način ostale bez svojih majki.”

Oboje su začutili. U tom trenutku naišao je Markus, masirajući slepoočnice.

„Da nisam možda došao u nezgodnom trenutku?”, upitao je gledajući čas u jedno, čas u drugo. Jelena se okrenula u stranu i obrisala oči.

„Ne, naravno da nisi ništa prekinuo. Svaki trenutak je pravi. Hajdemo po jednu pre doručka”, ponudio je Milutin kroz srdačan osmeh.

„Nikako”, odmahnuo je Markus glavom. „Sinoć sam preterao sa rakijom, danas bez alkohola. Samo voda.”

Jelena ga je odmerila hladnim pogledom, ali joj ipak nagoveštaj osmeha zaigra na usnama.

„Ima ih koji su i gore prošli posle pijanstva sa Miletom.”

Nekih petnaestak minuta kasnije završili su sa doručkom.

„Mile, ljubi mi Dušana kada se probudi. Nemojte da idete u grad, motajte se po kraju”, zamolila je sa zebnjom u glasu.

„Naravno, ne brini ništa. Nego, hteo sam još juče da ti kažem, pa nikako da stignem. Možda ne bi bilo loše da proveriš Vojnovića.”

Jelena se pažljivije zagledala u oca.

„Lazara Vojnovića? Znaš ga?”

„Tokom života čovek upozna razne ljude, tako da sam upoznao i njega. Proveri ga, za svaki slučaj.”

Gledali su se u oči nekoliko trenutaka.

„Hoću, hvala na savetu. Jednom udbaš, uvek udbaš”, odvratila je Jelena kroz smeh.

18.

Beograd, 19. jun, 8:15

Markus i Jelena su bez većih zadržavanja u saobraćaju stigli do policijske stanice u Ulici despota Stefana, mada je i dalje svi zovu Dvadeset devetog novembra, po jednom od najvažnijih praznika u bivšoj SFRJ - Danu Republike.

„Samo su promenili ime ulice, ali mentalitet je ostao nepromenjen”, promrmljala je Jelena.

„Najteže je promeniti ljude. Plašiti se promene, pa čak i nabolje je potpuno ljudski”, odvratio je Markus gledajući u gužve na autobuskom stajalištu.

U kancelarijama su zatekli sve kolege. Jelena ih je upoznala sa Markusom. Očekivano, čini se da je najbolji kontakt ostvario sa Zoranom, dok je Ivan bio blago rezervisan. Toza je bio uljudan, ali tako se inače ophodio sa svim ljudima.

Svi su se ušli u kancelariju Gorana Kamenog.

„Kao što znate, Jelena je dobila partnera.”

Svi su pogledali u Markusovom pravcu.

„Gospodin Morison je pridodat našem timu ne bi li nam pomogao oko rešavanja zločina od juče. Njegovo iskustvo može samo da nam koristi. Nadam se da ćete kolegu iz Amerike prihvatiti kao domaćeg.”

Čulo se neodređeno mrmljanje, jedino je Ivan posmatrao Markusa sa otvorenim prezirom. Naravno, svima je bilo jasno da je to samo lep način da se kaže da ne postoji nezavisna istraga, kao ni nezavisno sudstvo ili bilo šta drugo nezavisno u Srbiji. Mada su, sa druge strane, svi znali da je svaka pomoć dobrodošla i da bez međunarodne

policijske saradnje nema rešavanja međunarodnog kriminala.

„Sad, da vidimo da li ima nekih noviteta u odnosu na jučerašnji dan?“, nastavio je Kamenj.

„Zasad ne“, odgovorio je Toza. „Što se tiče eksploziva, nismo saznali ništa novo. Istražujemo mogućnost da li i kakvu je Aruz imao vojnu obuku. Istovremeno, pritisli smo sve naše šiptarske doušnike, nikad se ne zna šta sve može da ispliva.“

„Bila sam juče u Aruzovom stanu, verovatno ste čuli izveštaj“, ubacila se Jelena. „Mogu da kažem da mi stan izgleda kao pozorišna scenografija. Sve što nam je trebalo, bilo je tamo. Čak mi se čini da su oni koji su preuređivali stan bili suviše dobri u svom poslu. A kada sam videla onu Paunovićevu gnjidu ispred stana, pao mi je mrak na oči i krenula mi neka kiselina.“

Ukratko ih je sve izvestila o pretresu stana koji je obavila, pažljivo su slušali. Ništa nije rekla o kloniranju Aruzovog telefona i Sebedinovo nezavisnoj istrazi.

„Nisam se još čula sa forenzičarima, juče nisu imali ništa da mi kažu“, završila je Jelena.

„Čuo sam se sa Jankom forenzičarem zbog eksploziva, pa me usput obavestio i za taj tvoj pretres“, rekao je Toza. „Nemaju ništa, kaže da su u stanu samo Aruzovi otisci. Čak nema ni otisaka vlasnika stana. Slažem se, stan je savršeno pripremljen. Ah, da, ipak su našli još neke otiske“, dodao je uz smeh. „Pronašli su otiske nepoznatog muškarca na nekoliko mesta. Pustili su ih kroz program i vrlo brzo su dobili poklapanje. Prvo su pomislili da su imali mnogo sreće što su tako brzo otkrili vlasnika otisaka. Međutim, početnu radost su zamenili bes i neverica.“

Toza je napravio dramsku pauzu, zadovoljan što ga svi netremice slušaju, a zatim nastavio:

„Ispostavilo se da otisci pripadaju nekom, nazovi operativcu iz BIA. Nema kvalifikacije da prazni kontejnere, a kamoli da radi tu gde je. Naravno, Janko je odmah zvao ove iz BIA da im kaže šta je našao. Nisu tamo svi budale, znate i sami da ima još kako ozbiljnih njuški. Odveli su ga u onaj njihov podrum i malo pritisli. Kažu da je posle prvog pitanja, ne znam da li je bilo praćeno šamarom, plakao kao mala beba i da je priznao da je zaboravio da stavi rukavice kada je ušao posle tebe u stan. Izgleda da je pola sata slinio, kumio ih, molio, preklinjao. Slinavko mali. Jelena, rekao ti je Janko da svratiš do njega, pa će ti on sve ispričati sa više detalja, a kaže i da ima snimak.“

Usledila je erupcija smeha. Jelena, koja se dobro sećala operativca, zacenila se od smeha.

„Pričaju specijalci da si mu zavrnila jaja?“, pitao je Goran Kameni.

„Morala sam, šefe“, započela je Jelena nedužno. „Počeo je sa forama *kućo, maco, te ja sam glavni, ima da me slušaš jer je poznajem velike zverke* i slične budalaštine. Jednostavno je bilo jače od mene.“

Usledila je nova eksplozija smeha.

Nakon nekoliko minuta, kada su podsmevanja završena, Zoran ih je sve pogledao i igrajući se mindušom ozbiljno rekao:

„Ja sam napola očekivao da će sinoć poslati nekog da raznese povorku koja je išla do albanske ambasade ili da pobije ljude na Trgu.“

„U pravu si“, dodao je Toza. „Svi oni ljudi na Trgu bili su i više nego dobra meta, kako god to zvučalo. A i cela povorka je bila začuđujuće mirna. Nijedan kamen nije poleteo ka ambasadama. Prošli put kada je došlo do takve šetnje zapaljena je američka ambasada i jedan momak je izgubio život.“

„Slažem se. Povorka je izgledala odlično organizovana. Ako ste pažljivije gledali, mogli ste da primetite ljude koji su sve vreme koristili bubice i koji su izgleda kontrolisali masu“, ubacio se sa gnušanjem Goran Kameni. „Nekolicina nas je predlagala da se zabrani javno okupljanje, ali bili smo nadglasani sa vrha. Nekima se ceo događaj učinio kao odličan za sakupljanje poena.“

„Kao da je neko priželjkivao upravo takvu reakciju“, ubacio se Markus.

„Da, a sigurno bi takva akcija izazvala momentalno slanje svih raspoloživih trupa na Kosovo. Možda bi se čak i NATO pridružio“, prokomentarisao je Zoran.

Svi su se, gundajući, složili sa njim.

„Kada smo kod trupa, ne znam da li je neko od vas, osim Zorana, čuo da je počela mobilizacija?“, pitao je Kameni, ne obazirući se na zbunjene poglede prisutnih.

„Da, to je zanimljivo“, nastavio je Zoran. „Krenula je priča po ulici da neko već izvesno vreme stvara privatnu vojsku. Malo sam pustio pipke u tom pravcu. Izgleda da su na periferiji i da su to neki kampovi za vežbe u prirodi. Probaću da saznam više. Još uvek je sve poprilično obavijeno tajnom. Izgleda da se prijavljuju pojedini momci i devojke iz različitih desničarskih organizacija i stranaka. Čini se da je interesovanje ogromno i da samo to što još uvek žele da tajno deluju, nismo dobili redove klinaca koji su spremni da budu topovsko meso.“

„To samo znači da ima nade za ovu našu zemlju”, žustro je odvratio Ivan. „Neće naša deca dozvoliti da Šiptari rade šta im volja. Ovog puta ćemo im napokon doakati.”

Zoran je taman udahnuo vazduh da svom kolegi saspe u lice nekoliko desetina pogrdnih reči, kada je Kameni oštro prekinuo raspravu.

„Nemojte opet da počinjete vas dvojica. Ne zaboravite da ste na prvom mestu policajci i da imate istragu pred sobom. Znaš li još nešto?” upitao je Zorana.

„Najzanimljivije je sledeće - izgleda da iza svega stoji Lazar Vojnović.”

I Jelena i Markus su se trgli na pomen tog imena, što nije prošlo neprimećeno od strane Kamenog.

„Je li to provereno?”, upitao je Kameni.

„Ne, to su samo neke rekla-kazala priče”, odvratio je Zoran. „Ali u svakom slučaju bih otišao da popričam sa njim.”

„Šefe, ja sam razmišljala da posetim Vojnovića, mogu da ga pritisnem i oko tih paravojnih formacija.”

„Kako to? Imaš neku informaciju koju bi možda podelila sa nama?”

„Recimo da je više predosećaj.”

Nadređeni je nekoliko trenutaka svrdlao Jelenu pogledom, ali je napokon slegnuo ramenima.

„Da, što da ne?”, složio se. „Samo nemoj da gubiš fokus, ipak je najvažnije da razrešimo jučerašnju bombu.”

„Zar nismo već sve rešili? Jasno je kao jedan i jedan da je kriv onaj Šiptar, i da je dobio naređenja iz Tirane”, iznervirano se ubacio Ivan.

„Da li stvarno veruješ da se tek tako pojavio ludi Šiptar koji diže tramvaje u vazduh i da Tirana i Priština žele da uđu u otvoren rat sa nama? Ti mora da si gluplji nego što izgledaš”, podsmehnuo se Zoran.

Pre nego što je rasprava stigla da se rasplamsa, njihov nadređeni, Goran Kameni, prekinuo je diskusiju.

„Deco, slušajte me pažljivo. Potpuno se slažem sa Zokijem. Cela ova mutljivina s bombom i dokazima koji nam isplivavaju mi se uopšte ne sviđa. Bojim se da ćemo, ako nastavimo istragu, čačnuti u neko zajebano osinje gnezdo.”

Svi su ga posmatrali bez reči.

Šta li se dešava? Da neće da obustave istragu?, pitao se Markus.

„Zato predlažem sledeće”, nastavio je Kameni posmatrajući prisutne, „ko god od vas nije siguran da želi da nastavi može slobodno

da se povuče, neću mu ništa zameriti. Znam da svi imate porodice, i njihova bezbednost mora da vam bude na prvom mestu. Ko god želi da se povuče, može slobodno odmah da ode kući i dobiće rešenje o godišnjem odmoru, koje će biti antidatirano na četiri dana unazad. Kao što rekoh, nećete trpeti nikakve posledice.”

Svi prisutni su ćutali i gledali u pod. Niko nije progovarao. Tišina je trajala nekoliko minuta.

„Dobro, drago mi je da je tako. Budite oprezni, ko zna koga ćemo naljutiti. Hajdemo onda polako i oprezno i da lepo rešimo slučaj. Jelena i Markus će obići Vojnovića. Tozo, ti nam ostaj eš veza sa patolozima i forenzičarima. Zoki, gledaj da držiš na oku ovu novu vojsku. Ivane, tvoje je da pronjuškaš malo o Aruzu i njegovim kontaktima. Pretpostavljam da si već išao u ono cigansko naselje da pokupiš izjave?”

Ivan je prevrnuo očima.

„Ma jesam, teraj ih božju mater, odradio sam uviđaj, vratio sam se maločas.”

„Koje cigansko naselje? Šta se desilo?”, pitala je Jelena.

„Ma, grupa klinaca skinhedsa upala u cigansko naselje u Tošinom bunaru. Zapalili su nekoliko baraka, napravili gužvu i pobjegli pre nego što smo stigli. Sve bi bilo u redu da nije poginuo neki starac koji nije mogao da izađe iz kolibe. Ma, naći ćemo te klince do podneva. A i tako bih išao tamo da uzmem dodatne izjave jer neki od tih Cigana su bili prisutni kada je eksplodirala bomba”, samouvereno je rekao Ivan.

„Koji si ti buzdovan”, rekla mu je Jelena i izašla iz kancelarije. Ivan je zapanjeno gledao za njom.

„Koji joj je? Da nije opet dobila?”, upitao ih je zbunjeno. Ostali su slegnuli ramenima.

Otišla je u svoju kancelariju i izvadila telefon.

„Sebi, jesi li dobro. Sad sam čula kakvo ste sranje imali. Da dođem do tebe?”

„Nema potrebe, sve je u redu. Ja sam na onoj drugoj adresi, vidimo se tamo. Imam nešto važno da ti kažem.”

„Ok, odmah dolazimo.”

„Ko je taj Lazar Vojnović? Ne može biti slučajnost da njegovo ime čujemo dva puta u sat vremena. Ime mi je poznato, ali ne mogu da se setim odakle”, upitao je Markus dok su se vozili ka Sebedinovom stanu.

„Lazar Vojnović? On ti je, što bi se reklo, kontroverzni biznismen.

Čiča ima skoro osamdeset godina, ali i dalje je aktivan i radi punom parom. Otišao je negde krajem šezdesetih u Ameriku. Nisam sigurna čime se tamo bavio, uglavnom se spominju nekretnine i polusumnjivi poslovi. Početkom devedesetih vratio se u zemlju.

„Ah da, sad ga se sećam, nije bio nešto aktivan dok sam bio ovde”, ubacio se Markus.

„Da, nije se previše isticao, držao se poprilično povučeno jedno vreme. Međutim, pre nekih desetak godina počeo je sve više da privlači pažnju. Ispostavilo se da nema životne sfere u koju nije ubacio svoje pipke. Veoma je uticajan, što finansijski, što politički. U nekoliko navrata se spominjalo da bi možda počeo da se bavi politikom, čak se šušalo i o predsedničkoj kandidaturi. Verovatno je shvatio da je bolje da se neko drugi bavi time i da bude na prvoj liniji, a da on sam može da se posveti svojim poslovima. On ima svoj biznis, a kada mu treba politička odluka, onda pritisne političare koji su mu na platnom spisku.”

„A verovatno su mnogi na toj listi?”, upitao je Markus.

„Pretpostavljam da jesu. Sigurno plaća političare iz svih relevantnih stranaka. Što se njega samog tiče, čini se da su mu nazori vrlo desničarski usmereni. Videćemo gde se on uklapa u celoj ovoj zbrci.”

„Naravno, političari uvek igraju na sve karte”, složio se Markus. „A gde smo mi sada krenuli? Zar nisi rekla da taj klinac živi u romskom naselju u Tošinom bunaru? Koliko se sećam Beograda, idemo u pogrešnom pravcu.”

„To mu je glavna adresa, ali pošto je sinoć došlo do frke, on se preselio. Još ranije je kupio stan u elitnom naselju u centru. Svim komšijama se obraća na engleskom i oni misle da je Sebi jedan od stranaca. Kada bi znali da je Cigić, sigurno bi bar neko od komšija dobio infarkt.”

Oboje su se nasmejali na tu pomisao.

„Onda on dobro zarađuje. Pa zašto živi u onim *favelama*?”

„Kaže da tamo pripada i da jedino može svojim da pomogne na pravi način ako živi tamo. Pored toga, ko bi ga ikad tražio u kartonskom naselju?”

„Samo neko moćan, ako su zbog njega izveli napad”, prokomentarisao je Markus.

Jelena je stisnula usne znajući da je Markus u pravu.

19.

Beograd, 19. jun, 10:25

Parkirala je auto ispred zgrade koja je izgledala kao svemirski brod u odnosu na okruženje. Staklo, beton, metal spojeni u zapanjujuću kombinaciju, koja se naziva modernom arhitekturom. Markus nije bio suviše oduševljen, dovoljno se nagledao ružnih novih zgrada i u svom okruženju. Zgrada je bila toliko odurna da je bilo sigurno da su stanovi izuzetno skupi.

Ušli su u predvorje zgrade i prišli uniformisanom mladiću, koji je sav važan stajao za pultom. Gledao ih je kao da će njih dvoje svojim prisustvom opoganiti čistotu teritorije koju čuva.

Ni Jelena mu nije ostala dužna, njen stav je jasno odražavao da portira primećuje samo zato što zauzima prostor kojim želi da prođe.

Davno je rečeno, daj čoveku malo vlasti i videćeš kakav je. A ovoje baš malo vlasti, pomislio je Markus gorko. *Ovaj klinac zamišlja da je šerif Meklaud.*

„Dobar dan. Da li biste želeli da nas najavite kod gospodina u stanu osam? Kažite samo da je došla Jelena, već nas očekuje.”

Portir ih je i dalje gledao poput smrdljivog sira, ali je ipak podigao slušalicu telefona koji mu je stajao za pultom.

„Mister Sabyani, you have visitors. Yes, yes, her name is Jelena. Yes, fine, I will send them to your apartment.”

Tokom razgovora izraz lica mu se promenio, te ih je čuvar sada gledao sa dubokim uvažavanjem.

„Izvolite, uđite u lift”, ponizno je rekao.

„Imate odličan akcenat, skoro sasvim prirodan”, prokomentarisao

je Markus iskreno zadivljen. Očekivao je da momak govori engleski, ako ne kao Tarzan, a ono bar kao Rus iz filmova.

„Hvala vam. Doktorirao sam engleski jezik, a provodio sam i svaki raspust u Britaniji, kod rođaka. Šta da vam kažem. Nije bilo posla u struci, a ne mogu da dobijem papire da odem preko. Dobro je samo kad radim, plata nije neka, ali je bar redovna”, stidljivo je rekao. „Izvinite zbog mog stava maločas, ali imam naređenje da ne puštam nikog da se šunja po zgradi, ako ovde nema nekog posla.”

Jelena ga je samo tužno pogledala. *Jedan doktor je prinuđen da radi kao portir. Eh, surovi živote. Šta tu, sine, ima dobro? Plata i treba da bude redovna, a onda treba da bude dovoljna za život. E, deco, šta smo dopustili da vam urade?*

„Gospođo, kada se lift zaustavi, gospodin Sabjani će vas pustiti iznutra.”

Jelena je klimnula glavom.

Savremenim i bešumnim liftom su stigli do poslednjeg sprata. Nekoliko sekundi se ništa nije čulo, a onda se upalila zelena lampica i čulo se kratko *ding...*

Kada su se vrata otvorila, Markus je shvatio da su ušli direktno u stan.

Prišao im je Sebedin široko se osmehujući.

„Nisam očekivao da ćeš doći sa gostom, ali svaki tvoj prijatelj je i moj.”

„Sebi, ovo je moj novi partner, Markus Morison. Tu je da mi pomogne u istrazi.”

Sebedin mu je pružio ruku.

„Agencijski čovek? Baš dobro, još mi niko od tvojih nije bio u poseti.”

„Za sve postoji prvi put”, odvratio je Markus široko se osmehujući.

„Slažem se. Ali budi siguran da ne bi ušao da nisi sa Jelenom.”

„Otkad nas posmatraš?”, upitala je Jelena.

„Na mojim kamerama ste od trenutka kada ste prišli zgradi”, odgovorio je Sebedin, pokazujući na mnoštvo ekrana iza sebe.

Markus je tek sada obratio punu pažnju na stan. Nalazili su se u dnevnoj sobi veličine stotinjak metara kvadratnih sa velikim prozorima koji su gledali na sve četiri strane sveta. Stan je bio oskudno namešten. Imao je samo osnovni nameštaj, sto na kome se nalazila kutija sa ostacima pice, nekoliko stolica, plakari. Ono što mu je privuklo najviše pažnje bili su monitori, kompjuteri, police prepune elektronske

opreme. Izgledalo je kao mešavina kontrolnog centra i magacina elektroprodavnice.

„Dajte mi vaše telefone da vas priključim na prebacivač”, rekao je mladić pružajući ruku.

Predali su mu telefone i on ih je stavio na metalno postolje iz kog su izlazile žice u svim pravcima. Već nekoliko telefona je bilo položeno na metalnu ploču.

„Je li to neki ometač signala?”, upitao je Markus radoznalo zagledajući aparat.

„Ne, ometač vam kompletno blokira telefon, pa ne možete da ga koristite. Prebacivač je moja i unapređena verzija”, skromno je odgovorio mladić. „Možete da koristite telefon, ali ne šalje vašu trenutnu lokaciju, već izgleda da ste oko 600m dalje od mesta gde se zapravo nalazite. Nije mnogo, ali nekad može dobro da posluži.”

Markus je bio iskreno zadivljen inventivnošću.

„Ovo bi se dopalo mojima u tehničkom, a možeš i da komercijalizuješ aparat i zgrneš ozbiljan novac.”

„Ne, hvala, sasvim dobro zarađujem i bez toga, kao što možeš da primetiš. Razmišljao sam čak i da okačim planove na net, na neku od platformi, ali sam odustao od tog plana.”

„Šta te sprečilo u tom naumu?”, upitala ga je Jelena.

„Shvatio sam da bi bilo isto bez obzira na to da li podelim planove svima ili počnem da prodajem uređaj. Bojim se da bih imao suviše veliku ulogu u nelegalnim i kriminalnim aktivnostima. Koristili bi ga brojni dileri, anarhisti, teroristi, pedofili i ko zna ko sve ne. Ovako je bolje, ovo je jedini primerak.”

Dok god ima ovakvih klinaca, ovaj svet je na dobrom kursu, pomislio je Markus, sada već impresioniran mladićevim moralnim kompasom.

Ne obraćajući pažnju na njihove zadivljene poglede, Sebedin je pokazao na jedan od monitora.

„Dodite, sedite, želim da vam pokažem nešto.”

Privukli su stolice i seli pored mladića.

„Sebi, ispričaj mi šta se juče dogodilo”, zatražila je Jelena gledajući ga sa zebnjom.

„Nema tu šta mnogo da se kaže. Celo veće sam se bavio izazovom koji si mi zadala. Saznao sam neke interesantne stvari”, započeo je priču Sebedin, dok je svima dodavao limenku koka-kole i nudio ih jafa keksom.

„Izvinite što je posluženje skromno, ali nisam stigao da odem u

nabavku.”

Markus se nasmešio, a mladić je nastavio priču.

„Moji kompjuteri imaju, bez lažne skromnosti, odličnu zaštitu i treba ti više nego dobra ekipa da prođeš kroz moje zidove. Izgleda da oni imaju takvu ekipu. Negde oko šest posle ponoći u naselje je upala grupa skinsa i počela da divlja. Čim je nastao kaos, obrisao sam sve podatke. Srećom, brzo smo se organizovali, svako je zgrabio šta je imao - palicu, nož, batinu, neki su čak izvukli i vatreno oružje.”

I Jelena i Markus su napeto slušali Sebedinovu priču. Mladić je začutao na nekoliko sekundi, zamislivši se.

„Da nisu pobjegli, verovatno bismo ih ugazili kao žvaku. Nažalost, matori Ramo je izgoreo u svojoj baraci. Verovatno je bio pijan pa nije ni primetio požar. Užasna tragedija, ali moglo je da se završi i gore. Policija je bila uobičajeno brza, došli su kada su ovi skinsi već uveliko napustili naselje. Pošto sam se uplašio da će ponovo doći i da će izazvati još veću nesreću, povukao sam se ovde. Malo mi je slabija konekcija zbog prebacivača, ali i dalje je ok. Nego, da vam kažem šta sam otkrio.”

„Za sve sam ja kriva, dovela sam u opasnost i tebe i sve u naselju. Bolje da sam dala sve onima iz tehnološkog kriminala”, izustila je Jelena odmahujući glavom.

„Nisi mogla da znaš da će izazvati ovakvu reakciju”, pokušao je Markus da je uteši.

„U pravu je. Nismo mogli da znamo koga ćemo zakačiti. Ali, to nije ni bitno. Upozorila si me da bi moglo biti opasno, prihvatio sam. A prihvatio bih i danas nakon svega. Retke su prilike kada mi, Cigani možemo nekom moćnom ovako dobro da zavučemo”, nasmejao se mladić, zalivajući jafu koka-kolom. „Pazite sad.”

Markus i Jelena su mu posvetili punu pažnju.

„Prvo sam se pozabavio Lirimom Aruzom. Uglavnom je posećivao uobičajene sajtove, malo porniči, malo novine, malo Jutjub, malo društvene mreže. Međutim, zagrebao sam malo dublje i našao da je posećivao anarhističke forume, kao i da je bio član albanskih nacionalističkih foruma”, dok im je objašnjavao, pokazivao im je različite sajtove.

„Ne govorim albanski, ali Gugl radi posao dovoljno. Uobičajene gluposti o Velikoj Albaniji, srpskom teroru i ostalim sranjima, kojima se bave napaljeni klinci. Na jednom od njih je i pokrenut plan za postavljanje bombe. Ne javno, ali u privatnoj prepisa nekih članova,

između ostalih i Lirima. Čak se priča i o vojnom angažovanju protiv Srbije i ubrzanoj regrutaciji. A kada sam otišao još dublje, stvari postaju zanimljive. Ne bih da ulazim u tehničke detalje, ali stvarno je bilo teško probiti se kroz njihov sistem. Kada kažem teško, mislim stvarno teško. Onaj ko ih plaća izabrao je najbolje koje je mogao. Uspeo sam tek pred jutro i tada sam najverovatnije aktivirao neki alarm i desilo se šta se desilo.”

Jelena je napeto sedela na ivici. „Našao si njegove direktne nalogodavce iz Prištine ili Tirane? Sebi, pa ti si kralj. Ko je od bivših šefova OVK?”

Sebedin je uzdahnio.

„Stani, stani, nemoj da žuriš. Nije lako saznati ko stoji iza nekog sajta. Čeprkao sam i čeprkao i došao do glavnog finansijera. U pitanju je - Lazar Vojnović.”

Nekoliko sekundi svi su sedeli u tišini šokirani informacijom.

„Uh, jebote, to ništa ne valja. Jesi li siguran?”, pitala je Jelena. Sebedin je slegnuo ramenima.

„Ne mogu da ti dam čvrst dokaz koji bi opstao na sudu. Nigde se nije on potpisao, već su to firme koje pripadaju firmama njegovih firmi. On uvek može da se izvuče i kaže da nije imao pojma i da otpusti nekoliko ljudi i mirna Bačka. Naravno, ima tu i mnogo sajtova koje finansiraju Albanci, ali one najaktivnije i najradikalnije na ovaj ili onaj način kontroliše Vojnović. Nema nikakve sumnje, slučajno ili namerno, povezan je sa Aruzom i bombom, a i sa gorim stvarima, izgleda.”

Sebedin je završio svoj izveštaj i mirno ih posmatrao jedući jafu, tako što bi prvo izgrickao keks oko pomorandže, pa onda polako pojeo ostatak kekša. Ni Markus ni Jelena nisu progovarali neko vreme. Oboma su iste misli prolazile kroz glavu. Imali su potvrdu svojih najvećih strahova.

„Ako si u pravu, onda je situacija ozbiljnija nego što smo mislili”, dodao je Markus, zamišljeno provlačeći prste kroz kosu. „Rat je praktično započeo i vreme za reakciju nam se drastično skratilo.”

Jelena je razmišljala o onome što je čula. Pomislila je da je na sličan počeo i Drugi svetski rat - lažnim napadom Poljske na Nemačku. Kasnije se utvrdila prava istina, ali su u međuvremenu milioni stradali.

„Sebi, možda je bolje da se povučеш.”

Sebedin je odlučno odmahnuo glavom.

„Nema šanse, pa ako počne rat, moji Cigani će biti prvi kao topovsko meso. Idem dalje.”

Jelena je klimnula glavom.

„Dobro, traži i dalje, ali budi još oprezniji, ako je ikako moguće. Markus i ja idemo informativno da popričamo sa Vojnovićem. Posle toga moram da se posavetujem sa Kamenim. Sve ovo je malo iznad moje lige.”

„Dobro, pre nego što krenete hteo bih da vam dam nešto.”

I Jelena i Markus su ga upitno pogledali. Sebedin je malo preturao po kutijama i onda izvukao dva telefona.

„Stvarno ne treba, Sebi, već imam telefon.”

„Imaš, ali ovo nije telefon. Ovo je telefon koji je prošao kroz moje ruke. Malo sam se igrao njima i sada su skoro potpuno nevidljivi.”

„Ne može biti potpuno nevidljiv”, odvratio je Markus.

„Možda ne može potpuno, ali može 99%. Prvo, niko ne može da vam prisluškuje ove telefone, drugo, u njih sam ubacio minijaturnu verziju prebacivača, s tim što može da pomeri vašu lokaciju najviše sto metara. Možda nije mnogo, ali može da bude i više nego korisno. Pritom, kada uključite sejf mod, onda blokira sve lokatore, GPS uređaje i slično u vašoj neposrednoj blizini. A verujem i čip koji ti imaš.”

Markus je bio zapanjen. Podozrivo je pogledao u Sebedina.

„Odakle ti ideja da imam čip?”

„Ma, hajde, svi agenti CIA imaju potkožne čipove, i to već godinama unazad. Priča se da ste razvili neku vrstu čipova uz čiju pomoć vas lociraju bilo gde u svetu. Izuzetno mali i jedva se otkrivaju, neka vrsta nanobota, ako se ne varam.”

Markus se osmehnuo.

„Bistar si ti klinac, ali verujem da ti je jasno da ne mogu da potvrdim niti da opovrgnem takve glasine. Čudo jedno šta sve može da se pročita na tom internetu, ali ne treba da veruješ u sve što vidiš. Nemoj samo da počinješ da opovrgavaš sletanje na Mesec ili Zemljin oblik.”

„Nikako”, odvratio je Sebedin smejući se. „Znam da niste izrežirali Mesec, kad je Amerika imala dobar film? A znam da Zemlju ne nose na leđima četiri slona koja stoje na džinovskoj kornjači A’tuin. Mi, zapravo, živimo u *Matriksu*.”

Markus je kroz osmeh potapšao mladića po ramenu dok je stavljao telefon u džep. „To za filmove ćemo raspraviti drugi put. U svakom slučaju, hvala na poklonu, možda i bude od koristi. Drago mi je što smo se upoznali. Budi oprezan.”

20.

Beograd, 19. jun, 11:05

Ušli su ćutke u auto, Jelena je po navici ukljućila radio.

„... policija i dalje istraŹuje povezanost Prištine i Tirane sa jućerašnjom bombom. KaŹu da će uskoro izaći sa konkretnim imenima.

Brojni mladići i devojke ćekaju u redovima da bi se upisali u tzv. Kampove za veŹbe u prirodi, koji zapravo predstavljaju kampove za regrutaciju i obuku vojnika. Izvori nam kaŹu da obuku vrše pripadnici specijalnih jedinica sa ratnim iskustvom. Naši reporteri su dobili nekoliko izjava od prisutnih

- Svi mi, pravi Srbi, staćemo u odbranu Srbije.

- Nisu naši preci ginuli da bismo mi sada dozvolili da nas Šiptari ubijaju nekaŹnjeno.

- Sad će se videti koje patriota, a ko izdajnik.”

Markus i Jelena su se samo pogledali i nastavili da slušaju radio.

„U isto vreme, zabeleŹeni su i nemiri širom regiona.

U Makedoniji, na Kosovu i Metohiji, ćak i u Grćkoj zabeleŹeni su incidenti u kojima su ućestvovali pripadnici albanske manjine. Jedan od zahteva je spajanje sa Albanijom u zajednićku drŹavu.

Prenosimo vam današnju izjavu premijera Jakovljevića:

- Zabrinut sam zbog porasta tenzija u regionu. Srbija će, uprkos lićnom bolu i gubitku koji nas je juće pogodio, ipak ostati garant mira i stabilnosti. Nadam se da protesti neće eskalirati nasiljem. U stalnom smo kontaktu sa vladama Grćke i Makedonije i spremni smo da im pruŹimo svu neophodnu pomoć. Stabilan region je naša najveća i najiskrenija Źelja.

Svetske agencije izveštavaju o dostojanstvenoj protestnoj šetnji i svet je zadivljen načinom na koji se nosimo sa našim bolom. Iz EU nam je obećana sva neophodna pomoć u tehnici, ljudstvu, finansijama u borbi protiv terorizma."

„Ovo je odlično koordinisana akcija”, progundao je Markus.

„Da, za onog ko želi da započne rat.”

Začutili su znajući da se sve dešava suviše brzo i da će zver uskoro biti puštena na slobodu. A kad se to desi, neće se smiriti dok ne popije mnogo krvi.

„Misliš da će pristati da razgovara sa nama?”, pitao je dok je Jelena pokretala motor.

„Nadam se da hoće. Nemam nameru da izađem dok ga ne vidimo.”

U tišini su se vozili preko Brankovog mosta, pa niz Bulevar Mihaila Pupina, da bi stigli do poslovnog kompleksa VL holdinga, koji se nalazi prekoputa zgrade SIV-a.

Prišli su portiru, obučenom u sintetičko odelo, sakrivenom iza pulta.

Nakon što je upisao njihova imena u knjigu, koja je stajala na pultu, uputio ih je na poslednji sprat.

Prišli su sekretarici, platinastoj plavuši napućenih crvenih usana. Dočekao ih je širok osmeh i donekle piskutav glas.

„Izvolite, da li mogu ikako da vam pomognem?”

„Možda”, odvratila je Jelena. „Želimo da porazgovaramo sa gospodinom Vojnovićem.”

„Gospodin Vojnović je trenutno zauzet, mogu da probam da vam zakažem sastanak za, recimo, desetak dana”, pokušala je da ih odbije sekretarica, sa osmehom ali odlučno.

„A da se lepo prošetam i pitaš gospodina Vojnovića da li želi da nas primi? Kaži mu da je došla inspektorka Todorović iz krvnih i seksualnih delikata i da bi mu bilo bolje da popriča sa mnom. Mogu da ga zamolim pristojno, ali mogu i da se vratim kasnije sa maricom i novinarima.”

Sekretarica je imala kiseli osmeh na licu, ali je ipak ustala iz svoje stolice i prošla kroz vrata koja su se nalazila iza njenog stola.

Vratila se veoma brzo.

„Gospodin Vojnović će vas primiti, slobodno uđite. Želite li nešto da popijete?”, pitala je predusretljivo.

„Ne, hvala”, odvratila je Jelena hladno. „Ovo će biti, nadam se, kratka poseta.”

Markus se saosećajno nasmešio sekretarici, našta je ona pocrvenela do korena platinaste kose. Prošli su kroz teška, drvena, izrezbarena vrata.

Sačekao ih je izuzetno vitalan starac, zalizane sede kose, još uvek pravog držanja i širokih ramena, obučen u kvalitetno sivo odelo.

Prišao je pružajući im ruku, dok se sve vreme srdačno osmehivao. Jeleni je poljubio ruku, a sa Markusom se rukovao. Kancelarija je bila prostrana sa masivnim drvenim stolom, koji je bio postavljen ispred ogromnih prozora. Zidovi su bili prekriveni drvenim oplatama. Uz zidove su, pored drvenih polica sa knjigama, na drvenim rezbarenim pijedestalima stajale osvetljene staklene kutije. Markus nije bio siguran šta se nalazi u njima, ali je primetio da su rezbarije na pijedestalima ispunjene dvoglavim orlovima i ocilima.

„Iako mi pričinjava zadovoljstvo poseta jedne izuzetno lepe žene, bojim se da nemam mnogo vremena za ćaskanje. Zanima me zašto neko iz krvnih delikata želi da razgovara sa mnom“, direktno ih je upitao Lazar Vojnović. Nije seo u svoju fotelju, niti je njih ponudio da sednu, što je Markusu i Jeleni jasno signaliziralo da će ovo biti veoma kratak sastanak.

„Verovatno vam je sekretarica već prenela moje ime. Sa mnom je gospodin Markus Morison, naš kolega iz Amerike. Ovde je da nam pomogne oko razrešenja jučerašnje eksplozije.

Vojnović ih je i dalje mirno posmatrao. Nijedan mišić na licu mu se nije pomerio.

„Jučerašnji dan je bio strašna tragedija, ali nije mi baš najjasnije kako vam mogu pomoći? Mada, naravno, uvek sam rado na usluzi našoj policiji“, odgovorio je Vojnović šireći ruke i sležući ramenima.

„Da li ste možda upoznati sa Kampovima za obuku u prirodi?“, upitala je Jelena.

„Naravno, pomažem im povremeno finansijski, mada nemam ništa sa njihovim rukovođenjem. U svakom slučaju hvale vredna organizacija. Trude se da očuvaju tradicionalne vrednosti i omladinu drže dalje od droge i lošeg uticaja“, odvratio je sa znatnom dozom ponosa u glas.

„Koliko čujem, rade i mnogo više od toga, spominje se nekakva vojna obuka?“, mimo je upitala Jelena gledajući starca u oči.

„Budalaštine, samo uče tu decu da mogu da se snađu u svakoj situaciji“, odvratio je Vojnović ne skrećući pogled.

„Čak i u ratu?“ nastavila je Jelena upitno gledajući biznismena.

„Naravno, jedino mogu da se nadam da neće nikad morati da primene stečeno znanje. Sa druge strane, naša zemlja je na raskršću puteva, i često velike sile žele da utiču na nas. Znate i sami da teško prođe pedeset godina, a da nas ne potkači neki rat. Nikad se ne zna kada može da izbije rat. A i ta deca uče samo osnove preživljavanja i osnovno upoznavanje sa oružjem. Mnogi su tako pronašli sebe i prijavili se u redovne jedinice Vojske Srbije. Mada, nažalost, ni ta vojska nije ono što je nekad bila”, odvratio je starac rezignirano.

Jelena ga je posmatrala poput ptice grabljivice.

„Divite se Dušanu Silnom?”, upitao je Markus, dok je razgledao eksponate unutar staklenih kutija.

„Bio je veličanstven vladar, da nije umro tako rano, pod nerazjašnjenim okolnostima, ko zna šta bi se sve desilo. Verovatno bi uspeo da učvrsti državu, otkloni tursku pretnju i da je preda na upravu Urošu i danas bi Srbija možda bila drugačijeg oblika, ali i u drugačijem stanju”, odvratio je starac nadahnuto, vidno zadovoljan zbog promene teme.

„Znači, vi se zalažete za Veliku Srbiju?”, upitao je Markus.

„Nikako, to je samo u domenu *Šta bi bilo kad bi bilo*, intelektualna vežba. A i ta priča o Velikoj Srbiji je zapravo i došla od hrvatskih i drugih nacionalista, a ne od nas.”

„Da li možda finansirate internet sajtove i forume?”, ubacila se Jelena nehajno.

„Finansiram mnoge stvari, pretpostavljam da tu ima i internet sajtova. Znate, ne mogu da znam baš svako mesto gde odlazi moj novac, pogotovo kada su u pitanju manji iznosi. A i taj internet, to meni nije ništa jasno. Moji stručnjaci za marketing mi kažu da treba da dajem novac za te virtuelne reklame, sajtove i druga čuda, i ja tako radim.”

Jelena nije odgovarala, samo ga je pažljivo posmatrala. Starac joj je uzvratio pogled. I dalje je bio potpuno miran.

„Ovo je, ako se ne varam, Dušanova kruna. Mislio sam da se čuva na Cetinju?”, prekinuo je Markus tišinu i usmerio razgovor u drugom pravcu.

„Naravno da se čuva tamo, ovo je samo replika, kao i svi ostali predmeti. Iza Dušana su ostali samo retki predmeti za koje se ne može sa sigurnošću reći da su njegovi. Evo, na primer, ovde imam repliku prstena carice Teodore, zatim tanjir cara Dušana”, odgovorio je starac prilazeći Markusu. „Tužno je da iza takve ličnosti nije ostalo skoro

ništa. Crkva nije sasvim nedužna u tome. Neverovatno je da Dušan Silni nije kanonizovan", odmahnuo je starac u neverici.

„Vidim, imate i Dušanov zakonik, verujem da ste za ponovno uvođenje istog?", ubacila se Jelena.

„Da, izuzetno dobra kopija. Pretpostavljam da znate da je to bio jedan od najnaprednijih zakonika tog doba, a i kasnije. Mada, mnoge odredbe bi mogle, bez izmene, da se primenjuju i danas. Verujem da se i vi, kao zaštitnik mira, reda i građana, slažete sa mnom? Sramota je da se najstariji prepis Dušanovog zakonika čuva u Rusiji."

„Slažem se donekle sa vama da nam treba čvršća kaznena politika", rekla je Jelena sležući ramenima. „Ali to ne znači da želim da živim u srednjem veku. Želim da moje i sva druga deca idu napred u svetliju budućnost, a ne da ih neko stalno vraća u mračnu prošlost."

„Nekada je neophodno ići nazad da bi se krenulo napred", odvratio je starac.

Markus je posmatrao zidove sa kojih su visile zastave, pravougaona žuta sa crvenim dvoglavim orlom, kao i dve neobične trouglaste zastave.

Vojnović je stao iza Markusa.

„Za ovu pravougaonu se smatra da je bila carska zastava, ali nije pouzdano utvrđeno", započeo je objašnjavanje biznismen. „A za ove dve se misli da su pripadale Dušanu i da su možda u pitanju signalni ratni barjaci. Čuvaju se na Hilandaru, pretpostavlja se da ih je Dušan ostavio prilikom posete manastiru 1347, dok se sklanjao od kuge. A tom prilikom je sa njim bila i carica Jelena, kao jedina žena koja je ikada boravila u Hilandaru. I ona nije bila ništa manje odvažna od Dušana, nije joj bilo lako nakon njegove smrti. Morala je koliko-toliko održati zemlju celovitom. Daje bilo više sloge među plemstvom, ili da je Dušan još poživio, bilo bi drugačije. Ali u celoj toj priči ima isuviše šta bi bilo kad bi bilo."

Jelena je taman htela da postavi još neko pitanje kada je Vojnović progovorio prvi.

„No, da se ostavimo časova istorije. Jelena, kako ti je otac, Milutin?"

Iznenadena, nije znala kako da odgovori.

„Koliko je već u penziji? Nadam se da je dobro?"

Zbunjeno je posmatrala Vojnovića nekoliko trenutaka, a zatim odgovorila:

„Ima već desetak godina, ali se i dalje dobro drži. Mozak mu je oštar kao uvek. Nisam znala da se poznajete, nikad mi nije spomenuo."

„Nekada davno smo se poznavali vrlo dobro. Ako se ne varam, ti imaš sina, čuvaj ga i voli. Tako brzo odrastaju, lako se propusti neki važan trenutak.”

Nasmejao se širokim osmehom, ali oči su mu bile hladne i nepomične.

Jelena je prebledela. Pretnja je bila nedvosmislena. Zatezanje mišića na Markusovim leđima ukazivalo je da je i on zaključio isto.

„Ne sviđa mi se kada stranci spominju moju porodicu, može se desiti da to greškom pomešam sa pretnjom, a to tek ne volim. Možda bi bilo pametno da ne napuštate grad”, hladno je odgovorila praveći se čvršćom nego što je bila. Ne bi sebi nikad oprostila kada bi izgubila Dušana.

„Nikako, samo sam želeo da budem ljubazan. Nemam razloga da vam pretim, to nije moj nivo. Ne brinite, nisam planirao da putujem. U teškim vremenima svi pravi sinovi Srbije moraju da stanu uz nju.”

Jelena nije ništa odgovorila, samo ga je prezrivo pogledala, okrenula se i u pratnji Markusa izašla iz kancelarije.

Kada su izašli iz zgrade, jedva je od drhtanja ruku zapalila cigaretu.

„Možeš li ti da voziš do stanice?”

„Naravno”, odvratio je Markus uzimajući ključeve od auta. Jelena je već držala telefon u rukama i brzo pričala.

„Šefe, upravo sam bila kod Vojnovića. Idemo ka stanici i sve ću ti ispričati. Možeš li odmah da organizuješ da jedna patrola bude stalno ispred moje kuće i da pazi na Dušana? Hvala, šefe, vidimo se brzo.”

Prekinula je vezu i pozvala sledeći broj.

„Mile, tvoj predosećaj je bio ispravan. Sad će Kameni da pošalje patrolu koja će biti stalno ispred kuće. Ne puštaj Dušana nigde bez pratnje i, naravno, drži pištolj pri ruci. Čujemo se kasnije.”

Dok je vozio, Markus je često podizao pogled ka retrovizoru. Nekoliko puta se prebacio iz trake u traku.

„Nešto nije u redu?”, upitala je Jelena.

„Da, izgleda da nas neko prati, videću koliko je ozbiljan u tome. Veži se.”

Naglo je ubrzao. Auto ih je pratio.

„Da vidimo šta zapravo žele”, progundao je Markus, zaustavio na prvom autobuskom stajalištu i uključio sva četiri žmigavca. „Budi spremna”, rekao je dok je vadio svoj pištolj i spustio ga na kolena. Jeleni nije trebalo ništa govoriti i njen pištolj je bio spreman. Napeto su čekali da im priđu pratioci.

Crni audi sa zatamnjanim staklima se zaustavio pored njih. Prozori na desnoj strani su se spustili. Iza njih su se pojavila namrgođena lica kratko ošišanih mladića. Obojica su u rukama držali heklere uperene ka Markusu i Jeleni. Markus je bio brži, ispružio je levu ruku ka napadačima i zapucao ka crnom autu iz koga se začuo krik. Stisnuo je papučicu gasa i uleteo u saobraćaj. Započela je vratolomna vožnja. Uprkos gužvi na ulicama, velikom brzinom su izleteli na Brankov most. Markus je vešto zaobilazio automobile ispred sebe. Primetio je da su napadači odustali od daljeg praćenja i skrenuli sa mosta u Karađorđevu ulicu.

Jelena je ponovo uzela telefon.

„Šefe? Patrola je otišla kod mojih? Odlično. Ne, ne zovem zbog toga. Upravo je neka ekipa htela da nas izbuši heklerima. Ne, sve je u redu, dobro smo. Markus je bio brži. Verovatno je i ranio nekog od njih. Ne verujem da će išta značiti, ali bio je crni audi. Sačekaj sekund. Jesi li video tablice?”

Markus je potvrdno klimnuo glavom i izdiktirao broj. Jelena ih je prenela svom nadređenom.

„Hoćeš li da vam pošaljem pratnju ili da odete u Majke Jevrosime?”

„Nema potrebe, stižemo brzo do stanice.”

„Izgleda da su ulozi podignuti i da sada više nemamo izbora sem da idemo do kraja”, rekao je Markus pažljivo proučavajući saobraćaj ispred sebe.

Jelena se nemo složila sa njima. Pitala se da li srne da ulaže živote svoje porodice u ovu opasnu igru.

21.

Beograd, 19. jun, 12:35

Sedeli su u stanici i držali u rukama čaše sa Skenderbegom.

Alkohol je univerzalni lek umirenja nakon izvlačenja iz smrtnih opasnosti i drugih nevolja. Tako je na svim meridijanima, a pogotovo ovde među Slovenima, razmišljao je Markus dok je vrteo ćilibarsku tečnost u svojoj čaši. Sa zadovoljstvom je ispio još jedan gutljaj.

Jelena je svom nadređenom Goranu Petroviču Kamenom podnosila izveštaj.

Sve vreme je pažljivo slušao, ne prekidajući izlaganje. Započela je sa sumnjama koje im je preneo Sebedin, nastavila s razgovorom koji su vodili sa tajkunom Vojnovićem, da bi stigla do trenutka kada su uspešno izbegli napad.

Čim je Jelena privela kraju izlaganje, Kameni je dugo zabrinuto posmatrao Jelenu i Markusa.

„Kada si me pozvala, odmah sam aktivirao raspoložive patrole da traže vaše napadače. Mada, naravno, ne nadam se suviše da ćemo uspeti da ih nađemo.”

Oboje su samo klimnuli glavom, znajući da je Kameni u pravu.

„Ali, ako ih kojim čudom i nađemo, onda će nečija majka crnu vunu da prede. Ono što je stvarno zanimljivo je moguća Vojnovićeva uloga u svemu. Majku mu njegovu. Ovo će biti zajebano. Moram da razmislim”, Kameni je zamišljeno gledao u notes na stolu. „Malo koji sudija bi smeo da potpiše nalog za Vojnovićevo prisluškivanje, možda jedan ili dvojica. U međuvremenu, nakačićemo mu se nelegalno. Mogućnost da Vojnović želi da pokrene novi rat je veoma gadna. Ko zna kako bi sve moglo da

se završi? Kažeš da je onaj tvoj mali Cigić sve iskopao?"

Jelena je samo potvrdno klimnula glavom. Kameni se čvrsto oslonio na radni sto.

„Klinac je neverovatan. Dobro je što nije na drugoj strani, jedino je šteta što ne želi da radi za nas. Mada, ko bi ga krivio? Kada samo pomislim na naše plate, dođe mi da se zaposlim na trafici”, gorko je rekao.

„Sebedin je rekao da će pomoći koliko može, a to je bolje nego da radi za nas, pošto ga ne ograničavaju pravila službe”, odvratila je Jelena sa blagim osmehom.

„Dobro, dobro, to daje bar malo nade. Nažalost, jasno vam je, sve su posredni dokazi i ne možemo da pritisnemo Vojnovića. Možemo krišom da se zalepimo za njega, pa se možda nešto i pojavi. Moram dobro da razmislim koga da uključim u tim za prismotru. Jer ako je Vojnović umešan, mogu samo za retke da garantujem da nisu na njegovom platnom spisku. Nastavite dalje sa istragom i kao što sam rekao, terajte dokle god treba. I nikome ne pričajte ništa dok ne saznamo kome možemo da verujemo.”

Markus je pio kafu u zajedničkoj prostoriji dok je čekao Jelenu. Svi inspektori, osim Zorana, bili su na terenu.

Pažljivo je slušao Markusovu priču o automobilskoj jurnjavi gradom.

„I kažeš, batice izvadile heklere? I to na policiju usred bela dana? U je, to se nije dugo dešavalo na ovim ulicama, još od devedesetih”, u neverici je odmahivao glavom, dok su mu dredovi leteli levo-desno.

„Čak i u Americi, kriminalci se uglavnom sustežu kada treba pucati u policiju”, odvratio je Markus.

„To je zato što kod vas znaju da će fasovati ili stolicu ili tri doživotne robije, sa pravom na žalbu nakon odležane prve”, kroz osmeh je rekao Zoran. Naslonio se udobnije u stolicu. Kako bi se pokrenuo, začulo bi se pucketanje njegove izbledele kožne jakne.

„Možda na filmu, ali u pravom životu policajci relativno često ginu na dužnosti”, mračno je dodao Markus.

„Čudna ste sorta vi Amerikanci. Koliko mi je samo značila muzika i ideje koje su dolazile iz Amerike i Britanije. Do osamdesetih godina prošlog veka menjali ste svest čovečanstva na tako pozitivan način. Nekako ste od pokretačkog motora planete postali najomraženija država na svetu. Ccc...”, konstatovao je Zoran cokući.

„Da, neverovatno, zar ne?”, složio se Markus klimajući glavom.

„Verovatno je to uticaj, donekle, neobične spoljne politike.”

„O, da. Spoljna politika od Drugog svetskog rata naovamo vam je stvarno katastrofalna, bar po druge zemlje. Odvratna stvar je politika. Pretpostavljam da si gledao *Ramba* treći deo?”, upitao je Zoran nehajno se ljuljajući na stolici.

„Naravno, gledao sam ga nekoliko puta, mada nisam preterani ljubitelj Staloneovih filmova, eventualno *Rokija* i to prvog dela.”

„*Roki* je ultimativni film, posle njega nema dalje”, smejao se Zoran. „Ako nisi primetio, kada se *Rambo 3* završava, pisalo je da je posvećen *hrabrim avganistanskim mudžahedinima*. A posle rušenja Bliznakinja, promenjeno je u *plemenitom avganistanskom narodu*. Od podrške, pa do preoravanja jedne zemlje bombama za svega dvadesetak godina. O tome ti pričam.”

„Slažem se sa tobom, ali slabo šta mogu da učinim u vezi sa tim. Niste ni vi Srbi svi zločinci i ubice. Isto je i sa nama Amerikancima. Jedino mogu da svojim ličnim primerom pružim drugačiju sliku o Americi”, nemoćno je konstatovao Markus.

„Znam, ne zameram ništa tebi i većini Amerikanaca, već političarima”, pomirljivo je nastavio Zoran. „Uprkos svemu, ja i dalje verujem u dobre strane Amerike. Što se mene tiče, mogao bih sve da vam oprostim samo zato što ste svetu dali rokenrol i koka-kolu.”

„Za koka-kolu ćemo tek odgovarati.”

Obojica su se nasmejali.

„Nego da mi pređemo na malo normalnije teme. Moram da te pitam”, nastavio je Zoran ozbiljno, „koji ti je omiljeni rok bend?”

„Uh, moraću da te razočaram. Što se tiče bendova, ipak primat dajem *AC/DC* i *Stonsima*, u odnosu na domaće.”

Zoranovo lice odavalo je nevericu.

„Pored *Dorsa*, *Elvisa*, *Kisa*, *Bič Bojsa* i da ne nabrajam dalje, ti izabereš *Australijance* i *Britance*?”

„Šta da ti kažem”, slegnuo je Markus ramenima. „Muzika koju slušam je uglavnom džez i dark kantri.”

„Već te vidim kako u nekoj drumskoj kafani, sa gomilom likova u kaubojkama i sa stetsonom na glavi, igraš kantri ples. Platilo bih da to vidim”, kroz grcajući smeh rekao je Zoran.

„A ne, nikako”, počeo je da se brani Markus. „Ne, dark kantri obično nema veze sa plesom. To je nešto što bi moglo da se nazove odmetnički kantri.”

„Još mi samo kaži da više voliš jamahu od Harlija?”

„A ne, negde ipak moram da podvučem crtu“, kroz široki osmeh odgovorio je Markus. „Radije biram Harlija. Zapravo, u garaži me čeka jedan FXB iz '81. Sređivao sam ga dve godine i ako dočekam da se vratim kući, napraviću turu od okeana do okeana.“

„Nemoj da pričaš da imaš FXB?“, zadivljeno je rekao Zoran. „Ja vozim rashodovani policijski BMW, ali sam oduvek želeo da imam Harlija. Pre nekoliko godina sam vozio jednog. To je poezija na točkovima. I pazi, onda sam sa ekipom krenuo...“

Dok su Markus i Zoran pričali o igračkama za velike dečake, Jelena se zatvorila u svoju kancelariju i razgovarala sa ocem.

„Mile, patrola je tu zbog Dušanove i tvoje bezbednosti.“

„Baš će oni da nas zaštite ako neko bude hteo da nas rokne“, gundao je starac.

„Nemoj da se ponašaš kao dete. Vojnović mi je nedvosmisleno pretio. Ako želiš, dovešću Markusa da ti potvrdi.“

„Ne treba meni niko ništa da priča. Da sam se plašio svake šuše koja mi je pretila, davno bih napipao Lazu“, nastavio je sa jogunjenjem.

„Rekao mi je da te pozdravim. Koliko se meni čini, vas dvojica se dobro poznajete?“

„Mislio sam da smo se dobro poznavali pre mnogo godina. Pogrešio sam. Ne želim sada da pričam o njemu. Samo želim da ti kažem da se čuvaš. Idem sada da onim mučenicima iz patrole odnesem kafu i nešto da gricnu.“

„Čuvaj mi Dušana.“

„Ne brini, znaš da mu se ne može ništa desiti sve dok sam živ. Ti samo radi svoj posao.“

Jelena nije znala šta da misli o ovom razgovoru. Jedino je bila sigurna da joj ništa nije bilo jasnije.

Sedela je mirno nekoliko trenutaka, a onda joj je sinulo. Brzo je zgrabila slušalicu.

„Rale, prijatelju stari“, poletno je počela.

„Nemoj tu da mi cvrkućeš, nego kao prava žena reci šta ti treba.“

„Je li bilo neko neuobičajeno dešavanje vezano za Cetinjski manastir?“

„Ne znam našta misliš? Osim onog požara prošle godine, kada je poginuo jedan od sveštenika. Ne mogu da se setim ničeg drugog.“

„Hvala ti, Rale, kao i uvek, od velike si pomoći.“

„Nema na čemu, uvek sam spreman da pomognem. Imaš li možda nešto sočno za mene?“, pitao je s nadom.

„Mogu samo da ti kažem da sam na pragu pravoj bombi. Ako sam u pravu, jedno ime će zatresti sve kao zemljotres.”

„Nije lepo da mi tako golicaš maštu. Daj mi bar neki nagoveštaj”, i dalje je pokušavao da izvuče neku informaciju.

„Ipak ćeš morati malo da sačekaš, budi siguran da ćeš prvi imati vest.”

„Držim te za reč.”

Jelena se okrenula ka monitoru i potražila članke vezane za požar u Cetinjskom manastiru.

Dvadesetak minuta kasnije izašla je iz kancelarije i potražila Markusa. Zatekla ga je u veselom razgovoru sa Zoranom. I dalje su pričali o motorima i osećaju slobode koje im pružaju.

„Meni je jako žao što prekidam vaše dečaćko čavrljanje, ali potreban si mi nakratko.”

Markus je prišao upitno je gledajući.

„Idemo kod Kamenog, izgleda da imamo nešto što bismo mogli da iskoristimo protiv Vojnovića.”

Goran Petković Kameni, Jelenin nadređeni, pažljivo je, podignutih obrva, slušao Jelenino izlaganje.

„Pre tri godine došlo je do požara u Cetinjskom manastiru, kažu da ništa nije oštećeno. Počinilac je nađen mrtav, izgleda da je mesecima bio maskiran u monaha. Tamo je čuvana kruna cara Dušana.”

Značajno je pogledala u Markusa i Kamenog, nisu reagovali, samo su upitno podigli obrve.

„Zatim, biblioteka Instituta za društvene nauke u Moskvi gorela je iste godine. Tamo je čuvan najstariji prepis Dušanovog zakonika.

Setite se da je 2004. goreo Hilandar. Tamo se čuvaju zastave za koje se pretpostavlja da su pripadale Dušanu”, značajno je pogledala obojicu. „Sve te predmete smo, kao što smo ti već rekli, videli kod Vojnovića u kancelariji. On tvrdi da su u pitanju kopije, ali mislim da su zapravo originali i da on stoji iza tih akcija. Kontaktirala sam i Narodni muzej i njihovo Odeljenje za srednjovekovnu istoriju. Čekam da proverim šta oni imaju po svojim depoima. Vojnović je fasciniran Dušanom Silnim i čini mi se da želi uspostavljanje drugog Dušanovog carstva.”

Po licima obojice muškaraca razlilo se konačno razumevanje onoga što su čuli od Jelene.

„Kučkin sin”, izletelo je Markusu. Zamišljeno je klimao glavom, vagajući Jelenine reči. „Moguće je da si potpuno u pravu i da čiča hoće

da započne balkanski rat da bi stvorio novu verziju Dušanovog carstva. Ne znam kako je sve zamislio, ali scenario mi deluje realno.”

„Za početak prikuplja relikvije”, nastavio je Goran Kameni. Oči su mu zasijale kao detetu kada dobije novu igračku. „Misli, i verovatno je u pravu, da će mu one dati potreban legitimitet. Ipak smo mi narod koji voli mitove. A baš bi to mogla da bude i naša šansa za napad. Odmah ću javiti sudiji Markoviću da postoji osnovana sumnja da je Vojnović na nezakonit način došao do predmeta koji, u krajnjoj liniji, pripadaju Srbiji. Znam Markovića, svake godine na Hilandaru provede bar nekoliko dana. Neće mu se dopasti čak ni da pomisli da ga je Vojnović namerno zapalio. A siguran sam da ga taj prokleti tajkun nije kupio. Mala, odlično zapažanje, sad ćemo da mu pritegnemo muda.”

Zadovoljan smešak se razlio njegovim licem.

„Šefe, šta mislite o tome da novinari slučajno dobiju neke detalje o istrazi protiv Vojnovića?”, upitala je Jelena, tobože nevesto. „To bi malo pojačalo pritisak. A i tako znamo da odavde stalno cure informacije.”

„Može, ali bilo bi dobro da novinari pričekaju bar sat vremena sa objavljivanjem te vesti, dok ne dobijem nalog za prisluškivanje i zvanično ispitivanje Vojnovića”, kroz osmeh je odgovorio Kameni.

Jelena i Markus su krenuli ka vratima kancelarije, ali ih je zaustavio glas Jeleninog nadređenog.

„Ah da, zaboravih da vam kažem. Na Altini su našli BMW koji vas je jurio. Izgoreo je, a u njemu se nalaze četiri tela. Forenzičari i patolog su na putu. Mislio sam da će vas to zanimati.”

Markus i Jelena su se pogledali i bez reči izašli iz kancelarije.

Jelena je uzela telefon.

„Rale, ako hoćeš priču za naslovnice, čekam te u *Pendreku i lisicama* za dvadeset minuta.”

22.

Beograd, 19. jun, 13:55

Pendrek i lisice je bio restoran koji su, kako mu i samo ime kaže, uglavnom posećivali pripadnici reda i zakona. Novinar Rale je stigao svetlosnom brzinom i već s vrata uključio diktafon. Jedva je i obratio pažnju na Markusa, sve vreme je otvorenih usta piljio u Jelenu, koja je pričala poluglasno, pazeći da ih niko ne prisluškuje. Jedino što je novinar mogao da kaže bilo je: *ma daj, ne verujem, ideš...*

Dok je Jelena završila priču, Rale je popušio pola paklice cigareta i iskapio tri dunjevače. Kada je izlaganje napokon završeno, prvo je nekoliko trenutaka u neverici gledao čas u Jelenu, čas u Markusa. Znao je da u rukama ima možda najveću priču u svojoj karijeri.

„I ti stvarno misliš da je u sve umešan Lazar Vojnović, jedan od najbogatijih ljudi sa ovih prostora?“, upitao je zapanjeno, dok je ispijao još jednu dunjevaču istovremeno paleći cigaretu.

„Mislim“, odvrtila je Jelena sigurno. „Nemam još uvek neoborive dokaze, ali sam potpuno sigurna da je on iza svega ovoga.“

Novinar je ćutao neko vreme, zamišljeno gledajući u Jelenu i Markusa.

„Ne moram da te upozoravam da je to što sam ti ispričala užasno opasna informacija“, nastavila je Jelena zabrinuto, tumačeći njegovo ćutanje kao sasvim opravdani strah i oprez.

„Vrlo je moguće da će Vojnović udariti na tebe svom snagom. A najmanje od svega je da ti namesti otkaz. Plašim se da te ne ubiju.“

Rale se nasmejao hrapavim glasom.

„Ne brini, za ovakvu priču bih bez razmišljanja dao desnu ruku i

levu nogu. Hvala ti na poverenju. Ne brini, narednih pola sata ništa ne objavljujem. Napisaću članak, pa ga tek onda odneti uredniku. Kada mu zapretim da ću članak prodati nekim drugim novinama, biće prinuđen da ga objavi”, nasmešio se i odjurio ka svojoj redakciji, pričajući sam sa sobom.

Markus i Jelena su odlučili da ostanu u *Pendreku i lisicama* i odatle prate razvoj situacije. Pošto je već bilo vreme ručku, naručili su po porciju teleće čorbe i mešano meso. Dok su čekali da im donesu hranu, neobavezno su ćaskali.

„Simpatično je ovo mestašce”, rekao je Markus. „Pretpostavljam da je vlasnik neki policajac u penziji?”

„Da, restoran je fenomenalan. Cene su pristojne, hrana je odlična, gosti su uglavnom ovi naši. Za divno čudo, vlasnik nije penzionisani policajac, već penzionisani - kriminalac, Sima Poštar”, odvratila je Jelena smeškajući se.

Markus je začuđeno gledao u Jelenu.

„Nemoj da pričaš? Kriminalac? Sima Poštar? Da možda nije radio kao poštar?”, zainteresovano je upitao.

„Odrobijao je svoje, ali se u jednom trenutku opasno zamerio jednoj maloj, ali opakoj ekipi. Priča se da je vođu klana zavrnuo za ozbiljnu lovu. Sima nije znao gde da pobegne i onda je došao na spasonosno rešenje. Otvorio je ovaj restoran i od tog trenutka ga nije napustio”, pričala je Jelena dok ju je Markus zapanjeno slušao. „Ovi momci koji ga jure, naravno, znaju gde se krije. Naravno, ne mogu da ga skinu pred svim ovim policajcima. Zato strpljivo čekaju, dok Sima ne napravi grešku i ne izađe iz restorana. A možda se i nadaju da će uspeti nešto da naplate. Povremeno svrate na klopku i onda se mrko gledaju sa Simom. On ne srne ništa da im ubaci u hranu jer bi onda sanitarna zatvorila restoran. Sa druge strane, ti momci koji ga jure ne smeju čak ni da ne plate račun, jer bi Sima imao pravo da zamoli policiju da interveniše. I eto, tako su već godinama u pat poziciji”, završila je Jelena smejući se.

Markus se zagrcnuo od smeha.

„Neverovatno! Kakav lik. O njemu treba snimiti film i pozvati Tarantina da režira. Što ga zovu Sima Poštar?”

„Kada bi išao u pljačku, obukao bi poštarsko odelo. Pa ako bi ga neko i video da obija stan, samo bi rekao da su vlasnici otputovali, a njemu ostavili ključeve da im zalije biljke. U velikom broju slučajeva ta je tehnika donosila rezultate. Ljudski mozak je jednostavan, ako neko

izgleda kao poštar i priča kao poštar, onda je sigurno poštar”, kroz osmeh je odvratila Jelena.

„To može samo u Srbiji, kriminalac da drži policijski restoran”, odvratio je Markus smejući se i odmahujući glavom.

Kada im je poslužena hrana, prionuli su da temeljito očiste tanjire, pa su uglavnom ćutali i žvakali. Nakon obimnog i ukusnog ručka, nastavili su razgovor.

Markus je primetio da su se odjednom svi u restoranu zagledali u svoje telefone i da je Sima Poštar iznenada uključio televizor.

„Izgleda da je Raletova reportaža puštena u etar. Hajde da vidimo reakcije”, rekao je Markus. Izvadio je svoj telefon i počeo da pretražuje vesti.

„Evo, našao sam.”

Oboje su pogledali u ekran.

Pre tridesetak minuta policija je pozvala na informativni razgovor čuvenog biznismena Lazara Vojnovića. Sumnja se da je navodno organizovao krade vrednih muzejskih primeraka. Prilikom pljački naneta je i velika materijalna šteta. Lazar Vojnović je zamoljen da ne napušta zemlju i da nadležnim organima preda pasoš.

Još uvek nismo dobili izjavu gospodina Vojnovića u vezi sa ovim postupkom policije.

Dok su čitali vesti, nailazili su i na članke koji su branili Vojnovića, a kritikovali policiju, koja bezrazložno hapsi ugledne građane.

„Izgleda da nisu svi novinari oduševljeni ovom pričom kao Rale?”, primetio je Markus.

„Naravno, lakše ćeš izbrojati one koji nisu na Vojnićevom platnom spisku od onih koji jesu. Sad još samo da vidimo kakvu će reakciju ova optužba izazvati kod Vojnovića”, odgovorila je Jelena zamišljeno.

Na reakciju nisu morali dugo da čekaju. Mrežu je preplavila vest da će Vojnović održati govor na protestnom mitingu ispred Skupštine.

„Ovo bi moglo biti zabavno”, rekla je Jelena. „Hajde da se prošetamo do Skupštine, da vidimo šta se dešava.”

Narodna skupština je mesto sa kog kreću skoro svi građanski protesti, sa više ili manje uspeha. Takođe, ovde se organizuju dočeci Novih godina. Velelepna zgrada, ispred koje se nalaze dve donekle neobične skulpture vajara Tome Rosandića, mete su čestih polemika. Za konja koji se propinje, a prednjim nogama se oslonio na ramena nalog muškarca, mnogi bi rekli da se čini da je u neprimerenim pozama. Kada su Jelena i Markus stigli, Bulevar kralja Aleksandra bio je

zatvoren za saobraćaj, kao i Takovska i Kneza Miloša. Veliki broj građana stajao je na platou ispred skupštinske zgrade.

Markus i Jelena su primetili brojne transparente -*Kosovo je srce Srbije; Dole NATO; Srbija od Tokija do Milvokija; Srbija Srbima*, kao i mnoge druge.

Iz minuta u minut broj ljudi se povećavao. Markus i Jelena su stajali izvan mase u Pionirskom parku i osmatrali dešavanja oko sebe.

Preko razglasa su se čule narodne pesme, koje su sve za temu imale Kosovo.

Nakon dvadesetak minuta na binu je izašao Lazar Vojnović. Zauzeo je isti stav samozadovoljnog monarha kog se Jelena sećala iz nedavnog susreta sa biznismenom.

Njegovo pojavljivanje ispraćeno je gromoglasnim aplauzom i dugotrajnim skandiranjem *Lazare Srbine*. Vojnović je posmatrao masu neko vreme, uzeo mikrofona u ruku, ispravio leđa i mahnuo prisutnima.

„Dragi moji, pre svega želim da odam poštu svim našim sugrađanima stradalim prilikom mučkog napada na tramvaj. Zato vas molim da odvojimo minut da se podsetimo zbog čega smo se svi okupili ovde.”

Jelena je s prezirom slušala govornikov nastup.

Vojnović, kao i svi prisutni su pokorno pognuli glave. Niko nije progovorio ni reč, tišina je bila zaglušujuća. Jelena je, uprkos negodovanju, bila fascinirana. Žmarci su joj se spustili niz kičmu.

Nakon što je istekao minut, Vojnović je nastavio govor.

„Danas smo ovde da se zajedno borimo protiv nepravde! Ovde smo da se borimo za Srbiju i srpstvo!”

Aplauz, hućanje mase, zviždanje pištaljki.

„Započeli su privatnu hajku protiv mene. Smetam im samo zato što ne prihvatam njihovu izdaju zemlje. Misle da će me učutkati, ali neće. Baš me briga, neka me uhapsu. Boriću se svim sredstvima protiv ovih kvislinga i petokolonaša. Uz vašu pomoć, jači sam od svih i samo sa vama mogu da pobedim!”

Vazduh je zatreperio od aplauza i zvižduka.

„Ovo je poslednji trenutak da uzmemo stvar u svoje ruke. Ova vlada koja nas vodi, kao i sve ove prethodne, sačinjena je od samih izdajnika i prodanih duša. Dao Bog da im se seme zatre! Ali srećom, majke i dalje rađaju Obilice.”

Još glasniji aplauz.

„Ćutali su kada je su naši stradali u Hrvatskoj!”

Čulo se glasno *Uaaa* iz hiljada grla.

„Ćutali su kada su naši ljudi ginuli na Kosovu!”

Urlici negodovanja bili su još glasniji.

„Ćutali su kad su nas bombardovali, a sad pozivaju te krvnike da im budu gosti i savetnici.”

Jelena je pomislila da će joj puknuti bubne opne od buke.

„Ćute i sada kada nam je objavljen rat. Žele da razgovaraju, da upute protest, a ne shvataju da više nema vremena za prazne priče. Rasprodali su celu zemlju i sad i dalje ćute kada nas ubijaju. Ne smeju da se pobune protiv svojih nalogodavaca. E, ne može više tako!”, besno je Vojnović mahao sa govornice. „Doći će vreme kada će se ovoj vladi i ostalim političarima suditi za veleizdaju. Zna se kakva će onda biti kazna. Ne znaju oni da smo mi spremni da idemo do kraja. Do njihovog kraja! Nije Srbija njihova prćija da sa njom rade šta im je volja!”

Brojni zvižduci su se prolomili skupom. Vojnović je zadovoljno osmatrao publiku koja je upijala svaku njegovu reč i nastavio dalje:

„Možda u *razvijenjoj* Evropi oni mogu da oprostite kada neki luđak aktivira bombu usred njihovih gradova. Možda oni mogu, ali mi ne možemo.

Ne možemo zbog predačke krvi prolivene za nas. Ne možemo zbog nas. Ne možemo zbog naše dece. Ako treba da se borimo svi do poslednjeg da počinioce izvedemo pred lice pravde, to ćemo i uraditi. Onaj Lirim Aruz je bio samo puki izvršilac, samo alatka. Svi znamo ko su krivci i svi dobro znamo šta treba sa njima uraditi!”

Publika je skandirala: *Lazare, Srbine, gazićemo Šiptare; Očistimo Kosovo; Srbija Srbima...*

Neki su izvukli baklje, a sporadično su se čuli pucnji iz pištolja. Policija je obezbeđivala skup, ali bilo ih je premalo za ovoliki broj demonstranata. Mogli su samo da se nadaју da neće doći do nekog ozbiljnijeg incidenta.

Markus je znao da samo tanke niti civilizacije sprečavaju da ovaj skup eksplodira i da se nasilje raširi ulicama Beograda. Polako se sa Jelenom povukao još dalje od mase i krenuo dublje u Pionirski park.

Jelena je besno gestikulirala, ne obraćajući pažnju na mrke poglede koje je dobijala od ljudi pored kojih su prolazili.

„On nije normalan, umesto da hrani golubove i igra šah, čiča odlučio da se igra rata i da nas sve pokopa. Malo nam je bilo raznih grobara poslednjih dvadeset godina. Ne mogu da verujem da su svi ovi koji su danas bili prisutni toliko prolupali da priželjkuju nove ratove, novu krv,

nove mrtve. Još nismo ni stare uspjeli da oplaćemo i onda...”

U tom trenutku Jeleni je zazvonio telefon. Slušala je nekoliko sekundi, a onda, bleđa u licu, prekinula vezu.

„Pitali smo se šta će Vojnović da uradi. Izgleda da je povukao svoj potez. Dušan je otet.”

23.

Beograd, 19. jun, 17:15

„Ko je to bio?“, upitao je Markus.

„Kameni, kaže da je u mojoj kući“, odsutno je odvratila Jelena, zagledana u masu ispred sebe. Gledala je u ljude, ali nije videla nikog. „Moram odmah da odem tamo.“

Markus ju je uzeo pod ruku i nežno, ali odlučno usmeravao ka izlazu iz okupljene mase.

Razmišljao je koji je najbolji način da se probiju do Jeleninog auta, a zatim kako da izbegnu gužvu. Nakon što je odvagao sve opcije, zaključio je da je ipak najbolje i najbrže da se od Pionirskog parka pešice spuste do Ulice srpskih vladara i da tamo zaustave prvi slobodan taksi, koji će ih što pre odvesti do Jelenine kuće. Ona je trenutno bila mirna i poslušno je pratila Markusa. Uprkos demonstracijama ispred Skupštine, saobraćaj se nesmetano odvijao kroz Ulicu srpskih vladara.

Seli su u prvi slobodni taksi, Markus je dao adresu.

„Sa demonstracija?“ upitao je taksista.

„Nismo ni znali da se održavaju, slučajno smo se zatekli“, odvratio je Markus, napeto posmatrajući Jelenu i procenjujući njeno psihičko stanje.

„Ima li sveta?“, nastavio je ovaj sa pitanjima.

„Da, ima ih na hiljade, bojim se da je pitanje trenutka kada će doći do prelivanja nezadovoljstva na ulice“, prokomentarisao je Markus odgovarajući automatski na pitanja.

Taksista je odmahnuo glavom.

„Ne znam šta bih vam rekao. Ima nečeg u tome što priča onaj Vojnović. Evo, slušam ga preko radija. Nije da nije u pravu, ali ne želim da ovde ponovo počne rat, ja sam svoje odslužio u i u Hrvatskoj i u Bosni i na Kosovu i završio kao ratni vojni invalid. I šta imam od toga ili moja deca? Ništa. Godinama sam patio, ali sad mi je drago što su mi deca otišla u inostranstvo”, rekao je taksista sa suzama u očima.

Jelena je sve vreme ćutala i gledala pravo pred sebe. Markus je znao da će najkritičniji trenutak po njeno duševno stanje nastupiti kada stignu do kuće i kada se mogućnost da je Dušan otet pretvori u činjenicu.

Uz povremeno zadržavanje zbog gužve u saobraćaju, uz taksistinu beskrajnu priču, stigli su do Jelenine kuće.

Tamo su se već nalazila brojna policijska vozila, uključujući i vozilo specijalnih jedinica. Svi oni su ovde da bi podržali Jelenu i pokazali joj da su kolege uz nju. *Uprkos tome što rade na najvećem slučaju u svojim karijerama, a povrh svega se održavaju demonstracije, koje samo što se nisu pretvorile u haos na ulicama, opet su došli zbog solidarnosti*, pomislio je Markus.

Na prilazu kući, podbočen, stajao je Goran Petković Kameni, šef Odeljenja za krvne i seksualne delikte. Prišao je Jeleni, uhvatio je za ruke i pogledao pravo u oči. Progovorio je mirnim i staloženim glasom, sve vreme fiksirajući Jelenu pogledom.

„Mala, pogledaj me i diši polako. Čim smo čuli da je stigao poziv, odmah smo se svi sjurili ovde. Verujem da su prve ekipe uspele da stignu samo za nekoliko minuta. Unutra smo zatekli samo tvog oca ranjenog i u nesvesti. Dušana nije bilo. Svi ga traže, ne mogu da nam pobegnju, ko god da su. Naći ćemo ga, pa makar prevrnuli i nebo i zemlju.”

Jelena je gledala u svog nadređenog, koji joj je bio kao otac, zagrlila ga i zaplakala. Nakon nekoliko minuta se smirila i pitala suznih očiju:

„Mogu li da uđem u kuću?”

„Naravno, forenzičari traže otiske, ali ne sumnjam da će te pustiti.”

„A šta je bilo sa patrolom koja je imala zaduženje da stoji ispred kuće?”, upitao je Markus.

Kameni mu je uputio prodoran pogled.

„Izgleda da su neposredno pre napada dobili naređenje da se sklone”, odgovorio je sa nelagodom.

„Kako da se sklone, pa oni su i određeni da stoje ovde i čuvaju Jeleninu porodicu?”, probao je da shvati Markus.

„Valjda ne moram sve da ti crtam?“, brecnuo se Kameni, a zatim odmahnuo rukom nervozno. „Izvini. Naređenje je verovatno stiglo negde sa vrha, paralelnim lancem komandovanja. Probaću da saznam ko je. Sve manje mi se dopada sve što se dešava ovih dana.”

„Imate li teoriju šta se dogodilo unutra?“, upitao je Markus dok su ulazili u kuću.

„Imam ih nekoliko, ali čekam da Jelena prvo pregleda kuću, a za njom i forenzičari, pa ću onda videti koja teorija mi se najviše uklapa.”

Jelena je ušla prva, Markus iza nje, a Kameni na začelju. Svi su navukli nazuvke na noge i rukavice na ruke.

Dočekale su ih razbacane stvari po celom hodniku. Prošli su kroz ulazni hodnik, u kome su se nalazile razbacane stvari. Klimnula je glavom forenzičarima. Obučeni u svoja odela, okruženi metalnim koferima ispunjenim bočicama i aparatima, pažljivo su prikupljali dokaze u epruvete i kesice. U njihovim očima je blesnulo prepoznavanje i sažaljenje, ali istog trenutka su se vratili svom poslu.

Vidno potresena, Jelena je obilazila ćutke deo po deo kuće. Počela je od Dušanove sobe. Na kraju je stigla do kuhinje. Bilo je jasno da je ovde bilo glavno poprište borbe. Sve je bilo ispreturano. Krv je po zidovima činila neobične šare.

Morali su da zaobiđu leševe dva muškarca u maskirnim uniformama pored kuhinjskih vrata. Ležali su u lokvama krvi.

„Obojicu je pogodio u glavu?“, prokomentarisao je Markus iznenađeno. Pomislio je kako je samo dan ranije i on bio na nišanu penzionisanog obaveštajca. Stresao se od pomisli da je on mogao biti na mestu ovih mladića.

„Nisam bila svesna da je bio u ovako dobroj formi“, složila se Jelena podigavši pogled sa ustreljenih muškaraca. Odmahivala je glavom u neverici. „Često je išao u streljanu, ali opet.”

„Niste vi ni svesni kakvu je obuku Mile prošao. To što je on naučio ne zaboravlja se tako lako. Izgleda da je skinuo ovu dvojicu čim su ušli u kuću, ali nije mogao protiv veće grupe“, odvratio je Kameni. „Ovde su ga okružili. Mile je dobio prostrelnu ranu, javili su mi da su ga sada stavili u šok na VMA, van životne je opasnosti.”

Jelena je klimnula glavom. Na licu joj je zaigrao nežan osmeh.

„Sa Miletom nema cile-mile“, sumorno je odvratila Jelena. „A šta je ovo?”

Markus je pogledao na pod u pravcu Jelenine ruke. Činilo se kao da nešto piše na pločicama.

Jelena se zamišljeno zagledala u natpis na zidu.

„Ne mogu da pročitam, razmrljano je. Reč ima, bar mi se čini, pet-šest slova, možda čak i sedam. Jedino sam sigurna da piše NI u sredini.”

„Možda će naš glavni kompjuter uspeti da smisli nešto ili će možda neko od forenzičara imati bolju ideju”, dodao je Kameni. Dok su pričali, jedan od forenzičara je prišao da napravi fotografije.

Jelena je još jednom obišla celu kuću, a zatim izašla napolje. Markus i Goran Kameni su išli za njom sve vreme. Jelena i Kameni su zapalili po cigaretu.

„Da li je možda bila ostavljena neka poruka?”, upitala je Jelena.

„Jeste. Papirić na kome je bilo odštampano *Odustani od istrage, inače više nećeš videti sina*. Forenzičari ispituju da li ima otisaka ili sličnih tragova, mada nisam preveliki optimista.”

Jelena se trgnula kada je čula ultimatum.

„Ovo, kao što je svima jasno, ima veze sa tvojom istragom”, konstatovao je Kameni između dva dima, a zatim nastavio brižno. „Možda bi ipak bilo najbolje da uzmeš nekoliko slobodnih dana i da budeš uz svog oca. Ništa nije preče od života tvog sina.”

„Moj otac bi mi sigurno zamerio da se tek tako odrekнем potrage za sinom. A i ja bih mrzela sebe kad bih to uradila. Ako hoćeš, ti me suspenduj, ali ću onda nastaviti da ga tražim u privatnoj režiji. Jasno je da im je moj sin neophodan, inače bi verovatno uklonili i njega. Zato će biti bezbedan još neko vreme. Sigurna sam da je Vojnović umešan, iako još uvek nemam neoborive dokaze. Otići ću mu na gajbu i izbušiti matorca kao sito. Prethodno ću mu polomiti svaku kosku dok ne kaže gde mi je sin”, odvratila je Jelena, besno sevajući očima.

„Stani, znaš i sama da ne smemo ništa da radimo dok ne saznamo gde je Dušan”, rekao je Markus.

„Da, u pravu je”, složio se Kameni. „Nemoj ništa ishitreno da radiš, zbog Dušanove sigurnosti. Sad možeš samo da čekaš. Prvo moramo da mislimo na Dušanovu bezbednost. Traži ga svaki policajac u zemlji. Naći ćemo ga, a otmičar se neće najbolje provesti. To mogu da ti obećam.”

„Šefe, znam da imaš najbolje namere, ali nije pametno da obećavaš ono što ne možeš da ispuniš. Kada znamo da neko paralelno komanduje policijom, to baš i nije neka uteha, zar ne?”, gorko je procedila kroz stisnute zube i posmatrala nadređenog čekajući neki njegov komentar. On je samo ćutao i bez treptanja prihvatio njen pogled.

„Ipak, u pravu si, šefe, kad sam ja radila bilo šta ishitreno? Dok se Vojnović ne javi, moram da igram njegovu igru. Pretpostavićemo da je Dušan bezbedan. Primetila sam da nedostaje nešto od njegove garderobe. Sigurno su to ovi pokupili.”

„Da, to nam daje nadu da nemaju nameru da ga povrede”, odgovorio je Goran Kameni. „Ali to opet ne znači da treba da srljaš.”

„Naravno da neću da srljam. Za sada ćemo Markus i ja da idemo do Mileta na VMA”, složila se ne kraju Jelena suznih očiju, dok je nervozno provlačila ruku kroz svoju kratku crvenu kosu.

Petnaestak minuta kasnije kroz staklo na vratima posmatrala je oca. Činilo se kao da mimo spava, uprkos tome što je brojnim cevčicama bio priključen na aparate.

Markus je stajao malo dalje, ne želeći da smeta. Pričao je sa policajcem, koji je bio zadužen za čuvanje šok sobe.

„Ne brinite, gospodine, odavde mogu da me pomere samo ako me ubiju. U sobu neće ući niko osim doktora. Moj je čale radio sa čika Miletom. Pričao mi je da je Mile jedan od najboljih policajaca koje je ova zemlja imala.”

Markus je znao da je momak pred njim potpuno iskren i nadao se da neće poginuti zbog svoje plemenitosti. Dok je išao do aparata za kafu, pozvao je nekoga telefonom. Dok je aparat napunio plastičnu čašu, Markus je već završio razgovor. Poneo je čaše sa bljutavim napitkom i Jeleni i dežurnom policajcu. Jelena se zahvalila i nastavila da gleda u šok sobu.

Markus je nastavio da razgovara sa čuvarom. Sat vremena kasnije Jelena je prišla muškarcima i obratila se Markusu.

„Moramo da krenemo.”

Pozdravili su čuvara.

„Proradile su ti lampice?”, upitao je Markus.

Slegnula je ramenima.

„Zasad samo predosećaj. Ali, moram da se vratim do kuće. Nadam se da su forenzičari otišli. Hajde da uhvatimo taksi.”

„Pretpostavio sam da nećeš sedeti skrštenih ruku, zato sam nam organizovao prevoz. Pre svega, mislim da je trenutak da isprobamo Sebedinove telefone i držimo se što je moguće pritajenije.”

Ubacili su kartice u sprave, koje im je dao genijalni mladić. Svoje stare telefone su bacili u kantu za smeće u okviru bolnice. Izašli su ispred bolnice, prešli plato koji okružuje VMA i kada su stigli do

Crnotravske ulice, Markus je podigao ruku i zaustavio taksi.

„Nisi li rekao da si nam obezbedio prevoz?”

„Jesam, samo budi strpljiva.”

Taksi ih je ostavio u blizini Belog dvora. Nastavili su da hodaju još stotinjak metara, pažljivo osmatrajući da li ih iko prati. Markus je prišao jednoj parkiranoj škodi oktaviji. Zavukao je ruku ispod prednjeg blatobrana i odatle izvukao kesicu sa ključevima.

„Imaš dobre veze”, rekla je Jelena.

„Nisu loše, nekada ima prednosti kada radiš za Agenciju. Mada, škoda ne bi bila moj prvi izbor, ali dobro sad”, nasmešio se Markus i usmerio auto ka Jeleninoj kući.

24.

Beograd, 19. jun, 22:10

Ni Markus ni Jelena nisu primetili sive oči koje su ih pratile kada su napuštali VMA. Visok, snažan muškarac vojničkog držanja u uniformi Vojske Srbije, rukava podvijenih preko mišićavih ruku, gledao je za njima sve dok nisu ušli u taksi.

Otpuhnuo je poslednji dim cigarete i bacio opušak.

Mašio se telefona.

„Šefe, upravo su napustili bolnicu i ušli u taksi... Znam da nije bilo predviđeno da on završi u bolnici... Da, jasno mi je, rešiću, mada neće biti lako. Ima stalni nadzor... Jasno mi je da je moj posao da rešavam takve probleme. Ne brinite, za njih sam se već pobrinuo... Ne, sve je u redu, znam zakletvu.”

Prekinuo je vezu i pogledao tetovažu na unutrašnjoj strani podlaktice - pravoslavni krst okružen carskom krunom, a u pozadini se naziru otisci vučje šape.

*„Svi junaci, svi vukovi.
Pod barjak srpski
Uz pomoć Boga
I oštrog mača
U odbranu naroda
I svetih relikvija
Za spas Carstva
I Dušanovog zakona”*

Promrmljao je stihove sebi u bradu i vratio se u bolnicu.

Markus i Jelena su osmatrali kuću, činilo se da je prazna. Markus je ipak, držeći spreman pištolj, otišao sam do kuće i prišao joj sa zadnje strane da bude siguran da ih ne čeka zamka.

Kada se uverio da je bezbedno, mahnuo je Jeleni.

Ušli su u kuću ne paleći svetlo, bile su im dovoljne baterijske lampe.

Kuću je obavijao zadah smrti. Krv po zidovima i po podu, razbacane stvari.

„Kada i ako se završi ovaj kaos, moraću da zasučem rukave i sve dobro izribam ili da nađem neku mučenicu koja će to uraditi umesto mene”, tiho je prokomentarisala Jelena.

„Da živiš u Americi, mogla bi da pozoveš službu koja se samo time bavi”, odgovorio je Markus.

„Da živim u Americi, verovatno ne bih bila u ovakvoj situaciji”, gorko je odvratila Jelena.

Markus se nemo složio sa njom.

Ušli su u radnu sobu Jeleninog oca. Masivni radni sto, na njemu lampa za čitanje i otvorene knjige. Police ispunjene uredno poredanim knjigama i papirima.

„Jedino mesto u kući gde je Mile obično sam i gde sve mora da bude na svom mestu. Ovo je zapravo njegov centar i u njemu vlada savršena organizovanost. Nije džabe proveo tolike godine u Službi”, prokomentarisala je Jelena s nežnošću.

„Za razliku od ostatka kuće, gde dominira tvoj i Dušanov kaos”, odvratio je Markus kroz osmeh, setivši se dnevne sobe pretrpane knjigama i hodnika kroz koji se jedva prolazi od Dušanovih rekvizita. „Znamo li uopšte šta tražimo?”

„Da, bar se nadam. Reč koju je Mile napisao na zidu svojom krvlju je najverovatnije Rudnik”, odgovorila je Jelena dok je osmatrala radnu sobu.

„Kakav rudnik?” upitao je Markus.

„Ne bilo kakav, planina Rudnik. Tamo negde već decenijama živi očev stari prijatelj Jovan Marinković. Dolazio je povremeno u Beograd, čak smo i mi jednom ili dvaput bili kod njega u gostima, kada sam bila mlađa.”

„Kakve bi on mogao da ima veze sa Dušanom ili bombom?”, bio je i dalje zbunjen Markus.

„Ne znam, nije mi jasno. On je istoričar i čini mi se stručnjak za srednjovekovnu Srbiju. Jedini Dušan sa kojim ima veze je car Dušan”,

nesigurno je odvratila, pregledajući fioke stola.

„Isto kao i onaj tajkun Vojnović”, spomenuo je Markus kao uzgred.

„Da, sad samo da nađem neki Marinkovićev telefon”, odvratila je tražeći rokovnik. „Naravno, mogla bih da dobijem informacije i preko službene potrage, ali mislim da je ipak bolje da dajem što manje obaveštenja o našem kretanju.”

Markus se nasmejao.

„Počela si da razmišljaš kao agent, to je dobro. Rudnik, kažeš? To je dole kod Gornjeg Milanovca, ako se ne varam? Onda je bolje da nam sredim drugo vozilo.”

Sa tim rečima je izašao iz sobe, već birajući broj.

Sada kada je bila sama, Jelena se prepustila osećanjima. Briga za nestalim sinom preplavila ju je poput cunamija. Nekoliko minuta je tiho jecala.

„Pile, naći će te mama, a onda će nečija majka crnu vunu da prede”, progundala je više za sebe i nastavila da pretražuje Miletove rokovnike. Srećom, on je i tu bio pedantan, te je brzo stigla do traženog broja. Izašla je iz sobe da potraži Markusa. Primetila je upaljeno svetlo na stepeništu koje vodi ka podrumu.

Izvukla je pištolj, naslonila leđa uza zid i krenula tiho niz stepenice. U podrumu preuređenom u vežbaonicu stajao je Markus razgledajući mačeve.

„Mačuješ?”, upitala je Jelena spuštajući pištolj.

„Bio sam deo školskog tima, nisam bio loš”, odvratio je nehajno odmeravajući težinu i balans mača.

Jelena je prišla stalku i uzela drugi mač. Izula je cipele, skinula sako, zamahnula nekoliko puta mačem kroz vazduh.

Markus ju je odmeravao nekoliko trenutaka.

„Šta bi, ne biješ se sa devojčicama?”, zadirkivala ga je Jelena.

Markus se samo osmehnuo.

„Ne, a pogotovo ne sa devojčicama koje su veštije od mene.”

„Eh, mislila sam da bar ti imaš petlju za borbu jedna na jednog”, nastavila je podrugljivim tonom.

Ništa nije odgovorio. Skinuo je svoj sivi sako i uredno ga odložio u stranu. Izuo je cipele i čarape.

Razgibao je ramena i ruke i stao u gard.

Bez upozorenja, širokim potezom zamahnuo je ka Jeleni. Iako zatečena Markusovom brzinom, izvela je široku paradu u odgovor. Sečiva su se sudarila uz zvonak zveket. Istog trenutka Jelena je prešla u

kontranapad. Spustila je sečivo ka Markusovoj glavi i vratu. Iskrenuo je telo u stranu i blokirao udarac štitnikom. Pokušao je iz tog položaja da ubode Jelenu, ali je ona s lakoćom odbranila taj udarac. Odigralo se još nekoliko napada i kontranapada bez jasnog pobednika. Znoj se slivao niz njihova lica dok su išli jedno oko drugog. Iznenada, Markus je istupio napred i usmerio sečivo ka njenom vratu. Parirala je kratkim zamahom nagore, okrenula zglob i brzim udarcem izbila Markusov mač. Prislonila mu je sečivo uz grlo.

„Mislim da sam pobedila”, zadovoljno se smeškala Jelena.

„Možda, a možda i nisi”, zadihano je odvratio Markus. Munjevito se podvukao ispod mača, bridom šake izbio je Jelenino sečivo, prislonio joj je podlakticu pod grlo i pritisnuo je uza zid.

Nekoliko sekundi su duboko disali, oboje donekle zatečeni položajem u kome su se našli. Markus je gledao njene zelene oči i lagano spustio poljubac na njene usne. Odgovorila mu je na poljubac, ispitujući jezikom njegove usne. Markus je popustio svoj stisak nadlanicom.

„Izgleda da sam ipak pobedio”, nasmešio se nežno gledajući u Jelenine oči.

„Da li si baš siguran?”, odvrtila mu je vragolasto i spustila pogled.

Tek sad je primetio da je na njegovo međunožje prislonjen tanak, ali dugačak nož.

Nasmejao se i drugom rukom sklonio opasnost po svoje krunske dragulje i spustio još jedan poljubac na Jelenine usne.

Njeno telo je željno odgovorilo na ovaj poziv.

„Stani”, rekla je i blago ga odgurnula. „Ma koliko da mi se dopadaš, jednostavno ne mogu. Moje sve misli su trenutno usmerene na rat i razaranje, a ne na ljubav.”

„Uvek je vreme za ljubav, čak i usred rata”, odvratio je ne puštajući je iz zagrljaja.

Brzim pokretom zgrabila je Markusa za zglob šake, izokrenula mu ruku i oborila ga na pod. U sledećem trenutku, Markus je ležao stomakom na podu, ruke savijene iza leđa, sa Jelenom koja je sedela na njemu. Nežno mu je šapnula na uvo.

„Možda nastavimo gde smo stali, ali drugi put.”

Markus je, trudeći se da zvuči dostojanstveno, odvratio:

„Dobro, držim te za reč, nemoj posle da moram da te podsećam na obećanje.”

„Nikako, ja sam žena od reči”, nasmejala se širokim osmehom, dok

je ustajala sa Markusa i krenula uza stepenice. „Hajdemo sada na spavanje, sutra se rano ustaje.”

„A gde ćemo spavati?”, šeretski je upitao dok je vraćao ruku na mesto i zadovoljno odmeravao popunjenost Jeleninih farmerki, koje su mu leljale pred očima.

„U Miletovoj radnoj sobi, odatle imamo najbolje šanse da se branimo ako nas napadnu. Ja ću u fotelji, ti na podu”, mirno je odvratila. „I prestani da mi odmeravaš dupe. Ovde si da sprečiš rat, a ne da zavodiš naivne Balkanke.”

„Neko i to mora da radi, moram da održavam reputaciju tajnih agenata. Znaš, zavođenje naivki nam je jedna od glavnih tačaka obuke. Misliš da je meni lako?”, kroz osmeh je odvratio Markus.

„Znam, na teškim si mukama. Ali, hajde ipak da se malo odmorimo, sutra nas čeka naporan dan.”

25.

Gornji Milanovac, 20. jun, 9:45

Sledećeg dana su rano pre podne stigli u Gornji Milanovac. Markus je bez većih problema pronašao auto na parkingu tržnog centra.

„Lada niva?“, začuđeno je upitala Jelena. „Očekivala sam da Agencija ima većih sredstava na raspolaganju, pa sam mislila da će nas čekati bar hamer.“

„Ima, ali ovaj auto sam ja tražio. Nisam baš lud za Rusima, ali imaju dobru votku, lepe žene i jedan od neprevaziđenih terenaca. A i hamer bi se ovde isuviše isticao.“

Zadovoljno je proveravao stanje automobila. Podigao je zadnje sedište i iz njega izvukao torbu od nepromočivog platna. Jelena je preko njegovog ramena gledala u njen sadržaj. Pištolji, noževi, municija, dve puške HK-G36 C, pasoši, sprave kojima nije znala namenu, primetila je i nekoliko paketa na kojima piše C4.

Markus je ispratio Jelenin začuđen pogled. „Jasno ti je da u svakom trenutku možemo da očekujemo ozbiljan napad na nas. Moramo da budemo spremni da odgovorimo kako dolikuje. Nadam se da znaš da koristiš ovo oružje?“

„Nisam baš stručnjak, ali snaći ću se. Verovatno nema problema sve dok znam da uperim cev i pritisnem obarač. Cini mi se da i naše specijalne jedinice koriste HK-G36?“

„Da, obično koristimo oružje, koje koriste lokalci, radi lakše dostupnosti“, odvratio je dok je proveravao funkcionalnost oružja.

Jelena je listala lažne pasoše koje je pronašla u torbi, američki, norveški, ruski. U svakom pasošu imala je drugo ime, kao i različite

frizure, čak i boju očiju. Pokazala ih je Markusu bez reči.

„Standardni postupak”, odvratio je mirno. „Ne znamo šta nam može zatrebati i gde će nas ova jurnjava odvesti. Bolje je biti spreman. Slika ti i nije neka, ali to je verovatno skinuto iz vaše baze. Pretpostavljam da ti je ovakva i u ličnoj karti.”

Jelena je samo zbunjeno klimnula glavom. Osećala se kao Mata Hari. Neverovatno je šta sve stoji na raspolaganju moćnim tajnim službama.

„Vreme je da pozoveš tog tvog profesora. Nadam se da neće ispasti preveliko gubljenje vremena”, rekao je Markus pakujući ponovo torbu pod sedište.

„I tako ni sami ne znamo šta bismo mogli drugo da uradimo.”

Jelena je okrenula broj i strpljivo čekala.

„Dobar dan, profesore Marinkoviću, Jelena ovde, Milutinova ćerka... Da... Dobro je. Želela bih da popričam sa vama. Da, došla bih kod vas, sada sam u Gornjem Milanovcu. Gde? Dobro, potražiću na karti... Jasno... Kad stignem tamo, zvaću vas, ako se slučajno negde izgubim. Došla bih sa još jednim prijateljem. Da, i ja jedva čekam da se ispričamo.”

Prekinula je vezu.

„Treba da stignemo do sela Ostra, nalazi se na nekih tridesetak kilometara odavde. Ipak je dobro što si naručio ovaj auto, pretpostavljam da su putevi blagi užas.”

Markus je klimnuo glavom i podesio koordinate u navigaciji.

Kad su napustili sigurnost magistralnog puta i izašli na neobeležene lokalne puteve, čak ni navigacija nije bila sigurna kojim putem treba da idu.

„Kartu čitaj, seljaka pitaj”, bio je moto kojim se Jelena rukovala. Nekoliko puta su pogrešno skrenuli. Srećom, uspeali su da se vrate na pravi put uz konsultaciju sa seljacima koje su sretali. Bilo je rano prepodne, kada su, uprkos lutanju, uspeali da nađu selo Oštru i kuću Jovana Marinkovića.

Kuća se nalazila na kraju sela. Markus je odmah uvideo da ovde živi osoba koja voli red. Uredno dvorište sa kratko podšišanom travom i bez lišća, iako su ispred kuće rasla dva razgranata kestena. Profesor Marinković ih je dočekao sa širokim osmehom. Smestili su se na klupi ispod kestena. Profesor ih je poslužio domaćom rakijom i kafom. Markus je iskreno uživao u okruženju, iako povod za dolazak nije bio najsrećniji. Iz dvorišta se pružao pogled na uredne voćnjake i rascvetale livade. Da je došao kao turista, Markus je znao da bi

neizmerno uživao. Jelena je ukratko obavestila profesora o Dušanovoj otmici, kao i o očevom ranjavanju i smeštanju u bolnicu.

Profesor je slušao vidno potresen.

„Ne mogu da verujem šta se događa. Tek tako da ti otmu sina, a Mile povređen. A da ne pričam o onom bombaškom napadu koji nas je nedavno zadesio. Crna su nam vremena stigla. Mada, za sve nas koji se bavimo istorijom znaci su bili jasni. Lepo se kaže da oni koji ne nauče istoriju moraju iznova da je preživljavaju”, odmahivao je glavom u neverici.

„Moram nešto da vas pitam”, nastavila je Jelena. „Moj otac je, kada su ga pogodili, svojom krvlju napisao Rudnik. Pretpostavila sam da misli na vas, ali da nije želeo da ostavi isuviše jasnu uputnicu. Znam da se vas dvojica poznajete veoma dugo. Da niste možda upoznali i Lazara Vojnovića?”

Jelena je sa strepnjom iščekivala profesorov odgovor.

Profesor je nekoliko trenutaka posmatrao Jelenu, klimnuo glavom i rekao:

„Mislim da smo stigli do trenutka kada bi bilo najbolje da uđemo u kuću. Ne može ovde niko da nas čuje, ali opet, neke stvari je bolje izreći iza zatvorenih vrata.”

Markus i Jelena su razmenili brze začuđene poglede i bez reči pošli za starcem. Pratili su ga do niske i dobro održavane kuće, koja je bila sagrađena u tradicionalnom maniru sa strmim krovom i tremom koji je okruživao. Smestili su se u fotelje u dnevnom boravku. Na zidovima su bile brojne slike različitih umetničkih pravaca. Markus se nije iznenadio kada je primetio da su knjige zauzimale svaku raspoloživu policu, kao i da su stajale na podu u gomilama. Starac je izašao iz sobe i vratio se posle nekoliko minuta noseći album.

„Evo, ovo bi te moglo zanimati”, rekao je pružajući otvoren album Jeleni. Na crno-beloj slici bila su tri nasmejana zagrljena mladića u dvadesetim godinama.

Jelena i Markus su pažljivo osmatrali sliku. Oboje su bili iznenađeni prizorom.

„Pa ovo ste vi i moj otac, a ovaj levo je Vojnović?”

„Da, ima mnogo godina kako je to uslikano. Bili smo mladi, verovali smo da možemo da promenimo svet. Eh, mladost...”

Začutao je na nekoliko minuta, blago se osmehujući, vrativši se u prijatna sećanja iz mladosti.

„Sva trojica smo rođeni ratnih godina. Upoznali smo se negde

početkom pedesetih, kada smo svi upisali osnovnu školu. Nije nam trebalo dugo da se povežemo. Od tada smo postali nerazdvojni. Svaki slobodan trenutak smo provodili zajedno. Kad smo upisali srednje škole - Lazar Trgovačku, Mile Školu za obuku podoficira Narodne milicije, a ja Prvu gimnaziju, putevi su nam se donekle razdvojili. Ali mi smo, uprkos tome, i dalje bili više zajedno nego odvojeno. Niko nije mogao da nas razdvoji, ni devojke, ni škole, ni drugovi...”

Profesor je začutao na nekoliko trenutaka dok je palio lulu iz koje se širio prijatan miris. Markus je nabrao nos.

„Ubacujem kamilicu, ne prija mi čist duvan”, odgovorio je profesor na nepostavljeno pitanje, a zatim nastavio sa svojom pričom.

„Jedna od stvari koja nas je povezivala bila je ljubav prema istoriji, pogotovo prema istoriji srpskog naroda. Često smo leta provodili u ovoj kući. Dobro, ne baš u ovoj, bila je ovde druga kuća u kojoj su živeli moji baba i deda. Morao sam da je srušim pre dobrih dvadesetak godina i podignem novu. Naravno, moji prijatelji su obično dolazili sa mnom. Da bi ispunili duge letnje dane, često smo šetali po okolini. Bilo je neizbežno da čujemo i legendu o nestalom blagu cara Dušana.”

„Pretpostavljam da je to bila idealna igra za vas? Nisam ni znao da postoji takva legenda”, prokomentarisao je Markus.

„Naravno da nisi, mladiću, pogotovo ako nisi iz ovih krajeva. Legenda kaže da je car Dušan sakrio svoje blago u pećini nedaleko odavde, u blizini tvrđave Sokolića. Tragači za blagom su deo ovdašnje svakodnevnice, svaki čas bismo sreli ponekog. Oni su nam bili vredan izvor informacija, mada naravno, potpuno pogrešnih. Niko od njih nije pronašao legendarno blago. Nama to nije smetalo da sa velikom strašću pratimo svaki novi trag. Tokom leta smo lunjali i istraživali pećine, šume, hodali nepristupačnim predelima. Ukratko, divno smo se provodili.”

Ponovo je setan osmeh ozario profesorovo lice, zatim je nastavio priču.

„Verujem da vam neuspesi u traganju nisu umanjivali želju za nastavkom potrage?”, upitao je Markus.

„Naravno da ne. U životu je potraga često važnija od samog cilja potrage. Ta lutanja su nas povezala na mnogo čvršći način. Tako smo se mi godinama zabavljali po svakoj vrleti ovog kraja. Mnogi meštani su znali za nas, pa su nam davali raznorazne *proverene* informacije, koje su, kao što sam već rekao, završavale čorsokacima”, starac se blago osmehnuo.

„Prekretnica je nastala mojim upisom na fakultet. Mile je nakon srednje škole odmah dobio posao u SDB-u (SDB - Služba državne bezbednosti, op. aut.), Lazar se zaposlio u jednom preduzeću, a ja sam započeo studije istorije i uporedo radio u fakultetskoj biblioteci. Oduvek me je privlačila prošlost moje porodice, te sam uz mnogo uložnog truda i vremena napravio svoje porodično stablo. U isto vreme sam isto radio i za svoje prijatelje. Otkrio sam nešto što me je iznenadilo. Prvo, utvrdio sam da smo sva trojica dalji rođaci, što mi nije bilo teško da poverujem. Međutim, otkriće da je Mile direktan potomak cara Lazara me potpuno zaprepastilo.”

Jelena i Markus su zaprepašćeno posmatrali starca koji se zadovoljno smeškao.

„Da, draga moja, tvoj otac, a samim tim i ti, kao i tvoj sin ste direktni nastavljači Dušanove loze preko njegove izgubljene ćerke Teodore.”

Profesorove reči su visile u vazduhu. Ni Markus, ni Jelena nisu znali šta da kažu. Tišina je trajala nekoliko minuta, a onda je Jelena zbunjeno progovorila.

„To što kažete je neverovatno. Mislim da je u pitanju greška, ako ni zbog čega drugog, onda zbog toga što je Dušan imao samo sina Uroša Nejakog, a on je umro bez naslednika, bar koliko je meni poznato.”

Profesor je sklopio prste.

„E, tu se varaš. Imao je i kći - Teodoru, bila je nekoliko godina starija od Uroša. Pominje je samo Nićifor Grigora. Iako važi za istaknutog istoričara i Dušanovog savremenika, njegov zapis je ostao zaboravljen. Kod nas se uglavnom taj podatak ne prihvata. Postoji čak i freska u Visokim Dečanima, gde pored carice Jelene stoje dve figure, od kojih je jedna Uroš, a druga, viša, predstavlja Teodoru, mada naša historiografija smatra da je u pitanju Simeon Siniša, što nikako ne može biti istina. Evo, pogledajte sliku”, dok je objašnjavao, profesor im je pokazao sliku na monitoru.

„Eto, pa vi meni kažite šta bi ovo moglo biti, dečak ili devojčica?”

Svi su pažljivo posmatrali fresku na kojoj je prikazana carska porodica.

„Teodora je bila udata za turskog sultana Orhana, ali joj se nakon njegove smrti gubi trag. Izgleda da se vratila u Srbiju, gde se preudala i samo retki su znali ko je ona. Suviše vremena bi nam oduzelo da vam objasnim sve detalje o njenom životu i kasnijem nastavku Dušanove loze. Ono što je potpuno izvesno je da je tvoj sin poslednji izdanak Dušanove loze. Mogu da ti kažem da imam i naučnu potvrdu, uzorak

Miletovog DNK se podudara sa DNK cara Dušana.”

Svi su sedeli u neprobojnoj tišini, sobom se jedino kretao mirišljavi dim iz lule profesora Marinkovića. Markus je sumnjičavo pogledao u njega.

„Uporedili ste DNK? To onda znači da ste morali da uzmete uzorak iz crkve Svetog Marka? Naravno, ako se tamo stvarno nalaze Dušanovi ostaci.”

Starac se blago osmehnuo.

„Dušan je sahranjen u crkvi Svetih arhandela kod Prizrena, 1927. su preneti u Patrijaršiju i onda, 1968. prebačeni u crkvu Svetog Marka. Nije bilo lako uzeti uzorke za analizu, ali ipak nam je i to pošlo za rukom. Srećom, tvoj otac, kao pripadnik SDB-a, uspeo je da iskoristi svoj uticaj i da nam omogući pristup ostacima. Naravno, gajili smo sumnju da su to bili stvarno Dušanovi ostaci. A i jasno vam je da DNK tehnologija još nije bila dovoljno razvijena tih godina, ali smo dobili rezultat sa sedamdeset i pet posto tačnosti. Kasnijih godina ponovili smo testiranje i rezultat se podigao na skoro stoprocentnu tačnost”, nastavio je predavanje profesor.

„To onda baca novo svetlo na nestanak malog Dušana. Nije više u pitanju samo ometanje istrage, ako je to ikada i bio razlog otmice”, primetio je Markus.

„Bojim se da je tako”, odvratio Jovan Marinković. „Izgleda da moj stari prijatelj Lazar želi da od Dušana napravi novog cara svih Srba.”

26.

Selo Ostra, 20. jun, 12:50

Jelena je zapanjeno zurila u profesora Marinkovića. Besno se ushodala po sobi, žustro je uvlačila duvanski dim.

„Kakvog cara? Kakve su to budalaštine? Kada nađem tog smrada, napraviću od njega mleveno meso. Ako mom detetu bude falila samo dlaka sa glave...”

„Ne brini, siguran sam da ne želi da povredi Dušana”, nastavio je profesor sa sjajem u očima. „Probaj da shvatiš kako smo se mi osećali kada smo otkrili da je Mile najverovatnije potomak najvećeg srpskog vladara. Naslednik čoveka u čije vreme je Srbija bila najmoćnija i najveća, ako ne računamo na pseudonaučnike, koji spominju Srbe kao potomke Atlantidana...”

„Napaljeni klinci. Srećem takve svaki dan. Misle da je prošlost bila cveće i proleće, a da danas ništa nije dobro. Svi zamišljaju da se neki stari mitovi o veličini ispunjavaju kliktanjem za kompjuterom, a ne krvlju i mrtvima”, progundala je Jelena odmahujući glavom. „I da je pravi put za sve nas povratak u mentalni srednji vek, ali sa svim tehnološkim prednostima savremenog sveta. Naravno, bez vakcina, modernih lekova i, ako je moguće, da se prizna da živimo na ravnoj ploči”, dodala je uz gorak osmeh.

„Potpuno si u pravu, bili smo *napaljeni klinci*. Probaj da shvatiš”, nastavio je Marinković, „u kakvoj smo zemlji živeli. Ograničene slobode, materijalne, duhovne, ubrzan razvoj, ali ljudi nisu bili pripremljeni na korenite promene. Režim koji se obračunava sa svim neistomišljenicima. Tvoj otac je bio zakleti komunista, iako mu nije

bilo pravo sve što se događalo sa Rankovićem, osnivanje Golog otoka, gde su uglavnom slali Srbe. Bio je u Službi i uvek mu je teško padala blagost države u borbi protiv fašizma, pre svega ustaškog, ali i četničkog. Sa druge strane, ja nisam bio ni za komunizam, ni za kralja, već sam tada događaje oko sebe gledao kroz prizmu ponovljenih istorijskih događaja. Ali, Lazar - Lazar je bio drugačiji. Njegova porodica držala je fabriku nameštaja. Bili su veoma imućni, a poštteni i plemeniti koliko je bilo uobičajeno tada, ni bolji ni lošiji od drugih. Kada je rat završen, Lazarovom ocu suđeno je kao kolaboracionisti zato što je prodavao nameštaj Nemcima tokom rata. Oduzeta mu je sva imovina i sva građanska prava. Njegovoj ženi ponuđeno je da radi kao čistačica u sopstvenoj fabrici, koja je sada bila nacionalizovana i predata na upravu radnicima, odnosno zaslužnim drugovima. Nikad se nisu oporavili od toga. Porodica je bila više gladna nego sita, posla nisu imali i sve su nade polagali u Lazara, koji je, iako siromašan, bio izuzetan učenik. Ni tvoj otac ni ja nismo pripadali komunističkoj buržoaziji, ali ipak smo u odnosu na Lazara bili bogataši.”

„Uh, pazite da se ne rasplačem nad njegovom tužnom sudbinom. I drugi su bili i siromašni i obespravljani, pa se opet nisu odali pokušajima da započnu treći svetski rat”, iznervirano je odvrtila Jelena. „Ne može to biti opravdanje za sve.”

„Slažem se, ali ovo ti pričam da shvatiš zašto je i koliko Lazar mrzeo komunizam i uzdizao Dušanovu vladavinu. Samim tim, saznanje da je pored njega Dušanov naslednik dovodilo ga je u ekstazu”, nastavio je starac sa pričom, otpuhujući oblake dima ka plafonu. „Često smo pričali o tome kako bi bilo kada bi se opet uspostavilo Dušanovo carstvo. Mile je uvek govorio da je ovo najbolja država i sistem i da ne može niko biti bolji od Tita i Partije, uprkos svim nedostacima.

Meni je to bilo zanimljivo kao mentalna razbibriga. Alternativna istorija uvek nudi mnoštvo puteva. Zamislite da je Dušan zaustavio Turke, ili da smo potpuno pobedili na Kosovu, ili da smo Turke samo pustili da prođu bez sukoba, ili da kod nas nije uspostavljen komunizam? Beskrajne mogućnosti. Lazar je, za razliku od nas, ozbiljno razmatrao ideju Dušanovog carstva. Naravno, sve bi bilo sigurno drugačije i ostalo bi na nivou mentalne gimnastike da nije došlo do preokreta i najvažnijeg događaja u našim životima. Našli smo ga.”

Jelena i Markus su sada već u neverici slušali priču starog profesora. Oboje su znali našta misli, ali je Markus morao da bude siguran.

„Našli ste šta? Blago?”

„Ne bilo kakvo blago, već riznicu Dušana Silnog.”

Profesor je smireno čistio i ponovo punio svoju lulu, sve vreme ćuteći. Njegovi slušaoci su izgarali od nestrpljenja, ali nijedno nije želelo da ometa profesorov tok misli. Kada je napokon ponovo pripalio lulu šibicom, nastavio je zadovoljno se smeškajući. Užitek u osećaju da ga svi napregnuto slušaju, nije mu se umanjio za sve ove godine, uprkos tome što ispred sebe nije imao pun amfiteatar, već samo dvoje ljudi.

„Tokom svoje karijere imao sam u rukama brojne izvore o srpskoj srednjovekovnoj istoriji. Uglavnom su čuvani u manastirskim riznicama, jer je ipak crkva bila ta koja je uspela da sačuva bar nešto od tog kulturnog blaga. Tako, jednom prilikom dok sam popisivao biblioteku jednog manastira iz zapadne Srbije, naišao sam na neuglednu sveščiću. Dnevnik kosingasa Gavрила.”

„Kosingas? Prvi put čujem za tu reč”, ubacio se Markus. „Je li to neka crkvena srednjovekovna titula?”

„Hm, i da i ne. Zapravo, kosingas je zaštitnik običnih ljudi. Za razliku od sveštenika, koji se bave dušama, bogom i đavolom, kosingas narod štiti od prizemnijih, ali ne manje opasnih stvorenja - veštica, vampira, ala, psoglavih, vodenjaka, bauka i sličnih stanovnika mitologije. Može da bude iz kruga sveštenika, ali može da bude i neko drugi. Postoji mogućnost da je Marko Kraljević takođe bio kosingas.”

„Prvi put čujem za tako nešto. Sa druge strane, znam da nije baš bio junak, već poturica. Ali, kao i Markus, prvi put čujem za tu titulu kosingasa. A i sve mi to nekako zvuči kao najobičnije sujeverje”, odvratila je Jelena zbunjeno.

„To vam je manje poznat deo naše istorije, još uvek nedovoljno istražen. Pazi, mnogi mitovi su pisani na osnovu stvarnih događaja, zrnice istine ovde, zrnice onde i polako sklapaš mozaik. Za razliku od nekih mojih kolega, koji mitove uzimaju samo kao narodno predanje, ja volim da se malo udubim u njih i izvučem to jedno zrnice istine.”

„Teško mogu da prihvatim bajke kao bilo kakav verodostojan izvor”, rekao je Markus povremeno posmatrajući kroz prozor, ne bi li na vreme uočio bilo kakvo neočekivano približavanje.

„Vi, današnja deca... Mislite da je sve izmišljeno sada. Ako ćemo tako, bajke su nešto u šta veruje stotine miliona ljudi, uzmi za primer religiju. To je samo skup bajki za koje ljudi misle ne da su moguće, već da su se dogodile baš kao što je opisano. Sliman je pronašao Troju na

osnovu Homerove bajke. Opet, nije važno da li je to praznoverje, važno je da su ljudi mislili da im kosingas pomaže. No, da se vratim na moju priču”, mirno je nastavio profesor povlađujućim tonom.

„Kao što sam rekao, naišao sam na dnevnik kosingasa Gavrila. Izuzetno štivo, čak i da nema veze sa Dušanovom riznicom. Na zanimljiv način opisuje svoje sukobe sa nečistim silama širom Srbije i dočarava bogatu slovensku mitologiju. Nažalost, ovde ljudi bolje poznaju egipatsku, grčku i nordijsku mitologiju, a slovenska i srpska mitologija su im potpuno nepoznate. Šteta je što je rukopis i dalje zakopan u crkvenim riznicama. Ali ono što je meni posebno privuklo pažnju bio je opis o sakrivanju Dušanovog blaga. Izgleda da je knez Lazar poslao dvojica zaprežna kola natovarena što novcem, što drugim dragocenostima u Sokoliću, kao što tvrde brojne legende. Nije detaljno opisao samu putanju u dubine pećine, ali i ono malo detalja što je dao bili su mi dovoljni da budem siguran da sam na pravom putu.”

„Mora da ste dobro poznavali te pećine kada su vam samo odrednice pomogle? Nije bilo mape?”, upitao je Markus.

„Ne, sad smo mogli da suzimo oblast pretrage. Nemoj da zaboraviš da skoro dvadeset godina tokom naših mladalačkih potraga, koje nikad nisu prestale, bazamo po tom kraju. Značilo nam je da odemo u prirodu na desetak dana i da se ponovo osećamo kao bezbrižni klinci. Uprkos svim obavezama koje smo imali, poslovi, porodice, okupljali smo se ponovo i ponovo i polazili u potragu. Deset dana smo zavijali kroz tunele, preskakali ambise, izbegavali odlomljeno kamenje, borili se protiv vlastitog straha. I onda, kada sam već bio siguran da me je kosingas Gavriilo naveo na besplodnu potragu, naišli smo na usku stazu sa čije se desne strane nalazila beskrajna provalija. Srce mi je zaigralo brže, jer je baš to mesto Gavriilo opisao kao mesto gde su sakrivene dragocenosti. Sedamnaestog aprila 1971. mogao sam da potvrdim da je kosingas Gavriilo govorio istinu i da nas je doveo do blaga.”

Profesor Marinković je ponovo napravio pauzu, ne bi li opet raspalio lulu. Markus i Jelena su ga slušali sa napregnutim iščekivanjem.

„Mile je prešao prvi, ipak je od nas trojice bio u najboljoj formi. Kada je leđima pritisnutim uza zid polako i oprezno prešao na drugu stranu, došao je do zida. Da nismo imali uputstva kosingasa Gavrila, pomislili bismo da je u pitanju još jedan ćorsokak i vratili bismo se. Brzo smo pijucima razbili lažni zid i čim smo napravili dovoljno veliku rupu, Mile se prvi provukao i ušao u mrak. Nekoliko minuta nismo čuli

ni glasa od njega. Ne zato što je odmakao daleko, već zato što je zanemio od uzbuđenja. Čim je došao k sebi, pozvao nas je, i Lazar i ja smo mu se pridružili. Gavriilo je napisao da su tu smešteni brojni džakovi i kovčezi, koje je prenelo dvadeset i pet magaraca. Prizor je bio zapanjujuć. Pod svetlima naših baterijskih lampi svetlucalo je prosuto zlato iz davno istrulelih džakova. Najviše je bilo zlatnih i srebrnih perpera, ali i brojnih predmeta od zlata ukrašenih dragim kamenjem. Svetlost se prelamala u svim pravcima. Legendama riznica cara Dušana bila je pred našim očima. Samo smo se pogledali, a zatim zagrlili jedan drugog uz smeh i suze. Bacili smo se na gomilu dragocenosti i valjali u zlatu i dragom kamenju, sve vreme se smejući. Kad god se setim toga, pomislim na Bajju Patka. Osećao sam se kao Karter kad je otkrio Tutankamonovu grobnicu", pričao je starac uzbuđeno, brišući vlažne oči.

Markus i Jelena su zapanjeno gledali u ostarelog profesora. On je sa zadovoljstvom ispuštao oblake dima, smeškajući se zamišljeno.

„Neverovatno, ipak ste ga pronašli", sa poštovanjem u glasu rekla je Jelena. „A sa druge strane, to je jedno od najvećih otkrića ne samo na ovim prostorima, već i šire, i vi ste sve zadržali za sebe?"

„Dolazim do toga. Kad je prošlo početno ushićenje, morali smo da razmislimo šta bismo uradili sa svim tim dragocenostima. Zanimljivo je da niko od nas nije želeo da ga uzme zarad lične dobiti. Mile je smatrao da treba da ga preuzme Služba državne bezbednosti, a samim tim i država, i da ih pohranimo kao zlatne rezerve Jugoslavije. Ja sam bio za to da se sve predstavi svetu i da se najveći deo pohrani u muzeje. Lazar je pak smatrao da je to božji znak i da zlato treba da iskoristimo zarad rušenja same SFRJ i obnove Dušanovog carstva", starac je zastao da popije malo vode. „Između Mileta i Lazara su pale teške reči, bili su blizu i da se potuku. Mile je govorio da je svako ko želi da ruši SFRJ i maršala izdajnik i da se izdajnicima sudi samo na jedan način. Lazar mu je odgovarao da je Mile izdajica svoje krvi i svog plemenitog porekla i da se Dušan Silni u grobu okreće što je njegov potomak okrenuo leđa svom narodu zarad Hrvata, Slovenaca i ostalih grupacija u SFRJ. Malo je nedostajalo da se potuku, jedva sam uspeo malo da ih smirim."

Zamislio se dok su mu glavom prolazila davna sećanja.

„Na kraju smo uspeali da se dogovorimo da za sada sve ostavimo kako jeste, da se malo smirimo i da hladne glave za nedelju dana rešimo šta ćemo. Da li ćemo ga jednostavno podeliti na tri dela, pa

neka svako sa svojim delom radi šta želi, ili ćemo uspeti da donesemo jedinstveno rešenje. Izašli smo iz pećine, zamaskirali ulaz koliko smo mogli i bez ikakvog suvenira napustili jedno od najvećih arheoloških otkrića na ovim prostorima.”

„I? Šta ste na kraju odlučili?”, upitao je Markus.

„Lazar je odlučio umesto nas. Treći dan nakon što smo pronašli carsku riznicu, Lazar je nestao. Obuzeti zlom slutnjom, Mile i ja smo došli ponovo do pećine sa blagom. Samo, što je sada bila obična pećina, u njoj više nije bilo blaga. Ostalo je samo dva puta po trideset srebrnjaka, nekoliko komada nakita, kao i pismo. Pismo u kome nam Lazar kaže da nije mogao da dozvoli da komunisti na bilo koji način stave ruke na to zlato i da će on učiniti sve što može da sruši taj sistem i uspostavi carevinu. Mi možemo da mu se pridružimo u tome, ali ako već nećemo da mu pomognemo, onda za njega ne postojimo.”

Profesor se nekoliko trenutaka odsutno igrao lulom.

„Shvatili smo da ako prijavimo ceo slučaj, nećemo dobiti zadovoljenje, već samo dodatne peripetije. Mile je bio siguran da Služba neće blagonaklono gledati na naš odnos sa Lazarom i da samo možemo da imamo probleme zbog toga. Mileta bi izbacili iz Službe, mene bi izbacili sa fakulteta, porodice i životi bi nam bili uništeni. Mile je odlučio da pokuša da svojim kanalima, bez zvaničnog uplitanja Službe, nađe Vojnovića. Narednih dvadesetak godina nismo znali ništa o našem prijatelju Lazaru Vojnoviću.”

Duboko je uzdahnio i nastavio:

„I eto, uzeli smo trideset srebrnjaka, bolno svesni njihove simbolike, kao i te đinđuve. Malo smo se osećali kao urođenici, koje su Kolumbo, Magelan i ostali kupovali za komadiće obojenog stakla. I taj prsten koji nosiš deo je Dušanovog blaga”, rekao je profesor, pokazujući na Jeleninu ruku.

Sa novom pažnjom pogledala je mali prsten koji je nosila na ruci.

„To mi je ostalo od mame. Ona je uvek pričala da je u pitanju bižuterija, ali da joj je draga zato što je poklon od mog oca. Otac se često šalio da je u pitanju prsten za kraljicu, ali sam mislila da je to samo šala. Nikad mi ne bi palo na pamet da je pripadao ženi nekog velmože.”

Profesor se nežno osmehnuo.

„Mile nikad nije hteo da otkrije pravo poreklo prstena, ali ja sam znao. Kada bismo ostali sami, pričali bismo o blagu koje smo imali i koje nam je izmaklo. Kako je prolazilo vreme, bili smo sve manje

ogorčeni. Što se tiče srebrnjaka, uspeli smo da ih prodamo tokom godina. Od tog novca Mile je za vreme inflacije otkupio od države kuću u kojoj živite, a i ostalo mu je malo da uloži u njeno sređivanje. Ja sam svoje iskoristio uglavnom za putovanja i nešto lagodniji život od onog koji bi mi dopuštala profesorska plata.”

27.

Selo Ostra, 20. jun, 13:45

Profesor Marinković je začutao i nastavio da pučka svoju lulu, razgledajući album sa setom u očima.

Markus je i dalje napeto gledao kroz prozore, a Jelena je dugo ćutala. Glavom joj je prolazio kovitlac nepovezanih misli: Dušan Silni, blago, otmica sina, rat, kosingas. Sad je malo bolje razumela Vojnovićeve motive i shvatila je zašto je Mile želeo da dođu do profesora, ceo slučaj je postao jasniji. Opet, nije bila sigurna šta sada da radi i kako da pre svega oslobodi sina, a u isto vreme spreči novo prolivanje balkanske krvi. Još kada bi znala gde da nastavi potragu za sinom.

„Profesore, sve mi je jasno, ali ne razumem, kako moj otac nije uspeo da locira Vojnovića? Ipak je imao Službu iza sebe. A sa druge strane, mogli ste da mu priđete kada se ponovo pojavio u zemlji, krajem devedesetih”, upitala je zbunjeno.

„Nije sve baš tako jednostavno kao što se čini”, odgovorio je profesor. „Mile dugo nije uspeo da ga pronađe, a kada napokon jeste, shvatio je da ga štite moćnije službe od naše.

Na kraju, kada se vratio u zemlju, opet je bio pod zaštitom i naših i njihovih službi. A kao što sam već rekao, otvaranje priče o Dušanovom blagu, izdajnicima i lopovima, dovelo bi Mileta i mene u veoma nezgodnu situaciju. Pitanje je da li bismo izvukli žive glave, ne samo mi, već i naše porodice.”

Razmišljala je šta mogu da urade sledeće, osim da čekaju. Nisu mogli da uhapsu Vojnovića, jer sve i da nađu nekog ko je spreman da podigne optužnicu, svaki tužilac bi rekao da su to posredni dokazi.

„Markuse, imaš li ideju šta sada da radimo?“, upitala je Markusa sa nadom.

„Imam nekoliko ideja, ali mislim da sada moramo da krenemo“, odgovorio je Markus, dok je pažljivo gledao kroz prozor koji je bio okrenut ka zadnjem delu kuće. Kuću je sa zadnje strane okruživala šuma.

„Nisam siguran, ali rekao bih da sam video senke koje promiču kroz drveće iza kuće.“

„Nije valjda da se plašite senki?“, upitao je profesor Marinković. „To je stara stoletna šuma. I prepuna je senki, a i drugih bića, ako verujete u mitologiju. Nikad nisam video ništa što bi me uplašilo.“

„Ove senke se kreću suviše organizovano“, kratko je odvratio Markus vadeći pištolj iz futrole iza leđa. „Pogledaj da li ima nekog napred.“

Jelena je brzo ustala vadeći i repetirajući svoj pištolj. Oprezno je prišla prozoru, stala uza zid i provirila kroz zavesu.

„Još uvek nema nikog, ali vidim dva puha parkirana malo dalje niz sokak.“

„Onda nemamo mnogo vremena. Nekako su nas našli, verovatno su uspeali da uhvate tvoj signal kada smo pozvali profesora. Krećemo odmah.“

„Gde krećemo? Šta se dešava?“, unezvereno je upitao profesor Marinković. „Ja nigde ne idem. Ne mogu da ostavim moje knjige, moja istraživanja.“

„Profesore, ne možemo da vas ostavimo ovde. Vaše knjige nisu ugrožene, ali vaš život jeste. Ako preživimo, možete slobodno da se vratite svojoj papirnoj porodici. Mi smo vam trenutno jedina i najbolja zaštita“, brzo je odvratila Jelena.

Profesor je razmislio nekoliko trenutaka, slegnuo ramenima i rekao:

„A da ostanemo u kući dok neko ne dođe da nas spasi? Možemo da pozovemo policiju ili vojsku ili nekog?“

„To je primamljivo rešenje, ali osnovana je pretpostavka da su brojčano nadmoćniji i bolje naoružani. Naš otpor bi možda bio snažan, ali kratak i na kraju besmislen. Ako ništa drugo, verovatno imaju dovoljno vatrene moći da sruše celu kuću sa nama unutra. A dok bi došlo pojačanje, mi bismo uveliko bili mrtvi.“

„Možda si u pravu. Šta ćemo da radimo?“, uplašeno je upitao profesor.

„Samo se držite Jelene, pokušaćemo da se probijemo do našeg vozila i da nekako izađemo živi iz obruča koji su napravili oko nas”, odgovorio je Markus dok je poslednji put osmatrao prozor ka šumi.

Oprezno je provirio kroz ulazna vrata. Imali su desetak metara do lađe, činilo se da obruč još uvek nije zatvoren. Znao je i da to što je njihov terenac slobodan, može da predstavlja zamku. Morao je da rizikuje, nisu imali drugog izbora.

„Budite spremni. Držimo se zajedno i pokušajte da budete što brži”, rekao je profesoru. Markus i Jelena bi sami bez problema stigli do lađe za nekoliko sekundi, ali sa profesorom izvlačenje se može pokazati znatno teže. Opet, nisu mogli da ga ostave.

Oprezno su krenuli prema autu, osmatrajući u svim pravcima. Markus je svakog trenutka očekivao metke. Za divno čudo, još uvek ih niko nije napao. Prerano se obradovao. Čim je stigao do auta, začuo je zapovedni glas:

„Stani. Spusti oružje.”

Okrenuo se i video pet muškaraca u maskirnim uniformama sa poluautomatskim puškama u rukama uperenim u troje begunaca. Perifernim vidom primetio je i kretanje na drugoj strani, gde su bili parkirani vojni puhovi.

Markus je zapucao ka vojnicima i dvojica su pala na zemlju držeći se za noge iz kojih je lptala krv. Ostali su se brzo povukli u zaklon i zapucali.

Markus je seo za volan i pokrenuo terenca, brundav zvuk ispunio je vazduh. Jelena je sela na suvozačevo mesto, a profesor Marinković iza nje.

Meci su zazujali oko auta, a neki su se uz zvonak zvuk zabili u karoseriju. Jelena je zapucala ka kući.

„Profesore, sagnite se dole i ne podižite glavu”, podviknuo je Markus.

Usmerio je ladu ka puhovima, jer je to bio jedini put kojim su mogli da pobegnu. Vojnici su ih parkirali suviše blizu jedan drugom. Bio je svestan da, iako čvrst, njihov auto ne može da istrpi direktan sudar sa puhom. Znajući da nije trenutak za predomišljanje, dodao je gas i punom brzinom krenuo ka vojnim vozilima držeći volan samo desnom rukom. U isto vreme je levu ruku gurnuo kroz prozor i zapucao iz pištolja prema puhovima. Njihovi vozači su zabrinuto gledali kako im se približava lađa, dok su Markusovi meci rikošetirali oko njih. Jedan od vozača je instinktivno pomerio svoje vozilo unazad. Ne više od

jednog metra, ali Markus se nadao da će biti dovoljno.

„Držite se čvrsto, ovo će biti malo gadno.”

Začuo je škripanje metala o metal kada se lada zaletela između dva puha. Lada je ostala bez oba bočna retrovizora, bila je ulubljena sa obe strane, ali je barem prošla blokadu.

Markus je vozio ka izlazu iz sela, goneći lađu do granica njene izdržljivosti. Put pred njima bio je uzak i neasfaltiran.

„Da li smo im pobegli?”, upitala je Jelena zadihano.

Odgovor je stigao skoro istog trenutka u vidu dva puha koji su jurili za njima. Jelena se okrenula na sedištu i zapucala kroz prozor. Vojna vozila su i dalje napredovala ka njima. Ovog puta su i vojnici iza njih uzvratili vatru. Meci su zviždali oko lađe kao roj pomahnitalih osa.

Trenutno su bili u prednosti, ali su svi znali da je samo pitanje trenutka kada će ih stići.

„Teška vremena zahtevaju teške odluke”, rekao je Markus i punom brzinom skrenuo sa lošeg seoskog na još gori krivudavi i uski šumski put ispunjen rupama. Prolazili su na nekoliko centimetara od drveća, grane su šibale po karoseriji. Jedna grana je bočno staklo pored Jelene razbila u hiljade komadića, druga je od šoferšajbne napravila mozaik. Uz nekoliko udaraca drškom pištolja Markus je uspeo da izbije celu šoferšajbnu. Sada su im grane fjukale opasno blizu lica.

„I dalje nas prate”, rekla je Jelena menjajući šaržer na svom pištolju.

„Znam”, odvratio je Markus napregnuto pazeći na drveće koje je promicalo pored njih. „Izvadi torbu iz zadnjeg sedišta i uzmi dve-tri granate.”

„Profesore, moraćete malo da se pomerite u stranu”, rekla je Jelena unezverenom Marinkoviću. Pomerila ga je sa zadnjeg sedišta grublje nego što je želela, ali on je jednostavno bio zaleđen. Izvukla je torbu i izvadila tri granate.

„Sve vreme sam sedeo na bombama? Mogao sam da poginem”, piskavo je rekao Marinković i utonuo u sedište.

„Nije sad trenutak za dramu, profesore, još nije kasno da svi poginemo”, odvratio je Markus i dalje vratolomno vozeći. „Probaj da ih baciš negde ispred njihovih vozila, samo gledaj da ih ne ispustiš ovde.”

Jelena se hladno nasmejala sa tri granate koje su joj poskakivale u krilu.

„Kada samo pomislim da su devedesetih granate na pijaci prodavali poredane na gomile kao jaja”, odvratila je dok je izvukla osigurač i odmah bacila granatu kroz prozor.

Nedugo zatim začula se eksplozija. Puhovi su i dalje išli za njima. Jelena se namestila bolje na sedištu. Brzo je izvadila oba osigurača i bacila obe granate prema puhovima. Dve eksplozije su odjeknule u razmaku kraćem od sekunde. Markus je podigao pogled ka unutrašnjem retrovizoru. Prvi puh je ležao u krateru izvaljen na bok, istovremeno blokirajući prolaz drugom.

Odahnuo je i nastavio da vozi smanjivši brzinu. Nema potrebe da ih ubije drvo, ako su već izmakli poteri.

„Odlična si bila, bravo”, kroz umoran osmeh izustio je Markus.

„Nije to ništa, da vidiš kako sam kamenom mogla da pogodim konzervu na deset metara dok sam bila klinka”, odgovorila je Jelena osmehujući se.

Nastavili su sa vožnjom još neko vreme.

„Moramo da se sklonimo negde dok ne prođe potera i osmislimo naš sledeći potez”, rekao je Markus.

„Mislim da tu već mogu da vam pomognem”, ubacio se tihim glasom profesor Marinković.

28.

Gružanska jezera, 20. jun, 15:35

Nastavili su da voze istrajno idući na istok. Prateći profesorove smernice, uputili su se ka Gružanskom jezeru. Markus se sve vreme držao šumskih i poljskih puteva.

„Na jezeru živi moj bivši student i dugogodišnji prijatelj. Godinama se bavi izdavanjem apartmana, tako da nikome neće biti sumnjivo što ima goste, pogotovo sada, u jeku turističke sezone. Pored toga, on je krajnje diskretan čovek, tako da sigurno neće nikome pričati o našem prisustvu.”

„Nemamo baš mnogo izbora, moramo da se pregrupišemo i prikupimo sveže informacije. Pre toga, moramo samo da se pobrinemo za ovaj auto, izgužvan i izbušen, suviše je uočljiv. Mislim da ćete kasnije morati da pozovete prijatelja da nas pokupi”, odvratio je Markus, razmišljajući kako da se reši automobila.

Vozili su još nekoliko kilometara, dok Markus nije našao odgovarajuće mesto, šumu iznad samog Gružanskog jezera. Izašli su iz lađe i izneli sve svoje stvari. Markus je potom odvezao napaćenog terenca van puta dublje u šumu. Vratio se pešice nakon dvadesetak minuta.

„Sakrio sam ga najbolje što sam mogao. Važno je samo da ga ne nađu u narednih dvadeset i četiri sata. Sad, mislim da je najbolje da pozovemo vašeg bivšeg studenta, čini mi se da ne bi izgledalo suviše uverljivo kada bi se pojavili iz šume ovako obučeni.”

Jelena je osmotrila sve troje. Markus u lanenom sivom odelu i kožnim cipelama, Jelena u patikama, farmerkama i kožnoj jakni, a

profesor Marković u gumenim popkama, somotskim pantalonama i džemperu. Nasmejala se na taj prizor.

„Da, definitivno će biti najbolje da sačekamo profesorovog studenta.”

Pola sata kasnije, došao je po njih golf star dvadesetak godina. Vozač je bio prijatan prosed muškarac širokog osmeha i velikog stomaka.

„Petre, pa ti si svaki put sve veći i veći”, obratio mu se kroz osmeh profesor Marinković.

„Profesore, to su samo krupne kosti i bebeće sake”, odvratio je debeljko smejući se dobrodušno.

„Petre, pošao sam sa prijateljima u razgledanje okoline. Međutim, pokvario nam se auto nedaleko odavde.”

„Kažite gde, da pošaljem nekog da vam doveze auto?”, zabrinuto je rekao Petar.

Profesor se zbunio na trenutak.

„Nema potrebe”, ubacio se Markus. „Pozvali smo već šlep službu i odvezli su auto u Čačak.”

„Da, a ja sam predložio da došetamo do tebe da prespavamo i uživamo u tvojim ribljim specijalitetima”, nastavio je profesor osmehujući se. „Kada sam shvatio da si ipak udaljeniji nego što sam mislio, onda smo zaključili da je najbolje da te pozovemo i da nam uštediš pešačenje. Eh, nisam više mlad, nekada bih prepešačio mnogo više a da se ne umorim. Teška li si, starosti.”

„Neka, neka profesore, drago mi je da ste me pozvali. Dok god vas služi mozak, vi ćete biti mladi. Hajdemo sada, taman ćemo stići na vreme na kasni ručak. Pijani šaran je bio skoro gotov kada sam pošao po vas.”

Četrdesetak minuta kasnije, nakon što su smešteni u skromne, ali čiste i sa ukusom sređene sobe, istuširali su se i sišli u restoran. Markus se začudio što su svi žustro polemisali. Okrenuo se Petru, koji je upravo izneo hranu za njihov sto.

„Dok smo se vozili, spomenuli ste neka današnja zbivanja, ali nije mi baš najjasnije o čemu pričate. Poslednjih nekoliko sati smo bili isključeni iz svih dešavanja oko nas.”

„Jao, pa vi ne znate. A ja se sve vreme pitam kako ste tako mirni”, začuđeno je odvratio Petar. „Ljudi, mi smo od danas u ratu sa Albanijom.”

Za stolom je zavladao tajac.

„Kakav rat? Rano jutros nismo bili u ratu. Šta se dogodilo?“, zbunjeno je upitala Jelena.

„Postavili su bombu u policijsku stanicu u Beogradu, u Odeljenje za krvne i seksualne delikte. Dvojica su mrtva, a ima i povređenih“, odvratio je Petar pažljivo ih posmatrajući.

Jelena je prebledela, Petar je nastavio uzbuđeno.

„Vlada je Albancima dala ultimatum od pet dana da privedu odgovorne. Evo, pogledajte i sami na internetu“, odvratio je Petar pružajući svoj tablet.

Markus i Jelena su se udubili u vesti.

„Slušajte, profesore. *Jutros oko devet eksplodirala je bomba u sedištu Odeljenja za krvne i seksualne delikte. Poginuli su Goran Petković, Stanko Tozić, a inspektor Zoran Mileta je povređen, ali je van životne opasnosti. Odgovornost za napade je preuzela malo poznata organizacija, Shqiperia e Madhe, Velika Albanija...* Kameni je poginuo, Toza je mrtav, Zoran povređen. Ne mogu da verujem. Jednostavno ne mogu da verujem...”

Jeleni su se oči ispunile suzama, a telo su joj potresli jecaji. Nekoliko minuta su svi bili nepomični. Markus je nežno uhvatio njenu šaku i umirujućim glasom rekao:

„Sad pre svega zbog Kamenog, Toze, Zorana, ali pre svega tvog sina, moraš da razmišljaš kao inspektorica Todorović, a ne kao Jelena Todorović. Nije trenutak da se slomiš. Kad se sve završi, možeš slobodno da se raspadneš u milion delova.”

Gledala je u njegove oči nekoliko sekundi, uzdahnula i obrisala suze.

„U pravu si. Kada se sve završi, mislim da ću nedelju dana provesti u krevetu uz slatkiše i romantične komedije“, odvrtila je kroz slabašni osmeh. „Ali pre toga će neko debelo platiti za sve što je uradio. Vidi ovo... Lazar Vojnović je sinoć razgovarao sa inspektorima. Izgleda da je razgovor bio veoma kratak, jer je već pola sata kasnije davao izjavu za štampu. Evo, ima i snimak.”

Gledali su konferenciju za novinare, očigledno održanu ispred sedišta Vojnovićeve kompanije. Poznati tajkun se samouvereno obraćao novinarima, sve vreme gestikulirajući rukama.

„Šiptari nam ubijaju ljude usred Beograda, a naši političari koriste trenutak da se obračunavaju sa političkim neistomišljenicima umesto da organizuju odbranu zemlje. Zato su poslali svoje sluge da razgovaraju sa mnom. Žele da učutkaju sve one koji se bore da Srbija ponovo postane jaka. Naredile im gazde sa Zapada da prodaju ovu zemlju za sitniš. Jude,

prodali su se za trideset srebrnjaka. Ali, neće me se tako lako rešiti. Ako je zločin voleti svoju zemlju, onda sam ja kriminalac."

„Izgleda da je Kameni ipak krenuo u akciju, a to mu se obilo o glavu”, prokomentarisao je Markus.

„Čekaj, ima još neki snimak. Trenutno se održavaju protesti u Beogradu, Vojnović je i tamo održao govor.”

Snimak je prikazivao nepreglednu masu ljudi koja je prekrila ceo plato ispred Skupštine.

Vojnović je stajao na bini okrenutoj ka Pionirskom parku. Iza njega su stajali muškarci u maskirnim uniformama. Jelena nije mogla da razazna ambleme, činilo joj se da liči na krst iznad kojeg je nešto zlatno. Lazar Vojnović je energično mahao rukama dok je govorio.

„Jutros nas je zadesila još jedna tragedija. Šiptari su ubili naše inspektore, naše heroje, ljude koji su svakodnevno bili na braniku otadžbine. Njihova imena stajaće ravnopravno uz brojna imena naše slavne prošlosti. Njihova žrtva nikad ne srne biti zaboravljena!”

Čuo se huk mase, a nakon nekoliko trenutaka, Vojnović je nastavio.

„Dok izdajnička vlada razmišlja šta da radi, naši sinovi ginu! Kažem da je dosta. Ako oni neće, mi ćemo sami braniti ono što je naše. Jer ako ih sada ne zaustavimo, Šiptari će nas ubijati jednog po jednog, uz prećutnu saglasnost ove izdajničke vlade.

Mi smo slobodarski i miroljubiv narod. Ali onaj koji krene na nas suočiće se sa čoporom besnih vukova.

Ne damo našu zemlju i naše domove!

Zato pozivam sve patriote, sve građane, mlade i stare, svih političkih orijentacija, da ustanu u odbranu naše jedine zemlje, naše majke Srbije. Vreme je da ponovo postanemo ratnici cara Dušana i da primenjujemo Dušanov zakonik.”

Sa razglasa se začulo recitovanje:

*„Svi junaci, svi vukovi
Pod barjak srpski
Uz pomoć Boga
I oštrog mača
U odbranu naroda
I svetih relikvija
Za spas carstva
I Dušanovog zakona.”*

Skandiranje mase zaglušilo je zadnje Vojnovićeve reči. Iz hiljada grla čulo se skandiranje: „Lazare Dušane, Lazare Dušane...”

Jelena je bila zapanjena. Nije mogla ni da zamisli da je Vojnović u stanju da upravlja masom na ovakav način. Bila je impresionirana tajkunovim nastupom. Uprkos gnušanju, dlake na rukama su joj se podigle. Nastavila je da čita vesti.

„Brojni mladići, ali i devojke se prijavljuju u tzv. Kampove za obuku u prirodi, ali je jasno da je to eufemizam za regrutne centre. Takođe, vojska je u stanju borbene pripravnosti i primećeni su pokreti vojnih konvoja ka jugu Srbije. Vlada je pod pritiskom javnosti uputila zahtev Albaniji da u roku od pet dana izruči odgovorne za dva bombaška napada. Istovremeno, prijavljeni su i albanski protesti u severnoj Grčkoj, Makedoniji, Crnoj Gori. Na nekoliko mesta su zabeleženi i incidenti, kada su protestanti napali policiju kamenicama i Molotovljevim koktelima...”, Jelena je sa nevericom odmahivala glavom. „Sve se odvija suviše brzo, nećemo stići na vreme.”

„Možda i nećemo”, odgovorio je Markus. „Ali ćemo dati sve od sebe da probamo. Pokušaj da saznaš nešto više o eksploziji preko svojih.”

Jelena se povukla u jedan ćošak sa telefonom i laptopom. Markus se odvojio na drugu stranu iščitavajući vesti.

Profesor Marinković je sa Petrom raspravljao o novonastaloj situaciji.

Markus je posmatrao Jelenu, nesvesnu njegovog pogleda. Gledao je kako namešta kosu dok priča telefonom. Želeo je da zavuče prste u te rubin-crvene vlasi. Znao je da možda može nečemu da se nada ako se sve završi dobro. Do tog trenutka može samo krišom da je posmatra. Divio se njenoj fokusiranosti uprkos teškom teretu koji je nosila. Shvatio je da je u sanjarenju proveo deset minuta, te se vratio vestima. Posle nekog vremena Jelena je prišla Markusu vidno potresena.

„Poginuo je Kameni, poginuo je i Toza, a Zoran je zaglavio u bolnici. Maločas sam se čula sa Sebijem. I dalje ne mogu da poverujem da ih više nema. Pravo je čudo da nije poginulo više ljudi. Izgleda da je bomba bila u dostavljenoj hrani.”

Jelena je utonula u ćutanje, povremeno prekinuto tihim jecajem.

„A zamisli najneverovatniju vest u ovom ludilu. Moj otac je nestao iz bolnice. Nikome nije jasno kako je uspeo da se provuče neopaženo. Sebi je ušao u snimke nadzornih kamera sa VMA, ali sve je izbrisano. Nije mi jasno, možda su i njega oteli da me drže što dalje od istrage?”

„Ko će znati? Ako želiš, možeš da odustaneš u bilo kom trenutku. Ali

ne verujem da bi to želela.”

Jelena je energično odmahнула glavom sa prkosom u očima, te je Markus nastavio:

„Vojnović je ključ svega. Moramo da ga lociramo i pokušamo da ga na ovaj ili onaj način nateramo da sve obustavi. Ili da nabavimo neoborive dokaze koji bi ukazali na njegovu ulogu u raspirivanju ovog ratnog požara. Još samo da utvrdimo gde ćemo najlakše doći do njega.”

„Prizren”, začuo se glas profesora Marinkovića iza njihovih leđa.

„Prizren?”, upitala je Jelena. Gledala je nekoliko trenutaka u profesora Marinkovića, a onda joj je licem prešlo razumevanje. „Naravno, kako se toga nisam ranije setila? Moram nešto da proverim.” Ponovo je uzela telefon i izdvojila se.

„Prizren na Kosovu? Kakve veze ima Prizren sa svim? Nije mi baš najjasnije”, upitao je Markus.

„U pitanju je Metohija, ako ćemo već biti precizni”, odvratio je profesor Marinković. „Prizren je od 1200. do 1350. bio najznačajniji trgovački grad srednjovekovne Srbije, duhovno i privredno sedište. Dubrovački i kotorski trgovci su tamo osnovali svoju koloniju. Gradom je uvek upravljao kefalija, koji je bio Srbin, a trgovom je upravljao neko od trgovaca, Dubrovčanin ili Kotoranin. Prizren je korišćen i kao prestonica u vreme cara Dušana, a kasnije i cara Uroša, te je često nazivan i carski grad ili srpski Carigrad. Tamo se nalazi i zadužbina cara Dušana, manastirski kompleks Svetih arhanđela. Dušan je tamo bio sahranjen 1355, a 1374. pored njega je sahranjena i njegova supruga Jelena. Poznajući Lazara, verujem da će on želeti da bude u središtu svih dešavanja i da će iz stare Dušanove prestonice upravljati svime.”

„Baš sam to pomislila”, ubacila se Jelena. „Zato sam ponovo okrenula Sebedina da proveri da li Vojnović ima neke poslovne veze sa Prizrenom. Javiće mi se ako nešto nađe.”

„Odlično, sviđa mi se kako razmišljaš”, rekao je Markus. „Čim saznamo nešto, biće najbolje da krenemo.”

„Da li ćete vi biti bezbedni ovde?”, Jelena se okrenula ka profesoru Marinkoviću. „Znate, ne možemo da vas povedemo sa nama, suviše je opasno.”

„Ne brini za mene, čuvaće me Petar, zar ne?”, odvratio je starac odmahujući rukom nehajno.

„Naravno, profesor i ja ćemo uz riblju čorbu pratiti taj, nazovi rat. I tako neće trajati duže od dva dana. Ima sve Šiptare da oteramo u more,

kao što je trebalo da uradimo još davno", odgovorio je Petar ispijajući pivo.

„Nije valjda da ponovo priželjkujete rat? Zar nam je malo bilo ratova u poslednjih tridesetak godina?", narogušeno je odvratila Jelena. Bila je na ivici i samo je čekala da se na nekome isprazni. „Hajde da sravnimo sve naše izmišljene neprijatelje i da ginemo za svete srpske zemlje, ali samo ako će da gine neko drugi, a ne mi. Imam jednog sina, ali sve da ih imam i deset, ne bih nijednog pustila da gine da bi političari mogli da izmere čiji je veći.”

Petar, videvši da će, šta god da kaže, izazvati burnu reakciju, mudro je ćutao i obratio posebnu pažnju na pivo koje je držao u ruci.

„Nisam siguran. Koliko god da je pogrešno sve što radi, mislim da je Vojnović na neki način u pravu”, mirno je rekao profesor Marinković, gledajući Jelenu čvrstim pogledom.

Jelena je na nekoliko sekundi zaboravila da govori, te nije uspela da odgovori kako je želela. Markus je reagovao brže.

„Profesore, mislio sam da ste vi protiv rata i protiv svega što on predstavlja?”

„Naravno da jesam, ali sa druge strane, svestan sam kao istoričar da su neki ratovi učesnicima donosili boljitak i sveukupni napredak.”

„Možda pobednicima?” prokomentarisao je Markus.

„Naravno, uvek su pobednici ti koji dobijaju nagradu i pišu pravila. Možda bismo ovog puta izašli kao pobednici?”, odvratio je profesor ispuštajući kolutove dima kroz svoju lulu.

„To bi baš bila promena, pošto nismo pobedili još od 1945.”, otrovno je odvratila Jelena. „Mislim da ne mogu da učestvujem u ovakvom razgovoru, odoh u svoju sobu.” Demonstrativno se okrenula i ostavila muškarce da se bore sa svojim mislima.

29.

Negde u zoni razgraničenja između Srbije i Kosova i Metohije, 21. jun, 4:20

Markus se oprezno osvrtao. Pretpostavljao je da je novac kojim je plaćen vodič dovoljna garancija da će ih žive i zdrave prebaciti preko granice. Godine koje je proveo na terenu naučile su ga da ne može biti suviše oprezan. U životu agenata važi isto pravilo kao i kod deminera. Ne postoji star i neoprezan deminer.

Za sada se činilo da starac sa magarcem odlično zna svoj posao, još malo i biće na Kosovu i Metohiji, a onda će tek nastati pravi problemi.

„Šta misliš, hoćemo li uspeti da priđemo njegovoj bazi u Prizrenu?“, upitala je Jelena dok je dotezala ranac na leđima.

„O tome ćemo misliti kasnije, još uvek smo daleko od baze. Prvo moramo da pređemo granicu, neopaženo uđemo u Prizren i prikupimo što možemo više informacija na licu mesta. A onda, onda ćemo videti šta nam je činiti“, odgovorio je mračno.

Sat vremena kasnije našli su se u pograničnom albanskom selu, gde im je ljubazni vodič ponudio okrepljenje. Nakon što je papreno naplatio svoje usluge i prodao im trulog opel kadeta za bar trostruko veću vrednost, Markus i Jelena su se prašnjavim putem uputili ka Prizrenu.

„Dobro te uradio onaj čiča, za te pare smo mogli da kupimo novog opela“, zadirivala ga je Jelena.

„Mogli smo i da odemo peške ili da ne odemo uopšte. Bio nam je potreban auto, a čiča je imao svoj. Osnovni zakoni tržišta - potražnja i količina dostupnih proizvoda - određuju cenu“, odvratio je Markus ne skidajući pogled sa puta. „Da budem iskren, očekivao sam da će tražiti

više. Bolje bi bilo da se obučješ dok smo još izvan naselja.”

„Ovo stvarno nije fer. Zašto lepo ne mogu da idem kao strana novinarka ili diplomata?”

„Zato što znaš i sama gde je ženi mesto na Balkanu. A isto tako vrlo dobro znaš i da se tamo gde idemo žena tretira kao još niže biće. Voleo bih da upadamo što manje u oči. I zato što ćemo mnogo lakše da se krećemo, ako koliko-toliko ličimo na lokalce. Neću da te teram, samo nemoj posle da bude, nisam znala”, smejući se, odvratio je Markus.

Jelena je gundala, ali je ipak navukla burku.

„I za ovo ću mu se naplatiti. Zbog Vojnovića sam prinuđena da nosim jedan od najvećih simbola ugnjetavanja žena.”

„Bar ne moraš da razmišljaš šta ćeš oblačiti ovih dana”, našalio se Markus. Čuvši Jelenine psovke, prestao je da se smeška i nastavio da vozi u tišini.

Stigli su bez problema u Prizren u jutarnjim časovima. Raspitavši se unaokolo, Markus je pronašao stan, koji će odgovarati njihovim potrebama.

„I kažeš, brate, da si došao da pomogneš našu stvar?”, upitao ga je stanodavac, krezubi i ćelavi debeljko u masnoj potkošulji. Nudio im je dvosoban stan u prizemlju.

„Naravno, brate, sada kada su oni prokleti Srbi ponovo počeli sa provokacijama, dužnost svakog Albanca je da se bori za svoju zemlju. A sigurno će nam pomoći i naši prijatelji sa Zapada. Napokon ćemo sve da završimo i da se napokon ujedinimo sa svom našom braćom. Doveo sam i ženu, a decu sam ostavio gore u Norveškoj, čuva ih moja majka. Izvini što ne govorim najbolje albanski, otišli smo odavde dok sam bio mali, pa sam dosta zaboravio.”

„Nije bitno kako govoriš, važno je kako razmišljaš, a po tome se vidi da si pravi Albanac. Majka može da ti bude ponosna što ima sina koji je spreman da umre za svoju zemlju”, odgovorio je stanodavac. Jelenu je samo okrznuo pogledom, ne posvećujući joj više od delića sekunde pažnje.

Kada su napokon ostali sami, Jelena je skinula burku i glasno udahnula.

„Napokon je izašao, već sam mislila da nikad neće otići.”

„Hajde-de, šta se buniš, mogla si i gore da prođeš.”

„Sigurno, ali mogla sam i bolje.”

„Osveži se malo, pa da ispitamo teren”, rekao je Markus dok se presvlačio.

Pola sata kasnije, kada su se vrlo malo odmorili, uputili su se van grada ka manastiru Svetih arhandela.

„Šteta što svaki fanatizam isključuje osećaj za istoriju i umetnost drugih”, primetio je Markus dok su iz automobila posmatrali manastirski kompleks.

„Da, manastir podignut od strane Dušana Silnog sada je u jadnom stanju. U martu 2004. Šiptari su opljačkali i zapalili manastir, dok su vojnici KFOR-a samo stajali sa strane. I taj KFOR je nečinjenjem proizveo štetu na Kosovu koliko i Albanci, ako ne i više”, gorko je rekla Jelena. „Ovo Kosovo je otvorena rana. Nekad pomislim da su oni starci možda i u pravu, možda je to stvarno najbolji način da dođemo do konačnog odgovora na kosovsko pitanje.”

„Četrdeset i dva, to je konačni odgovor”, mirno je odvratio Markus.

Jelena ga je posmatrala nekoliko trenutaka zatečena neobičnim odgovorom, ali joj je slabašan osmeh osvetlio lice kada se ipak setila poznatog dela na koje se Markus poziva.

„To je najbolji odgovor koji mogu da ti dam, jer sve ostalo vodi ka konačnom rešenju, a to je 1939. dovelo do skoro osamdeset miliona mrtvih”, nastavio je Markus, dok su se udaljavali od manastira.

„Znam, ali sama pomisao da jedan rat može dovesti do okončanja svih drugih ratova je uistinu primamljiva.”

„Predivna utopija, koliko mi se čini. Nisi prva koja misli da će tako rešiti sve probleme.”

„Da, naravno”, produžila je Jelena tužno. „Svesna sam da, sve i da Srbija ponovo fizičkom silom osvoji Kosovo i Metohiju, uz blagoslov Zapada i Istoka, morali bismo da pobijemo sve Albance. Mlade i stare, odrasle i decu i sve njihove pristalice, jer bismo inače strepeli od stalnih terorističkih napada. Bojim se da je istrebljenje celog naroda ipak previsoka cena.”

Setno je gledala kroz prozor.

„Drago mi je što tako misliš. Žao mi je što je Srbija došla u ovakvu situaciju, ali to je samo rezultat grešaka koje su napravila vaša rukovodstva u prošlosti. Ko zna, možda vaši političari počnu da vode politiku napretka”, mirno je odvratio Markus. Jelena se samo nasmejala na njegov komentar.

„Sad, pošto smo i dalje na istim dužinama, hajde da probamo da nađemo taj Vojnovićev kompleks”, predložio je Markus.

„Sebedin nas je ponovo spasio, zar ne?”, pitala je Jelena. „Uspeo je da poveže Vojnovića sa *Platinum Co*, kompanijom za ispitivanje i

iskopavanje plemenitih metala, sa sedištem u Londonu.”

„Da, klinac je genijalan, možda bih mogao da ga vrbujem za Agenciju, odlično bi nam došao takav čovek.”

Markus je osetio oštar Jelenin pogled sakriven ispod burke.

„Samo se šalim, on nikada ne bi pristao da radi za nas, i bio bi veća opasnost po Agenciju nego što bismo imali koristi od njega. A i ne bismo mogli da ga platimo koliko sada zarađuje. Moraću nekako da mu se odužim za sve što je učinio za nas, naravno, pod uslovom da izvučemo žive glave.”

Vozili su još neko vreme dok nisu stigli do prepreke. Žičana ograda sa tablom na kojoj je na albanskom, srpskom i engleskom pisalo da je najstrože zabranjen prolaz kroz kapiju, bez posebnih dozvola. Ispred kapije su stajali naoružani vojnici. Markus im je prišao široko se osmehujući. Jelena je sve vreme sedela u autu ne pomerajući se i čvrsto stežući dršku svog pištolja, rukama mokrim od znoja. Markus je stražarima pokazao lažne američke pasoše, pokazivao je na auto i Jelenu, stražari su pogledali i zaverenički se nasmejali. Jelena nije čula šta govore, ali joj ipak bio jasan smisao. Nakon što su se muškarci rukovali i tapšali po ramenima, Markus se vratio u auto.

„Da li si bar bio toliko pristojan da im kažeš da sam tvoja žena?”, upitala ga je.

„Ko još ženu vodi u izlete po zabačenim puteljcima?”, bezazleno je odvratio Markus. „Ograda se proteže oko celog imanja, oni čuvaju spoljne parametre. Izgleda da je privatno obezbeđenje unutra, pošto su mi vojnici rekli da je sreća da sam naišao na njih. Oni drugi pucaju bez pitanja.

Istovremeno su mi uštedeli i noćno šunjanje po šumi. Pošto misle da idem u štetu, rekli su mi da se ne približavam suviše ogradi, jer su svuda postavljeni senzori za pokret, kamere, vrhunsko tehnološko obezbeđenje. Hajde da se vratimo u stan pa ću od mojih tražiti satelitske snimke.”

30.

Prizren, 21. jun, 18:20

Jelena je izašla iz kupatila brišući peškirom mokru kosu. Zastala je na dovratku, posmatrajući Markusa nagnutog nad planovima rasutim po stolu.

Sama pomisao na poljubac od pre nekoliko dana izazvala je blagu vrtoglavicu. *Život jednostavno nije fer*, pomislila je. *Dobre stvari često dođu u pogrešno vreme*. Sa druge strane, znala je da u ovom trenutku može da misli samo na jednog muškarca. Opet, ako nekim čudom preživi ovo ludilo, onda će razmišljati o svojim budućim koracima.

„Uopšte ne ličiš na tajnog agenta, bar ne kako sam ih zamišljala.”

Markus je iznenađeno podigao pogled.

„Ne razumem, nešto mi fali?”

„Ne, nikako, dobro izgledaš.”

Markus je lažno skromno klimnuo ramenima, provukao prste kroz kosu i obešenjaški se nasmešio.

„Međutim, ništa od specijalnih spravica. Kada pomislim na tajne agente, u glavi su mi Džejms Bond, Itan Hant, eventualno Ksander Kej dž. I svi oni imaju obilje spravica. A ti? Ništa, čak ni najobičniju kameru u dugmetu.”

„A, to je u pitanju? Žao mi je što ne ispunjavam tvoja očekivanja”, kroz široki osmeh je odvratio Markus. „Stara škola. Obučavali su me vrhunski hladnoratovski operativci. Oni su me naučili da sve te spravice predstavljaju olakšanje, ali često su otežavajuća okolnost, pogotovo kada na terenu ostaneš bez te pomoći, što se već pokazalo više puta. Na kraju se sve uvek svede na ljudski faktor, a ne na tehniku.

Naravno, nisam protiv moderne tehnologije, ali ne treba se oslanjati na nju. Tehnologija je često savršena, ali je koriste ljudi, a oni nisu. Isto učim i svoje studente.”

„Dobro, da vidimo šta ti je doneo taj ljudski faktor. Jesi li saznao nešto u gradu?”

„Pre svega da je, potpuno očekivano, vanredno stanje. Rekrutuju se vojnici, ljudi prave zalihe, svuda su kontrolni punktovi, sto puta sam objašnjavao ko sam i šta sam. Spasio me samo američki pasoš i povremeno podmićivanje.”

„Izgleda da si se dobro pokazao čim te nisu uhapsili”, podsmehnula se Jelena.

„Ljudski faktor, svako će poverovati u smislenu priču, sve dok se ne upetljavaš suviše”, odvratio je sležući ramenima. „Raspitao sam se unaokolo kod naših kontakata. Izgleda da Vojnović nije suviše poznat u ovim krajevima, ali isto tako njegove kompanije praktično drže ovdašnju privredu. Što se tiče same *Platinum Co*, najzanimljivije je da su pod maskom svoje kompanije, sredili neku staru podzemnu bazu, a to nam nimalo ne olakšava. Takođe, sada znamo da imaju jako obezbeđenje, da unutrašnji krug obezbeđuju stranci. Zapravo, čini mi se da su zapravo Srbi, ali glumataju neke strance.”

„To smo već znali”, nadovezala se Jelena.

„Slažem se, ali morao sam da saznam koliko su stvarno dobri, pa sam išao da se prijavim za posao.”

„I? Jesi li primljen?”, upitala je Jelena osmehujući se.

„Ne znam. Rekli su da ne zovem njih, zvaće oni mene.”

Oboje su se nasmejali.

„Salu na stranu, upoznao sam ih nekoliko i deluju i više nego dobro uvežbani. Srećom, za plaćenike nikad ne manjkaju ratišta.”

„Verujem da tvoja Agencija tu često ima umešane prste?”, primetila je Jelena zajedljivo turpijajući kratke nokte. „Ali to samo znači da frontalni napad ne dolazi u obzir, moraćemo da koristimo mozak.”

„Moja Agencija ima manje uticaja nego što su ljudi spremni da poveruju, ali i mnogo više nego što priznajemo. Što se tiče mozga, verovatno nam to nije jača strana, ali učinimo šta možemo. Pre nego što upadnemo, moramo da budemo sigurni da je tvoj sin tamo. Možda bih mogao da potplatim nekog iz službe održavanja ili da u najgorem slučaju *ispitam* nekog od vojnika iz baze”, zabrinuto je odvratio Markus.

„Jeste, tamo je, to je sigurna stvar”, odvrtila je Jelena puna

samopouzdanja.

Markus je pogledao zbunjeno.

„Šta se iščuđavaš? Možda nisam tajni agent čuvene Agencije, ali takođe su me obučavali dobri operativci, uzmi za primer mog oca, udbaša Mileta. I meni je objašnjeno da je ljudski faktor najhitniji. Zato sam izašla na ulicu da i ja doprinesem ovoj istrazi”, mirno je odvrtila dok je umotavala cigaretu sa aromom višnje.

Markus je nestrpljivo iščekivao nastavak Jeleninog izlaganja.

„Ne znam albanski, ali to što smo ovde mi je samo sve olakšalo. Jednostavno sam sve vreme bila pod hidžabom.

Prišla sam nekim ženama u prodavnici i priča je počela. Malo sam pričala na engleskom, malo na iskvarenom srpskom. Objasnila sam im da smo se upoznali u Norveškoj i da sam pobjegla za tebe, jer roditelji nisu želeli da mi dozvole da se udam za Albanca.”

„Prava sapunica”, nasmejao se Markus. „Nadam se da sam bar u priči visok, lep i zgodan?”

„Da, sigurno. Da ti ne bude malo mnogo”, odvrtila je Jelena tobože ozbiljno. „Znaš kako već to ide. Malo smo ogovarale vas muškarce, malo pričale o modi, malo o pokvarenim Srbima i plemenitim Albancima. I tako, reč o ovom, reč o onom, dođosmo i do te baze.”

„Čudni su putevi ženskog jezika”, nije mogao da se suzdrži Markus.

„Ništa manje od puteva muškog ega”, nastavila je Jelena ne obraćajući pažnju na zajapuren Markusov izraz lica. „Brat jedne od njih čuva spoljni krug baze i kaže da je primetio dečaka. Dečak je često u društvu starca koji se u poslednje vreme češće pojavljuje. Naravno, jasno nam je ko je starac. Inače, dečak je stalno je pod stražom”, odvrtila je Jelena sa suzama u očima.

„Dobro, bar znaš gde je. Sa jedne strane, to je dobro, a opet, može da nam bude otežavajuće. Gajio sam slabu nadu da će biti na nekom pristupačnijem mestu. Ali dobro, smislićemo nešto.”

Jelena je zamišljeno vrtela majčin prsten. Markus nije ništa govorio, ali se u sebi nadao da Jelena neće morati da bira između života sina i novog rata.

Jelena je obratila pažnju na planove prostrte po stolu. Markus je ispratio njen pogled.

„Nacrti kompleksa. Ipak i ovde mora da postoji bar neki privid reda. Tako da su morali da prilože neke planove kada su sve sređivali, ako ne zbog ovih ovde, onda zbog onih tamo preko, tim pre što je majka kompanija iz Londona. Uz malo oslanjanja na ljudski faktor, uvek može

da se nađe službenik opštine koji bi fotokopirao planove”, osmehnuo se Markus.

„Verujem da si ljudski faktor pogurao određenom svotom novčanica?”, kroz smeh je rekla Jelena.

„Da, to se zove primenjena psihologija”, odvratio je Markus važno.

„Javni službenici su svuda isti, lakše bi našao jednoroga, nego nepotkupljivog čatu”, odgovorila je Jelena smejući se.

„Ne bi verovala, ali dešavala su se iznenađenja. Srećom, ovi planovi su izuzetno detaljni. Ceo kompleks je napravljen negde sedamdesetih od specijalnog armiranog betona. Vojnović je samo u sklonište uveo savremeniju elektroniku, sve ostalo nije morao da dira.”

„Nema zezanja sa Titovim inženjerima, tada su stvari pravljene da traju”, prokomentarisala je Jelena.

„Potpuno si u pravu. Inače, kompleks ima tri podzemna nivoa. Napravljen je kao atomsko sklonište. U principu, verovatno bi izdržalo direktan pogodak rakete.”

Jelena je sa pažnjom gledala u detaljne planove i odmahнула glavom rezignirano.

„To nam sve baš i ne daje neku nadu. Teško ćemo proći kroz neprobojnu tvrđavu.”

„Teško, ako ne i nemoguće. Ali to ne znači da ćemo odustati. Čak i najčvršća građevina ima klimav kamen, koji može sve da sruši.”

„A ti si našao taj kamen?”

„Ne baš kamen, Evo vidiš”, pokazao je na jednu tačku. „Ovde su ventilacioni kanali.”

„Verovatno su to slabe tačke, pa ćemo da se provučemo kroz ventilaciju?”, upitala je Jelena sa nadom.

„A, ne, nema šanse da prođemo tuda. Postavljeni su senzori za otkrivanje pokreta po ventilacionim kanalima, primećuju sve veće od pacova. Ne, nikako, zapravo, moraćemo da uđemo na najneočekivanijem mestu. Kroz glavni ulaz.”

Jelena nije bila sigurna šta joj Markus govori.

„Ne razumem, hoćeš da odemo do kapije i da ih zamolimo da nas odvedu do Vojnovića?”, zapanjeno je upitala.

„Manje-više. To se zapravo čini kao najbolji plan, koji možemo da smislimo za ovo kratko vreme. Neophodno je da se što pre suočimo sa Vojnovićem i izvučemo tvog sina i da, naravno, prekinemo početak novog, sasvim moguće evropskog, a možda i svetskog rata. Nemamo pojačanje, kao ni armiju iza nas, već smo tu samo ti i ja. Što duže

otežemo, nećemo biti u boljoj poziciji, a rat će biti sve bliži.”

„Kao što smo znali od početka, prosto kao pasulj.”

Gledali su se nekoliko trenutaka, a onda prasnuli u neobuzdani smeh.

„Mislim da nam ne pretila velika opasnost, bar ne u početku i verovatno tebi manje nego meni”, nastavio je Markus.

„Odakle ti sad to, pa jesu li nas napadali onoliko puta?”

„Sve vreme razmišljam o tome, pogotovo kada sam upoznao neke od njih. U pitanju su opaki likovi, pravi profesionalci koji ne ispuštaju plen tek tako. Prosto mi je neverovatno da smo se izvukli svaki put. Mogli su više puta da nas očiste bez ikakvih problema, pogotovo kada smo otišli kod Marinkovića. Tamo nismo imali nikakve šanse. Jednostavno nema smisla. Mislim da nisu želeli da nas ubiju, bar ne tebe, kao majku novog cara Srbije, a to bi mogla biti naša šansa.”

„Carska majka. Uh, to će biti titula, to je više nego srpska majka”, prezrivo se nasmejala i odmahнула rukom. „Misliš da su nas sve vreme samo pratili i možda usmeravali? Ne sviđa mi se ta pomisao.”

„Ni meni. Ne znam šta su planirali sa nama. Možda možemo to da iskoristimo protiv Vojnovića i njegove svite”, zamišljeno je odgovorio Markus. „I najveštiji pauk nekad ostavi koju slabu nit. Važno je da uđemo unutra, pronađemo Dušana, a posle ćemo razmišljati kako ćemo izaći.”

„Ako tako svemoguća CIA planira operacije, onda mi je jasnije zašto vas prozivaju.”

„Samo se ti zezaj, nemoj da vam srušimo vladu”, odvratio je Markus smejući se.

„Uh, pazi da se ne potresemo. Šta da radimo posle sa tim silnim nezaposlenim političarima?”, zacenila se Jelena od smeha.

Nekoliko minuta su se smejali. Ukrstili su poglede, začutili i samo se gledali nekoliko trenutaka. Markus se prvi trgnuo.

„Mislim da je vreme da se javim bazi”, uzeo je jedan od jednokratnih telefona, ubacio novu karticu i krenuo ka kuhinji.

„Više se ne krijemo?”, upitala je Jelena.

„Krijemo se, ali ne brini, koristiću sigurnu liniju”, Markus je uzeo telefon i krenuo ka kuhinji. „Izvini, moram šefu da se javim nasamo.”

Jelena je prevrnula očima.

„Da, baš jedva čekam da saznam nove planove CIA. A kad si već u kuhinji, mogao bi da nam skuvaš kafu.”

Markus je stavio džezvu sa vodom na ringlu šporeta i okrenuo broj

telefona. Kada je uspostavljena veza, otkucao je šifru.

„Ja sam, treba mi sigurna linija.”

„Sačekaj malo”, odvratio je glas sa druge strane. „Nadam se da imaš dobre vesti, pošto odavde ne izgleda najbolje.”

Markus je u najkraćim crtama obavestio direktora CIA Stivena Prajsa o svemu što se događa. A zatim mu izložio svoj plan.

„Ne sviđa mi se to nikako. Suviše stvari može da pođe naopako. A i kako da znamo gde ćeš ti biti?”

„Bez brige, poslao sam ti sve planove. A moj signal će ti biti vrlo vidljiv. Pretpostavljam sutra ili prekosutra, ali nećete moći da me promašite.”

„Da li si siguran da nije bolje da odmah pošaljemo desantni tim i da oni samo uđu izađu?”

„Mislim da ne bi mogli da upadnu, bili bi svi mrtvi pre nego što stignu do prvog nivoa. Bez tačne lokacije Vojnovića ne možemo ništa da uradimo. Jelena i ja imamo najbolju šansu da uđemo unutra. Kada mi lociramo Vojnovića, sve ostalo je na vama.”

„I dalje mi se ne dopada, iako je to najbolji plan koji sada imamo. Naravno, o ovoj operaciji nikad neće biti ni reči. Tako da možeš da zaboraviš na bilo kakve počasti.”

„Naravno, zar nisu sve naše operacije takve? A za nagrade ćemo već lako”, gorko se osmehnuo Markus.

31.

Prizren, 22. jun, 19:20

Kako prenose agencije, primećen je veliki broj Albanaca okupljenih u blizini baze Boundstil. Ne nose oružje i za sada sve deluje mirno. Uzvikuju antiameričke parole i drže transparente sa antiameričkim natpisima - Yankee go home, Kosovo is not Syria. U bazi je proglašena najviša borbena gotovost i svi vojnici su dobili naređenje da koriste bojevu municiju u slučaju da Albanci krenu ka kapiji. Demonstracije su započele spontano, nakon izjave koja je došla iz Stejt departmenta, kojom se najoštrije osuđuju teroristički napadi na Beograd. Američki zvaničnici su apelovali na kosovske i albanske vlasti da sarađuju sa Srbijom radi što bržeg otkrivanja počinilaca i organizatora. Prozvane vlade su najoštrije odbacile bilo kakvu svoju umešanost u navedene napade. Albanski premijer je izjavio da je ovo nečuveno mešanje Amerike u unutrašnje pitanje jedne suverene države. Albanija nikada nije priželjkivala rat, naša politika je politika mira i saradnje. Uprkos tome, Albanija je spremna da najoštrije odgovori na svaki čin agresije. Izjava američkih zvaničnika jasno govori na koju su se stranu priklonili.

A sad vesti iz zemlje.

U prodavnicama po Srbiji su nezapamćene gužve, ljudi kupuju testenine, konzerve i drugu dugotrajnu hranu. Demonstracije u Srbiji su sve masovnije, regrutni centri primaju svakodnevno veliki broj prijava. Rezervisti su dobili vojne pozive da se pod punom opremom jave svojim nadležnim centrima.

Ministar odbrane Kovač je istakao da je ponosan što su Srbi i dalje narod koji iznad svega ceni svoju slobodu i što ne dozvoljavaju da ih iko

gazi na njihovoj rođenoj zemlji. Ako treba, svaki Srbin će uzeti oružje u ruke radi odbrane vekovnog ognjišta. Sad ceo svet vidi da su 1999. bombardovali pogrešnu stranu, rekao je Kovač.

Premijer Jakovljević je ispred Vlade Srbije govorio mirnijim tonom. On apeluje na građane da održe dostojanstvo u ovim teškim trenucima. Takođe je poručio građanima da nema potrebe da prave zalihe, neće biti nestašica. Ovoje samo kratkotrajna kriza, za nekoliko dana sve će biti gotovo.

Dragi slušaoci, kao što vidite, nema brige. Preživeli smo ratove, bombardovanje, preguraćemo i ovo sa Albancima, a evo i idealne pesme..."

Sa radija se čulo: „Ne može nam niko ništa, jači smo od sudbine..."

Markus je isključio radio i okrenuo se ka Jeleni.

„Nisu ni svesni koliko su nam uslugu učinili. Kao što rekoh, i najmudriji pauk nekad ostavi slabu nit. Vreme je za još nekoliko poziva."

Uzeo je novi jednokratni telefon sa nekorišćenom karticom.

„Ja sam. Ako ti se ne javim u roku od dvadeset i četiri sata, imam posao za tebe. Moram da ti kažem da je meta visoko."

„Ne valjda POTUS?", upitao je glas smejući se.

„Ne, ali skoro, dobićeš potrebne podatke."

Tišina traje nekoliko sekundi.

„Baš znaš da čoveku ulepšaš dan. Koliko?"

„Sve ono što sam skupio za sve ove godine."

„To teško da je dovoljno i da se skloni neverni muž."

„Tu je i moj Harli", rekao je Markus sa uzdahom.

„Toliko je gadno? Što ne kažeš odmah tako, nego mi tu pričaš priče. Dogovoreno."

Otkucao je jednu reč i poslao SMS. Odmah zatim, isključio je telefon, skinuo bateriju i sve zajedno ubacio u posudu koja je stajala na stolu i brzo zatvorio poklopac. Sobu je ispunio oštar miris kiseline.

„Ko je to bio?", upitala je Jelena.

„Neko kome sam davno pomogao da spasi porodicu. Ovaj naš plan bez plana šupalj je kao sir i moram da pokrijem što je moguće više rupa."

„Mora da si ga mnogo zadužio kada tražiš uslugu od njega? Pogotovo ako je ono što mislim da jeste."

„On dobro zna da nikad ne bih takvu uslugu tražio da nije ispravna",

mrko je odvratio Markus. Uzeo je drugi telefon.

„Koliko ih imaš?“, sa čuđenjem je upitala Jelena.

„Dovoljno, nadam se.“

Pozvao je novi broj.

„Nadam se da te nisam probudio?“

„Nikako, čelična krila nikad ne spavaju.“

„Jesi li i dalje na istom mestu?“

„Ništa me ne pitaj, sedimo ovde u bazi kao u zatvoru. Po ceo dan igramo karte i gledamo porniće. Oni čobani se okupili oko baze pa galame. A neće da nam dozvole da raščistimo gužvu za pet minuta. Da samo znaš sa kakvom malom je trebalo da se nađem...”

„Onda ću ti ja predložiti način da se malo zabaviš. Treba mi ogromna usluga.“

„Hoću li mnogo da padnem?“

„Ko zna, smanjenje čina, vojni sud, ali to si već preživeo.“

Začuo se smeh sa druge strane.

„Hajde da te čujem.“

„Moraćeš da podigneš krila i da ispustiš teret na tačno određeno mesto, pod nezgodnim uglom. Seti se *Ratova zvezda*.“

Tišina.

„Kakav teret?“

„Termalni.“

„Hoćeš da pokrenem rat?“

„Ne, da ga zaustaviš“, odgovorio je Markus.

„Uh, za tako nešto mi ne gine doživotna robija.“

„Ma jok, pokvario se mehanizam, ispustio si teret u nenaseljenoj zoni, umesto usred grada. Još ćeš biti i heroj. A kada te puste iz pritvora, javi se u Kuću zadovoljstva i kaži da sam te ja poslao.“

„Sad pričaš kao čovek, za takvu ševu bih spustio teret gde god hoćeš.“

„Drago mi je. Koliko vremena imam od trenutka kada dobiješ signal?“

„Petnaest do dvadeset minuta.“

„Dobićeš sve podatke. Budi spreman, danas, najverovatnije sutra.“

Prekinuo je vezu. I ovaj telefon je doživeo istu sudbinu kao prethodnik.

„Nešto mi se ne sviđaju ovi tvoji razgovori. Čini mi se kao da planiraš samoubilačku misiju“, rekla je Jelena neodobravajuće, ispuštajući dim cigarete kroz nos.

Markus se okrenuo ka njoj.

„Svaka misija može biti poslednja, to sam naučio još na početku karijere. Ova nije izuzetak. Važno mi je da budeš uz mene do kraja i da mi veruješ. Apsolutno mi je prioritet da izvučeš Dušana, ma šta god da se desilo. Plan je da dođemo do komandnog centra i da ga raznesemo. Pošto nismo opasani eksplozivom, jedina je nada da neko ispusti termalnu raketu kroz otvor za ventilaciju. Kada udari, stvoriće izuzetno visoku temperaturu i spržiće sve unutar kompleksa. Pošto je izgrađen kao betonski sarkofag, šteta van kompleksa će biti minimalna. Čula si, kad uhvate moj signal, imaćemo petnaestak minuta da se izvučemo.”

„Da li nam je to dovoljno vremena?”, upitala je.

„Mora biti.”

Sedeli su blizu jedno do drugog. Jelena se zagledala u njegove sive oči. Nagnula se i spustila dugačak i strastven poljubac na Markusove usne.

Ovog puta Markus je bio taj koji je prekinuo. Blago ju je odgurnuo i zagledao se u njene zelene oči.

„Sigurna?”

„Nemoj da gubiš vreme na priču”, prošaputala je i ponovo ga poljubila.

Jelena je sela Markusu u krilo. Vrhovima prstiju prelazila je preko njegovog lica. Nežno ga je ugrizla za usnu. Glasno je uzdahnio. Markus se predao njenim dodirima, istovremeno ispitujući prstima udubljenje na Jeleninim leđima. Njene ruke su nežno prelazile preko njegovih grudi. Markus je poljubio njen vrat. Disali su sve brže i brže. Žurno su istraživali jedno drugo, znajući da nemaju mnogo vremena. Odeća je završila na podu. Mošusni miris ispunio je vazduh. Markus je nežno spustio Jelenu na leđa. Jezikom se spuštao sa njenih usana i vrata do grudi, a zatim niz čvrsti stomak, sve dok nije došao do središta njenog bića. Isturila je karlicu ka njegovom radoznom jeziku i glasno zaječala. Jelenino telo protresao je talas zadovoljstva.

Povukla je Markusa ka sebi. Osetila je njegovo uzbuđenje, pomerila se malo kako bi lakše ušao u nju. Ali on nije žurio, ušao je u nju samo vrhom, nadražujući osetljivi brežuljak prekriven nežnim vlasima. Markusovo odlaganje izazivalo je u Jeleni još veće uzbuđenje. Istovremeno se prstima i jezikom igrao njenim čvrstim grudima. Nakon što joj telo protresao još jedan talas zadovoljstva, više nije mogla da izdrži čekanje. Obujmila je Markusa nogama i privukla ga sebi, pribijajući se uz njegovo snažno telo.

Osetila je Markusovu čvrstu vrelinu duboko u sebi. Od zadovoljstva se ugrizla za usnu. Glasno je zaječala. Tela su im se sinhronizovala kao da se godinama poznaju. Njihov ritam bio je sve brži i brži. Jelena je osetila da se Markus bliži vrhuncu. I dalje spojeni u strasti, zajedno su se okrenuli. Sad je ona bila gore i usporila je ritam. Polako su se njihali uživajući u pogledima na svoja ozojena tela.

„Neću moći još dugo da odlažem”, produhao je Markus.

Jelena se osmehnula i ubrzala njihanje kukovima, sve dok istovremeno nisu stigli do vrhunca. Drhtaj je prošao kroz njih, tresući ih poput struje. Jelena je prislonila glavu na Markusove grudi, osluškujući njegovo srce koje je udaralo poput indijanskih bubnjeva.

„Nemoj sad da mi otegneš, računala sam da si izdržljiviji”, rekla je kroz osmeh.

„Ne brini, nisam od onih koji posao ostavljaju nezavršen, a to ću možda da ti pokažem i malo kasnije”, odvratio je smejući se.

Posle nekog vremena, nakon zajedničkog tuširanja i ispunjenog Markusovog obećanja, sedeli su na krevetu sa šoljama vruće i jake kafe. Markus je uzeo treći telefon i pružio ga Jeleni.

„Pozovi Sebedina, on je poslednji koji nam treba.”

Uzdahnula je i okrenula broj.

„Ćao, Sebi, ja sam. Treba mi tvoja pomoć.”

„Znaš da samo treba da kažeš”, odvratio je veseo glas tehničkog genija.

„Dobro, Markus će ti objasniti kako možeš da nam pomogneš.”

Markus je brzo uputio mladića u plan. Razgovarali su jedva dva minuta.

„Sebi, hvala ti na svemu, dužni smo ti do neba”, završila je Jelena razgovor.

I ovaj telefon se pridružio prethodnima u posudi sa kiselinom.

„Sad nam samo preostaje da se nadamo da će sve ići po planu.”

32.

Prizren, 23. jun, 6:00

„Obuci se, vreme je”, nežno je rekao Markus. „Treba da krenemo polako.”

„Kako možeš biti siguran?”, sneno je upitala Jelena.

„Nešto mi govori da znaju gde smo”, odgovorio je oblačeći se. „Ako već znaju, onda nema razloga da odugovlačimo.”

Veoma brzo su bili spremni. Proverili su oružje, mada su oboje znali da im sada neće biti od koristi. Njihova nada bila je u lukavstvu, a ne u snazi. Strepeli su od današnjeg dana, jer je došao trenutak razrešenja, na dobro ili zlo. Na suviše činilaca nisu mogli da utiču i to je bilo frustrirajuće.

„Da li ti odgovara sendvič sa šunkom i kačkavaljem? Možeš da dobiješ i kečap pride”, upitao je Markus Jelenu.

„Ne mogu ništa da pojedem. Kuva mi u stomaku”, odgovorila je dok je kuvala kafu. „Mislim da bih povratila sve što stavim u usta.”

„Pojedi bar neki zalogaj, baš ne bi bilo dobro da se od gladi suviše unervозиš. A postoji i staro vojničko pravilo: jedi kad god možeš, ko zna kad ćeš ponovo jesti.”

Preko volje je pojela nekoliko zalogaja i zalila ih jakom kafom.

Seli su u auto i uputili se van grada ka podzemnoj bazi Lazara Vojnovića. Da bi umanjili napetost, pričali su o malim i trivijalnim stvarima, školskom zaljubljanju, omiljenoj muzici, filmovima, knjigama.

Markus je povremeno sklanjao pogled sa lošeg puta, da bi sa setom pogledao u Jelenu, čudeći se njihovoj sličnosti. Ni sa jednom drugom

ženom nikada nije osetio ovakvu i ovoliku bliskost.

„Želim da ti kažem da...”, započeo je.

Pogledala ga je sa iščekivanjem u svojim zelenim očima. Na trenutak se pokolebao. Nije bilo vreme za iskrenost.

„Da čekaš pravi trenutak i da onda ne oklevaš. Šta god da se dešava, zgrabi Dušana i bežite što dalje, ja ću ići za vama i čuvati vam odstupnicu.”

Senka joj je prešla preko lica, plamen u očima se ugasio.

„Naravno, ne brini. Dušana izvodim čim ugrabim prvu priliku, samo je pitanje da li će se prilika pojaviti”, zabrinuto je rekla.

„Ne brini, pojaviće se”, samouvereno je odgovorio, nežno je uhvativši za ruku.

Ostatak vožnje proveli su u tišini, držeći se za ruke, svako izgubljen u svojim mislima.

Nakon dvadesetak minuta stigli su do visoke kapije *Platinum Co.* Ispred kapije su ponovo stajali naoružani vojnici. Preteče su uperili puške ka automobilu.

Markus im je prišao i obratio se sa puno autoriteta:

„Javite centrali da smo stigli, očekuju nas.”

„Ništa mi ne znamo, niko nas nije obavestio. Bolje bi bilo da se okrenete”, preteći je rekao jedan od vojnika.

„Uzmi tu motorolu i javi da su stigli Jelena Todorović i Markus Morison. Neće biti dobro ako čuju da nisi hteo da nas pustiš.”

Sve vreme preteći gledajući u Markusa, mladič je ipak motorolom pozvao više instance. Čim je čuo glas sa druge strane, stao je u stav mirno i brzo preneo Markusove reči.

„Prođite i pratite put, preporučujem da nigde ne skrećete.”

Pratili su put naredni kilometar, dok nisu došli do još jedne kapije. Čim su prišli, kapija se otvorila, vojnik je samo mahnuo da produže. Markus je odmerio kulu sa stražarima, koji su pažljivo posmatrali okolinu.

„Vidiš da nas dočekuju s radošću”, na silu se nasmešio.

„Sigurno, potrebni smo im kao majci luda kći”, uzdržano je odvratila Jelena.

„Nisam baš siguran da su mi uvek najjasnije te vaše doskočice.”

„Samo citat iz jedne odlične serije sa ovih prostora. Uticaj popularne kulture. Ne znam ni sama šta pričam, suviše sam napeta. Samo da se sve danas završi”, rekla je sa zebnjom.

„Završiće se, to je i više nego izvesno”, odgovorio je tiho. Pogledala

ga je ne progovarajući, samo je stisnula usne.

Nedugo zatim stigli su i do prizemne zgrade, napravljene od limenih ploča. Ispred su bila parkirana četiri hamera i jedna lađa niva. Pored vozila su stajali vojnici, njih deset, naoružani i spremni da pucaju bez pitanja. Jelena je primetila da svi vojnici na nadlanicama imaju neobičnu tetovažu krsta sa kraljevskom krunom i otiskom neke šape u pozadini. *Vuk, pas, lav, ko zna staje u pitanju*, pomislila je.

Vođa grupe je prišao starom opelu. Činio se opuštenim, ali oboje su znali da je to samo privid, obratio im se na srpskom, bez uočljivog akcenta.

„Molim vas, izađite iz vozila. Naravno, razumećete da moram da vas pretresem.”

Brzo i profesionalno, dvojica vojnika su detaljno pretresli Jelenu i Markusa. Uzeli su im pištolje. Telefone su im ostavili.

„Dole su vam potpuno bezvredni. Nijedan telefon nema signal”, rekao je vojnik kratko.

Nakon pretresa ušli su u zgradu. Unutra je bilo samo nekoliko stolova i ormarića.

„Nisu se baš potrudili oko ovoga”, primetila je Jelena.

„Da, i tako im je ovo samo paravan za sve što se nalazi pod zemljom.”

U pratnji vojnika ušli su u prostrani lift. Dvanaestoro ljudi bez guranja je moglo da se smesti u kabinu. Jelena je primetila da je za pokretanje lifta neophodna kartica. *Još jedan problem koji čeka svoje rešenje*, pomislila je Jelena.

Brzo su stigli na drugi sprat pod zemljom.

„Pratite me”, naredio je vođa vojnika.

Prolazili su pored brojnih poprečnih prolaza, mada je bilo jasno da se nalaze u glavnom hodniku. I Markus i Jelena su pažljivo osmatrali oko sebe. Zasad se činilo da su planovi koje su nabavili bili dovoljno precizni i tačni. Nakon nekoliko minuta našli su se pred metalnim vratima, koja su se takođe otvarala pomoću kartice. Zakoračili su unutra, ne znajući šta da očekuju.

Prizor koju su videli nije bio ono našta su bili spremni.

Našli su se u velikoj prostoriji ispunjenoj brojnim ekranima. Ispred ekrana su sedeli mladići i devojke i kuckali po tastaturama, ne obraćajući pažnju na pridošlice. Vojnici su se rasporedili po prostoriji i dalje pažljivo prateći pogledom dvoje dobrovoljnih zarobljenika.

Po zidovima su bile okačene zastave Dušana Silnog, kao i zastava sa

slikom neobične tetovaže koju su imali vojnici.

U sredini prostorije nalazio se veliki okrugli masivni drveni sto, sa petnaest bogato izrezbarenih stolica poredanih oko njega.

Jelena i Markus su zapanjeno gledali u tri prilike za stolom.

Za stolom su sedeli Lazar Vojnović i Dušan, Jelenin sin, a pored njih, na najveće iznenađenje, sedeo je profesor Marinković. Činilo se da se smeju nečemu što je Dušan pokazivao na laptopu ispred sebe.

Okrenuo se kada je čuo da su se vrata otvorila.

„Marna”, viknuo je i potrčao Jeleni u zagrljaj. Čvrsto ga je primila u svoje naručje, lica oblivenog suzama, obasuvši ga poljupcima.

„Pile moje, jesi li dobro? Toliko sam brinula.”

„Gušiš me, mama, nemoj tu pred svima da me grliš i cmačeš. Naravno da sam dobro, što ne bih bio? Deda Lazar mi sve vreme pravi društvo, a juče je došao i profesor Marinković, da znaš kakve samo priče ima o caru Dušanu. Znaš, Lazarevi ljudi su me spasili kada su oni luđaci upali u našu kuću. Video sam na netu da je neko postavio bombu u tvoje odeljenje. Svima nam je pao kamen sa srca kada smo saznali da si dobro”, dečak je uzbuđeno pričao bez zaustavljanja, dok se Lazar Vojnović sve vreme smeškao. „Rekli su mi da ćeš doći ovih dana, samo da uhvatiš one Šiptare bombaše. I da ne možeš da mi se javiš jer si na tajnom zadatku. Jesi li uspela? Nećeš nigde sada da ideš?”

„Da, našla sam ih”, odgovorila je Jelena očiju punih suza, ali mirnim glasom. Pogledom je okrnula starce. „Ne brini, sine, nigde ne idem, nećemo se razdvajati.”

„Mama, ovde je fenomenalno, imam sobu samo sa igricama”, oduševljeno je govorio dečak.

„I to je baš mesto gde ćeš sada otići”, blago je rekao Vojnović. Mahnuo je vojnicima. „Neko od vas može da ode sa Dušanom da mu pravi društvo dok ćemo mi da se bavimo dosadnim razgovorima.”

Dušan se nećkao da li da izađe, ali kada je video da mu se Jelena osmehuje i klima glavom, oduševljeno je prihvatio predlog. Izašao je u pratnji jednog od vojnika.

„Džoni, pokidaću te u *Fifi*, možda da ti dam tri gola fore”, čuli su Dušana kako govori dok je odlazio.

Kada su se vrata zatvorila za dečakom, Jelena se sa mržnjom u očima okrenula ka starcima.

„Odmah da si pustio mog sina, luđaku matori!”, obratila se Vojnoviću, a zatim se okrenula ka profesoru Marinkoviću. „A ti, sve vreme si nam pričao koliko mrziš bivšeg prijatelja. Pitam se koliko ima

istine u onome što smo čuli od tebe.”

„Zato su nas vojnici tako brzo našli kada smo došli u vaše selo”, prokomentarisao je Markus više za sebe.

„Dobra priča, zar ne? Stari smušeni profesor i njegove knjige”, mirno je odvratio profesor Marinković ispuštajući mirišljavi dim iz svoje lule. „Mada, skoro sve što sam vam ispričao bilo je tačno. O našem prijateljstvu, traganju i pronalaženju blaga, Lazarevom odlasku. Jedino vam nisam rekao da sam Lazara sreo na konferenciji o srednjem veku u Parizu, nekih pet godina posle njegovog odlaska. Nakon razgovora sa njim shvatio sam da smo i dalje na istoj strani i dalje želimo isto, ono što je najbolje za Srbiju.”

„Najbolje za Srbiju?! Mislite da je najbolje da ubijate sopstveni narod bombama da biste započeli novi krvavi rat u kom će izginuti hiljade i hiljade! Vas dvojicu treba zaključati u ludnicu i baciti ključ!”, izgubila je Jelena živce.

„Polako, dete, nećemo razgovarati na takav način, ne priliči civilizovanim ljudima. Jedini razlog zašto ste oboje živi je taj što mislimo da je detetu potrebna majka. Ta majka treba da pomogne u usmeravanju svog sina ka velikim stvarima koje ga čekaju u budućnosti. Ali ako majka ne sarađuje ili ometa detetov put, onda je lako moguće da joj se desi neka nesreća. Baviš se opasnim poslom, na opasnom si zadatku, nikad ne znaš šta ti donosi sutra”, ledenim tonom odvratio je Vojnović.

Jelena se tresla od potisnutog besa i već je udahнула da odgovori kada je iza sebe začula dobro poznati glas:

„Dragi moj Lazare, mislim da kod Jelene nećeš ništa postići pretnjama. Ona je isuviše tvrdoglava, ponosna i pravdoljubiva da bi se dala tako lako zaplašiti.”

33.

Okolina Prizrena, 23. jun, 9:30

Jelena se okrenula i zanemela kad je videla osobu iza sebe. Njen otac Mile prilazio je potpomažući se štapom.

„Ah, tu je i treći musketar, baš sam se pitao kada ćete se vi pojaviti”, rekao je mirno Markus, ne pokazujući iznenađenje.

„Ma nije valjda, očekivao si me, kolega?”, podsmešljivo je upitao Milutin i, prošavši pored zanemele Jelene, seo za sto. Tri starca su zadovoljno pogledali jedan drugog, a zatim podsmešljive poglede usmerili ka paru ispred sebe. Jelena je i dalje sa nevericom gledala u lica staraca ispred sebe.

„Mene verovatno ne štiti položaj carske majke i pretpostavljam da je moja sudbina već određena”, upitao je Markus pažljivo posmatrajući trojku ispred sebe.

Sva tri starca su blaženo klimali glavama.

„Da, budem iskren, mladi kolega”, odgovorio je Milutin, „još uvek nismo potpuno sigurni. Sa jedne strane, najbolje znam vrednost dobrog obaveštajca, a sa druge, ako ne želiš da sarađuješ sa nama, bilo bi suviše opasno da te pustimo.”

„Da, jasna mi je vaša dilema”, mirno je odvratio Markus. „Verujem da ćemo do trenutka odluke vreme ubiti prijateljskim razgovorom?”

Videvši potvrđan odgovor na licima staraca, Markus je izvukao stolicu i seo za sto naspram veća staraca.

„Vidim da se izgubilo čuveno srpsko gostoprimstvo”, okrenuo se ka jednom od vojnika. „Prijatelju, čini se da će ovo biti dugačak i zamoran sastanak. Jel' možeš meni i dami da doneseš nešto za pod zub i neko

pivo, a gospoda preko puta će verovatno svoju dozu tabletica i po košulju sa dugačkim rukavima.”

Starci su začuđeno gledali u Markusa, a onda su se nasmejali. Vojnović je pozvao jednog od mladića koji je sedeo za kompjuterom.

„Jovane, sine, ako ti nije teško, pozovi ove iz kuhinje da donesu našim gostima nešto za jelo i piće.”

Jeleni se tek sada povratila sposobnost govora. Naslonila se rukama na sto i pogledala svog oca.

„Mile, kaži mi da nije istina. Kaži mi da nisi deo ovog paklenog plana.”

On ju je samo gledao, ne progovarajući.

„Ali, zar je stvarno moguće da bi ubio i mene? Mene, svoju krv, svoje jedino dete?”

Grč je prešao preko starčevog lica.

„Za spas Srbije i pravoslavlja nijedna žrtva nije previsoka”, oštro je odvratio. „A sa druge strane, ti nikada nisi bila u stvarnoj opasnosti.”

Jelena je sve starce posmatrala optužujuće.

„Sve su to bili lažni napadi, to smo i sami zaključili”, ubacio se Markus. „Sve vreme ste nas navodili ovamo. Ali, iako mi možda nismo bili u opasnosti, ljudi su ginuli. Pre svega, momci koji su nas jurili autom po Beogradu. Pa ona dvojica u vašoj kući. A pretpostavljam da je bilo povređenih, ako ne i mrtvih, tokom jurnjave po planini. Njihovi životi su bačeni.”

„Da, možeš da gledaš tako zato što ti ništa nije sveto i ne razumeš šta je ljubav prema domovini. Ali oni su svojevolejno dali svoje živote, kao pravi rodoljubi. Svako u ovoj bazi bi istog trenutka položio život na braniku otadžbine. Nema ovde onih liberala koji misle da treba da poklonimo svako parče svoje zemlje i slušamo sve što nam kažu sa Zapada”, odgovorio je Vojnović strasno. „Prvo, nismo očekivali da će onaj mali Cigić da me tako brzo poveže za svim. A kada si i ti postao deo istrage, bilo je neophodno da vas oboje navedemo da pomislite da ste u opasnosti i da sam samo ja iza svega, da bi ostali nesmetano mogli da se bave našom mrežom.”

„I tako ste nam, deo po deo, servirali priču i dozvolili nam da se bavimo ovom istragom bez istrage”, primetila je Jelena.

„Sve to nije ni bitno”, oduševljeno se ubacio profesor Marinković. „Ako se budete ponašali kako treba, bićete svedoci najznačajnijeg događaja u našoj istoriji. Bićete deo osnivanja novog Dušanovog carstva, *Drugog carstva*.”

„Mile”, započela je Jelena i dalje odmahujući glavom u neverici, „ti si uvek bio komunjara do kraja. Ne razumem, kakvo carstvo i ostale gluposti.”

„Jesam bio komunista, ali to je bio jedini način da opstanem. Nadao sam se da će komunizam da bude dobar za sve nas, ali mi je kasnije bilo jasno da Tito sve radi na štetu Srba. Srbi su izginuli na Sremskom frontu, najviše čistki je nakon rata izvedeno u Srbiji, na Goli otok su uglavnom slali Srbe. Hrvatima je oproštena i zabašurena fašistička prošlost.”

„Već sam čuo te priče o napaćenim Srbima, Hrvatima, Albancima i to se nikad nije dobro završavalo. To isto govore i Hrvati, i oni misle da su oštećeni. Tito vas je sve unazadio tako što vam je svima obezbedio besplatno obrazovanje, zdravstvo, modernizaciju, međunarodni ugled. Slažem se da je bilo i onih koji su propatili, ali oni su bili manjina, dok je velika većina živela bolje nego ikad”, rekao je Markus.

„Pazi šta pričaš, dečko. Nećeš ti da mi pričaš o Titovom sistemu. Možda imam obzira kada je Jelena u pitanju, ali što se tebe tiče, visiš o tankoj niti. Nije ti pametno da me izazivaš”, hrapavim glasom odvratio je Milutin, uperivši kažiprst u Markusa.

„Sva pogubnost Titove Jugoslavije kulminirala je smenom Rankovića u onom lažnom procesu gde je optužen za prisluškivanje Tita i Jovanke. A Ustavom iz sedamdeset i četvrte, gde je pokrajinama dato pravo na samoopredeljenje do otcepljenja, izrečena je Srbiji smrtna presuda. Tada su se sve moje iluzije definitivno raspršile i znao sam da je za Srbiju jedino rešenje samostalnost i uspostavljanje carevine. Nas trojica smo se zarekli da ćemo učiniti sve da ga ponovo uspostavimo”, dovršio je Milutin misao.

„Morali smo da čekamo”, dodao je profesor Marinković. „Godinama smo strpljivo pravili mrežu, dovodili čoveka po čoveka. Mile je regrutovao ljude iz vojske i policije, ja sam okupljao intelektualce, a Lazar je pomagao novčano, ali se povezao i sa brojnom emigracijom. Većina naših preko jedva je čekala da vidi leđa komunizmu.”

Markus je otvorio pivo koje je doneo poslužitelj i udobnije se zavalio u stolicu.

„I tako ste napravili organizaciju? Čudi me da niste ranije pristupili ostvarenju svog plana, poprilično ste čekali. Gledajući vas trojicu, ne bi se baš reklo da ste u cvetu mladosti. Ah, da, niste smeli da se bunite sve dok je Tito bio živ, a ni odmah nakon smrti, jer je imao suviše odanih pristalica”, dodao je Markus klimajući glavom.

Starci su mu uputili užarene poglede.

„Kad je počeo raspad SFRJ, pomislili smo da je pravi trenutak za uspostavljanje Drugog carstva, ali ispostavilo se da ipak nije. Bila nam je neophodna podrška vojske, a nju nismo imali. Starešine su uglavnom bile naklonjenije očuvanju Jugoslavije, a manje stvaranju jake Srbije. Zaključili smo da treba da sačekamo još malo”, odgovorio je Vojnović.

„Na našu žalost, to malo bilo je skoro trideset godina”, rekao je Milutin.

„Sad nas više ništa ne može zaustaviti”, fanatično je odvratio profesor Marinković.

„Baš mi je drago što ste toliko optimistični, mada čovek nikad ne može biti potpuno siguran”, mudrovao je Markus sam za sebe.

Starci su izabrali da ga ignorišu.

Iako je bila duboko povređena Miletovom izdajom i uplašena njihovim fanatizmom, Jelena je zapravo bila impresionirana načinom na koji su njih trojica bili mentalno povezani. Dopunjavali su rečenice jedan drugom, skoro kao da su trojke.

„Odakle vam samo pomisao da će vam sve to proći? Imate želju da nas NATO još jednom bombarduje? Ako prođu ponovo, svi ćemo dobiti carstvo, ali nebesko”, zabrinuto je rekla Jelena.

„Naivno dete”, brižno je rekao Milutin. „I kao dete si bila takva. Da li stvarno misliš da sve ovo radimo, a da nismo obezbedili podršku sa strane? Pratite li vesti? Albanci dižu bune svuda po regionu: Kosovo, Grčka, Crna Gora, Makedonija, čak su i ispred američke baze na Kosovu”, pogledao je u Markusa i namignuo mu. „Evo, neka ti kaže tvoj dragi agent šta će se dogoditi kada Albanci sutra u neko doba zapucaju i počnu da bacaju bombe na Boundstil?”

„Verovatno će se završiti ozbiljnom odmazdom od strane mojih sunarodnika. A to bi onda verovatno izazvalo mnoge Albance da reaguju agresivnije. Ne bi me iznenadilo da predsednik nakon toga podigne i avione na Kosovo”, namršteno je odvratio Markus, stežući limenku piva.

Milutin se nasmejao.

„Eh, odmazda? Pružiće nam svu raspoloživu pomoć samo da ne bi prljali ruke, tim pre što smo sada dobri momci. I ne samo oni, već i Evropa i Rusija. Pregazićemo celo Kosovo i Metohiju, Albaniju, a sve to uz saglasnost celog sveta. Srpska vojska će pobednički umarširati na svoje svete teritorije. Nakon toga će nas i Crna Gora i Makedonija moliti da im pomognemo u rešavanju problema sa Albancima.

Naravno, pošto smo različite države, nećemo smeti da se mešamo. Ali vrlo brzo ćemo ponovo uspostaviti neku vrstu federacije i stvari će biti drugačije. Očistićemo ceo jug od Šiptara. Posle toga ćemo lako sa Hrvatima podeliti Bosnu i napokon će svi Srbi živeti u jednoj državi. Možda nećemo biti veliki kao u Dušanovo vreme, ali i ova teritorija će nam odgovarati", zaneseno je rekao Milutin, zagledan u budućnost.

Jelena nije progovarala, samo je u neverici slušala svog oca.

Markus se posluživao hranom koja im je poslužena, te je nehalno upitao:

„Teško da vam je jedini adut nada da će predsednik odgovoriti ratom?”

„Naravno da nije”, odvratio je Vojnović, „decenije sam proveo u Americi. Povezan sam sa najmoćnijima i najbogatijima. Zar stvarno misliš da nemam podršku tvoje Agencije i svih onih koji zapravo vode SAD i svet? Mislio si da si opaki agent, ali nama je tvoj direktor odmah dostavio sve podatke o tebi. Nisam ti rekao da nam je preneo tvoj zahtev da sutra uveče pošalje jednu eskadrilu da sruši ceo kompleks bombama. Kao i odrede, koji treba da dovrše posao ako je neko preživeo.”

Savez staraca se zlorado osmehivao dok su gledali u zbunjena lica Jelene i Markusa. Suočeni sa izdajom na samom kraju, uhvatilo ih je beznađe. Markus je znao da su nade da živ napusti podzemnu bazu i više nego minimalne.

Amerikanac nije rekao ni reč, samo je stisnuo usne.

Jelena je zaprepašćeno slušala o razmerama plana.

„Slušam šta pričate i ne verujem. Vi zapravo želite da istrebite ceo jedan narod?”

„I nije neki narod”, prezrivo je odvratio profesor Marinković. „Tehnički gledano, oni su i tako na nivou plemenske zajednice. Pleme koje je imuno na bilo kakav civilizacijski napredak, znaju samo da se kote i stvaraju kriminalce i socijalne slučajeve. Predstavljaju rak Evrope, koji metastazira u raznim pravcima. Rak mora potpuno da se odstrani iz tela, da bismo bili sigurni da se neće ponovo vraćati.”

„Ali, profesore”, nastavila je Jelena, „politička realnost je ipak takva da oni faktički imaju svoju državu i jednostavno moramo sa tim da se pomirimo, koliko god nam bilo krivo.”

„Nisam očekivao takve reči od tebe. Mislio sam da ti ova zemlja više znači. Oni samo *misle* da imaju svoju državu. Čak i premijer Jakovljević i njegova svita znaju da nijedan srpski političar ne srne da potpiše

dokument o priznavanju Kosova, jer bi bio mrtav pre nego što bi podigao olovku."

„Pored toga”, ubacio se Vojnović, „sve dok se Izrael i Vatikan ne dogovore oko toga, Kosovo ne može i neće biti nezavisno. Kada bi Srbija priznala Kosovo, to bi odmah povuklo i Palestinu, a to već Izrael, naravno, neće dozvoliti. Budite sigurni, ovo je sada pravi istorijski trenutak da očistimo naše zadnje dvorište, a u tome će nam pomoći i Istok i Zapad.”

Markus je šetao pogledom po prostori.

„ Još samo treba da ubedite građane Srbije da glasaju za uspostavljanje carstva. Lako može da se dogodi da sadašnja vlada pokupi sve lovorike.”

„Deo vlade, na čelu sa premijerom, poginuće mučeničkom smrću od bombe koju će postaviti još jedan albanski terorista. Preživeće igrom slučaja baš oni koji su naklonjeni formiranju Carstva”, osmehujući se zlokobno, odgovorio je Milutin. „Vojska će preuzeti komandu nad zemljom. I čim vojska pregazi Albance, organizovaćemo demokratske izbore, na kojima će građani zahtevati obnovu carstva sa Dušanom kao nosiocem carske titule.”

„A vas trojica ćete vladati iz senke, kao jedan mračni trijumvirat? Koliko poznajem istoriju, trijumvirati nisu nikad bili naročito uspešni. Nezgodno je kada odluku donosi više od jedne glave”, smeškao se Markus.

„Ne, mi ćemo samo pomoći Dušanu da nauči kako se vlada. I kada on bude bio spreman, mi možemo i da se povučemo. Uostalom, promena u carstvo i neće biti toliko teška, evo pogledajte i sami.”

Milutin je pokazao na ekran koji se nalazio ispred Markusa i Jelene i okrenuo se ka mladićima i devojkama za računarima.

„Deco, pustite nam malo ankete i statistike.”

Ekranom su se smenjivali grafikoni, čuo se glas voditelja.

„...Vlada ima najnižu zabeleženu podršku, sedamdeset i pet procenata građana smatra da vojska mora da preuzme kontrolu u ovom trenutku. Naša istraživanja takođe pokazuju da šezdeset i tri procenata građana misli da treba ponovo uspostaviti carevinu. Evo šta su zabeležile naše kamere na ulicama.”

Smenjivala su se lica prolaznika.

„Ovde više nema reda, treba da se primenjuje Dušanova zakonik.”

„Nama treba novi car Dušan, svi ovi političari su nas samo upropastili, gledaju samo svoj interes.”

„Druga bi bila priča kada bismo mi bili carevina, ne bi više smeli sa nama tako da se igraju.“

Nekoliko minuta su gledali u ekrane, svi komentari ljudi sa ulica bili su u sličnom tonu. Samo su retki govorili da po svaku cenu treba obustaviti bilo kakva ratna dejstva.

„Eto“, kazao je Vojnović, „ljudi se već uveliko pripremaju za ideju carstva, a kad počne akcija protiv Albanaca, biće još prijemčiviji. A uskoro ćemo krenuti i sa Dušanovom promocijom. Pojaviće se članci koji će pokrenuti pitanje naslednika cara Dušana i onda je samo pitanje kad ćemo krunisati tvog sina. Na kraju krajeva, šta mislite, da li je slučajno što se poslednjih meseci i godina stalo pojavljuju knjige i filmovi sa tom tematikom?“

„Vidim da ste razmišljali o svemu“, primetio je Markus ispijajući pivo. „Kada će biti taj dan D, kojim ćete, pretpostavljam, upravljati iz udobnosti ove baze?“

„Dan je i više nego simboličan, za pet dana, na Vidovdan, srpska vojska će se vratiti na sveto Kosovo. Istog dana kad je bio i Kosovski boj“, vatreno je odgovorio profesor Marinković. „A mi ćemo ovde biti u centru svih zbivanja.“

Tišina se spustila na njih kao težak prekrivač, čulo se samo kuckanje brojnih tastatura.

Jelena je odgurnula stolicu i ustala.

„Dosta mi je ovog ludila. Ne mogu više da vas slušam“, pogledala je u svog oca sa tugom u očima. „Mile, strašno si me razočarao. Ako nemaš ništa protiv, idem kod svog sina.“

Nekoliko trenutka su se nemo gledali, nijedno nije skrenulo pogled.

„Naravno, draga“, hladno je odvratio Milutin. „Samo pazi šta mu pričaš, nemoj da mu daješ neke ideje. Razmisli malo o svom položaju. Kao majka budućeg cara, možeš mnogo da pomogneš u formiranju samog carstva. Bićeš potrebna svom sinu kada dospe na tron. Ali sa druge strane, koliko god da si nam potrebna zbog Dušana, možemo i bez tebe ako preteraš i počneš da radiš protiv nas. Otpratite je do sobe“, naredio je vojnicima koji su stajali iza njega.

„Mislim da ću i ja napustiti ovaj bal vampira“, cerekao se Markus, blago zaplićući jezikom. „Pretpostavljam da me u nekom trenutku čeka streljanje u zoru. Pošto je glupo da umrem trezan, poneću još neko.“

Uzeo je dva piva sa stola i nesigurno ustao. Teturavo je napravio nekoliko koraka i umalo nije pao, ali se oslonio na jednog od vojnika.

„Izvini, prijatelju, malo sam nestabilan.“

Ljuljajući se, pošao je za Jelenom a četvorica vojnika su ih pratila u stopu. Trojica staraca su podsmešljivim pogledima ispratili skupinu koja je napuštala sobu.

Ćutke su išli kroz hodnik. U susret im je nailazila čistačica od tridesetak godina, gurajući kolica sa metlama. Markus joj je prišao, spustio ruke na njene grudi i zadnjicu i privukao je ka sebi.

„Lepotice, ako ti je dosadno, potraži me u jednoj od ovih ćelija.”

Žena ga je odgurnula od sebe, hodnikom je odjeknuo zvuk šamara. Čistačica je, psujući muškarce, otišla dalje, a vojnici su se smejali, podgurkujući jedan drugog. Markus, s obrazom na kome su se jasno ocrtavali prsti, šeretski se nasmejao i namignuo Jeleni.

„Glupo je da umrem, a da još jednom ne osetim pod rukama žensko telo.”

Pogledala ga je s najdubljim prezirom. On je samo nehajno slegnuo ramenima.

Ubrzo su stigli ispred sobe u koju su propustili Jelenu. Ona ih je sve hladno odmerila i bez reči ušla u prostoriju iz koje se čuo uzbuđeni dečiji cijuk.

Produžili su još dalje niz hodnik i zaustavili ispred vrata. Jedan od vojnika je uz pomoć svoje kartice otvorio i pomerio se u stranu da Markus može da uđe. Na njegovo iznenađenje, nije bila u pitanju ćelija, već soba. Brzo ju je odmerio. Beli zidovi, vojnički krevet, komodica za stvari, spartanski uređeno, ali dovoljno funkcionalno i čisto. Na drugoj strani sobe videla su se vrata, koja su verovatno vodila do toaleta. Markus je klimnuo glavom vojnicima i legao obučen u krevet, gde je istog trenutka zaspao čvrstim snom.

34.

Okolina Prizrena, 23. jun, 13:45

Pola sata kasnije Markus je ustao iz kreveta. Osvrnuo se oko sebe, nije nigde primetio vidljive kamere, ali to opet nije značilo da ih nema. U svakom slučaju, znao je da mora da reaguje brzo. Stao je pored vrata, zalupao po njima iz sve snage.

„Otvori, nije mi dobro!”, povikao je. Sačekao je nekoliko sekundi, gurnuo prst u usta i glasno povratio sve iz sebe. Ponovo je snažno zalupao po vratima. Začuo je komešanje sa druge strane i otključavanje brave, legao na pod i pokrio lice rukom. U sobu je ušao vojnik držeći hekler ispred sebe.

„Bolje bi ti bilo da... Šta je ovo?”, progundao je kada je uz šljapkavi zvuk nagazio na bljuvotinu pored vrata.

„Sve ti tvoje, nisam ti ja majka da ti držim glavu dok povraćaš. Ovo ćeš sve sam da očistiš, ne zanima me ko si i šta šefovi planiraju sa tobom. Čuješ li me?”, besno se sagnuo i zgrabio Markusa za rame. Istog trenutka, Markusova šaka ga je čvrsto zgrabila za vrat i povukla nadole. Vojnik je pokušao da se oslobodi, ali su prsti suviše dobro prionuli na njegovo grlo. Istovremeno, Markus je prevrnuo vojnika na leđa i brzo ga opkoračio. Zadao mu je snažan udarac u glavu, jednom, a zatim još jednom. Uhvatio je vojničovu glavu sa obe ruke i snažno je udario u betonski pod. Čuo se neprijatan krckav zvuk. Brzo je skinuo vojnika, stavio ga na krevet i pokrio ćebetom. Uzeo je hekler i prislonio uho uz vrata. Ako ima kamera u sobi, onda bi već sada morao da ih čuje kako se približavaju. Prolazile su sekunde, ništa se nije čulo.

Za sada je dobro, pomislio je.

Presvukao se u vojnikovu uniformu.

„Prokletstvo”, progundao je kada je shvatio da mu je uniforma kratka i da su mu čizme veće bar za dva broja.

Sredio se koliko je mogao i samouvereno izašao iz sobe. Srećom, nikoga nije bilo u blizini. Sigurnim korakom se uputio ka Jeleninoj sobi. Ispred vrata je stajao naoružan stražar. Markus je pognuo glavu i prišao vojniku. Morao je da bude brz i da se nada da ih neko baš sada ne posmatra preko sigurnosnih kamera u hodniku.

„Druže, da nemaš možda cigaru?”

Mladić nije stigao ni da odgovori, a već ga je brz i snažan udarac pogodio u pleksus. Dok se vojnik borio za vazduh, Amerikanac mu je otvorenim dlanom, zadao udarac u karotidnu arteriju i time ga onesvestio. Markus ga je brzo prihvatio da ne padne i drugom rukom prislonio elektronsku karticu na vrata.

* * *

Jelena je nervozno šetala po sobi, sve vreme pričajući sa Dušanom. Razgovarali su o njegovom boravku u podzemnoj bazi. Iz detetovih odgovora uspeła je da izvuče komadiće korisnih informacija. Tek sada u samoći u potpunosti je bila svesna kakva se oluja sprema. I dalje nije mogla da prihvati Miletovu izdaju. Morala je da što pre Dušana odvede na bezbedno. Najveći izazov predstavljao je izlazak iz kompleksa i nije bila blizu prevazilaženja tog problema.

A posle toga, kada Dušan bude na sigurnom, ma gde god to bilo, moraće da se razjasni sa Miletom i njegovim vremešnim prijateljima. Nije bila sigurna da li Markus glumi ili ne, činio se poprilično pijan, i njega je pogodila izdaja od strane direktora CIA. Zato je odlučila da se osloni na sebe i iskoristi prvu priliku. Začula je neko komešanje ispred vrata. Možda je ovo ta prilika. Osvrnula se oko sebe, ali nije bilo mnogo toga što je mogla da iskoristi kao oružje.

Dohvatila je prvi zgodan predmet.

„Sine, budi tih sada i stani negde iza kreveta”, šapnula je Dušanu, pokazujući na suprotnu stranu od vrata.

Stala je pored vrata, podigla ruke iznad glave i čekala da se otvore. Zamahnula je iz sve snage, čim je vojnik promolio glavu unutra.

Markus je krajičkom oka primetio senku i hitro se sagnuo, ali ipak nije mogao potpuno da izbegne snažan udarac, koji ga je umesto u glavu, pogodio u rame. Bolno je zaječao.

„Markuse”, uzviknula je Jelena, dok ga je žurno uvlačila u sobu, „mislila sam da si jedan od njih.”

„Kao što vidiš, ipak sam jedan od naših. Čime si me to udarila? Dobro da me nisi pogodila u glavu”, upitao je držeći se za rame.

„Prvim što mi je palo pod ruku”, odgovorila je pokazujući na polomljeni Soni plejstejšn.

„Lepo kažu da su igrice opasne i da izazivaju nasilje. Moraćemo da krenemo odmah, nemamo mnogo vremena dok ne otkriju da nas nema. Jeste li vas dvoje dobro?”, upitao je dok je gledao u hodnik kroz odškrinuta vrata.

„Bićemo”, odvratila je Jelena dok se okretala ka Dušanu, koji je čučao sklopčan pored kreveta. Oči su mu bile razrogačene od šoka. Preneraženo je gledao u onesvešćenog stražara.

„Dušane”, nežno mu je rekla, spustila ruku na njegov obraz i zagledala se u njegove uplašene oči. „Pogledaj me, sine.”

Polako je podigao pogled ka njoj.

„Ovde smo svi u opasnosti, moramo što pre da krenemo. Markus će nam pomoći da se izvučemo. Budi sve vreme uz mene i nigde se ne odvajaj, ni po koju cenu. Da li me razumeš?

Polako je klimnuo glavom.

„A deda Mile? Hoće li i on poći za nama?”, upitao je dečak majku. Jelena ga je pogledala sa suzama u očima.

„Naravno da hoće, samo što će on krenuti na drugu stranu. Krećemo.”

Sagnula se i uzela hekler onesvešćenog vojnika.

„Presvući se u njegovu uniformu. Ako nas neko bude video na kamerama, možda će, ako ne obrati suviše pažnju, pomisliti da dvojica vojnika prate Dušana napolje.”

Bez ustezanja, Jelena se brzo presvukla. Uniforma joj je bila prevelika, ali to nije ni bilo toliko važno. Ne bi prošla pogled izbliza, ali biće dovoljno za kamere.

„Uzmi i toki-voki, ja sam uzeo od mog čuvara. Ako se slučajno razdvojimo, moći ćemo da komuniciramo”, dobacio je.

„Zašto bismo se razdvajali?”, upitala je.

„Nikad se ne zna šta može poći po zlu. Iscrpli smo popriličnu količinu sreće kad nam nisu uzeli telefone, jer od našeg plana ne bi bilo ništa. Uzeću i tvoj i moj telefon i uključiti pojačivač signala. Nadam se da je Sebi bio u pravu oko ovih sprava i da će primetiti moj čip.”

Oboje su učitali. Znali su šta ih čeka ako signal ne bude mogao da

se probije kroz betonske zidove.

„Dušane, da li izlaziš napolje sa vojnicima?” upitao je Markus.

„Da, kad god sam hteo, izlazio sam napolje u pratnji nekog od vojnika”, zbunjeno je odvratio dečak.

„Jednog ili više?”

„Najčešće sa jednim ili dvojicom vojnika.”

„Koliko obično ima stražara gore?”

„Obično dvojica, ostali su ili ovde dole ili patroliraju imanjem.”

Markus se zadovoljno osmehnuo i značajno pogledao Jelenu. Klimnula je sa razumevanjem.

„Dobro onda, vreme je da krenemo. Naših petnaest minuta počinje sada”, rekao je Markus i uključio pojačivače na telefonima.

Krenuli su oprezno, ali brzo niz hodnik.

„Hodajte normalno, kao da se ništa ne dešava”, podsetio ih je Markus. Pružio je Jeleni jednu elektronsku karticu.

„Šta će mi?”, upitala je. „Imam karticu mog stražara.”

„Nekada pomoćno osoblje može da uđe tamo gde ne mogu oni koji su na višoj hijerarhijskoj lestvici.”

„A zato si vaćario čistačicu? A ja mislila da si bio pijani skot.”

„Šteta bi bilo propustiti da se opipa onakvo telo”, odvratio je sa osmehom, gledajući Jelenu.

„Muškarci...”, promrmljala je uz osmeh.

Približili su se oknu lifta.

„Daj mi pola minuta i onda uđi u lift”, rekao je dok joj je pružao ključeve od auta. „Verujem da ćeš uspeti na iznenađenje da prođeš pored stražara. Ako iko stane ispred tebe, pucaj bez upozorenja. A zatim bežite što dalje odavde. Ono iz torbe će vam pomoći oko prelaska granica. Kontaktiraj odmah ljude kojima možeš da veruješ u policiji, vojsci, politici. Tu ti je i telefon moje veze u našoj ambasadi.”

„Kako misliš da mi bežimo? A ti?”, upitala je drhtavim glasom.

Sa tugom i nežnošću gledao je njene smaragdne oči nekoliko sekundi.

„Raketa će pratiti moj signal, moram da budem tamo.” „Ali...”

„Voleo bih da imamo više vremena, ali nemamo. Posredno sam odgovoran za smrt tvoje majke. Nadam se da ću se bar delimično iskupiti, ako ti bar pomognem da spasiš sebe i sina, a uz to zaustavim i jedan rat.”

„Ti si sve vreme planirao da ostaneš ovde?”, upitala je.

Pogledao je u stranu.

Ćutali su...

Samo su im oči govorile, a tu su reći bile suviše.

„Želeo bih da te zagrlim, ali bojim se da to ne bi dobro izgledalo na kamerama. Dvojica vojnika koji se grle.”

Oboje su se slabašno nasmešili na ovaj Markusov pokušaj šale.

„Znaš, za ovih nekoliko dana sam...”, započela je Jelena i začutala.

„Znam, i ja isto”, spustio je brzi poljubac na njene usne. „Kreći”, rekao je, blago odgurujući Jelenu. „Imamo još jedva desetak minuta.”

35.

Okolina Prizrena, 23. jun, 14:45

Jelena je gledala za Markusom, koji je žurno odlazio. Duboko je uzdahnula, pomilovala sina po kosi i ušla u lift. Bilo je samo pitanje trenutka kada će neko iz kontrolne sobe blokirati lift. Pritisnula je dugme, čvršće stegnula dršku heklera i čekala. Stala je ispred Dušana, ne bi li ga koliko-toliko zaštitila od eventualnih zalutalih metaka. Sekunde su prolazile. Vrata su se otvorila skoro bešumno. Ugledala je lica dvojice vojnika, koji su nehajno stajali pored vrata i pušili. U prvom trenutku imali su izraze krajnje dosade, zatim zbunjenosti, a na kraju su prepoznali lice koje je stajalo u liftu. Pre nego što su podigli svoje oružje, Jelena ih je obojicu pokosila rafalom. Bilo joj je žao zbog toga što je uradila, ali jednostavno je znala da nije imala drugog izbora.

Povukla je sina za ruku i potrčala ka izlazu. Pažljivo je izvirila kroz vrata. Nije primetila nikog. Prišla je opelu, kojim su došli iz Prizrena. Otvorila je vrata, okrenula se oko sebe i zastala na trenutak.

Izvukla je torbu iz gepeka i brzim korakom prišla ka prvom parkiranom hameru. Ključevi su bili ubačeni u bravu. Pustila je Dušana da sedne na zadnje sedište i pokrenula motor koji je snažno zabrujao. Nikad nije upravljala ovakvim vozilom, ali sve dok ima menjač i volan, već će se snaći.

Donekle se sve čini suviše lakim, prošlo joj je kroz glavu. Ili su suviše uvereni u svoju bezbednost ili je nešto drugo u pitanju.

Sve vreme se osvrkala, ali nije primetila nikog. *Neobično*, pomislila je, nemajući vremena da suviše razmišlja o nedostatku stražara. Brzo je stigla do prve kapije.

Sad joj je bilo jasno zašto joj se činilo da je sve suviše lako. Ispred kapije bila je podignuta barikada. Oko nje su stajali vojnici sa uperenim oružjem ka hameru. Jedan od vojnika držao je megafon. Stražari na kulama su budno posmatrali šta se dešava ispod njih.

Barikada se činila čvrstom, ali možda teško vozilo ima šansu za proboj. Začula je poznat zvuk, koji će lako prepoznati svako ko je 1999. živeo u Srbiji. Avion je preletao iznad njih. Znala je da je vreme za beg isteklo.

„Zaustavite vozilo i izađite sa podignutim rukama”, začuo se glas pojačan megafonom.

„Mama, hoće li da pucaju u nas?”, upitao je uplašeno Dušan. Jelena je pogledala u sina, koji je ležao sklopčan iza sedišta.

„Mogu samo da probaju, ne boj se ništa, meci ne prolaze kroz ovaj auto”, Jelena se nadala da je u pravu. „Lezi preko zadnjeg sedišta i probaj čvrsto da se uhvatiš, sad će biti malo nezgodno.”

Dodala je gas i usmerila vozilo ka barikadi. Vojnici su zapucali, ali su se meci bezbedno odbijali o čvrstu karoseriju.

Bila je nadomak barikade, kada je začula prodoran zvižduk od kog joj se podigla kosa na glavi.

* * *

Markus je teška srca ostavio Jelenu i Dušana.

Potrčao je ka kontrolnoj sobi. Čim su se vrata lifta zatvorila za Jelenom i Dušanom, usporio je korak.

Ubrzo je stigao do vrata kontrolne sobe, duboko uzdahnuo i prislonio karticu na čitač.

Vrata su se otvorila. Mirno je ušetao u prostoriju iz koje je ispraćen nepun sat ranije. Našao se ponovo licem u lice sa većem staraca. Sva trojica su ga pažljivo posmatrala. Kompjuterashi su gledali u svoje ekrane, ne obraćajući pažnju na stvaran svet oko sebe. Svuda oko Markusa stajali su vojnici koji su ga držali na nišanu svojih heklara. Mirno je ispustio svoje oružje na pod.

„Ipak si došao?”, sa čuđenjem je upitao Vojnović, ustajući od masivnog stola.

„Naravno. Odmah je bilo jasno da ne može biti drugačije.

„Stavili smo opkladu na tebe, moje kolege su bile sumnjičave, ali ja sam znao da ćeš se vratiti. Tvoj moralni kodeks ti ne bi dozvolio da postupiš drugačije. Kad si posumnjao?”, upitao je Milutin radoznalo.

„Možda nema vidljivih kamera, ali je sasvim sigurno da neko od

ovih klinaca drži na oku one apartmane, da ne kažem ćelije.”

Starci su se nasmešili samozadovoljno.

„Možda je i bio previd kada sam onesposobio svog stražara”, nastavio je Markus. „Ali teško da je mogao biti previd i vojnik ispred Jelenine i Dušanove sobe. Nadam se da ste uživali u našoj maloj predstavi.”

Milutin je samo nagnuo glavu.

„Da, moram da priznam da si nam pružio dobru zabavu. Ali, nažalost, sve što je lepo ima kraj.”

Starac je polako prilazio Markusu, oslanjajući se na štap.

„Žao mi je mladića. Oni se samo priključuju mnogima koje ćete nositi na duši. Zagovarate velike i plemenite ideale, ali se vrlo lako odričete svojih ljudi”, prkosno je rekao Markus, gledajući Milutinove hladne oči.

„Imaš oštar jezik, čak i u ovom trenutku. Ali svaki dobar general zna kada treba i može da žrtvuje svoje ljude”, odvratio je bez mrvice sumnje u svom glasu.

„A vas trojica mislite da ste dobri generali?”, odvratio je Markus zajedljivo. Milutin je nastavio, ne obraćajući pažnju na upadicu.

„Sa druge strane, koliko vidim, Jelena neće prihvatiti moju ponudu da ovde ostane sa Dušanom. Moraću da se pobrinem za nju kada je vrate sa prve kapije.”

„Poštovao sam vas kad smo se upoznali, a sada mi je potpuno jasno da ste jedan ludi starac”, besno je izgovorio Markus, prezrivo gledajući Milutina u oči. „Zarad bajke biste ubili najbliži rod i bilo koga drugog.”

Milutin se samo iskezio.

„Videćeš ko je lud kada ponovo uspostavimo srpsko carstvo. A njena žrtva će se pamtiti i biti spevana u pesmama. Jelena, žena, inspektorka, majka novog cara Dušana, mučki ubijena od strane šiptarskih terorista, dok je spašavala svog sina iz šiptarskog zarobljeništva.”

„A verujem da je sada vreme da se pobrinete za mene? A nešto sumnjam da ste i meni spremili pesmu?”, nehajno je upitao Markus.

Milutin, udbaš u penziji, prišao je još bliže Markusu, držeći pištolj u ruci. Lazar Vojnović i Jovan Marinković su ustali od masivnog stola i stali iza svog prijatelja.

„Možda i dobiješ pesmu u kojoj bi bio predstavljen kao plaćenik, izdajnik i mrzitelj Srbije, što i jesi. Imaćeš čast, iako je ne zaslužuješ, da umreš kao čovek od moje ruke, a ne pred streljačkim vodom”, rekao je

starac dok je podizao ruku sa pištoljem.

Markus se slabašno nasmešio, gledajući Milutina u oči, dok je u sebi brojao minute.

„Polaskan sam tolikom pažnjom. Dobro ste sve organizovali, ali bojim se da ipak niste uspeali da zatvorite sve rupe. Nekako mi je žao što ste uložili četiri decenije svojih života u projekat koji će se ovako neslavno završiti.”

Starčeva ruka se malo spustila.

„Kako to misliš?”

„Poštovani stariji kolega, mogu samo da vam kažem, *da ste me lepo ubili kao psa kad ste me videli na vratima svoje kuće*, kako ste se lepo izrazili, sada možda ne biste bili u problemu.”

Milutin je nesigurno pogledao svoje vremešne prijatelje. Slegnuli su ramenima.

„I dalje ne razumem. Misliš da ćeš praznom pričom spasiti svoj bedni život? Nema pojačanja, tvoj poziv nikad nije stigao do američke komande”, besno mu je odgovorio profesor Marinković.

„Nikako. Znao sam da čim kročim ovde, više neću izaći, ali isto tako, nadao sam se da će mi i ova ekipa praviti društvo. Opet, sumnjao sam da me je Prajs izdao, zato sam zahtev prosledio jednom prijatelju, vrhunskom pilotu, koji je smešten u blizini”, odvratio je samouvereno Markus.

Klimnuo je glavom ka starcima i salutirao im sa dva spojena prsta. Sva trojica su ga posmatrala zbunjeno.

Desetak sekundi je potrajala tišina.

„Blefira. To je sve što vi Amerikanci znate. Dosta si nas zamajavao, ološu, pomoli se, ako imaš kome.”

Milutin je ponovo podigao pištolj i uperio ga u Markusovu glavu.

Markus je zatvorio oči, začuo zvižduk i iza sklopljenih kapaka video strahovit bljesak.

* * *

Jelena je više osetila nego čula eksploziju. Udarni talas pogurao je njen hamer kao igračku. Samo je osetila da više ne dodiruju zemlju točkovima. Vozilo se nekoliko puta okrenulo na stranu po svojoj uzdužnoj osi i uz tresak zaustavilo, igrom slučaja, na točkovima.

Jelena skoro ceo minut nije mogla da dođe sebi od šoka. Imala je posekotinu na čelu, koja je obilno krvarila. Okrenula se ka sinu na zadnjem sedištu.

„Dušane. Jesi li dobro?“, zabrinuto je upitala.

„Jesam, samo mi se vrti u glavi i malo mi je muka.“

Otvorila je vrata i izašla iz hamera držeći pištolj ispred sebe. Oprezno je pogledala unaokolo. Udarni talas ih je prebacio preko barikade i kroz ogradu. Vojnici su, poput polomljenih lutaka, ležali razbacani po zemlji, neki su jaukali, a neki su bili nepomični.

Od stražarske kule ostala je samo gomila metala.

„Šta je ono rekao, kontrolisani udar, nikakve štete za okolinu?“, progundala je sebi u bradu, dok se držala za glavu.

Dalje, niz put kojim je došla, dizao se visoki oblak dima.

Sa suzama u očima vratila se u vozilo i pokušala da pokrene motor. Snažno je zabrundao posle prvog okretanja ključa. Vozila je brzo i samo projurila kroz drugu kapiju bez zaustavljanja.

„Mama, gde ćemo sada?“

„Idemo kući, sine, idemo kući.“

36.

Beograd, 27. jun, 15:35

Jelena je sedela u bolničkoj sobi sa Zoranom, kolegom iz stanice, i smejala se iz srca.

„I kažem ja onom klincu u hitnoj - Sine, ako mi pipnete kosu, sve ću da vas izbušim! I onesvestim se.”

Zagrcnuli su se od smeha. Smeh je zamenila tišina.

„Bilo je baš blizu ovog puta”, prokomentarisao je Zoran.

Jelena se kolebala da li da svom kolegi ispriča sve o ulozi svog oca Milutina u nedavnim događajima. Opet, neke tajne treba očuvati, ako je moguće.

„U pravu si, bilo je blizu. Mirni smo do nekog sledećeg ludila. Nadam se samo da se neće ponoviti u neko dogledno vreme.”

„Poznajući nas i ove prostore, nažalost, teško mi je da poverujem u to. Uvek nam ostaje samo da se nadamo.”

„Drago mi je što je sve gotovo, ali kada pomislim na Kamenog, Tozu, Markusa i na to da ih više nema...”, započela je Jelena, pa začutala, nemajući snagu da završi rečenicu.

Tišina se ponovo spustila na njih.

Sedeli su još neko vreme.

„Vreme je da krenem, nemoj da se izležavaš predugo, i dalje se dešavaju obična ubistva”, poljubila je Zorana u obraz i izašla iz sobe.

Pola sata kasnije sedela je na klupi u Tašmajdanskom parku. Topao junjski dan izmamio je napolje mnogu decu. Školska godina je završena, ratna opasnost je otklonjena, pred njima je dugo i toplo leto, spremno da im pruži brojne avanture. Čitala je vesti na telefonu.

„Situacija u regionu se smiruje.

Uz saradnju srpske i albanske policije, uhapšena su lica osumnjičena za nedavno postavljanje bombe u policijskoj stanici, a takođe su osumnjičeni i zbog postavljanja bombe u tramvaju. U pitanju su pripadnici kriminalnih grupa iz Srbije i Albanije, odranije poznati policiji.

O osumnjičenima

Želeli su da prošire svoje kriminalne aktivnosti tako što su podstrekivali rat.

Srpski i albanski premijer danas će potpisati bilateralne ugovore o poboljšanju saradnje između dve susedne zemlje.

Trupe sa juga zemlje vraćaju se u svoje garnizone nakon što je ukinuto stanje neposredne ratne opasnosti. Takođe, rezervisti se vraćaju svojim porodicama.

Odlukom Vlade Srbije, raspušteni su i kampovi za obuku.

*Premijer Jakovljević je izjavio da je ovo velika pobeda mirne politike koju vodi njegova vlada. Sva istraživanja pokazuju rast popularnosti premijera, kao i njegove partije. **Pogledajte ankete***

*Vesti o nestanku Lazara Vojnovića. Podsećamo vas da se pre šest dana njegov avion srušio u džunglama u okolini Kinšase. Uprkos opsežnoj potrazi, Vojnovićevo, kao i telo njegovog pilota, još uvek nije pronađeno. Policija istražuje na koji načinje Vojnović izašao iz zemlje, pošto mu je tokom nedavnog saslušanja oduzet pasoš. Lazar Vojnović je bio poznat po svojoj razgranatoj poslovnoj mreži, koja ja obuhvatala skoro svaki segment društva... **Opširnije***

Svet

*Direktor američke obaveštajne agencije CIA, Stiven Prajs, pronađen je mrtav u svom domu u blizini Vašingtona. Pretpostavlja se da je u pitanju pljačka, koja je pošla naopako. Policija misli da je narkoman upao u kuću, ne očekujući da se vlasnik nalazi unutra. Stiven Prajs je na poziciju čelnog čoveka čuvene agencije, postavljen od strane američkog predsednika... **opširnije***

Mesto na klupi pored Jelene zauzeo je mlađi muškarac. Oboje su gledali u razigranu decu.

„Dolazim iz ambasade, zovem se Kit Karson. Čuli smo se telefonom”, progovorio je muškarac, ne obraćajući pažnju na Jelenu. Ona je ćutala.

„Želim da vam se zahvalim u ime moje zemlje za sve što ste učinili.

Naravno, zahvalnost je nezvanična, ali opet, ništa manja.”

„Šta se desilo sa pilotom iz Boundstila?”

„Trenutno je u pritvoru. Utvrđeno je da je bio pod uticajem alkohola prilikom leta. Zbog slavlja koje je organizovao sledi mu suspenzija od tri meseca, a zatim će biti vraćen na dužnost, ali u drugoj bazi”, nehalno je odgovorio Karson, čisteći nevidljive mrvice sa svojih besprekornih lanenih pantalona.

„Mediji su preneli da je Vojnović poginuo prilikom pada aviona dok je bio na službenom putu u Africi. Zanimljivo”, prokomentarisala je Jelena, dok je pažljivo osmatrala park. Videla je sina kako igra fudbal sa drugom decom.

„Zanimljive stvari se često dešavaju. Nestao u Africi zvuči mnogo bolje nego raznesen u Prizrenu u tajnoj bazi dok je pripremao treći svetski rat”, mimo je odgovorio.

„Lepo ste vi to izrežirali. Naravno, odlučili ste da ne otkrivete visoke zvaničnike na teritoriji SFRJ, kao ni one koji žive u nekoj od razvijenijih država”, zajedljivo je odvratila.

„Ne znam o čemu pričate”, mirno je odvratio. „Agencija nema veze sa smrću bilo kog pojedinca ili grupe.”

Jelena se osmehnula podsmešljivo.

„Da, da, sigurno će vam neko poverovati u tu priču.”

„Važno je da dovoljan broj ljudi veruje”, rekao je sa blagim nagoveštajem osmeha.

„Naravno, istina nekad može biti preteška”, odvratila je Jelena gorko. Kit Karson nije ništa odgovorio.

„Pre nego što će poginuti, Markus me zamolio da vam donesem poklon. Nije baš uobičajeno, ali nisam mogao da odbijem, veoma sam ga poštovao. Rekao mi je da ćete ovo predati nekom geniju i da sigurno neće biti zloupotrebjeno. Sve najbolje vam želim.”

Kit Karson je ustao i nehalno odšetao, ostavivši na klupi malu kovertu. Unutra je pronašla mali cilindrični čip. Nasmejala se.

Zapalila je cigaretu sa aromom višnje i zadovoljno ispustila plavkasti dim.

Zahvalnost

Knjiga koju držite u rukama, nastala je samo zahvaljujući brojnim nevidljivim ljudima sa beskraja interneta. Zato, pre svega moja najdublja zahvalnost ide internetu.

Nevidljivi ljudi su tokom vremena postali dragi prijatelji, bez čije pomoći ne bih uspeo da napišem knjigu koju ste pročitali. Mnoge drugare iz virtuelnog sveta sam upoznao i uživo. Ima i onih koje i dalje poznajem samo pod njihovim nadimcima. Moram posebno da pohvalim blogersku zajednicu, koja je sve vreme bila uz mene. Neki od čitalaca bili su: Aleksandranm, Petra Rapaić (Fantasy by Sofia), Daisy, Srdan Novaković, Leptirića, Mirnes Alispahić, Marelica, Doletov kutak, Brlogingblog i da ne nabrajam dalje, jer neće biti dovoljno mesta. Njihovi komentari su pomogli da ispravim nedoumice, nelogične rečenice i ostale greške, a sve u cilju poboljšanja i brušenja Drugog carstva. Ako sam negde zakazao, krivica je moja.

Internet nije pomogao samo kod pisanja romana. Bio je tu i kada sam tražio rešenje za korice. Učenici IT akademije su poslali odlične radove. Na virtuelnom glasanju, izabran je predlog Petre Simić, te joj se i ovim putem zahvaljujem na odličnoj ideji. Ako vam zatrebaju njene umetničke usluge, možete da je kontaktirate putem njenog naloga na Instagramu (simic5ra).

Ne smem nikako da zaboravim ni lektorku (takođe smo prvo postali virtuelni prijatelji), Jelenu Simonović Dilber. Uspela je da ispravi sve pravopisne greške u koje sam upao.

Za prelom teksta zadužen je Nenad Ristić, još jedna osoba koju sam pronašao zahvaljujući društvenim mrežama.

Supruga (nju sam upoznao starinski, bez interneta, mada je svemu kumovala igrice o Paji Patku) je čekala da stignem do kraja i tek onda pročitala roman. Njena zapažanja, a i podrška, su takođe bila od velike pomoći.

Pozdravljam i sve vas koji ste pročitali ovaj roman, jer na kraju krajeva, zbog vas je i napisan.

Ima vas još mnogo, koji niste spomenuti, jer sam ograničen prostorom. Hvala vam svima. Pozdrav do sledećeg čitanja.

O autoru

Odrastao sam na Bonelijevim stripovima, knjigama Karla Maja i Žila Verna. Tolkin i Alan Ford su stigli nešto kasnije i suvereno zauzeli svoje pozicije.

Uvek sam raspoložen za društvene igre.

Uglavnom pišem priče protkane humorom, ali se povremeno otisnem i u druge žanrove.

Ovo je moj prvi objavljeni roman. Nadam se da neće biti i poslednji.

Ako želite, možete da me kontaktirate na sledeće načine:

<https://shonery.rs>

<https://www.facebook.com/shonery>

neso.popovic.shonery@gmail.com

Nešo Popović Shonery
DRUGO CARSTVO

Izdavač
Nešo Popović Shonery
www.shonery.rs

Lektura
Jelena Simonović Dilber
simakimario@gmail.com

Priprema za štampu
Nenad Ristić

Dizajn korica
Petra Simić
petra_simic@yahoo.com

Štamparija
Dijamant Print

Beograd, 2018.